

העולם הזה

בת השופט

הכניסה רעל-עכברים
לקפה של המפקד

מיצ"ח

נתן לה
ללכת
עד הסוף

הדרעללה

"העולם הזה"
חוקר:

הפרקליטות לא מאמינה
למישטרה בשטחים

צ'מפיון

מנגו של שלישיית

בלי תוספת סוכר

בלי צבעי מאכל

בלי חומרי שימור

ברטום ויזר +

מנגו: בא לי ויטמינים של צ'מפיון!
 קריין: מיץ אננס, מיץ פירות טרופיים
 מנגו: צ'מפיון!
 קריין: מיץ אשכוליות ותפוחים
 מנגו: הכי טבעי שיש, תנו לי צ'מפיון!
 קריין: המיצים של צ'מפיון
 הכי טבעי שיש!

קריין: שלישיית מנגו של צ'מפיון
 - קבלו אותן!
 מנגו: מיץ טבעי של צ'מפיון
 זה הטעם
 בלי חומרי שימור ובלי סוכר
 ובלי צבעי מאכל -
 הכי טבעי שיש. כן.
 בא לי מיץ של צ'מפיון, רגע!
 קריין: מיץ מנגו מיץ תפוזים

צ'מפיון הכי טבעי שיש!

אברשה: מדוע שלא אחייעך עם אשתך? היא התנגדה שאחזיק בשני תיקים!
(עמוד 8)

ריבקה: רוב הוסיעות שלנו לא היו על חשבון המדינה. אני עדיין בהלם ממה שקרה לנו!
(עמוד 8)

ענת סיריטקי, תעלים הוד

דוח

יהודית קרפ עומדת להוציא דוח חדש, בלי מחמאות למישטרה. המשך תחקיר. העולם הזה
(עמוד 18)

מיכתב

אולי כבוד הושיא לא ידע שהוא חלק ממסע-פירסום? עיתונות בע"מ מסבירה לו
(עמוד 46)

הספד

ציון צפירי, תעלים הוד

שמעון פינקל על שמואל רודנסקי. למרות ההצלחות, ותיקי הבימה לא התלהבו ממנו
(עמוד 14)

בתוך הגליון

26 לילות ישראל — חזה מלכותי
28 דף חדש — בוקר טוב ישראל
מה הם אומרים — הדר אלון ליאל, שמועל אבידור הכהן, אריאלה שרטר-באיר, עולש סופר, האזרח מ' מלי שחורי
30 הורוסקופ — שלושה כוכבים וסרטן אחד
33 כתבי-אישום — המכורים לסכס
34 מיכתבים לרותי — כושר מיני
38 רחל המרחלת — מנדט אחד לכנסת
39 שני ערוצים — זהו זה ולא אחרת
40 דיעה אחרת — אדר קיסרי: כה אמר הרצל ● ניל סמטנוב: על ספת הפסיכיאטר ● החברים של אופירה: חרדל ● אורי דן: הענק האמריקאי ● טר נדיע: מתוך המילון ● מאיר ליפשיץ: דרושים ● אילנה אדם: איש בינוני ● עליס בלימנטל: צלבי קרס ● מרדכי הורוביץ: תנאי שואה

42 תיקשורת בע"מ — אתנן לעניין
46 מישפט — היעלמות מיסתורית
48 חגו הסילון — יוון, שמן ויין
49 ספורט — שער עצמי

4 קורא יקר — חומר נפץ
4 מיכתבים — מוסך או מיסעדה
5 בלונים — שרונז'יצמן
6 במדינה — חישובים משני הצדדים
7 סארים — מי לא היה עמך?
8 תשקוף — שחל — בתעונה
9 אברהם שריר — לא כועס על שמיר
10 מישפט — רעל בתוך הקפה
12 מיפגת העבודה — צהוב במקום אדום
13 הנדון — סדום ועמורה
14 שמואל רודנסקי — לפני ואחרי הקולקטיב
15 יומן אישי — מילחמת הבורים
16 אנשים — חמושות במישקפיים
18 תחקיר — המיטרה מסיימת
21 תמורים — ורשה, ברלין
22 תסריט — ואז לעומת אז
22 מאחורי הסורגים — כוכבי-תיקשורת בכלא
24 קולנוע — שלושה בימאים, עיר אחת
25 זה וגם זה — ברכה לבטלה

תאובה

שמתם לב שישראל לא הוזמנה לחגיגות המהפכה בפאריס? אורי אבנרי מסביר למה
(עמוד 7)

מיכותרים

● המחקר החדש, המתבסס על מיסמ' כים של התקופה, אינו מאושש את המס' קנות של הקורא שגב. היסטוריונים מ' ימין ומשמאל הגיעו למסקנה שדויד בן-גוריון אכן רצה במלחמה, כדי להרחיב את גבולות המדינה עליה החליט האו"ם, וכדי למנוע הקמת מדינה פלסטינית.

אמת או שקר

על הסיבות להתפטרות של שר (החברים של מנדי, "יומן אישי", העולם הזה 5.7.89).

ההשוואה בין ג'ון פרופיומו, שר-המלחמה הבריטי שנאלץ להתפטר בימי פרשת קילר-רייס, ומשה דיין, שנשאר יושב על כס השר גם אחרי חשיפת אלישבע, איננה תופשת: פרופיומו לא נאלץ להתפטר על ששכב עם יצאנית. הוא נאלץ להתפטר על ששיקר לפרלמנט הבריטי, משנתבשק לגלות את האמת על קשריו עם אותה יצאנית.

צבי הלוי, תל-אביב

לצלמת מגיע צילום

על נוכחותה של חברת מערכת העולם הזה בטולדו (4 ימים בטולדו, העולם הזה 12.7.89).

נהנית לקרוא את רשימותיה הקולעות ולראות את צילומיה היפים של ענת סרגוסטי, שסיקרה את המיפגש הישראלי-

בערבון מוגבל מאוד

על לשונה העברית של העיתונות העברית.

איך להעולם הזה מושג כמה הוא צדק כאשר הוא נתן למדור העיתונות החדש שלו את השם עיתונות בע"מ? בערבון מוגבל!

רק שהעיתונות העברית היא לא סתם בערבון מוגבל, אלא שהיא בערבון מוגבל מאוד. בעיקר כאשר המדובר בלשון העברית. הנה, וזאת דוגמה מיקרית בלבד, שכמותה אפשר למצוא מדי יום כמעט בכל עיתון עב' רי: ידיעות אחרונות, הגדול מכולם, בגיליונו מן ה-10 ביולי:

● ב"תגובת היום" (מאמר-מערכת): "את ההמלצות... לפרוש מהקואליציה... קשה להגדיר אחרת מאשר עצות אחיטופל." (כך: ב"ת" — אחיטופל).

אותו יועץ רע של דויד, אחיטופל הגילוני, בוודאי מתהפך בקיברו. וב"מישאל אקרא" (על פרישה אפשרית של המערך מן הממשלה): "עזר וייצמן תומך בפרישה מיידית... אם מיפלגת-העבודה תשאר... היא תיקח חלק בתרמית ובוריעת חול (כך: זריעה: לא זרייה, כפי שצריך) בעיני העולם!"

מעניין מה ידעות אחרונות קוצר, כאשר הוא זורע חול. טוביה אשכנזי, ירושלים

שלום עם שכנים

על מדיניות המלחמה והשלום של

קניא יני.

מהומות וארייסאליב הגשימו את האזהרה. כעוד שאחרים כתבו על השיפור ועל ההפגנה המקומית, ריבנו על מרד ארצי. הקרשנו לו בשבוע הראשון שיבעה עמודים, ולאחר מכן, שבוע אחרי שבוע, ליוונו את המאורעות בכ"ת בנות ארוכות.

מי שבא היום לחקור את מאורעות ואדי סאליב, נאלץ להיעזר בעיקר בחומר הזה. ואי כן, כל העיתונים עושים זאת, אם כי רק מע' טים מודים בכך. (אחר העיתונים סיפר השבוע כי קראו לחיפה "חשיטתאן" וריבנו על "מרד המארוקאים" — כאילו היו אלה מושגים מקובלים. אך היו אלה מונחים מובהקים של העולם הזה, וכל מי שחי או ידע את מקורם. אבא חושי היה ראש עיריית-חיפה, רודן שה' עולם הזה קידש עליו מלחמה.)

גם אז, במהלך פרשת וארייסאליב, כאשר התייצבנו לימין השכונה הנצורה, הוחרנו את המימסר מפני התוצאות. מפא"י (קודמתה של מיפלגת-העבודה) חיסלה את הפרשה כאמי צעות ריכזו ושוחד. כעבור 11 שנים פרץ מרד הפנתרים השחורים. גם הוא חוסל כאמצעים דומים.

התוצאה היתה שחומרי-הנפץ העדתי הגי' דול מצא לו פורקן במקום אחר. הוא שהביא להתפוצצות הפוליטית הגדולה שנודעה בשם "המהפך". הציבור הגדול של בני העולים מארצות-המזרח הלך בהמוניו אל הליכוד, ומצא שם את ביתו.

השבר הסורי-אפריקאי של הפוליטיקה הישראלית, שהוא עובדת-היום כיום — בצד האחד הציבור האשכנזי-המסורתי-השמאלי המתון ובצד האחר הציבור המזרחי-הכלתי-מרוצה-הלאומני-היהודי — נוצר אז. יתכן שזה היה נמנע, אילו שעו לנו. כשם שיתכן שאינתיפאדה היתה נמנעת, אילו שעו לנו בעור מועד.

בעיית העתיד

פרט קטן אך מעניין: באותם הימים, שבהם עמד העולם הזה לברו על הבאריקה העיתונאית והגן על מורדי וארייסאליב, הגי' עה תפוצת העולם הזה לשפלה-הדרגה. איים עלינו משבר כלכלי של ממש. ההגנה על הח' לשים והמקופחים אל היתה עניין פופולרי. להיפך. הוא הרגיו רבים, שרצו לטאטא את הבעייה אל מתחת לשטיח, בדיוק כמו הבעייה הפלסטינית.

בעיית הפער העדתי אינה נחלת העבר. היא נחלת העתיד. היא לא נפתרה, ועברה ככל חומרתה מדור לדור.

כל עוד קיים מצבה-מלחמה, אפשר לטא' טא את הבעייה אל מתחת לשטיח. אך בבוא היום זה יתפוצץ. נעקוב אחריה בעתיד כמו בעבר.

ד"ר א. א. א. א.

עיתונאית החוקרת את פרשת ואדי סאליב, שאירעה לפני 30 שנה בדיוק, ביקשה לראיין אותי בעניין זה. מדוע אותי היא הסבירה זאת כך: "עברתי על כל העיתונים של הימים ההם. גיליתי שהעולם הזה היה היחיד שהבין מהרגע הראשון את משמעות המאורעות."

כל כלי-התיקשורת בארץ דיווחו ביולי 1959 על תקרית קטנה, שאירעה בבית-קפה בשכונת ואדיסאליב בחיפה. השוטרים ירו בצעיר שיכור, עולה ממארוקו, ופצעוהו קשה. למחרת היום נערכה בשכונה הפגנה נגד המיטרה.

העולם הזה היה היחיד שהכריז מייד כי פרץ "מרד המרוקאים". כך נאמר בשער הגי' ליון של אותו שבוע (העולם הזה 15.7.59).

חומר נפץ

לא המתענו, מפני שהיינו מוכנים זה זמן רב למאורע מסוג זה. כשבאה העלייה ההמונית לארץ, בראשית שנות ה-50, פקחנו עין על המתרחש. הרבה זמן לפני מישוה אחר הוחרנו את המדינה כי נעשות טעויות גורליות.

הלכנו אל המעברות ודיברנו עם האנשים. גילינו מי שקע עמוק של התמרמרות. המימסר הפוליטי (שהעיתונות היתה חלק ממנו) לא היה מודע לכך ככלל. הוא לא ראה, ולא רצה לראות.

בתערוכה לחיות עם חלום, המוצגת עתה במוסיאון תל-אביב (ושעליה דיווחתי במדור זה לפני שלושה שבועות) תלוי עמוד של העולם הזה, שעשה היסטוריה. הוא פורסם ב-13 באוגוסט 1953, ונשא כותרת של מילה אחת: "רעב". כתבה עלי-כך האוצרת, בקטלוג התערוכה: "העולם הזה היה העיתון היחיד שהדגיש את הצדדים המוצנעים של קליטת העלייה."

ערכנו אז סקר על החיים במעברות, ודי' וחטנו שיש מי שפחות הסובלות מתרפת-רעב ממש. הגילוי עורר רוגז רב בארץ, והגביר את השינאה כלפי העולם הזה "הסנסיציוני".

כעבור חודש הופיעה על שער העולם הזה (17.9.53) הכותרת שהפכה חלק מהשפה העב' רית "רופקים את השחורים". היתה זאת פתי' חה של סידרת-כתבות, שחקרה את תופעת האפלייה העדתית.

זעם כללי

כל הגילויים האלה לא העלו את הפו' פולרית של העולם הזה, וגם לא את תפוצתו. להיפך. עוררנו רוגז לא רק בחוגי השילטון, אלא גם בציבור הרחב. אוהרותינו על הצטב' רות חומרי-הנפץ העדתי עוררו את אותה הת' גובה כמו אוהרותינו לגבי הבעייה הפלס' טינית: שינאה, כוז, שאט-נפש, התנגרות.

רגוסטי (מימין) בפעולה בטולדו* סקירה מאלפת, צילומים יפים פלסטיני בטולדו. סרגוסטי לא הסתפקה בתפקידה כעיתו'

* יושבים: בחולצה משובצת, הסופר סמי מיכאל ולידו העיתונאית הפלסטינית ליה שוהיד.

העולם הזה

השבועון של ישראל

העורך הראשי: אורי אבנרי
מנהל: אברהם סיטון
מנהלת מחלקת-מדוריות: רינה מיטרני

המערכת והמנהלה:
תל-אביב, רחוב גורדון 3
(ת.ד. 136, מיקוד 61001)
טלפון: 232262/3/4 (03)
פקס: 245130 (03)
המו"ל: העולם הזה בע"מ
הדפסה: הדפס החדש
הפצה: גר
תל-אביב, יד הרוצים 7
טלפון: 377056 (03)

המנהל הכללי: דויד גרשונוביץ

הלן, אריק.
שיחקת אותה.

מר וייצמן, שמעתי
שאצלכם המישחק
רק מתחיל!

אני הולך לעשות
לשימעון בדיוק
אותו התרגיל.

נאית וכצלמת, אלא נטלה גם חלק פעיל כדיונים ונתנה סקירה מאלפת, מלווה בהרבה רוגמות, על השתקפותה של האינתיפאדה בעיתונות הישראלית.

אני מצרף תמונה שצילמתי ובה רואים את סרגוסי בוופעה הזאת מעל הבמה. גם לצלמת מגיע צילום.

לטיף דורי, מזכיר הוועד לדיאלוג ישראל-פלסטיני, תל-אביב

מוסך אינו מיסערה

על איפיון של מיסעדות טובות (לבד בין כל הסינים, "חוג הסי" לון", העולם הזה 5.7.89).

אני חייב להסב את תשומת-ליבם של קוראי העולם הזה לכלל הגדול, שלכל כלל יש יוצא מן הכלל.

מן הניסיון הגסטרונומי שלי בעולם הגדול אני אמנם מסכים שאם מחפשים מיסערה סינית מן הראוי להתמקד על אחת שמלאה סינים, וזה מתוך ההנחה ההגיונית שהסינים, לפחות, יודעים מה זה אוכל סיני טוב. אבל... אבל, כאמור, מן הראוי להיות זהיר קצת בהפעלת כללים מן הסוג הזה. כך, למשל, לימדו אותי חברים, כי באירופה המערבית, המיסעדות המעולות באמת הן אלה המצויות לצירי הכבישים הבינעירוניים, שבהן סועדים את ליבם נהגי המשאיות הבינארציות, החייבים (והאוהבים) אוכל טוב.

ובאמת, בין אם זה היה בפברוי וינטרטור השווייצית, ליון הצרפתית או האנובר הגרמנית, מעולם לא הצטערנו כאשר עצרנו ליד ריכוז משאיות בפתח מיסעדת-דרכים.

אולם, כאמור, לכל כלל יש יוצא מהכלל. פעם עצרנו, אשתי ואני, בפתח פונדק דרכים, בקירבתו התגודדו משאיות רבות (זה היה בקירבת אנסי, עיר-הגבול הצרפתית-שווייצית הידועה במיפעלי ג'י'נט שלה).

לתדהמתנו היתה המיסעדה כמעט ריקה מאדם, אך ייחסנו זאת לשעה המאוחרת (רבע לשתיים, או משהו כזה, ובצרפת אין חוכמות, לא מגישים ארוחת-צהריים אחרי השעה שתיים) והזמנו צהריים.

היתה זאת אחת הארוחות הגרועות והעלובות שאכלנו אייפעם.

כשיצאנו מזועזעים מן המקום, אמרתי לאשתי: "אני לא מבין, הרי כל המשאיות הן אלה..." אשתי, העניינית, לא התרגשה, סקרה עוד פעם את המקום והסכה את תשומת-לבי למוסך לתיקון-משאיות שהיה צמוד לפונדק. המשאיות לא עמדו בתור לפונדק. הן עמדו בתור למוסך. בני ברגמן, בויסויה

כיצד פורסים עוגה

על צל"ש ביחסי-ציבור (החמצן של הכדורגל", העולם הזה 5.7.89).

אם העולם הזה כבר מחלק צל"שים, כפי שהוא עושה לפני לאופר, יו"ר מכבי תל-אביב, על שהצליח לקבל את חסות הבנק הבינלאומי הראשון לקבוצתו, מן הראוי להעניק צל"ש גם לבנק.

בנוסף לחידושים הבלתי-פוסקים שהבנק הזה מנהיג, הוא גם אמן בפרישת עוגת-הפיר-סום שלו והרוגמה הזאת של הענקת-חסות לקבוצת-כדורגל שהיא במוקד ההתעניינות של רבים-רבים, היא איננה היחידה.

רק עכשיו מצא הבנק הבינלאומי הראשון לנכון לתת את חסותו לתוכנית-הטלוויזיה החרשה שבשבת, המבשרת מדי ערב לכמה מיליוני צופים את תחזית מזג-האוויר ליום המחרת, ללא ספק אחד הנושאים המרתקים ביותר לישראל המצוי, שחשוב לו מאוד לדעת בקיץ, אם למחרת יהיה חמסין ובחורף, אם למחרת יהיה מכול.

יהודית גרובמן, תל-אביב

העם הקרב על המינור

קבוצה קטנה של שוחרי פירסום עלולה לגרור את ישראל לתקרית גדולה

יש ידיעות המדליקות נורה ארומה נראשו של כל יהודי, והשור אבות את האגרנגלין לתוך זרם הרם שלו. כזאת היתה הידיעה השבועי: פר עלים פולניים התנפלו על יהודים באושוויץ, גררו והיכו אותם, לעיני נזירות, שוטרים פולניים וכומר, שלא התערבו. לידיעה צורפו תצלומים, שהנציחו את המאורע. כידועה זו היה הכל: אושוויץ, יהודים, פולנים, נזירות, כומר. המ: סר: השואה חוזרת!

"אז מה, נפרדים!"

גם מממשלת ישראל השמייעה מחאה רפה. בשטח אושוויץ יש מחלוקת. הכנסיה הקאתולית הקימה שם אך האמת היתה שונה מן הכר

מינור לנזירות, דווקא כדי להזכיר את הוועות שאירעו במקום. באושוויץ-בירקנאו, שני המחנות הסמוכים, נרצחו בימי השואה כ-2.5 מיליון יהודים ו-1.5 מיליון נוצרים.

לדעת היהודים, לא היה זה נאה שהמינור יקום בשטח שבו הומתו יהודים כה רבים, והמהווה כשלי עצמו אתרי הנצחה ליהודים. היה דים נוטים להתעלם מקורבנות השואה הלא-יהודיים. הקאתולים טענו כי רוב היהודים לא נרצחו כלל באושוויץ, אלא בבירקנאו הסמוכה, ואילו המינור, שהוקם בשיט אושוויץ, נועד לכפר גם על השתתפותם של נוצרים בשואה.

בדיפלומטיה שקטה הושג הסכם להעברת המינור. נקבע לכך מועד, אך מועד זה חלף והמינור לא הוזן. יתכן שיש על כך מחלוקת בתוך הכנסיה. ברור כי לעניין זה עדין, המעורר רגשות עמוקים מאין כמותם, נאה הטיפול השקט.

"לא תואמו". לקבוצה זעירה של יהודים אמריקאים, ובראשם רב שוחרי פירסום, היה נרמה שכי דאי להם לפעול באופן עצמאי. הם ידעו כי כך יעוררו סנסציה עזר למית, ויזכו באהדת מיליוני יהודים.

הם באו לאתר, טיפסו על גדר גבוהה של שני מטרים, פלשו לתוך שטח המינור. השוטרים לא העזו להתערב, בגלל רגישות העניין. אולם פועלים פולניים, שראו כי מתנפלים על מינור של נזירות, שפכו על הפולשים מים, ולאחר מכן גררו אותם מהמקום. היהודים הקימו מהומה, ערכו הפגנה בקראי קוב הסמוכה, הבטיחו לחזור ולה קים מהומה יותר גדולה.

ממשלת ישראל לא היתה מאושרת מכל העניין. דווקא עכשיו אין לה שום עניין בקטטה עם הכינסיה הקאתולית, שהיא הסמל הלאומי של פולין, והעומדת מאחורי תנועת סולידריות המנצחת. דוברי ישראל פירסם הורעה מגומגמת, שקבעה כי המעשים "לא תואמו" עם ישראל. אבל גם הוא לא העז להסתייג.

כמו בפרשת קורט ולדהיים, שהחלה כפעולת פירסום בלתי מחושבת של מוסד יהודי אמריקאי ושגררה את ישראל לתקרית דיפי לומטית שאין לה פיתרון, נגרת הממשלה גם הפעם. ראשי המינסר היהודי באמריקה לא העזו גם הם לצאת נגד מעשה בלתי אחראי, כשזה נעשה באושוויץ. הם תמכו בחציפה בקבוצת המחאה.

גם בחזית זו, כמו בחזית ההתנגדות בארץ, יכולה קבוצה קטנה לגרור אחריה עם שלם. כאשר היא מנופפת בסמל ששמו אושוויץ - מי יכול להתנגד?

האינתיפאדה משתחי פעולה

פלסטינים ונהרגים בידי פלסטינים. על איזה רקע? האם זהו... סיוון פלסטיני?

יוזמת השלום הישראלית נולדה מאונס: על יצחק שמיר היה

התוכנית להדחת שמיר: לוי מסי' ו (זמנית)

הדרך לשלישית הנסיכים להיכנס לממשלה על גבו. תמיכתו בממשלת האחדות העניקה ליריביו את הניצחון על שרון ומתנגדי האחדות, אם כי ברוב דחוק. לוי עצמו לא קודם במעמדו. בניגוד לארנס שנוא-נפשו, ואף שר אחד חדש לא מונה מטעם מחנהו. כך הפסידו לוי ושרון אט-אט כמעט את כל עמדות הכוח בממשלה ובמיפלגה, בגלל מאבקי יוקרה ביניהם.

החידוש האמיתי והחשוב, בעיקבות המאבק האחרון בליכוד, הוא הסתמנותה של ברית יציבה בין השניים, בהשתתפות של מודעי. החידוש המסתמנן הוא הכרת שרון במעמדו של לוי כבכיר ביניהם.

שרון שבר את מישחקי היוקרה בין שניהם: הוא התקשר עם לוי ויזם את המהלך המשותף. באחרונה הוא נראה בטלויזיה בלישכתו של לוי. לוי ישב על כורסתו, ומעבר לשולחן ישב שרון עם חברי הכנסת צחי הנגבי, אברהם שריר ומיכאל איתן.

שרון הגיע למסקנה שעליו להתרכז ביעד אחד: להפיל את שמיר. הוא גם מבין שללא לוי לא יוכל לעשות זאת.

החשבון הפשוט של שרון: אחרי הדחת שמיר והרס מחנהו, לא יקשה על שרון להדיח גם את לוי. בשלב הראשון יהיה לוי ראש הממשלה, ושרון יהיה שר הביטחון. בעמדה רבת-עוצמה זו יוכל לתכנן בשקט את השלב הבא, שלא ייאהר לבוא.

בהזדמנות הראשונה, אולי בשעת משבר ביטחוני אשר קל לייצר אותה, ידיח שרון את לוי, שאין לו עבר ביטחוני, ויגע אל יעדו המיוחל - ראשות הממשלה. ובניתיים, בצד השני:

מחנה שמיר-ארנס כבר מכין את התרגילים הבאים: תקנון, הקמת "הנהלה פעילה" והעברת חלק נכבד מסמכויות המרכז אליה, ועוד. לוי, שרון ומודעי מבינים שאם לא ייתלו זה בזה, הם יהיו תלויים זה ליד זה.

הפעם הם הולכים יחד על יעד אחד: הפלת שמיר. מסביבם כבר מתרכז כוח של חברי-כנסת, יוצאי כל המחנות, המריחים את עוצמת ההתארגנות החדשה: צחי הנגבי, מיכאל איתן, מיכאל קליינר, פינחס גולדשטיין, פסח גרופר. אחרים ממתנינים על הגדר.

ההפוגה הנוכחית והצגת האחדות במרכז היא רק זמנית. היא חזות מטעה. במהרה תתחדש הלחימה תחת סיסמה אחת: על מישקל "להחריב את קרתגו" של קאטו, תקרא השלישייה "להפיל את שמיר!"

גידעון עיר-סרביצ'נקו

איומי הפרישה של המערך מממשלת האחדות הניעו את יצחק שמיר לזמן את סגנו, דויד לוי, להתייעצויות.

אחרי המשבר האחרון בליכוד הבין שמיר ששגה קשות (מבחינתו) משלא שיתף את לוי במהלכים שקדמו להצגת תוכניתו המדינית. במגמה זו חפצו "הנסיכים", השואפים למונומול על תהליך קביעת המדיניות, ול"דילוג דור" מעל ראשיהם של לוי, אריאל שרון ויצחק מודעי. זה דחף את לוי ישר לזרועותיהם של שרון ומודעי, להקמת "חזית המי מורמרים" נגד ראש הממשלה.

פרשנים מוליטיים רבים הופתעו מכך שלוי הלך הפעם "עד הסוף" עם שותפיו.

ההצלחה של השלישייה במרכז הליכוד רק חיזקה תהליך מרחיק-לכת בליכוד: שיתוף הפעולה לוי-שרון-מודעי לא היה "אד הוק", אלא מסתמן כברית ארוכת-טווח, במאבק הנמשך מאז 1983 על ירושתו של מנחם בגין.

בעבר, בכל פעם שלוי ושרון שיתפו פעולה זה עם זה נגד שמיר, הם הביסו אותו:

● בוועידה "הממוצות" של מרס 1986 הביס שרון, בתמיכת לוי, את ה"נסיך" המופלרי מכולם, בני בגין, בקרב הדראמתי על ראשות ועדת-המנדאטים. למחנה שמיר-ארנס לא נותר אז אלא "למזמז" את הוועידה עד לפיצוזה, כדי להתחמק מהקרב המכריע לוי-ארנס על ראשות הוועדה המתמדת.

● בפעם השנייה, כששיתפו לוי-שרון פעולה נגד מחנה שמיר-ארנס במילחמת "השביעיות" ביולי 1988, הם זכו במקומות הראשון (לוי) והשני (שרון), ודחקו את ארנס למקום השלישי.

● בפעם השלישית שבה שיתפו השניים פעולה - החודש - הם זכו בניצחון נוסף.

טעותם המרכזית של לוי ושרון בעבר היתה שבכל ההתמודדויות המכריעות הצליח שמיר לתקוע טריז ביניהם ולקחת לצידו אחד מהם.

זוהי הטאקטיקה של "הפרד ומשול", החביבה על שמיר. להצלחת הטאקטיקה הזאת בעבר היו שתי סיבות:

● ערב כל התמודדות נהג שמיר להבטיח לבן-בריתו הזמני הבטחות (כמעט) עד חצי המלכות. מעולם לא קיים אותן.

● זכור במיוחד הבטחתו הניצחית ללוי להעניק לו את תיק החוץ. יתכן שגם הפעם ניסה להבטיח הבטחות שונות.

● מאבקי היוקרה בין לוי ושרון, וחוסר-ההסכמה של מישוה מהם לתת לרעהו את המעמד של מיספר 1 ביניהם, גרמו לכך שהפסידו תמיד את כל הקופה.

כך ניצח שמיר את לוי ב-1983 בעזרת שרון, ואת שרון בסיוע לוי ב-1984.

לקראת הבחירות של 1988 שוב לא הצליחו לוי ושרון להגיע להסכמה ביניהם, ושמיר ניצח ללא קרב. לאחריון סלל לוי את

ומי לא היה שם? חיים הרצוג!

גיבוב אומלל זה של תירוצים והתחמקות כא במקום מדיניות. מאחוריו עומדת עובדה פשוטה: שמעון פרס, שתרגם בעצמו תרומה עצומה להפיכת אש"ף לשטן בעיני הציבור הישראלי, אינו מעז להגיד לציבור את האמת, הידועה לכל: שצריכים להידבר עם אש"ף, אם רוצים לצעוד צעד קדימה, ולוא גם הקטן ביותר.

על כוס תה

רעולם אין עוד שום הבנה ל-עמדה הישראלית האומרת שאסור "לדבר עם טרוריסטים". עמדה זו איבדה כל אמינות. אויבי ישראל רגילים להשוות אותה לדרום-אפריקה הגזענית. אבל גם במדינה מקוללת זו קרה משהו. בראשית החודש הוצג שם מחזה, שגם בחלומות הפרועים ביותר אי אפשר היה לחזות אותו. פיטר בותא, הנשיא הגזעני של המדינה הגזענית, הזמין אליו את האסיר נלסון מנדלה, שנרון למאסר-עולם בעוון טרוריות. המנהיג הכושי, היושב מזה 27 שנים בכלא, הובא אל הנשיא, שהגיש לו בעצמו כוסית ושאל אותו כמה קוביות סוכר הוא מעדיף.

פאת. לכן מנהלת ארצות-הברית "דרשיח" עם אש"ף, העולה במהירות כנראה, ושכבר הגיע אל סף דלתו של ערפאת. לכן מוזמן ער-פאת לכל הבירות החשובות בעיר, לם, בוא אחר זו.

זה כל כך ברור, עד כי מוזר שבישראל יש תהליך הפוך. בשבוע שעבר נשאל על כך שר מעון פרס, בשיחה "שלא לפירסום" במיוזון הכנסת. קבוצה של עיתונאים שוחחה איתו. ריווחה על כך העיתונאית אורנה קרוש מהמקומון העיר, שלא ראתה את עצמה כפופה להתחייבות שלא לפרסם.

לדבריה, שאל יגאל גורן, כתב הטלוויזיה: "אתה מבין שכלי אש"ף העניין לי ילך. אם מרבירים על אומץ, למה אתה לא קם באומץ ואומר שצריך לדבר עם אש"ף?" פרס: "טוב, מה אמרנו, יצחק רבין ואני, בלישכה (של מיפולגת" העבודה) אמרנו שאנחנו מסכימים לכך שהפלטונים ידברו עם גורם שהם רוצים." גורן: "למה לא תגידו ישר—

צעד הסגנוני הענקי של "שיבטי כרויה-ארץ" שנועד לשוות למאורע ציביון בינלאומי, חובק-עולם. כל פרט של מוצע זה נודע מראש. כך נמסר מראש שבתל-הלכה יצערו זה לצד זה שני ילדים—

האחד ערבי והאחר יהודי, בצורת חסיד קטן, מגודל-פיאות וחובשי כיפה. הערבי נשא דגל פלסטיני. היהודי נשא דגל ישראלי.

הדבר פורסם מראש בעיתונים בעולם (אך לא בישראל). והנה, כאשר צעדה התל-הלכה לעיני מיליון צופותים ר"700 מילי-יון צופי-טלוויזיה (אך לא הטלוויזיה הישראלית!) קם סופר באופן הפגנתי ממקומו ופרש, לאות מחאה על הצגת "הגל אש"ף".

היה זה מעשה אידיוטי, שהיה לו המשך אידיוטי עוד יותר. סופר הודיע שלא פירסם הודעה פומבית

העובדה זעקה לשמיים, אך שום כלי-תיקשורת ישראלי לא העז להשמיע אותה:

מדינת-ישראל לא הוזמנה לחגיגות בפאריס, במלאות 200 שנה למהפכה הצרפתית. במאורע הבינלאומי החשוב ביותר של השנה, ישראל נעדרה. נשיאה לא נמנה עם הנשיאים שהוזמנו, ראשיה-המשלה נעדר גם הוא. לעומת זאת נכח שם חוסני מוכארכ, נשיא-מצרים. היתה זאת סטירת-לחי מצלצ'לת, שהעידה כאלף עדים על מצבה הבינלאומי הנוכחי של ישראל.

המלך רוגז

אמנם, ישראל לא היתה המדינה היחידה שראשיה לא הוזמנו. היו עוד מדינות, שפסחו עליהן מסיבות שונות (ראה מה הם אומרים). אולם עד לפני חמש שנים לא

להמציא כרחיפות משהו, שניתן היה להביאו לג'ורג' בוש. מחוסר ברירה, לקח חומר שכבר היה מוכן: הצעה קורמת של יצחק רבין לעריכת בחירות בשטחים הכבושים.

הצעה זו היה יתרון גדול. "בחירות" היא מילת-קסם באמריקה. אי אפשר שם להתנגד לבחירות, כשם שאי אפשר להתנגד לאמהות ולעוגות-תפוחים אמריקאיות.

מאז עומדת לפני שמיר וחבריו הבעייה: איך לרדת מן העץ הזה. כי שמיר, בדיוק כמו יריביו מבית, מבין כי בחירות יובילו כמעט אוטומטית להקמת מדינה פלסטינית.

סולם שני. החישובים של אריאל שרון עזרו לשמיר במידה מסוימת. אבל הם עוררו זעם כה רב בצמרת הממשלה האמריקאית, עד כי שמיר נאלץ למהר ולהודיע לכל העולם שהחישובים אינם תופסים. הם תופסים רק בתוך הלי-כור.

כאפשרות שנייה התחיל השבוע מנגנון ההסברה הרישמי להתקין סולם אחר כדי לרדת מן העץ.

באופן שיטתי החלו כלי-תיקשורת לפרסם סטטיסטיקה על מיספר הפלסטינים ש-גרצחו בינם לבין עצמם.

קו ההסברה: גובר מיספר הרציחות של פלסטינים בידי פלסטינים. נמשכת האינתיפאדה. קורבנות המעשים האלה הם אנשים חדי שורים במסירת מירע לשב"כ. ללא המידע הזה לא היה השב"כ מצליח לנחול הצלחות כה גדולות בחשיפת הוועדות העממיות, בעצירת זורק-אבנים ובגירושי מנהיגיהם. ריסת בתים ובגירושי אחרים, בה כשטחים טוענים כי כל משתף פעולה עם השב"כ שנחשף מוזהר, ואם אינו חרל ממעשיו הוא נשפט על-ידי בית-דין עממי.

אין סיוון. טיעון זה כוזב מעיי-קרו.

אמנם גדל מיספר החריגות של פלסטינים בידי פלסטינים, ככל שנמשכת האינתיפאדה. קורבנות המעשים האלה הם אנשים חדי שורים במסירת מירע לשב"כ. ללא המידע הזה לא היה השב"כ מצליח לנחול הצלחות כה גדולות בחשיפת הוועדות העממיות, בעצירת זורק-אבנים ובגירושי מנהיגיהם. ריסת בתים ובגירושי אחרים, בה כשטחים טוענים כי כל משתף פעולה עם השב"כ שנחשף מוזהר, ואם אינו חרל ממעשיו הוא נשפט על-ידי בית-דין עממי.

תופעות אלה אופייניות לכל התקוממות עממית מן הסוג הזה, כאשר אין בידי המתקוממים כלים להפעלת מישמעת, כמו מישטרה ובית-סוהר. כך אירע לא רק כאל-גייריה ובדרום-אפריקה, אלא גם במאבק היישוב הערבי נגד השיל-טון הבריטי.

בניגוד לדברי ארנס, לא היו עד כה שום מעשי-רצח על רקע של "חיסול חשבוניות" בין אירגונים יריבים, או למניעת מגעים ישראל-ליים-פלסטיניים על רקע מדיני. אלה היה "סיוון" פלסטיני. אמנם היו באחרונה כמה מקרים של הצתות מכוניות של עסקנים ידועים, והר פץ כרוז של גוף אלמוני נגד אישים מסוימים, אך נגרדה וברצועה מד שוכנעים הכל כי אלה הם מעשי-פרובוקציה של גופים ישראלים רדוקא, העוסקים במילחמה פסי-כולוגית לשבירת החוזה המאור-חרת של האינתיפאדה.

ראשי המדינות בפאריס
סטיר-חלי מצלצלת

בכך רמז לא רק שהוא עומד לשחרר את האסיר המפורסם ביותר בעולם, אלא גם להפכו לבן-שיח. המרחק בין בותא ומנדלה גדול אף מן המרחק בין יצחק שמיר ויא-סר ערפאת. אך כיום אין להעלות על הדעת ששמיר יזמין את ערפאת לכוסית בביתו בירושלים, כדי ל-החליף עימו חוויות מימיה-המחחרת. אולם אם זה קרה בדרום-אפ העולם ריקה, זה יקרה גם בישראל. העולם כולו חפץ בכך. הידידה האחרונה של ישראל בעולם, ארצות-הברית, נמצאת בעצמה בדרך-המלך ליעד זה. אולם ישראל מתקשת — ומבחינה זו אין כמעט הברל בין אריאל שרון, יצחק שמיר, ושמעון פרס.

הצרפתית בלעדיהם. א.א.

* עומדים, מימין מאחור: קונו, יונסלביה, הורו, קפריסין, גיבובי, סונל, קנדה, בריטניה, רומניה, אי-טליה, בשורה הראשונה: יוון (רק קצה אף), בראויל, הפיליפינים, בונלה-דש, אוצור-הברית, צרפת, חוף השנהב, אורווגואי, מצרים, מאלי, זאיר.

צריך לדבר עם אש"ף?" פרס: "אנחנו נשתמש בנוסח ש-אמרתיו עד עכשיו על תושבי השטח-חיים. גם בציבור בישראל מחסום פסיכולוגי עמוק מן המושג אש"ף. בנו את זה במשך שנים. אני לא אומר. נדבר עם אש"ף, בין השאר כי אני רוצה לנצח בבחירות."

מישהו אחר: "או איפה האומץ, וזה ההתהליך המדיני חשוב יותר מכל הדברים האחרים?"

פרס: "מה זה אומץ? לדה-גול היה באלג'יריה אומץ? דה-גול אמר לשחוריי-הרגליים (המתנחלים ה-צרפתים) שהם צורקים, ושאלג'יריה היא צרפתית. וכמה שהוא היה קרוב לחטוף את הכדור, בכל מיני ניסיונות לחסל אותו! אש"ף עשה דברים איומים, טעויות איומות, אנחנו בסך הכל גרמנו לו להתמתן, בכך שלא היכרנו בו לפני שישיג את עמדתו ביחס ל-242, 338 והי טרור. אילצנו אותו להכניס את הר שינויים האלה. ויכול להיות שאם אנחנו עומדים עכשיו על זה שלא ננהל איתם משאומתן, נקבל מהם עוד דברים. אבל אתם יכולים לכ-תוב, להגיד משאומתן עם אש"ף. תגידו אתכם."

על מחאתו, כדי שלא להעמיד את ישראל באור של מקלקל-ת-חג. היה זה מעשה-חלם אמיתי: גם פרש, גם דאג שזה יודוע, גם הודיע שאינו רוצה לקלקל, גם הרגיו מיליוני צרפתים.

היתה זאת ההשתתפות היחידה של ישראל בחגיגות בפאריס.

גיבוב אומלל

המאורע הזה מרגים את מצ-בה הנוכחי של ישראל בעולם — אחרי הכרזת-השלום של אש"ף בחודש ה-20 של האינתיפא-דה, אחרי "חישוקי" הליכוד.

רגלי ישראל ופלסטיני, זה לצד זה, היו יותר מאשר הברקה של אמרגן שוהר-סנסציה. הם ביטאו נאמנה את תודעת הציבור ברוב מדינות העולם. אין עוד הקבלה ישראל-מצריים או ישראל-ירדן. בעיני העולם כול-לו, ההקבלה היא ישראל-אש"ף. העלייה הדיפלומטית המסחררת של אש"ף כשוק הדיפלומטי הבינ-לאומי מבטאת תודעה עולמית זו. הכל מבינים עכשיו כי בלי הירד-רות בין שני צדדים אלה, לא יזו-דבר. לכן קיבל מיטראן את ער-

היה כלל עולה על הדעת שמדינת-ישראל תיעדר בהזדמנות כזאת.

מה קרה? אין זה סוד כי פראנסואה מיט-ראן רוגז על ישראל. כאשר החליט מיטראן להזמין לפאריס את יאסר ערפאת, התנפל עליו המימסר הי-הודי הצרפתי, המקבל את הנחיותיו מישראל. שגריר-ישראל בפאריס, עובריה סופר, אדם שמנוי וגמור עימו למצוא חן בעיני הבוסים שלו בכל מחיר, אף חרג מן המסורת ה-דיפלומטית והשמיע הערה פוגעת. מיטראן, גאוותן שהפך כמעט ל-מלך חדש, אינו שוכח ואינו סולח. ישראל נמצאת ברשימה השחורה שלו.

אך מעבר לסיבות האישיות, יש סיבות פוליטיות מובהקות. חל פני חות נורא במעמד הבינלאומי של ישראל. נוכחותה מביכה את המארי-חיים. יצא לה שם של סרבנית מדי-נית, סקנדליסטית עולמית מסחר-בת לשבת יחד עם יריבותיה. אי אפשר להזמין אותה מבלי לגרום לסקנדל. ואכן, סופר סיפק גם את הסקנ-דל. היא חגיגות-המהפכה היה המי-

משקיף

אורית זרובבל

השימלה הישראלית — אגדה?

בעוד שבישראל פורסם כאילו שימלתה של הזמרת האמריקאית השחורה, ג'סי נורמן, ששרה את ה-מאריסייה" כשיא תגיגות יוסי-המהפכה, עוצב עלידי מעצב ישראלי כשם אליקים שפיגל, פורסם בכל העולם כי את השימלה עיצב רווקא מעצב ממוצא ערבי, עז' אלדין עליאה.

שדולה לביטול חוק הפגישות

רביין

תתכן הקמת שדולה של ח"כים לביטול "חוק הטרור", האוסר על מיפגשים עם אנשי אש"ף. משלחת של משתתפים בכינוסים עם אנשי אש"ף, שכללה משתתפים מכינוסי רומניה, הונגריה וטולדו, נפגשה ביום השני עם כמה ח"כים כדי להחליף ריעות על הנושא. כשיחה עם הח"כים, ביניהם הרב אברהם רביץ, דויד ליבאי, שולמית אלוני, ואלי בדמנחם, הועלתה אפשרות להקמת השדולה. חברי המישלחת ציינו את תגובותיהם החיוביות של הח"כים.

אש"ף מתנגד לעלייה ישירה

גורמים באש"ף מתנגדים להעברה ישירה של יהודי ברית-המועצות לישראל. הם טוענים כי העולים מברית-המועצות ייפגו או יישלחו ישירות ליישוב ההתנחלויות. הם גם טוענים שהציאה מברית-המועצות אינה צריכה להתבצע בכפייה, אלא מתוך בחירה. יתכן שגורמים אלה מפעילים לחץ על ממשלת ברית-המועצות, כדי שזאת לא תאפשר ציאה ישירה של יהודים לישראל. לא מן הנמנע שהם גורמים לעיכוב ההסכם בין ממשלת ישראל לממשלת ברית-המועצות.

כך הכינו החרדים את הרימון

רימון הגאז, שנזרק בטכס נעילת המכביה בכותל, נזרק עלידי חרדים. אחד ממארגני-הטכס מסר עדות מפורטת, שלפיה ראה את הרימון כשנזרק. הוא תיאר אותו במדוייק מתגלגל ממרוזמי הישיבה מעל בימת-הכבוד. הרימון נזרק שתי דקות לפני סיום הטכס. נראה שזורקי-הרימון תוכננו את צדיהם לפי החזרה הגנרלית, שנערכה יום קודם לכן, ושהחלה באיחור. זורקי הרימון התכוונו לפוצץ את הטכס, אך מפני שהטכס התחיל בזמן, התפסס עיתוי הזריקה. המישטרה גם גילתה מיטען-רדמי, שהיה מורכב משקטת-ניולון שממנה ביצבצו שני חוט-ניולון. השקטת פוצצה, ואז הסתבר שגם מיטען-הרמי נעשה בידי החרדים. מסיבות כלשהן הוחלט במישטרה להצניע את זהות זורקי-הרימון.

מעביר השקעות מישראל לפולין

בוביס

הטלוויזיה הפולנית הודיעה בשבוע שעבר שממשלת-פולין תתמך על הסכם לבניית מלון-ענק בעיר-הנמל צ'נסטוהובה. המלון יהיה בשותפות של ממשלת פולין ואיגנץ בוביס, איש-עסקים יהודי מפרנקפורט, והוא ניהול עלידי בוביס כמשך 20 שנה. בוביס נהג בעבר להשקיע בארץ. הוא נסוג מחלק מהשקעותיו, אולם הוא עדיין השותף העיקרי במלון "שרתון".

ניסים ומילוא הסיתו את שמיר וגדי...

דפנה ברק ריאיינה את ריבקה ואברהם שריר

אברהם: נכון, ריבקה, את היית יותר דומיננטית מהשאר. אין מה לעשות. ריבקה היא ג'ינג'ית, וג'ינג'י — זה אופי. **ריבקה:** נורא מרגיז אותי, בקשר לכל הפירוטומים על הנסיעות, שלא יודעים את האמת. רוב הנסיעות שלנו בכלל לא היו על חשבון המדינה, אלא עלי-חשבון הבודט וכל מיני אירגונים.

הייתי רוצה שמבקרתי-המדינה תנקוט יוז' מה ותחשוף את הוצאות השרים כשנים אח' רונות, כפי שחשפה כעת את שמות התורמים וגודל הסכומים שתרמו. אז יראו כולם איך אברהם לא ביזבו, ואיך אני לא גרמתי לה' צאות מיותרות.

אני מתה שהיא תחשוף זאת! אנחנו עשינו טעות שמעולם לא חשפנו זאת ביזומתנו, מעולם לא טרחנו להבהיר זאת לציבור.

אברהם: זה היה מישגה גדול מציד. זה באמת יצר תרמית לא-נכונה, וכיוון את ה' תיקשורת נגדנו. למשל, פעם כתב עיתונאי

● **האם אתה סבור שהתקופה שבה ביהנת כדאבל-שר (מישפטים ותיירות) גרמה להספקת חברותך בממשלה?**

אברהם: עשיתי שגיאה. כשהסכמתי לכ' הן בשתי מישרות, ידעתי באופן תת-הכרתי שזה לא יסתיים טוב. אבל לא ידעתי איך להשתחרר מאחד התיקים. ככל שיחותי אז עם שמיר, חיפשנו מוצא. **●...?**

אברהם: לא מצאנו. מלכתחילה הרגשתי שלא הייתי צריך לעשות זאת. בכל זאת, כיהנו אז שישה שרים בלי תיקים, והנה אני ממלא שני תפקידים כאלה. היה לי כרוך שאני מושך אלי אש.

מי שלחמה בי אז היתה ריבקה. היא התנגדה לכך בכל תוקף. זה לא שלא הקשבת' לה. אני דווקא מתייעץ איתה בכל דבר ודבר, ככל עניין.

באמת, זאת היתה שגיאה שלא הקשבת'

"אני מזכירה לגברים שהם לא בסדר!"

שאני לובש חליפות שעולות 800-1000 ד' לר, ואיך זה יתכן שלישראל, במצב הכלכלי, יש שר שנראה כמוני. אז ריבקה יכולה לספר בריוק כמה עולה כל חליפה שלי. מה אני יכול לעשות, שזה נראה יקר? שאני מסודר?

ריבקה: אז כל הדיבורים על הקניות שאני עורכת בחו"ל. אני שואלת אותך: מי יכול להרשות לעצמו לקנות בארץ? אני מאוד אוהבת ללכת לתצוגות של האופנאים הישי ראליים, כמו גירעון אוברוון, אבל מאיפה אני יכולה להרשות לעצמי לשלם כאלה מחירים?

● **בכלל, התיקשורת לא השתגעה על שניכם. איך אתם מסבירים זאת?**

אברהם: אני עשיתי שגיאה חמורה. כש' נבחרתי כשר, ניתקתי פיתאום מגע ישיר עם העיתונאים. התחלתי להשתמש בשרותיהם של דוכרים. זה היה מישגה חמור מציד. דוכרים — כבודם במקומם מונח, אבל זה שלא טיפחתי קשרים אישיים עם עיתונאים — על כך לא אסלח לעצמי.

ריבקה: ולי יצרו מין תרמית... את יודעת, זה מצחיק. עד היום פונים אלי חברי' מיפלגה שרוצים לדבר איתו. חושבים שיש לי השפעה עליו...

● **אברהם:** זה נכון, יש לה השפעה. **ריבקה:** אבל חושבים שיש לי כזאת השפעה! תוסיפי לכל זאת שפשוט לא מפר-גנים.

● **אבל אי-הפירגון בלפייד, אי-שית, בולט במיוחד. ניסית לנתח מדוע?**

לה. אם כי אינני מצטער על תקופתי במיש' רר-המישפטים. זאת היתה תקופה יפה.

● **מדוע, לדעתכם, מדברים וכות' בים כלייך הרבה על שיתוף-הפעולה ביניכם?**

אברהם: אולי מפני שאנחנו תמיד — זה לא לעיתים קרובות, אלא תמיד! — ביחד. גם כשהייתי חבר-כנסת, היא היתה עולה איתי לירושלים לשלושה ימים. אנחנו מאוד... גלויים לעין.

אני לא מבין את זה. מדוע שלא אתייעץ עם אשתי? מדוע שלא אשתף אותה-היא אדם חכם, נאמן, מסור. מדוע מותר לי להתייעץ עם סתם חבר, ואילו עם אשתי, שהיא הנאמנה מי מכולם...? שנינו חשבנו על זה רבות.

ריבקה: באישהו מקום זה פוצץ את האנשים, הרגיו אותם שאברהם תמיד עם אשתו. אולי זה הזכיר לכמה גברים שהם לא בסדר...

● **ריבקה, לעזבבה שאת תמיד מתלווה אליו, בארץ ובחו"ל, היו מתייחסים גם בהקשר ההוצאות.**

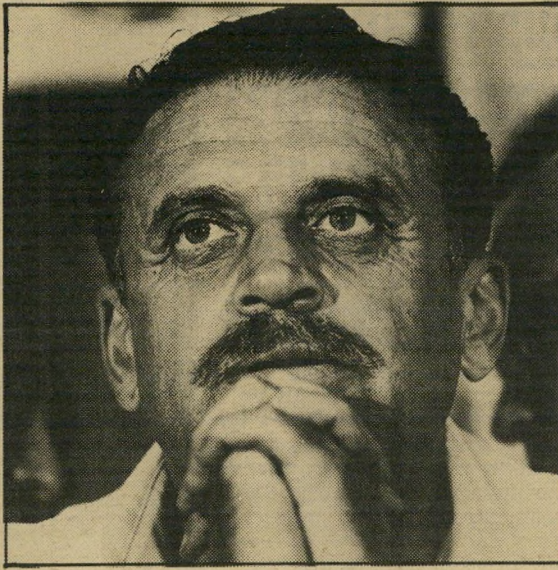
ריבקה: תמיד-תמיד היו מוכירים שאני נוסעת איתו. מכל המיקרים האחרים היו מתעלמים. מה, לילי שרון לא מתלווה אל אריק? שמיר נוסע בלי שלומית? תמיד הן מתלוות אליהם! אבל כולם כתבו ודיברו עלי.

● **אולי זה נבע מכך ששאר הני-שים התלוו לבעליהן בצורה פחות בולטת.**

י"לי שרון לא מלווה את אריק? שמיר נוסע בלי שולמית?

ריבקה שריר
אני עדיין בהלם ממה שקרהו

אברהם שריר
מדוע שלא אחיינך עם אשתך?

אברהם: ריבקה מתרגזת מהר, לוקחת ללב דברים. היא ג'ינג'ית אמיתית.

● **ריבקה, מאז שבעלך אינו שר, יש אנשים שנעלמו לפתעפתאום מהנוף החברתי שלכם?**

ריבקה: את יודעת מה? אני שמחה... טוב, שמחה! זאת אינה מילה נכונה. אינני שמחה על מה שקרה לאברהם, אבל מאז שקרה לו מה שקרה, לפחות יכולתי להיווכח מידו חבר. **ר...? מה גילית?**

● **ריבקה:** אני עדיין בהלם, פשוט בהלם. **עד כדי כך התאכזבת?**

ריבקה: אוהו! כמה אכזבות, אין לך מור שגו זה פשוט לא ייאמן במשך שנים הייתי בטוחה שאנשים מסויימים הם חברים שלנו. מה זאת אומרת? איך יכולתי לחשוב אחרת? אברהם עזר לכליך הרבה אנשים: אנשים אמרו לנו, כל הזמן, עד כמה הם לויאליים לנו...

אני בהלם ממה שאני מגלה. כן, אני מופי תעת. לא ציפיתי שכך ינהגו כלפינו. הרי יש עניין יסודי של להיות בני-אדם: בני-אדם! ואני האמנתי שהיו מסביבי בני-אדם.

אחרי מה שגיליתי, אני מודיעה לך, בכי טחון מלא: "אין לך כל אפשרות לדעת מיהם חבריך, כל עוד את במצב שאת. יכולה לעזור לאנשים, שהם צריכים אותך!" שום מסגרת שבעולם לא תעזור לך; אני עדיין מנסה לע" כל... אשתו של איזה חבר-כנסת (ליברלי) טילפנה עשרות פעמים — עשרות! — ושיכנעה אותי: "אנחנו מאחוריים: זה לא נכון מה שמציצים על בעלי, שהוא לא נאמן לכם. אנחנו נאמנים לכם, אנחנו חברים..." פתאום, מאז שקרה מה שקרה לאברהם... קשה להי אמן.

אני כבר לא יודעת למי להאמין. או אלי קולס (חבר-כנסת לשעבר, שנמנה עם מחנה שריר) — הרי אברהם יצר אותך, הביא אותך מקריית... מניין זה היה? לא, מת-לחנן, מאיזה קיוסק? הנה, ראי מה קרה. מי היה מאמין?

מכאן התנהלה השיחה עם אברהם שריר בלבד:

● **אברהם, יש לך פתאום "חורים" בסדרהיום, אחי שהיית שריכפול?**
מבחינת לחץ, זה הרבה פחות. מרגע שנו רע לי שאינני שר, או מוכן שחסרים לי נושאים רבים שטיפלתי בהם, ושהייתי רוצה להמשיך לטפל בהם, אבל... מצד שני בגלל היווכח סביב היוזמה המדינית, האירועים רודפים זה את זה.

● **קטנידיהאומנה מפרשים את התנגדותך ליוזמת-שמיר כנקמה אישית ביצחק שמיר, על שלא מינה אותך לשר.**

אני ווקא לא כועס על שמיר. אני יודע ששני שרים עשו לי את זה.

● **מי השנינים?**
משה ניסים ורוני מילוא. אני יודע כיום

● **מי מאיים עליך?**
הנה, עכשיו עמדת להתמנות כממלא מקום יושב-ראש המזכירות בתנועה. הכל כבר היה מסוכס... עד שהבעתי את עמדותי ביוזמה המדינית. מהרגע שהודייתי עם שרון לוי-מורדיץ, זה הוקפא לפתע-פתאום.

● **אולי זה צירוף מקרים?**
לא! נאמר לי שזה קשור זה לזה. ארנס אמר שהנושא יועלה על ידו כאחת הישיבות הקרובות (הנושא הועלה בישיבת המזכירות האחרונה עלידי לוי ושרון). על מה מענישים אותי? לא, אינני חושב שזה נעשה מטעם שמיר. אני יודע בבירור שמילוא וניסים הם שפעלו נמרצות נגדי ושהשפיעו על שמיר, אבל זה שייך להיסטוריה. אני מבקש ממך, אל תגרי אותי...

● **מאז שיחת-הטלפון המפורסמת (השיחה נערכה ב-4 אחר-הצהריים ביום שבו הציג שמיר את שריר לליכוד. עלפי גרסה אחת, הרגיע שמיר את שריר בעניין חברותו בממשלה. כמה עשונות בלבד לפני שהדיח אותו. אמר לו, עלפי אותה גרסה: "אין לך סיבה לראגו...") האם שוחחת עם יצחק שמיר?**
כן, פעם אחת דיברנו בארבע עיניים. לכן אינני רוצה לפרט את תוכו השיחה.

● **ביוזמתו של מי התקיימה השיחה?**
זה נעשה ביוזמתי.

● **כיום יש איזשהו קשר ביניכם?**
באחרונה אין בינינו קשר.

● **עם מילוא וניסים שוחחת מאז שהסקת מסקנות לגביהם?**
לא, אין כל קשר ביני לביןם. אם אנחנו נתקלים זה בזה, אני אדם מנומס... לא יותר.

● **נוח לך להיות מוצג כנשרך אחר ה"טריומוויראטי" (לוי-שרון-מורדיץ)?**

נו, מה לעשות? הם שרים: אני כבר לא. **יש לך סיכוי לשוב ולהיות שר?** לא יודע. אני לא חושב על כך. כרגע זה לא ריאלי. אין כיום מקום בשבילי לחשוב על חברות בממשלה. אבל מה? האירועים המדיניים מרוזים את תנועת הגלגל, והגלגל בפור ליטיקה, את יודעת, הוא עגול... ישנם דיבורים על הקדמת הבחירות. שערי לעצמך, המעריך והליכוד נפרדו כמעט על דבר תיאור רטי. אני נדהם, לעיתים מאי-הבנתם של כמה אנשים, שאינם מבינים מה פירושה של הפרת הבטחה. על מה רוצים כיום להיפרד? על נייר? מה יקרה כשהדברים יהיו אמיתיים?

הציבור. צחוק הגורל יהיה, שהליכוד הוא שיקים את המדינה הפלסטינית. מהרגע שייבחרו מנהיגים, יצטרפו להתייחס אליהם כהתאם לכך נרחבי העולם. יתייחסו אליהם כאל "גבחרים". לכן, לבוא ולומר שאני נוקט את עמדותי אך ורק ממניעי נקמה?

● **זה נאמר גם בהקשר של אחי רים במערכה הזאת. יש מי שמפרש שים את המתרחש כמיבחיכות בתוך הליכוד.**

ואני אומר שמי שמנסים להציג זאת כמיבחיכות בליכוד כמיתים את תשומת-הלב מעיקר העניין. אגב, אף-אחד מאלה שהצביעו בעד יוזמת-שמיר לא המציא לי נימוק ענייני. בראשונה בחיי הפוליטיים, אני נאלץ להקי שוב לנימוקים כמו "אין לפגוע בשמיר", או "אין לפגוע בשילטון". מה שייך אחד לשני? מדוע מערבים תפוחי-עץ ועגבניות? אם היוזמה הווא טובה — היא אמורה להיות טובה גם לליכוד וגם למערך.

● **אשר לחלוקת המכוונות בליכוד, משייכים אותך למחנה לוי-שרון-מורדיץ. אתה כופר בכך?**

אנחנו לא מחנה. אנחנו לא דנים כשיחיר תינו בשום דבר מעבר לנושא המדיני. לי יש עמדה מסויימת, ואני מחזיק בה, גם זה כמחיר אישי.

● **מה פירושה?**
יש לי תחושת מועקה לגבי חוסר-הדמורקר טיוציה בליכוד, חוסר-הסובלנות, חוסר-הגמיכות לשמוע דיעות אחרות. אני מרגיש מאויים בתנועה כתוצאה מעמדותי בעניין יוזמת-שמיר.

ביחד, ביחד

לא חיים קורמו, אף לא שושנה ארבל-אלמוזלנו עם סניגית-ההתייפחות המפורסמת ליד חדר-ההנחיות — הפכו שמות נרדפים למושג "הדחה" כשם שהפך שמו של אברהם ("אברהם") שריר. מי שכיחן עד לפני כמה חודשים כשר כפול והחזיק בתיק בעל נופך וזהר כתיירות ותיק מהכוח כמישפטנים, צנח בגלגל ושם זה לא הולך ברגל, המשורה הוא מדיגיש שוב ושוב, שגם זה לא הולך ברגל, אבל הימחות שחל במעמדה של הכנסת בכלל, וחבריה בפרט, מעלה הימחות נוגים למישמע הצהרות שכאלה. הרעיון לראיון בא בשיחה פרטית עם שריר. להפתעתי, הוא ראה את המצב הכללי ואת סיכויו לשוב לעמדת-כוח באורה מציאותי ביותר, פסימי. אולם מדי כמה מישפטנים, הוסיף "אבל יש לי אשה נהדרת, חברה אמיתית, חברה לחיים! מה כל אלה לעומת זאת?"

ובאמת, אני מוכנה להמר, שאיכזר השם "שריר" באוזני מה שמכונה "האיש ברחוב" יגרו ראושת את שמה של ריבקה שריר, ורק אחר-כך את שם בעלה. מישפחת שריר לא נמנתה מעולם עם חביבי-התיקשר רת: היו פירסומים בענייניו של גדי, בנם (לימודים בחו"ל), אביטל, בתם הבכורה (עוזרת פיליפינית), וכמוכן בעניין הכלכלי מוקי (היה או לא היה?). במיוחד ריכזה אליה את האש ריבקה שריר התוססת. רבות נכתב על התערבותה בעבודתו של בעלה, התלוותה אליו, העובדה שהיא מביעה את דעותיה בכל עניין ועניין. אין מה לעשות, את ריבקה שריר — או שאוהבים, או שלא. נקודה. אוהביה יקבעו שהיא פיקחית, שהיא איכפתניקית, כנה, עוזרת לזולת. שונאה יקבעו, לעומת זאת, שהיא שהפילה את בעלה. אלה גם אלה לא יוכלו ל"ביחד" החזק של הזוג שריר. זה מעורר קנאה, או הערות ארסיות, לחילופין. על כל פנים, "זה" קיים.

משקל

שחל - בתי'עוה?

שחל

לישבת מיפלגת העבודה מאשימים את השדר משה שחל שהוא מתנהג כמו בתי'ענה.

לפני שבועיים, בעקבות מרכזה לכויד, הוא היה בין הראשונים שבתענו שמרכו מיפלגת העבודה יקבל החלטה לפרוש מהקואליציה, ומיהר להודיע על כך באמצעי התקשורת. שבוע לאחר מכן, כשהתברר כי הסיכויים לכך נמוכים, שינה את דעתו והביע תמיכה בהמשך ההישארות בממשלה.

אחוד החסימה

מאחד את הערבים

אחת הסיבות העיקריות הגורמת לשלוש הרשימות ה"ערביות" ורק"ח, המתקרמת והמוקרטית) להתאחד ברשימה משותפת בבחירות בהסתדרות היא אחוד החסימה. בהסתדרות יש אחוד חסימה של 2.5%. למתקרמת ולמוקרטית אין סיכוי להגיע אליו, וגם רק"ח אינה יכולה להיות בטוחה בכושרה לעברה. בשביל רק"ח, קיומה בהסתדרות הוא היוני.

אם יצליח ניסיון זה, והרשימה תשיג הישג מרשים, זה ירחוף את שלושת השותפים להקמת רשימה משותפת גם בבחירות לבנסת, ואז עשויה בכנסת הבאה להופיע סיעה ערבית מאוחדת של 12-10 ח"כים, שתהווה בה לשון מאזניים. בציבור הערבי יש לחץ חזק מאוד בכיוון זה.

העלאת אחוד החסימה בכנסת תהפוך איחוד זה לזדאוי.

548

ביום הראשון, ה-9 ביולי, בתוכנית "לקראת גיוס" ששודרה ב"גליי צה"ל", מסר שריהביטחון, יצחק רבין, על 548 הרוגים פלסטינים בשטחים הכבושים. מיספר זה כולל הרוגים על רקע שיתוף פעולה עם שולטונות הביטחון והרוגים מידי מתנחלים. ביום השני, ה-17 ביולי, מסר דובר צה"ל על 431 הרוגים פלסטיניים. מיספר זה כולל הרוגים מידי חיילי צה"ל בלבד. לפי ספירת "העולם הזה" עומד מיספר ההרוגים הפלסטיניים על 548.

לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 679 הרוגים, לפי הפירוט הבא:

- 476 הרוגים מידי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 79 הרוגים כתוצאה משאיפת גז.
- 48 הרוגים ממכות ומהתחשמלות.
- 76 הרוגים מסיבות אחרות.

מפלים סטודנטיות אמהות

גם בהנחיות המגדירות את הזכאים לקבלת השתתפות בשכר לימוד במעונות יום ובמישפחתונים קיימת אפליה מדהימה.

מישרד העבודה והרווחה פירסם באחרונה סידרת הנחיות המגדירות מיהם הזכאים לקבלת השתתפות בשכר לימוד במעונות יום. לפי הנחיות, אמהות נחשבות כסטודנטיות רק אם הן לומדות בקורסים להכשרה מיקצועית של מישרד העבודה והרווחה; קורסים של שיקום שכונות ובכיתת הספר לאחיות סיעודיות. אבות, לעומת זאת, נחשבים כסטודנטים בכל מסלולי לימודים במסורות להשכלה גבוהה או בישיבות.

תחת דרוש שיויון מוחלט, הגיעה ריטה גור, יו"ר האגף לפעילות הינוכית סוציאלית בנעמ"ת, להסכמה עם מישרד העבודה והרווחה, שלפיה ייבדקו נתוני התפלגות אוכלוסיית הסטודנטיות האמהות על-פי מסלולי לימודים, ולאחר קבלת הנתונים תבחן האפשרות להעניק זכאות גם למישפחות שבהן האם סטודנטית.

רצון חוצה

את הקווים?

רצון

ישגבראש צעירי הרות, מיכאל רצון, איש מנהג שמיר ארנס, חוצה כנראה את הקווים לכיוון השדר יצחק מודעי. רצון, שלא הצליח להיכנס לבנסת, התאכזב משלא קיבל תפקיד בכיר כלשהו ממנהגו בהיערכות אחרי הבחירות האחרונות. רצון ידוע כחרות כנדיסופחיו של השדר רוני מילוא.

מה הביא חיילת חרוצה ורצינית לשי

היתה תוכנית פעולה. השותפה

נבהלה והלשינה למצי"ת. מאותו

רגע נפרשה המלכודת. השוטרים

חיכו שהרעל יוכנס לקפה

אילנה אלון

ראם אפשר להוציא אותו מכאן כש"ר אעיד? שאלה אורלי בודסקי (20) בלחשה את הסניגור, לפני פתיחת מישפטה בבית הדין הצבאי בחיפה. עיניה של אורלי נמנעו מלהביט בדויד ("דודו") מזור, סגן יפה תואר, שאותו, על פי כתבי האישום, ניסתה להרעיל.

כאשר עלתה אורלי על דוכן העדים לספר את סיפורה העצוב והמזוה, היה גבה מופנה אל סגן מזור, שישב בין הקהל, והיא לא יכלה לראות את תגובותיו, לדבריה. אבל גם סגן מזור לא רצה, כנראה, להתבלט. הוא הרכיב מיספיישמש אטומים על עיניו, וישב בקצה השורה.

הקצין התמיר, בעל העיניים השחורות הגי דולות והשיניים הנוצצות, הוא בעל קסם אישי רב. הוא נראה גנרן, שחצן ומצליחן. אורלי, החיילת שעברה תחת פיקודו, אינה יפה במיוחד ואינה מטופחת. היא בחורה שמני מונת, בעלת שיער חום כהיר הקשור בקשר על עורפה, ופצעייבגרות אחרים על לחייה.

אורלי היא בתו של השופט וסגן מנהל בתי המישפט רוני בודסקי. היא גדלה בבית ירושלמי בעל ערכים, סיימה את בית הספר התיכון במגמה הביולוגית בציון ממוצע של 9.5, וחלמה ללמוד מיספטים. הגעתי לצבא ילדה מפונקת, שלא היו לה שום קשיים בחי יים. את הכל קיבלתי. בבית הספר עשיתי הכל בצורה הטובה ביותר, וחשבתי שגם הצי בא יעבור עלי בקלות, העידה.

בדצמבר 1987 התגייסה אורלי. היא סירר בה ללכת לקורסי קצינות, מכיוון שלא רצתה לחתום קבע, והגיעה לתפקיד חוגרת, הממלי אה תפקיד של קצינת קיסור וגינס. היא השי קיעה הרבה מאמצים בעבודתה, והשתדלה לעשותה על הצד הטוב ביותר. היא היתה גאה בכך שהיא ממלאה תפקיד של קצינה, מכלי שעברה קורסי קצינות.

באוגוסט 1988, הגיע ליחידה סגן דויד מזור, "דודו", כפי שמכנה אותו אורלי עד היום. הוא היה ממונה עליה ועל עוד שלוש

קצינות קיסור. "אחרים לא הסתדרו איתו, אבל אני הסתדרתי איתו טוב. היתה בינינו מערכת יחסים מעולה", סיפרה אורלי. היא עברה קשה, החזיקה גרודי מילואים. כאשר ראתה שמפקדה אינו מסתדר, התנדבה להחזיק עבורו עוד גרוד, למרות שזה לא היה תפקידה. "הוא קפץ על המציאה. ביצעתי את תפקידי, אבל הוא הטיל עלי גם תפקידים נוספים שלו. ביצעתי הכל לשביעות רצונו." החיילת הצעירה השתדלה ועשתה כל מאד מץ כדי שלא לאכזב את המפקדים, שנתנו לה תפקיד של קצינה, ואולי גם כדי להשביע את רצונו של המפקד יפהיהתואר.

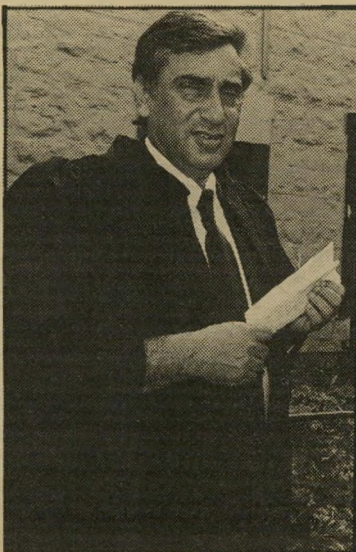
חברה טובה

רביט שרית לביא עברה גם היא בתפקיד וזה. גם היא מילאה תפקיד של קצינת קיסור תחת פיקודו של סגן דודו. אלא שהיא, בניגוד לאורלי, לא הצליחה כל כך בתפקידה והמפקד לא היה מרוצה מעבודתה ומהתנהגותה. הוגשו נגדה הרבה תלונות, וגלייודהתנהגות שלה היה מלא. "בינואר 1988 התחברנו. שתינו היינו על תקן של קצינות, אבל אני הצלחתי והיא איכ זבה", העידה אורלי.

יחסיה של שרית עם המפקד היו מעורע

חשבנו החלטנו

פרקליט שיינמן

סגן מזור

כתבי אישום רק על חבלה חמורה

אלי יזהר, העולם הזה

רים. כאשר שמעה שהוא הסתבך בתאונת-דרך כים ואמר לחוקרים כי באה מולו משאית, הציעה שרית ללכת למישורה ולהעיד שהקצין סיפר בבסיס כי נרדם בנסיעה. שרית ירדה גם על מיקרה שבו רשם הקצין צריקריאה למילואים לחברו, שכלל לא היה מאותו גדוד, רק כדי שהחבר יוכל ללון חינם בבית-החייל. היא התקשרה עם ידיד שלה במצ"ח, ורצתה לשכנע גם את אורלי ללכת איתה להעיד.

„כבר באותו שלב, עוד לפני הידרדרות היחסים בינינו, היה דודו טורח תמיד להרגיש את הכוח שלו לפניי וגם לפני שרית. הוא היה אומר: אם התחנני תקבלי! ואני מגישה טוב כשאת משפילה את עצמך! הוא גם היה דורש ודורש יותר עבודה ורצה שאקח גם יחידות נשארתי כשבתות, אחרי העבודה ועד שעות מאוחרות. הרגשתי שכמה שאני נותנת, הוא רוצה יותר, ולא מעריך את מה שאני עושה.

יחסינו התחילו להתערער. אבל גם כאשר היו בעיות בינינו, לא יכולתי להזניח את העבודה, כי זה האופי שלי.

לקחתי מדודו אחריות גם ליחידה סדירה, מתוך הסכמה שאם לא אוכל להמשיך, אחזיר לו אותה. אבל הוא סירב לקחת אותה בחזרה. שרית לחצה עלי שאורוק לו את העבודה בפנים, אבל אמרתי לה שזה לא נעים לי, כי אני לקחתי זאת על עצמי. לבסוף דודו לקח בחזרה את היחידה הסדירה, אבל איים שיקח ממני גם את יחידות-המילואים שכליכך אהבתי. התחילו כעסים, הוא חשב שעשיתי זאת בכוונה. הייתי גם מושפעת משרית.

יום אחד עליתי למישרדו וראיתי אותו ממלא טופסות-לונה. מצ"ח תפסו אותו בצריפין והגישו נגדו תלונה על שהלך בלי כותמה ובמדים לא תיקניים. הוא חשב שהוא מסוגל לסדר את כל הצבא. הוא מילא את טופס הדימישפט כאילו ססגן-מפקד הבסיס שפט אותו, וחתם על הטופס. למעשה הוא „שפט" את עצמו ונתן לעצמו עונש של גניפה. אחרי שה-

יחסים בינינו הידרדרו, ושרית לחצה עלי. החלטתי להתלונן על כך במצ"ח.

סא"ל הצמידה לגופו

אחרי שהתחיל הסיטון הקצין למד כי הצרות שנגרמו לו, והחקירות שנתחתו נגדו, היו ביוזמת שרית ואורלי. והוא התחיל להתנסק.

הכי חרה לי שהייתי חיילת מצטיינת כי יוסי-העצמאות, והוא ביטל את זה. הוא אפילו לא סיפר לי על-ידיך מראש. זה פגע בי, זה לא יחס שמגיע לי.

זה התבטא גם בדברים קטנים ויומיומיים. כאשר יצאתי בערב הביתה, הוא היה קורא לי מהשער ואפילו מההסעה, בגלל כל מיני תוארי נות. הוא עיכב אותי ביום שישי גם כשלא הייתה לי עבודה. הוא החזיק אותי בחוסר-ידידות, ריחתי את אצו הביתה, לא נתן לי לטלפן להורי, כדי שלא יראו, השפיל אותי וקיבל את ההרגשה הטובה של הסמכות. הוא ביטל לי את הפטור ממיסררי-בוקר ומנקיונות. הוא עושה לי מיסרר תיקניות פרי-

אילן דסות, העיתונאית

אורלי עם אמה

בחו של שופט, תלמידה מצטיינת. חלמה ללמוד מישפטים

אורלי היא ילדותית יותר מגילה הביולוגי. „ראיתי שאין לי לאן לפנות. לא רציתי לעזוב את התפקיד ואת המקום, או החלטתי שדודו צריך ללכת! שרית פנתה למצ"ח, לברר כיצד מתקדמת חקירתו של המפקד, והתברר שהחקירה נתקעה. „בשלב זה הפסקתי לחשוב בצורה הגיונית. דודו היה צריך לסיים את שרותו באוגוסט וכולם אמרו לי לסחוב עוד כמה

טי לפני אחרים במישרדו. הוא היה מבקש שאסתובב, וסופר את הטבעות והתכשיטים שלי. זה היה רק להשפילי בגלל הערות שלי נגדו. הוא הוציא לי את הנשמה, לא נתן לי לנשום. הריץ אותי כל היום, כדי להראות לי מי הוא ומי אני, ושהוא יכול לדרוך עלי. מרגע הערות שלי ועד ה-18 במאי זה לא נפסק לרגע.

רעל נעצים - בסוף רעל רעל עכברים!

פקד שלי. הם נגמרו ביום שישי והוספתי עוד שניים, זיפתי אותם. חורתי לבסיס ביום א', שרית טפחה לי על האגו וחשבת שהיא תומכת בי, מפני שיש לנו אינטרס משותף. לא חשיתי לרגע שהיא מקליטה אותי. לכן גם לא חשתי, כאשר הודיעה לי שאנחנו יכולות לנסוע לשלישות הראשית ברמת-גן לסדר דברים.

כאשר רגו הבנות-בדרכי רכישת הרעל, החליטו שלא לקנותו בירושלים, שם הן מוכרות. הן תכננו לקנותו בעיר אחרת כשהן ללא תג-יחידה. מצ"ח הוא שאיפשר את נסיעתן לשלישות, כדי ללכוד את אורלי.

„שרית לחצה שנלך לבית-מירקחת. קנינו רעל-עכברים, אבל ראיתי שהגרגרים ירוקים. השתיים תכננו לשים את הרעל באבקת-השוקו, שאותה שמר דודו במישרדו, ורק הוא נהג לשתות ממנה. הגרגרים הירוקים לא השתלבו בצבע השוקו. על כן הלכו לבית-מירקחת אחר, וקנו סוג אחר של רעל-עכברים.

רעל ובדיחה

למחרת בבוקר, ה-18 במאי, הביאה אורלי את הרעל איתה לבסיס. ב-10 יצא דודו ממישרדו ואמר בקול רם שהוא הולך וביקש משרית לשמור על הדרו. אורלי מיהרה לשם כדי לקחת את טופסיה-ה' המזוייפים שלה, ושרית הזכירה לה את הרעל. כאשר פתחו את ארונו של הקצין גילו שאין כלל שוקו בקופסה, אלא קפה שחור. „אמרתי לה שהוא לא שותה קפה, הוא שותה שוקו, אבל שרית אמרה לי שכאשר אין שוקו הוא שותה קפה. חשבת רק על המטרה הסופית, שהוא יהיה חולה, קיאי וישלשל וילך לבדיקות, וכך ניפטר ממנו עד שישתחרר. הכנסתי רעל ל-קופסה וניערתי אותה. שרית אמרה לי שאם סיף עוד רעל אבל סירבתני.

כאשר נשאלה אורלי כיצד ידעה איזו כמות רעל לשים כדי שלא להרוג את מפקדה, לא היתה לה תשובה ברורה. היא רק אמרה שהיתה בטוחה שזה יהיה בסדר. כאשר שאלה אותה שרית מה יקרה אם מישוהו נוסף ישתה מהקפה, אמרה שלא איכפת לה שעוד כמה אנשים מהבסיס ימותו. כיום היא אומרת שזה היה בברירות-הרעת. מיד אחרי שהכניסה את הרעל לקפה הגיעו אנשי מצ"ח ועצרו אותה.

„היום אני מבינה מה קרה לשרית. היא עמדה להשתחרר ופחדה שדודו לא יתן לה חופשת-שיחרור ולא יעלה אותה לדרגת סמ"ל. היא גם קינאה בי, מפני שאני הצלחתי בתפקיד שהיא נכשלה. כך הסבירה אורלי לבית-הדין את בגידתה של חברתה הטובה. סניגורה, עורכי-הדין דן שיינמן, אמר לבית-דין שיש בידו עדות גם על קשרים רומנטיים בין דודו ושרית.

אורלי היתה חודשיים במעצר, ובניתיים הצליח סניגורו לשכנע את הפרקליטות הצבאית אית שאין מקום לכתב-אישום על ניסיון לר-צה, אלא רק על ניסיון לחבלה חמורה. זהו הברל משעויות ביטוח.

במהלך החודשיים הגיעו הסניגור והפרקליטות לידי עיסקת-טיטעון, שעל פיה תבקש קש חצי שנה. בית-הדין החליט על אורך המאסר בגדר שתי ההצעות, על פי התרשמותו. אורלי הודתה באשמה ועלתה לדוכן-העדים. „ברור לי שמה שעשיתי היה שטות מוחלט.

טח. המעשה ניער אותי. בכת אחת קיבלתי את כל הבגרות והבשלות שחסרו לי. הטרואי מה של הכלא לימדה אותי לקח לכל החיים. כאשר נשאלה על-ידי השופט, „אל"מ אני פלד, כיצד היא רואה את עתידה, אמרה: „אני רואה את עצמי מרצה עונש על עתשנות ודי מעשה האידיטי שעשיתי, ואחרי-כך ממשיכה בתוכנו, מה שאפשר."

חודשים עד שהוא ישתחרר, אבל לא יכולתי. שרית הציעה כל מיני הצעות. היא הציעה למרוח מרגרינה על ריצפת חדרו, לשים לו נעצים על הכורסה, ולהודיע להוריו שנפצע בתאונת-דרכים. הושפעת ממנה.

„אני יודעת שבמשך השבועות האלה הצ"ל ילח דודו לשבור את הביטחון העצמי שלי, לפרק אותי לפירורים. לשרית היו שמונה תלונות ממנו, והיא רצתה להתנקם בו. אבל מכיוון שאני חשתי שאני, המוח, שאני יותר טובה ויותר מוצלחת מכולם שם, חשבת שא"עלה רעיונות טובים יותר משל שרית. מכל הרטורים והספרים על לי הרעיון של רעל-עכברים.

הייתי מאוד מרוצה מהתיכנון ומהרעיון. שרית התפעלה מהרעיון ולחצה שנוציא אותו לפועל."

כשלב זה, כאשר הדברים הגיעו לתיכנון ההרעלה, נבהלה שרית. היא הלכה אל דודו המפקד וגילתה לו את התוכנית. הקצין לא האמין בתחילה, אבל אחרי שמעם הקלטות שעשתה שרית, פנה למצ"ח ויחד הכינו מא"ר.

„הוצאתי שלושה ג' (ימי מחלה), למרות שלא הגיע לי, כי רציתי רק להתרחק מהמי-

אורלי נכנסה לאובססיה. „אני, שאינני פטפטנית, בחורה מאוד מופנמת, התחלתי לדבר בלי סוף על דודו והיחסים שלנו. לכולם כבר נמאס לשמוע אותי. אורלי תיכננה כי צד להתרחק מהקצין המתנכל לה, ולא להיות בסביבתו. היא ביקשה חופשות שהגיעו לה, אבל הוא סירב לאשרן. היא ביקשה חופשה לצורך בדיקות, אבל גם לכך סירב.

אורלי ניסתה לברר אם תוכל לקבל עבודה דומה במקום אחר, והתברר לה כי לא ירשו לה לעבור מהבסיס הזה. היא פנתה למקצנת, ח"ן, אך לא קיבלה ממנה עזרה. פעמיים פנתה לסא"ל, סגן-מפקד הבסיס, וגם הוא לא עזר.

מצ"ח אירגן

בפעם השלישית, כאשר היתה במיש"רדו, נעל הסא"ל את הרלת, הצמידה לגופו ראה לה מה יהיה התשלום עבור עזרתו. כאשר נאלצה אורלי לספר על-ידי מעל דוכן-העדים, נתקעו המילים בגרונה. בושה עמוקה מנעה ממנה לדבר על ההטרדה המינית שעברה עליה. יתכן שגם כשטח זה

(המשך מעמוד 9)

● האם אני שומעת בי דברייך תיקווה לפירוק הממשלה?
היום אני לא רואה בשום מיקרה ממשלה צרה. גם לא רציתי בעבר בממשלה כזאת.

● בממשלה בזאת מתר-בים סיכוייך לשוב ולהיות שר.
עובדה היא שהצבעתי נגד ממשלה צרה.

● כשחשבת שתיכלל בי כל ממשלה שהיא...
נכון, אז חשבתי שאהיה שר בכל מיקרה. אבל לגופו של עניין, אני רואה כיום רק אפשרות של בחירות מוקדמות.

● אתה רוצה בכך?
זה יבוא במילא — בעוד כשנה.

● אני בטוחה שישבת רי-ניתחת לפירטיפרטים היכן שגאת, מדוע קרה מה שיקרה. מהן המסקנות?
חשוב מהכל: התפרקות מכוון הפוליטי לפני שתי. לולא זאת — לא היה קורה לי מה שקרה.

● כלומר: ליבורד-הליבורד פעל לרעתך האישית.
עצם העייתי שלו פעל לרעתי.

אני האמנתי שהסכמים יבוגרו. הבן טיחו לי — לא קיימו. אני באמת לא חושב שלחיות שר, זה הכל... אילו היו מפקידים בידי את תפקיד ממלא מקום יו"ר-המזכירות, יכולתי להתמסר לגיוס אנשים, לשיקום סניפים. אינני מבין את השיקול לעכב בעדי מלמלא תפקיד. רק הליבורד היה יוצא נשכר מפעולתי. אולי מחדרים מפני. אין לי ספק שזוהי אחת הסיבות לכך ששמו לי רגליים.

● שקיעתה של המפלגה הליברלית היתה דווקא צרי-בה לנטרל פחדים שבאלה.
נכון, המפלגה הליברלית שקיעה... אני חלמת על מיפלגת-לי-כוד גדולה, בעלת אגפים שונים, חזקים.

● והחלום התמסמם...
מזר. הנהגת חרות נותרה כולה על כנה: משה ארנס נשאר יו"ר-המזכירות, שמיר — יו"ר התנועה, רויד לוי — ממלא מקומו, אריק שרון — יו"ר-המרכז. מחיתי על-כך נישבת-המזכירות האחרונה.

● אחרי שקיעת הליבר-לי, אני מאחורי המחאה שלך שום בוח פוליטי.
נכון, אבל אמרתי לך: פוליטיקה היא גלגל...

● אתה חש חמצצה עלי-כך שאינך שר, דווקא בתק-פה, כמו שאומרים, "הרת גרללי"?

לא, אני יודע מה זה להיות חבר בממשלה. כיהנתי שם שבע וחצי שנים. הממשלה של היום היא מעין כנסת-זוטא.

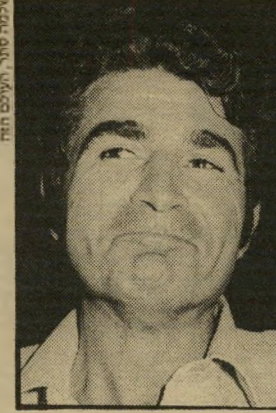
● בכל זאת, צביטה קטנה בלב צביטונת?
אני לא אדם הנוטה לרגשות. אינני שוגה בחלומות. אני אדם מאוד פרגמטי, עם שתי רגליים על הקרקע. ברור שהייתי רוצה דווקא בתקופה כזאת, הייתי רוצה... אבל אני חושב שגם בכנסת אפשר להשיג פיע. גם להיות חבר-כנסת, זה משי-כה. בכל זאת! את לא חושבת?

צבע, טישטוש והתחפשות — הופ-כים את היכולת להזדהות עם ה-מיפלגה לבלתי-אפשרית. לא ניתן היום להלהיב אנשים במסר שלנו, לא ניתן לגייס פעילים ותומכים, כאשר לא ברור לשם מה עלינו לנצח!"

העבודה לא IN

כשהתבקש ג'ד כרמלי להת-ייחס לדוח, הוא העדיף להת-רכז בהתקפה על מחברו: "מבחר הזה — קירבתו לדרג מקבלי ההחלטות נובעת מהיותו עוזר פר-למנטרי... הוא אינו פעיל בתא, ואינו מעורה בו, ואינו גורם מוס-יך... הוא גם לא ריכז את הפעילות בגביעת רם, אלא רק עזר ביום-הבחירות... לא באו לשאול אותנו מה קרה, אלא הלכו לעסקן הראשון שתפסו, והוא לא יודע כלום...".

יש כאן בפירוש אינטרס פר-ליטי. דיין הוא יונה, ולכן הוא תוקף אותנו על כך שלא נקטנו בקו יוני. לגבי פרשת החולצות הצהובות טוען כרמלי: "הצבע הצהוב הצליח — הוא תפס את העין... היו עוד שתי אופציות — שחור ואדום — והצבעו תפס יותר את העין. אין לזה שום משמעויות אחרות." עם זאת ממרה גם כרמלי לחלוק את אשמת התבוסה עם מה שהוא מכנה "השפלת האלקטורלי שפוקד את העבודה", וממרה להצהיר שהוא עצמו: "תומך ביציאה ממ"י שלת-האחרות, והתנגדתי גם לכי-ניסה אליה, למרות שאני מזוהה (תרגישו) עם מחנה-ריבין...".

גדי כרמלי

עירי הדר, יושבראש התאחדות הסטודנטים הארצית מטעם מיפ-לגת-העבודה, מצדיק את מדיניות טישטוש הקשר של תאי-העבודה בקמפוסים עם מיפלגת-האם: "האי-מת היא שזה טריק, שלמרנו עובד ליכוד. בחיפה הפיפור הזה עובד טוב מאוד. רק באוניברסיטת תל-אביב רץ התא תחת שם העבודה, אבל גם שם שונה עכשיו לטרנ-ו (סטודנטים למען עבודה),

גם חבר-הכנסת מיכאל בריזוהר, יושבראש ועדת "הבדיקה", שה-רוח נכתה על-פי הזמנתו, טרם ברך נושא כה אלמנטרי. לכן, "אינני יכול לתת לך תשובה, כי לא היה עדיין ברור על כך..."

קיפול הדגלים

הדוח מקשר את מפלת העי-בודה באוניברסיטה עם חולי-שתי הכללית של מיפלגת-העבר-דה: "במשך הימים שהתגייסתי לעי-זור כמערכה, חזרתי ושאלתי את עצמי — כיצד זה שאין לנו פעי-ליס? מדוע התקשנו כל-יך לשכי-נע אנשים לרוץ מטעמנו לוועידה, ומדוע חזרו בהם חלקם והגישו את התפטרותם סמוך לבחירות? מדוע לא הצלחנו להשיג מספיק אנשים שישבו בקלפיות בשכר... מדוע תומכינו הפוטנציאליים נמנעים מלהגיע לקלפי? למה תומכי הימין והשמאל-הקיצוני לא נתקפים בל-בטים לגבי הצורך בפולטיזציה של תאי-הסטודנטים... מה גרם לשיתוק ולגימגום של אנשי אופק לצורך שחלקם הרגישו כהתרח-קות מהמיפלגה?"

את התשובה נותן דיין עצמו כדוח: הציבור אינו רואה במיפלגת-העבודה אלטרנטיבה לימין. דיין מתאר את מילחמת עסקני-העבודה בקמפוס כטראומתית משי-הו: "...להתובב ימים שלמים במי-עונות, במיסדרונות-האוניברסיטה ובחבר-הכיתות, ולראות כל אר-י מול העיניים. לבלות ליל-שימורים בצפייה לתוצאות המחפירות, ול-חוות את ההשפלה הכרוכה בהפיכה לתא הקטן ביותר באוניברסיטה. כל זה גורם לך להבין טוב מאוד את משמעות קיפול הדגלים של מיפ-לגת-העבודה, ואת מחיר כניסתנו לממשלת-האחדות הניצחית." לאיזה דרגה של טירוף-מערכות הגיעה מיפלגת-העבודה, בניסיונ-יה הנואשים לבריחה מעצמה, מעיר הסיפור החותם את הדוח:

גדי כרמלי

העדיף שלא להתייחס לפירטי-הדוח, שכן, לטענתו, טרם ראה אותו, למרות שנשלח אליו העתק הדוח. אך ייתכן שמועמד-מיפלגה לתפקיד כזה לא יהיה חבר-מיפ-לגה, למה, ויצהיה הצהרות כאלה? חייש: "אינני יכול להגיב על הדבר, כי עוד לא ראיתי זאת כתוב... לפנינו התייצב ג'ד כרמלי, וזיהה את עצמו כאיש מיפלגת-העבודה."

החולצות הצהובות

חמוה מזעזעת של התפוררות מצטיירת מדוח סודי שהוגש לוועדת-החקירה הפנימית גידעון סער (סרצ'וסקי)

ימינה, ולפול לבחורי נלעד ותא הסטודנטים של הימין. "קיפול הדגלים וההתנערות מההשתייכות היו, לדעתי, בעוכ-רינו, באופן קשה למרי: מצד אחד לא זכינו למעבר קלות מהימין, ומצד שני ירדנו בכוחנו גם לעומת תאי-השמאל האחרים." ג'ד כרמלי (25) בן המושבה אבך יהודה, תלמיד-למינהל-עסקים ו-כלכלה, שהיה מועמד העבודה לראשות הסתדרות הסטודנטים, מודה שנרשם כחבר מיפלגת-העי-בודה רק לפני חודשים, אחר-י הבחירות להסתדרות-הסטודנטים. את העובדה התמוהה הזאת מס-ביר כרמלי: "אינני רואה הכרח שמועמד התא לראשות הסתדרות-הסטודנטים יירשם כחבר-מיפ-לגה... תברות זו תחושה, ולא רק אקט פורמלי. דווקא אחרי הבחי-רות, שראיתי בהן אינדיקטור להי-לך-רוח ציבורי קשה מבחינת העי-בודה, ראיתי טעם לחזק את מיפ-לגה, והצטרפתי."

גדי כרמלי

מזכ"ל העבודה, מיכה חריש, הרוח נכתב על-ידי רן דיין, שריכוז — לטענתו — את הפי-עילות מטעם העבודה בקמפוס של גביעת-רם בבחירות. דיין, חבר קיבוץ רתמים, עוזר פרלמנטרי לחברת-הכנסת נאוה ארד, מנסה לטשטש את חלקו שלו במפלגה: "עלי להבהיר כי אני חבר פעיל בתא שלנו, וכי התגייסתי לעזרה בחיית סטודנט באוניברסי-טה וחבר פעיל במישרת הצעירה של התקם."

הדוח, שנשמר עד עתה הרחק מעיני התיקשורת, נושא את הכר-תרת האפקולפטי-משהו: "העי-רות והיירוהים בעיקבות התבוסה בבחירות באוניברסיטה העברית". הדוח נכתב על-ידי רן דיין, שריכוז — לטענתו — את הפי-עילות מטעם העבודה בקמפוס של גביעת-רם בבחירות. דיין, חבר קיבוץ רתמים, עוזר פרלמנטרי לחברת-הכנסת נאוה ארד, מנסה לטשטש את חלקו שלו במפלגה: "עלי להבהיר כי אני חבר פעיל בתא שלנו, וכי התגייסתי לעזרה בחיית סטודנט באוניברסי-טה וחבר פעיל במישרת הצעירה של התקם."

גדי כרמלי

דין מציינו ש-האסטרטגיה שנג-קטה על-ידי אופק (תאי-הסטודנטים של העבודה) היתה להתרכז בנוש-אים סטודנטיאליים, ולהימנע, כמה שאפשר, מהזדהו עם מיפלגת-העי-בודה ועם סוגיות פוליטיות כל-שהן. מועמד התא, ג'ד כרמלי, אף הכריז כי אינו חבר מיפלגת-העי-בודה ואינו מתכוון להיות כזה, נוסף על הצגת עמדות מדיניות ניציות ביותר. מבחינה זו היתה מגמה כללית של התא להתיישר

שימוע סער, העולם הזה

ציון צמיר, העולם הזה

הנדון:

ביריונים השתלטו על פלוגה של גיבעתי. השופטים אמרו:

סדום ונמלודה

רגל עד קורקוד, הותקפו בגרונים, חיילים נאלצו להרוג ילדים קטנים, כדי להגן על חייהם.

אנשים כמו עמרם מיצנע, שהציגו הצגות פומביות של התלבטויות מוסריות נוקבות, היסו למעשה על תהליך ההשתלטות של פסיכופאטים על יחידות שלמות.

כאשר הסאדיסטים נותנים את הטון ביחידה, נקבעות נורמות. לחיילים נדמה כאילו המפקדים אומרים דבר אחד וקוראים ציטוטים, כדי לרמוז שהם מתכוונים למשהו אחר.

זהו התהליך שהביא את שופטי גיבעתי לקבוע, בפסקדינים השקול והמנומק, שהם מערערים את מוסריות המפקדים. החלטה על עוצמת האכזריות והשיפלות מצידם של חיילים, שקרוב לוודאי איבדו כל צלם-אנוש.

באותו מישפט לא עמדו לדין עבריינים בני-עבריינים, חלאת העולם והחטון, אלא בחורים צעירים ממיטב הציבור, בני כל העדות והשכבות.

מה ררוש כדי שצעירים כאלה, נורמליים, בניי טובים, יהפכו לחיות'טרף, שעוצמת אכזריותם ושיפלותם מעוררת חלחלה אצל שופטים צבאיים מנוסים?

ר ש אנשים שמעשים של שיפלות ואכזריות אינם מעביי רים בהם חלחלה — כל עוד הם מופנים נגד ערכים.

אין הם מבינים מה מתרחש. **פרשת, "הסלוגה הנגועה" צריכה לעורר גם אצלם מחשבה חדשה.**

מי מוותר גיבעתי היה מעלה על רעתו שאי-פעם תהיה בחטיבה פלוגה שבה השתלטו עבריינים פלייליים על המפקדים והחיילים; מי בכלל היה חולם על אפשרות כזאת ביחידה כלשהי של צה"ל?

העבריינים הפלייליים האלה לא השתלטו במיקרה. יש להניח כי בחיי יום-יום כעזה הם "המצטיינים" כמעשי התעללות, הרג והרס. מכיוון שזוהי עכשיו הנורמה, הם הוזכרים בהערצת החיילים האחרים. לא הטובים הם גיבורי היחידה, אלא הרעים. וכאשר אלה נותנים את הטון וקובעים את הנורמה, נפרצת הדרך להידרדרות.

הידיעה מספרת על יחידה אחת, שמוכירה לשופטים את סדום ועמורה. אך מי מאמין שזה מוגבל ליחידה אחת, ולגיבעתי דווקא?

אם זה יכול לקרות בסלוגה אחת, זה יכול לקרות בפלוגות רבות. ואם זה יכול לקרות, זה יקרה, בי מוקדם או במאוחר.

אין כאן שאלה מוסרית בלבד. יש כאן שאלה של חיים ומות.

יתכן מאוד שבעיקבות החלטות הליכוד ופחדנות המערך ייעלמו סיכוייהם של בנותי הנראה לעין.

אם כן, אנחנו עלולים להידרדר למילחמה חדשה. אולי נגד צבא ערבי אחד, אולי נגד קואליציה של צבאות ערביים, בחזית אחת או בכמה חזיתות.

אם אכן יקרה אסון כזה, אי זה צה"ל יתייצב מולה?

זה לא יהיה הצבא שברבו עליו עוד לפני שנתיים, כאשר תיכננו המתכננים צבא אולטרה-מודרני, בעל נשק-העתיד, שיוכל להילחם במילחמה בנוסח המאה ה-21. "החלופות" לנביא היו אמורות להקנות לצה"ל תכונות של צבא מדעי, כרוח מילחמת-הכוכבים. מילחמה מודרנית תובעת דיוק מושלם — צבא פורקיסמטת אינו מסוגל לכך.

והנה לפנינו פלוגה שבה שולטים עבריינים פלייליים, המטילים את חיתתם על טוראים וקצינים.

האם יכול צבא אחד להכיל את אלה וגם את אלה? יחצנים צבאיים יכולים לקשקש על כך. במציאות זה בלתי-אפשרי. קלגסים אינם מתאימים לצבא מדעי. אספסוף מזויין אינו מסוגל להפעיל את נשק המאה ה-21. ובמילא גם אינו מסוגל לקיים כושר-הרתעה משכנע.

אני חרד לגורל צה"ל. ובאיש גיבעתי, אני חרד כפליים.

מילחמת-הלבנון לא התייגה תופעות של ביוה. זה נשמע כטירוף. אבל יש בזה הגיון מסויים.

הגיון זה אומר: הביזה הופכת צבא לאספסוף. היא פורצת בהכרח את כל חישוקי המישמעת.

היסטוריונים רומאים תיארו לא-אחת את התנהגותם של בני השבטים הגרמניים, שהיו מחרפים את נפשם בקרב כארץ מ'לב מטורף, אף ברגע הניצחון היו מתנפלים על מחנה האוייב, כוזים מכל הבא ליד, משתכרים עד אובדן-החושים ונדרמים בערימות, בהניחם לאוייב לסגת, להתארגן מחדש ולהתנפל על המנצחים השיכורים.

בצורה פחות קיצונית קיימת סכנה כזאת בכל מילחמה.

אשר מדברים על "טוהר הנשק" ו"מוסר המילחמה", נדמה לרבים שהכוונה היא רק לעניינים הומאניים.

הצר ההומאני חשוב, כמובן. מאז ראשית העת החדשה שקר

רו כמה ממיטב המוחות על גיבוש כללים שימנעו פישעיי-מילחמה.

(מבוב שאין "מילחמה הומאנית". אלה הם דבר והיפוכו. המילחמה היא מטיבעה מכשיר אנטי-הומאני. היא נועדה להשיג יעדים מדיניים באמצעות הרג והרס. חוקי המילחמה נועדו רק למנוע מעשי-זוועה שאינם דרושים לניהול יעיל של המילחמה: הריגת שבויים, פגיעה בבלתי-לוחמים, ביוה והרס סתם.)

אבל יש למוסר-המילחמה גם מטרה שנייה: למנוע מעשים הגורמים לצבא ולהתפרע.

צבא שאינו גונב, המסלם עבור צרכיו, השומר על חיי שבויים, שאינו מתעלל באזרחים — זהו צבא המסוגל להילחם בצורה ממושמת, לשמור על כושר מעולה. על מוראל גבוה ועל גאווה-יחידה.

מי שמניח לעקרונות האלה להיפגע, גורם בהכרח להתפוררות הצבא. כאשר כל חייל עושה כא-והת-נפשו, הורג ובוזז, מתעלל והורס, משתלט חוק האספסוף.

מאז ראשית האינתיפאדה, החלו חישובים אלה להיפרץ במצה"ל.

הצבא עצם עין, כאשר בוצעו מעשי-זוועה. פקודות "בלתי-חוקיות בעליל" ניתנו ובוצעו. הצבא עצמו פירס הודעות רשמיות המעליבות את השכל הישר: יחידים התנפלו על קבוצות-חיילים "כדי לגנוב את נישקו", סירורים חמושים מכף

צ עד אחד — צעד אחד קטן — מפריד בין הצבא המפרך אר ביותר ובין אספסוף מזויין.

ההיסטוריה מלאה בדוגמות של התפוררות כזאת.

זה יכול לקרות ברגע של מפלה, כאשר התבלה אותה בכל נשמעת הקריאה המחרידה: "כל אחד לעצמו" זה יכול לקרות ברגע של ניצחון, כאשר מתנפלים על השלל ושוקעים באורגיה שיכורה. זה יכול לקרות ברגע של מרידה. זה יכול לקרות בגלל סיבות רבות ושונות.

כל צבא מורכב מבני-אדם, ולא כולם טובים ביותר. כל צבא נותן נשק בידי חייליו, ובנייהם פסיכופאטים, סאדיסטים ופושעים למיניהם. כל צבא הוא גוף אלים. האלימות היא, כעצם, עצם סיבת-הקיום של צבא.

לכן הבינו כל הצבאות, מקודמת דנא, כי המישמעת היא צריחיים לצבא.

המישמעת היא המפרידה בין צבא ובין אספסוף. טול מהצבא את המישמעת, ולא נותר ממנו דבר וזולת המון אנשים אלימים, שאומנו להרוג.

יש טונים שונים של מישמעת — החל במישמעת העצמית של הפלמ"ח וכלה במישמעת הקלגסית הבריטית והפרוסית במאה ה-18. אך כלי מישמעת אין צבא.

כל דבר המאיים על המישמעת מאיים על הצבא עצמו.

ב שבוע שעבר התפרסמה בהארץ ידיעה מרהימה. בית-דין צבאי קבע בפסקדין כי ביחידה מסוימת בחטיבה מובחרת השתלטו ביריונים, ובניהם פושעים פלייליים על החיילים והמפקדים.

הפושעים הנהיגו כפלוגה מישטר של טרור, הטילו את החובות (כגון חובת-השמירה) על החלשים ושיחררו מהן את עצמם. הם הטילו את מוראם גם על המפקדים, שידעו מה מתרחש אך לא העזו להתערב. הביריונים התעללו בחברייהם החלשים, שאחד מהם ירה בעצמו.

זה יכול לקרות לבן של כל אמא, שהמדינה מגייסת אותו לצבא.

בית-הדין קבע כי ביחידה זו שרר מישטר של סדום ועמורה. **א, במילים פשוטות יותר: על יחידה זו השתלטו האספסוף.**

כדי לזהות את הפלוגה, נאמר שהיא שיכת לחטיבת-ע"י לית, שהתפרסמה בשל רצח ערבי ברצועת-עזה.

אין צורך במפנח-צופן כדי להבין שזוהי חטיבת גיבעתי, שאנשיה הורשעו בהתעללות נוראה בהאני אלדיב אלשאמי, ערבי קשיש ובעל מישפחה גדולה, שנפטר באותו היום אחרי התעללות נוספת.

הקשר נעשה לשם זיהוי. אך האם אין כאן קשר עמוק יותר? **האם רצח הערבי חסר-הישע לא היה מוכרח להוביל להרס המישמעת הצבאית?**

בר אחרי הימים הראשונים של האינתיפאדה השמעת במדור זה אזהרה חמורה מפני סכנת הפיכתו של הצבא לאספסוף.

לא היה צורך ברוח נבואית כדי להבחין בסכנה. במיקרה זה, כמו לגבי נבואות רבות אחרות, די היה בראיית המתרחש בעיניים פקוחות ובניתוח קר של הדברים.

המילחמה באינתיפאדה היא מילחמה בנשים ובילדים. האינתיפאדה היא, מטבע מהותה, התקוממות של אוכלוסיה אזרחית. המילחמה בה היא, גם היא מטבע מהותה, מילחמה באוכלוסיה אזרחית.

אביגדור ("איגוש") כריגל אמר, עוד בראשית המאבק הזה, כי אי-אפשר לנצח בו. שום צבא אינו מסוגל לנצח נשים וילדים.

וצריך היה להוסיף: במאבק כזה כמעט ואי-אפשר שר להימנע מאובדן צלם-אנוש. וצבא המאבד צלם-אנוש, חל מלהיות צבא. הוא אכן הופך אספסוף מזויין.

זוהי רק שאלה של זמן.

כל הדורות היו המצביאים ערים לסכנה זו. למשל: בתקופות רבות הוצאו להורג חיילים כוזים. בעוד שאנשי-הרג צמאידים וכו בצל"שים, בוזזיה-שלל נורו או נתלו ברמקוס.

גם רמול, שהיה אדיש לפישעיה-המילחמה המחרידים ביותר (וי

"הוא לא תרבותי" הם אמרו

ובקושי קיבלו אותו ל"הבימה"

שרית רום

רודנסקי ואשתו, תמונת נעורים ביחד בהבימה

סת שחקנים חדשים לתיאטרון. "רודנסקי היה שחקן טוב ונחוץ להבימה. הקולקטיב רצה אותו מסיבות שונות, ובעיקר מכיוון שלא התחנך בתיאטרון. אחרי מרד השחקנים הוקמה ועדה ציבורית בראשותו של שפרינצק, שהמליצה על חיסולו של הקולקטיב. אז נפתחה הדרך לשחקנים מבחוץ. אני דרשתי את בקר ואת רודנסקי. הם התקבלו." לרודנסקי המשיכו להיות מתנגדים גם אחרי חיסול הקולקטיב. ההתנגדות לרודנסקי היתה על רקע תרבותי. הוא לא נעשה תרבותי יותר, לדעת חלק מהחברים, למרות שדעתם כבר לא היתה "קולקטיבית".

בעבודה קשה ובמסירות איזק בנה לעצמו מו רודנסקי את מקומו בהבימה. הוא לא בחל בשום תפקיד שניתן לו. הוא הסכים להיכנס כמחליף בהתראה של שעות אחדות. לא אחת קרה כי רודנסקי התכוון לתפקיד במשך תקופה ארוכה וברגע האחרון הוא נלקח ממנו. חיים קשים היו לו. עור של פיל. הוא לא ויתר. רק להמשיך הלאה. רק לא להישבר.

כסף לא היה חסר לו. בתקופת מילחמת העולם השנייה הוא נכנס בשותפות עם חבר (המשך בעמוד 46)

שם למעלה. למה להסתבר. כולנו הרי נגיי לשם יום אחד.

הקולקטיב

מחליט

ר ק בשנת '49 התקבל רודנסקי לשחק בהבימה לאחר שאשתו, השחקנית נורה שיין, שיחקה כבר כמה שנים בתיאטרון. היה זה שימעון פינקל שהכניסו. "אחרי סיבובי הופעות באמריקה, אירגנו, מסקין ואני את הפוטש הידוע בהבימה. יצאנו כנגד הקולקטיב, כנגד הקביעה המוחלטת של חברי הקולקטיב מי ישחק ובאיזה תפקיד, וזאת ללא שום קשר לכישרון המישחק של השחקן, אלא בהתאם לעמדתו בקולקטיב. הקולקטיב היה האחראי הבלעדי לקביעת הפרטואר ולהכני

רודנסקי ואשתו

עד הרגע האחרון הוא טיפל בניירה החולה

כ שקיבל שמואל רודנסקי את פרס ישראל לתיאטרון ב-1984, הרימו כמה מוותיקי הבימה גבה. "איזה תפקיד חיים היה לו", שאלו או בקולקטיב, "הוא הצטיין בעיקר במיוזיקל". ותיקי הבימה. למרות כל ההצרות, למרות כל השנים המשותפות, אינם רואים עד היום ברודנסקי אחר משלהם.

יש סוסרעבודה ויש סוסים אצילים, אמר השבוע אחד השחקנים. ולא יעזור לו לסוס העבודה, לעולם לא יקנה את מקומו באצילי לות. "כך גם במישחק", הוסיף השחקן, "או שאתה כישרוני מאוד או שתילאץ כל ימך לעבוד עבודה קשה, עבודה שחורה ומתסכלת. רודנסקי היה סוס עבודה שכזה. לזכותו הרבה ייאמר כי מעולם לא התלונן, מעולם לא חשב כי נועד ליותר מכך.

נפגשו לאחר הצלחתו הענקית בטוביה החולב. הוא דיבר תוך אהה כבדה, ואמר כי הקהל אינו מטומטם כפי שנוטים לחשוב. הוא הרגיש כי למרות שהקהל שבא לתיאטרון של גודיק אינו הקהל התרבותי של הבימה, בכל זאת, הוא אמר, ערבי ערב הבין הקהל כי רודנסקי נכשמו אינו אלא "בלגולה" — עגלון פשוט ועממי שבא היישר מן העיירה ברוסיה.

בהתלהבות ומסירות אין קץ. בעיקריות ראויה לציון כבש מולה רודנסקי את מקומו בתיאטרון העברי. שימעון פינקל, השחקן, בן דורו, אמר השבוע. "רודנסקי הוא גוש מאסיבי מאוד של התלהבות, כוח ומסירות."

אני רציתי להיות שחקן גרמני, והתכונתי לנסוע לגרמניה, לאחר שהתפורר התיאטרון שאיתו עליתי לארץ. כעבור זמן קצר פנה אלי גנסי והזמין אותי להשתתף בתיאטרון חדש שהקים. הצגת הפתיחה היתה בלשנאצאר. זו גם היתה ההצגה הראשונה בסיבוב הקורס של תיאטרוננו של גנסי.

אני קיבלתי את התפקיד הראשי של בלשאצאר ורודנסקי קיבל את תפקיד הנביא ריאל. לשנינו היה זה התפקיד הראשון בע"ב רית. רודנסקי שיחק בלהט רב ובמסירות.

האם הגדרות אלה מנסות לעקוף את אי הנעימות שבאמירה כי רודנסקי לא היה שחקן טוב, אלא טכני ומסור לתפקיד? — על כך אין פינקל מוכן לענות. מי שנשאר אחרון השחקנים הגדולים של תקופה גדולה, נושא על גבו את חבריו שנפטרו, חב להם חוב חברתי מסויים. נזהר מאוד באמירותיו.

לא איש כשימעון פינקל נרתע בעבר מאמירות קשות, מקריאת תיגר, מהוצאת ספרים רבים, שהילכו על הגבול הרק שבין הכעס להשמצה. אבל, כשבני דורו נפטרים בזה אחר זה ואתה הופך לסמל, אתה פורע חוב ומרגיש כשליח של דור שלם.

היום אי אפשר לשמוע משימעון פינקל, ולוא מילה רעה אחת. כסיפרו על התיאטרון כתב פינקל על רודנסקי, ולא רק מחמאות. כשרודנסקי היה בחיים הרגיש פינקל כי זה בסדר. היום — מספידים. יהודים מספידים במילים טובות. לא רוצים להרגיז את ההוא

אל הנשק, אזרחים!

ערב מילחמת-הלבנון ידע המוסר בדיוק מה רוצים מנחם בגין ואריאל שרון לשמוע. הם תיארו בהתלהבות את כוח הלחימה המופלג של הפלאנגות הנוצריות, שלא היו אלא כנופיה מושחתת של בריונים צמאיים. אמר טען בדיעבור שהייתה לה בעצם ריעה אחת. אך ראש אמ"ן, יהושע שגיא, ידע היטב מתי כדאי לשתוק. לכן הוא עכשיו ח"כ הליכוד.

על האינתיפאדה לא חלם איש. מה פתאום: שהפלסטינים יתקוממו? הצחקת אותי!

בקיצור: מרגל המבקש להתקדם בחיים לא ימסור רוחאמת. והבעיה השנייה: אינטיגהמדיע אינו שווה כלום, אם אין לצידו כושרהערכה. זהו עיקר העיקרים. בידי אמ"ן היו ערב מילחמת יום-הכיפורים מאה ואחת ידיעות, שכל אחת מהן הסיקה כדי להעיד על כוונת המצרים לתקוף. (רדו המנוח הזמין אותי פעם כדי להראות לי את החומר, ונדהמתי ממש). אבל זה לא עזר, מפני שראשי אמ"ן הגיעו לכלל הערכה כי יש

מסכירות נמוכה" לאפשרות של התקפה מצרית. ההבדל בין כלב ויהושע ובין עשרת המרגלים האחרים לא היה במסירת העובדות. ההבדל היה בהערכה. אפשר לומר: הם היו אנשיחזון, שהיטיבו להבין את יחסיהכוחות האמיתיים. ואפשר גם לומר: הם ידעו מה הרג המדיני (אלוהים) רוצה לשמוע, ומסרו לו את ההערכה שהתאימה לו. כך או כך — עובדות לחוד והערכה לחוד, וההערכה היא הקובעת.

מילחמת הבורים

יש ספר מפורסם של מרע בידיוני, שעלילתו מתחוללת כמה מאות שנים אחרי שרוב העולם נהרס בשואה גרעינית. אחרי השואה התגלו השירים על כל המרענים והמש"כילים שנשארו בחיים ושחטו אותם. הם סברו כי המרע הוא שהביא את העולם אל האבדון. כל מי שידע קרוא וכתוב הוצא להורג, כל הספרים נשרפו. אחרי מאות שנים מתחילים נזירים לאסוף במחתרת פיסות-נייר ישנות, שרורים של ספרים ונוסח חות מדעיות.

בחלום-בידיונים אני רואה שמשוה כזה קורה בארץ. ולא כעתיד בידיוני, אלא עכשיו.

הבורות מתפשטת. חלק גדול מן הרור הצעיר אינו יודע רב על ההיסטוריה, על הספרות — רברים שנחשבו פעם כהשכלה יסודית של מי שאינו אנאלפבת גמור.

מי היה יוליוס קיסר. מה עשה אלכסנדר הגדול. איך השפיע עלינו אדם בשם מרטין לותר. מה שם שקספיר כפי ריצ'ארד השלישי. מה רצה גליליאו גליליי, ומדוע. מה זה היה גרודו העבודה. ומה הקשר בין כל אלה.

הבורות הטוטאלית חודרת לעיתונות, לציבור הסטודנטים, בשכבות הבורות והולכות.

אין זו בורות מבוישת, המשתדלת להסוות את עצמה. בהח"ל לא. זוהי בורות חצנייה, כובשת.

מי שיוודע לאן פסעו הפילים של חניבעל מעיד על עצמו שהוא זקן כמתשלח. אדם צעיר לא יודע כאלה-מידברים.

אדם צעיר אינו יודע שוסידבר. השוסידבר הוא מעיד על צעיר רותו, על ערכניותו. השוסידבר הזה הוא IN.

כנ"ל לגבי השפה העברית. מי שמדבר IN או כותב עברית תיקנית הוא "מבוגר", כלומר ישיש. אדם צעיר ונמרץ מדבר עברית קלוקלת, עברית שאין המילים בה מתחברות למישפ"טים, שהיא בליל של סלאנג אידישי, ערבי ואנגלי. אדם מודרני אינו יודע עברית על בוריה, אינו יודע שום שפה על בוריה, אינו יודע דבר מעבר

מי זה?

לידיעות היום בטלוויזיה ובצהרונ. זוהי גם השפה העיתונאית החדשה, המפארת כיום עיתונאים, מקומונים וארצונים.

בקיצור: להיות בור זה להיות צעיר. להיות בור זה כסף. להיות בור זה משהרמשהו. רק זקנים שחשוכים-מרפא עוד מרבי רים בניניהם על משהו מעיד על השכלה מינימלית.

עדיין אין כולאים במתנהדיכו אדם התנפס בקלקלות, כשהוא לוחש באוזני חברו מישפט עברי תיקני. עדיין אין שוללים את זכות-הבחירה מאדם שמישוח הלשון עליו שקרא את טולסטוי. אבל מי שקורא כיום עיתונים מסוימים עלול להיתפס לחשד שגם יום זה יגיע. הקינאה יוצרת איבה.

מי שרוצה להצליח בחברה החדשה, כדאי לו להיראות כבור גמור. THE BOORER THE BETTER.

אני רק מקווה שהאוויה שהוא מקום נוצרים עכשיו תאיי-מתחרת, המתכנסים במרתפים לאור נרות כדי לקרוא ספרי-היסטוריה, ללמוד עברית ולעיין בספרי-מופת. מי יודע, אולי באחד הימים יתהפך הגלגל ויהיה שוב צורך באנשים כאלה.

הצרפתי משגשג. יבשת גדולה ועשירה פתוחה לפניו. והוה ההבדל. בארץ אין הון גדול. הנוונים קטנים הפכו "אילי-הון" ומשחקים בנרמולי. עסקני-מפלגות וזטרים הפכו כו ריקטורים ומטיילים בעולם כאלוהי יורשו של רוקפלר. אבל מבחינה תמטיפה המדינית-כלכלית אין הם שונים מהרבה מבטלי-בטנות בשוק.

מרחב כלכלי גדול ממתין לנו, אילו אך השכלנו לעשות שלום. תחת לירות כילדים בקטנה של שכם ולהסתער על מחסומים בחאז'יונים, יכולנו בזמן להקים שותפויות עם אילי-נפט סעודיים, לבצע פרויקטים אדירים בעיראק, לנצח על מיפעלי-השקיה בסוראן.

אלא מה — לשם כך ררושים אנשי-כלכלה בעלי-חזון ובעלי-חשבון. וגם רהגול, כמוכן.

מודיעין במידבר

שמעתי במיקרה קטע של ויכוח בין כמה נערים ונערות בטלוויזיה. הם שוחחו על פרישת שנים-עשר המרגלים. זה היה כליכך מעניין ואינטליגנטי, שהתחשק לי לקרוא מחדש את פרק י"ג במידבר: "וידבר ה' אל משה לאמור: 'שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען...' הפרק טומן בחובו כמה מן הכעיות המרכזיות של מוסד-המודיעין.

תחילה חיפשתי את הפרשה בקונקורדנציה, בערך "מרג" לים". לא מצאתי. משתבר שנכלל הפרק הזה אין וכר למילה הזאת. נראה שכבר אז לא היה זה יפה לקרוא לסוכן ביון מרגל. ה"תור" את הארץ. הם על ראש ריגולו, חלילה.

כל ילד יודע את פרטי הפרשה: כאשר חזרו היתירים האלה משליחותם, 10 מהם מסרו רוחם שם מאוד. באנו אל הארץ אשר שלחחנו, וגם זבת חלב ודבש היא, וזה פרייה. אפס כי עז העם היושב בארץ, והערים בצורות, גדולות מאוד, וגם ילדי הענק ראינו שם. עמלק יושב בארץ הנגב, והחיתי והיבוסים והאמורי יושב בהר, והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן... הארץ, אשר עברנו בה לתור אותה, ארץ אוכלת יושביה היא, וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי-מדות. ושם ראינו את הנפילים, בני ענק מן הנפילים, ונהי בעינינו כחגבים, וכן היינו בעיניהם.

רק כלב כן-יפונה אמר. 'עלה נעלה וירשנו אותה, כי יכול נוכל לה.' והושע (יהושע) בן-נון תמך בו.

כל זה הרגיו מאוד-מאוד את אלוהים. בייחוד כאשר העם התחיל לקטר, כדרכו בקודש: 'ותישא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם כליליה ההוא.' כעונש על כך החליט אלוהים שאיש מן המשתתפים במעמד הזה לא יגיע לארץ, מלבד כלב ויהושע-יהושע. משמע: עשרת המרגלים וכל העם חטאו.

אך מה היה החטא, בעצם? הם תרו את הארץ ומסרו רוח אמת. כל הפרטים היו נכונים. אלא שאלוהים, כמו כל בוס, אינו אוהב רוחאמת. הוא רוצה לשמוע מה שהוא רוצה לשמוע. כאן נכנס עניין ה"קונספציה". הקונספציה היא, כמוכן, הקונספציה של המנהיג. ראשי-אמ"ן או ראשי-המוסד הרוצה להחזיק מעמד בתפקידו, מטב לו לברר מה רוצה השליטון לשמוע, ולספק לו את הסחורה המבוקשת.

הביון הסובייטי קיבל מידע מדויק על מועד הפלישה של הגרמנים לברית-המועצות. אבל סטאלין לא רצה להאמין שהיטלר יתקף אותו. הוא אסר מראש למסור לו דיווח ברוח זו. התוצאה: ההתקפה הגרמנית באה כאפתעה גמורה, ומיליונים שילמו על כך בחייהם.

משהו דומה קרה לאמריקאים בפרייה-ארבור. המודיעין האמריקאי ידע הרבה. אבל המידע נגנז.

ואצלנו — קהילת-המודיעין הישראלית נכשלה בכל מיבחה חשבו, כמעט בלי יוצא מהכלל, מפני שהיא שותפת תמיד את הדיווח שלה לרוח השליטון. ערב מילחמת ששת-הימים לא רצה אמ"ן להאמין כי הצבא המצרי, שנכשל במילחמת תימן, מסוגל להעמיד כוחות נוספים ולרכוש לפתע כטיני. ערב מילחמת יום-הכיפורים היו בידי אמ"ן כל הנתונים על התקפה מצרית המתוכננת, אך גולדה מאיר ומשה דיין לא רצו להאמין כי מדיניותם עלולה להביא למילחמה. אמ"ן התאים את עצמו.

אני נאלץ להודות: אינני יכול לעמוד בקטק שאני שומע את המארסייז.

גם השבוע, כשמעמתי בגן ביתו של השגריר הצרפתי, בין שאר מאות המוזמנים למסיבה לכבוד שנת ה'2000 למהפכה, היה לי קשה לעמוד רום.

אחרי הצלילים המרגיעים (או מרדמים) של התיקווה, שיר יפה שמעולם לא נראה לי כהימנון לאומי, התחילו להשמיע את תקליט השיר של מתנבאי מארסיי. לא בית אחד, אלא כל ארבעת הבתים הארוכים. ולא במקלה רגילה, אלא בכיצוע אופראי.

הרגשתי שהצלילים תופסים אותי, ואיטרטו עומדים להעלות אותי על הבאריקאדה הקרובה ביותר. קצת זיזומתי, קצת שרתי, קצת התנועעתי בקצב.

כך זה מילדות. בעיניי, המארסייזיה היתה תמיד השיר היפה ביותר בעולם. וכלי ספק גם ההימנון הלאומי הנהדר ביותר. מובן שאני לא אובייקטיבי. לצרפת תמיד היה שמור בליבי מקום מיוחד.

ביום הולדתי ה'10, כמה ימים לפני שעלינו מגרמניה לארץ, נתן לי אבי מתנה: שלושת הכרכים של סיפרו של אמיל זולא, החורבן. ספר זה מתאר את התמוטטות צרפת במלחמת 1870, כאשר עלו הפרוסים על פאריס. הוא מסתיים בטבח של הקומונה הפאריסאית.

קראתי את הספר באוניה, בדרך לארץ. לאוניה עלינו — איזה מיקרה! — במארסיי.

מתנה זו לא היתה מיקרית. בימים ההם היתה צרפת האויבת ההיסטורית של גרמניה. מכיוון ששאנו את גרמניה הנאצית, הורחינו ככל ליבנו עם אויביהם. כשקראתי את החורבן היה ליבני עם הצרפתים, כאבתי את כאבם של זין ומורים, קיוויתי למפלת הגרמנים.

כמילא ברור כי המהפכה הצרפתית היתה לי מאו ומעולם מקור של השראה והתלהבות. כמו רוב בני דורי, התנתכתי על ברכי הסיסמה המושלמת — חרות, שוויון, אחווה.

אני יודע שזוהי סיסמה נאיבית, שהמהפכה הצרפתית לא הגשימה אותה אלא חלקית, שנמצאות של חיינו זה — איך אומרים בצרפתית? — PASSE. אך אין מה לעשות. הרברים מעוגנים מאוד-מאוד עמוק בליבי, ועדיין שלושת הערכים האלה מסוגלים להלהיב אותי כאילו היתה נער.

"אל הנשק, אורחים! הסתדרו בגרודים! נצעד! נצעד!" (אנב) בגירסה המוקלטת שהושמעה במסיבת השגריר נאמר: "צעדו! צעדו!" במקום "נצעד! נצעד!" נראה שזוהי הגירסה המקורית. אם כן, טוב שניקנו אותה. כי יכול להתקבל הרושם כאילו רצה המחבר, רוזה רהיליל, לומר: "אתם יודעים מה? אתם תצעדו לקראת האוייב! אני נשאר בפאריס."

האם זה כדאי?

כל יצני צה"ל הבכירים מתעמקים עכשיו בספר על מילחמת-השיחור האלג'ירית, שהופיע לאימכבר בתרגום עברי.

הדבר ניכר היטב בשיתוח איתם. הם משווים את התנהגות צה"ל עם זו של הצבא הצרפתי. הם גם לומרים ממנו כי אי-א"פ שר כלל לנצח אינתיפאדה בי-אמצעים צבאיים — ולראייה, גם הצבא הצרפתי הברוטאלי לא הצליח, למרות שנהרגו כמיליון איש ואשה באותה מילחמה נוראה.

אחרי שיצחק רבין ודן שומ"רון (סליחה) ז'ק סוסטל והגנרל שאל נכשלו לגמרי, למרות שניצחו (לדבריהם) בכל הת"מורדות צבאית, קראו הצרפ"תים לדהג'ול. עכשיו מחפשים את רהג'ול הישראלי.

רהג'ול

אבל בספר ההוא לא מוזכר, כמדומני, גורם אחד שהכריע בצרפת. ההון הגדול.

צרפת נשטת על-ידי איליהיהון, אנשים בעלי אופקים רחבים וכושרי-ניתוח צונן. הם הגיעו באחד הימים לידי מסקנה שכל העסק אינו רבא. המילחמה חסרת-התוחלת כולעת את המשאבים הלאומיים. הצבא עולה בהון-עתק. פניה של צרפת מפגנות לעבר ארץ-פונדאפריקאית רלה. ואילו אירופה הול"כת ונבנית, שוק עצום הולך ומתגבש במיסרת הקהילה האי-רופית, אופקים כלכליים מרהיבים נפתחים גם לפני צרפת.

חשבו, החליטו ואמרו לרהג'ול: זהו. דיי שים קץ לעסק המוטמטם הזה. שחרר אותנו מאלג'יריה. תניח לנו להיערך לקראת אירופה החדשה.

רהג'ול שמע, עשה, השיג הסדר מדיני עם אש"ף (שנקרא פל"ן), סילק מאלג'יריה מיליון מתנחלים צרפתיים, שחיו שם מודריריות. צרפת הפכה למעצמה כלכלית אירופית, וההון

משה קצב מכבד במסיבות הפתעה ★ חבר מועצה עדיף ★ וגם הבעל בשמירת הריון

■ במסיבת יום־המהפכה במונו עונו של השגריר הצרפתי ביפו ראה השר **אהוד אולמרט** את הסופר **עמוס קינן**, כשהוא משוחח עם **בנימין ("ביבי") נתניהו**. אמר אולמרט לקינן: "אני רואה שאתה יורד אל העם. אתה מדבר עם סגני־שרים!"

■ השר **עזר וייצמן** היה

הוא לא הצליח להבין, בשום פנים, מדוע הזמינו אותו.

■ הזמר **שימי תבורי** נסע לסידרה של הופעות בארצות־הברית. באחת מהן הוא הופיע במועדון חיפה בלוסיאנג'לס. מרבית האורחים היו ישראלים לשעבר ויהודים מקומיים. הופעתו של הזמר עוררה התלהבות

■ השחקן **מאיר סוויה** מופיע במחזמר חדש, שבו הוא משחק תפקיד של ילד מתבגר ו־לאחר־מכן כעלם. מאחר והוא נדרש ללבוש מכנסיים קצרים, הוא התבקש על־ידי בימאי המחזמר לגלח את שערות רגליו. סוויה ניסה להתנגד, בטענה שאינו שיער, זה לא עזר לו.

■ שני הגששים, **ישראל ("פולי") פוליאקוב** ו**גברי בנאי** חגגו באותו השבוע את ימיהולדת שלהם בחברת בני מיטפתחיהם. הגשש השלישי, **שייקה לוי**, חגג חמש שנות־נישואין עם אשתו, **אורנה**. כמה ימים לאחר מכן היה לוי אמור לה, אך החליט לוותר על העניין. שלושת הגששים יפסיקו בקרוב את כל הפעילויות הבימתיות שלהם, ויתחילו בחזרות על תוכניתם החדשה. החזרות תימשכנה שנה שלמה.

■ שבועיים אחרי שהופיע ברחון עולם האשה מדור־הרכיב לות של העיתונאית **שולה יריב**, התנכל מישהו למכוניתה

■ מעטים יודעים שהשחקן **רקו אדי ג'יקובס**, המופיע בתפקיד מלך־העכברושים בחליל־לן מהמלון, ושבעבר הלא־רחוק הופיע על בימות כרודווי, הוא חוזר־בתשובה, המתגורר בגוש־עציון. הוא עושה דרכו יום־יום ממקום־מגוריו לתיאטרון התל־אביב. בחייו הפרטיים הוא חובש כיפה, אך הוא מסיר אותה על הבימה.

■ כמשך שבוע ימים שר מתח רב בין שר־החוץ **משה ארנס** לבין האלוף **עמרם מייצנע**, אלוף־פיקוד־המרכז ל־שעבר. מקור המתיחות היה ההתייחסות של השר כלפי מייצנע וטיפולו באינתיפאדה. **שרה דוידוביץ**, אשת־החברה הירוד

ציון צמיר, העולם הזה

יצחק שמיר ראש־הממשלה, היה בין אלפי האורחים שגדשו את מידשאות ביתם של שגריר צרפת אלן מיררה ורעייתה. שמיר עמד בסמוך לדגם קטן של הבסטיליה, עוגה שנשאה את סיסמת המהפכה הצרפתית: חופש, שוויון, אחווה. השגריר מיררה בפעולה דיפלומטית נייטרלית: מנשק את לאה רבין (למטה, מימין) ואת לילי שרון (למטה, משמאל).

ציון צמיר, העולם הזה

אריאל ויישנטיין חבר־הכנסת מהליכוד, נרשם ל־מכון־ספורט כדי לשפר את כושרו. ויישנטיין מבלה במכון כמה שעות, בעיקר בחדר־הכושר שבו הוא רץ במקום, על פס נע, מספר דקות. אל חבר־הכנסת הספורט־טיבי מצטרפים ח"כים נוספים ואנשי־תיקורת ירושלמיים.

שלמית, החליטה לערוך התפייסות בין השניים, ובאחת המסיבות היא ניגשה לשר ואמרה לו שהאלוף נמצא במקום, וזה הזמן המתאים ליישר את ההדורים. ארנס שוכנע, ניגש לאלוף והביע צער על התבטאותו כלפיו.

■ זכה למסיבת־הפתעה ליום הולדתו גם **אבי צור**, סמנכ"ל רשות־הגמלים, לשעבר עוזר שר־החקלאות לענייני התיישבות. צור, בן ה־40, שהואשם לפני ארבע שנים בהעברה בלתי־חוקית של כספים לליכוד, ואף בילה חודש במעצר באבריכביר, העולם הזה 2707

וניפץ את השמשה הקדמית של רכבה. יריב חושרת שעשה זאת אדם מסויים שהיא כתבה עליו במדורה, והשרברים לא מצאו חן בעיניו.

■ לפני חצי שנה הלך הארץ־כיטקט **מנו רוזנפלד** לבדיקות בבית־החולים איכילוב בתל־אביב מפני שחש ברע. הרופאים מסרו לו, אחרי בדיקה מדויקת, שהוא חלה בסרטן־הריאות, אך עודדו אותו ואמרו שמצבו אינו חמור ושניתן להצילו. למרות ה־טיפולים, הוא נפטר בשבוע שעבר כשהוא בן 40.

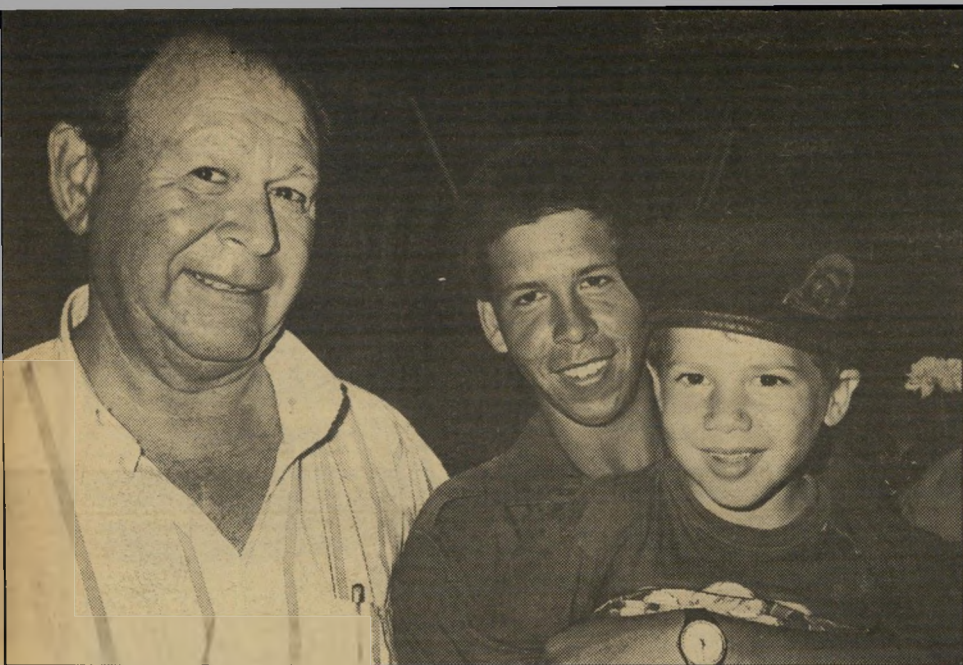
■ השחקן **אלברט כהן**, שהתאלמן מהפסנתרנית **רות מונסה**, מנהל רומאן־בהמשכים עם עורכת־הדין **אלה גטליין**. כשנשאל על־ידי חבריו מדוע מתנהל הרומאן בהפסקות ובהמ"שכים, הוא השיב שזה בגלל גיורדי־האינטרסים. החיים שלו מדתחילים בלילה, ואילו החיים של אלה מתחילים ביום. קשה למצוא את נקודת־המיפגש.

כזאת, שהקהל התחיל לזרוק עליו שטרות־כסף. כסימו של ה־ערב נאספו מריצפת־המועדון שטרות־כסף בערך של 8000 דולר.

■ זה נשמע כמו קטע מהומ"ר רסקה של **אפריים קישון** עצי־מו. ביום השלישי שעבר חתם קישון על מגוי על העולם הזה. למחרת היום, כשראה את כתבת־השער עליו, ביטל את המגוי.

במצב־רוח עכור מאוד במסיבה אמר וייצמן, מי שהיה שר־הביטחון מטעם הליכוד והמכהן עכשיו כשר־המרע מטעם המערך: "עובדי תני מיפלגה של מטורפים והצט"פתי למיפלגה של רגנטרים."

■ האדם התמה ביותר במסיבה היה רבי־החובל **נמרוד אשיל**, מי שהיה לפני 38 שנה ממנהיגי מרד־הימאים, ושמידל־מאז תפקידים בכירים בספנות.

ציון צמירי, העולם הזה

דמי גור חייל בשרות-חובה, סייס, בשעה טובה, קורס-מפקדים בחיל-התותחנים. אביו, מוטה גור, השר והרמטכ"ל לשעבר (משמאל) בא לטכס הסיום בחברת הנכד החמוד יונתן, וכך הצטלמו שלושה הדורות יחד בתמונה אחת. את הקורס הקשה במיוחד סיימו בראשונה גם שלוש חיילות מוצרות דרך. מוטה גור נראה גאה ומרוצה מאוד מהשגיו של בנו.

בן-גוריון: SMALL TALK

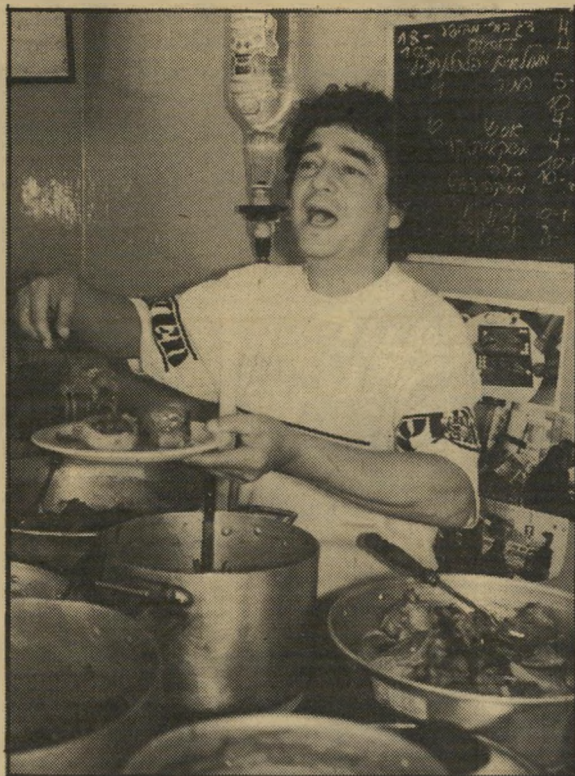
יאיר שטרן היה חמים

איש הטלוויזיה **יאיר שטרן** סיפר כיצד נפגש עם **דויד בן-גוריון** בשדה-בו-קר. בן-גוריון קרא לו, אחרי ששמע עליו מפי **יהושע כהן**, מוזהבתיקי לח"ר, שהיה שכנו וידידו של בן-גוריון בשדה-בו-קר.

סיפר שטרן: "סבתא שלי החדירה בי תמיד שידיו של בן-גוריון מנואלות בדם יהוה די. זה היה אחרי אלטלינה. בן-גוריון היה מילה רעה. לכן היה לי קשה איתם - עם בן-גוריון ופולה אשתו. הייתי מאוד מבוכה. הוא בסך הכל רצה להכיר אותי, רצה לקשקש קצת."

מה חשב בן-גוריון על אביו של יאיר, אברהם שטרן, ממיסדי לח"י? "היתה לו מין תיזה כזאת שאבא שלי הלך בדרך שלו, מכיוון שהושפע עליידי המהפכה הרוסית. אבא שלי נולד אמנם במולין, אבל שהה בנעוריו תקופת-מה ברוסיה. בן-גוריון אמר לי שאבא שלי הושפע מלנין, ולכן הלך בדרך שהלך. הוא רצה ללכת נגד האימפריאליזם האנגלי". שטרן לא קיבל תיזה זו. הוא היה בצריפא של בן-גוריון במשך חצי שעה. "היה חם בצריף", נזכר, "כל הזמן אמרתי לעצמי. אז הוא אומר... הייתי בהלם." במה עוד הוא נזכר? "הוא גם התעניין איפה אני משרת בצבא, מין סמול-טוק." הודה שטרן: "אבל במשך השנים שיניתי את דעתי על בן-גוריון."

עוד אחד שהופתע ביום הולדתו הוא **אבי יצחק**, בן ה-37, המישנה למנכ"ל הביטוח הלאומי. ידידו **ג'ורדי אבי ועזרי** מרי בהן עוזרו האישי, אמרו לו שהם רוצים להכיר לו בחורה. יצחק הגרוש התלהב מהרעיון, ונדבר עם חבריו להיפגש בפאב מסויים. כשהגיע למקום, לפגוש את בת הזוג המיועדת, נוכח לדעת שחבריו אירגנו לו מסיבת יום-הולדת. בין החוגגים היה השר **מושה קצב** והרבה עוזרים ויועצי שרים, כמו **איתן רוזנב** מוז, **מיקי צולר** והאחים **סילבן**

נעמי אדווה

דודו אלהרר אמרונג של הזמרים מתי כספי, ריקי גל ושושנה דמארי, מתח בשוקי-הכרמל מיסעדה בשם "הפינה של חגית", על שם ידידתו, חגית גלבר. את המאכלים מכינים אמו, ידידתו והוא עצמו, אך מעל למיסעדה מתנוסס שלט הנושא את שם מיסעדתו של שכנו, בני אמדורסקי, שביקש מאלהרר לשים את השלט. חבריו של האמרנג העירו לו, שהוא עושה תעמולה למיסעדה מתחרה, והשבוע יסור השלט. במקומו יוצב שלט הנושא את שם מיסעדתו של דודו אלהרר.

ענת עצמון

שמש באחת המסיבות שערכה הבימאית ליהי חנוך לכבוד בעלה. גם ליהי חבשה מישקפי-שמש כהים, למרות שהאירוע נערך בשעת-ערב, במקום סגור ואפלולי.

רים מילוא וקצב העניקו לו גביע כסף, שעליו היו חרותות המילים "לאלוף החברים א.צ."

עדיין לא הועמד למישפט, עובד זה שלא פגמה בשימתו. חבריו הזמינו אותו לאוניית-טיולים הי עוגנת במל יפו, בטענה שהוא צריך לפגוש אנשים מסוימים בענייני עבודה. כשהגיע למקום הוא הופתע לגלות שהשרים **רוני מילוא**, **מושה קצב**, אשתו **ברכה**, ילדיו והוריו ועוד חברים מחכים לו, כדי לחגוג עי-מו את יום הולדתו, שחל באותו הערב. בין האורחים בלט גם אישהעסקים **מושה בדיש**. מס מר הערב היתה העוגה הגדולה, שהוכנה בהתאם לריעותיו הפר ליטיות של צור. העוגה, בגודל שולחן-כתיבה, היתה בצורת מפת ארץ ישראל השלמה. הש-

פסוקי השבוע

- **אמנון אברמוביץ'** ב. מעריב: "לוא השכילה ישראל להיפטר מהשטח חים, היתה מפסידה קצת אדמה, אך מרוויחה הרבה אוויר!"
- **המיזרחן צבי אלפ** לג, על המוצא המתבקש מן הקיפאון המדיני: "להתאים את הסיסמות למציאות, ולא את המציאות לסיסמות!"
- **טדי פרויס ב.ד** בר, על אפשרות מרישת המערך מן הממשלה: "גי-שואין נמהרים - אינם מחייבים גירושין מוקד-מים!"

ביחית השבוע: מדוע הילדים הישראליים כל-כך ימים? מפני שעושים אותם לייצוא!"

שהוא רואה בזה אקט שמאלני. עלי סיפר ששרי-החוק, **מישה ארנס**, הזמינו לבוא למסיבה של השגריר הצרפתי לרגל יום המהפכה, אך הוא העדיף לבוא למסיבה של אלון ארלוואי.

לאחר שאימצה שני ילדים סוף-סוף הצליחה הרקדנית ספורטאית ורד **צבעון** להיכנס להריון, אך מאחר והיה חשש להפלה טיבעית היא אושפזה במי-חלקה הגיניקולוגית בהדסה בירושלים בשמירת הריון קפדנית. בעלה **יקי מויבלין**, שהוא בעליו של בית-מרקחת באילת, החליט להצטרף לאשתו. הוא שכר בית בירושלים ומטפלת צמודה ליל-דיהם, והוא מבלה שעות רבות ליד מיטת אשתו, האמורה ללדת רק בעוד ארבעה חודשים.

נעמי רון וזוהר אהליאב

יצבי שלום. בעיצומה של הי שימחה נשאו אותו חבריו על הכתפיים. יצחק רקד במהלך הערב עם כמה נשים, אך אף אחת מהן לא היתה המיועדת.

הזמרת **שלווה ברטי** ערכה לבעלה **אלון אלרואי** מסיבת יום-הולדת. אלרואי, שי הוא חבר מועצת עיריית נתניה ואחיינו של ראש-העיר **יואל אלרואי**, מוכר בעיר גם כאופוזיציונר לדורו בנושאים מסויים. במהלך האירוע ניגש נח"מיה **להב**, ראש עיריית הדרה, לחברהכנסת **עובדיה עלי** ואמר לו בהתברחות שהוא אינו מוכן לשבת לידו מפני שהוא הוציא את אסיר-עולם **דויד בן שימול** מהכנסת, אחרי שהן הוזמן עליידי חברהכנסת **של**מה **דיין מ-ס**. הוא הוסיף ואמר

כמה זמן לוקח לאתר רכב מתנחלים שמיספרו ידוע? למישטרת חברון

נים, ומתעסקים בפתיחת כ-3000 תיקים פלי-ליים בשנה, לרוב על הפרות סדר. אנשייהסיור של התחנה הגישו השנה יותר מ-2500 דוחות-תנועה נגד נהגים ערבים, והם עסוקים במילחמה בנגע זיופי מיסמכירכב. נוסף על כך, נלחמת מישטרת-חברון (באר-פן חריג משאר השטחים הכבושים, כפי שיפורט בהמשך) בפשיעה מקומית. בחודשים האחרונים נעצרו 12 פורצים, חמישה שורדים ושלושה רוצחים פליליים.

הנושא הבעייתי ביותר, לדברי מפקד התחנה, הוא התלונות נגד ישראלים הפוגעים בערבים. "כל מעצר של תושב יהודי מהאיזור", מספר דיין, "מעורר תגובות שליליות נגד המישטרה. קשה מאוד לעבוד

מתארגנים בשיירות ויוצאים להלום. המתנחלים פיתחו שיטות העושות צחוק מהמישטרה ומהצבא

מפקד מישטרת חברון:

"אם אין לך ביצים,

ארכיום ספרי

ב מאי 1989 ענה שרהמישטרה חיים ברילב על מיכתכם של הח"כים יוסי שריד ורדי צוקר. השר נשאל כמה תיקי-חקירה מתנהלים נגד אזרחים ישראלים על פגיעה בתושבי השטחים הכבושים. השר ענה כי במהלך 1988 וארבעת החודשים הראשונים של 1989 הוגשו 127 תלונות. שני תיקים הסתיימו בדיון בבית-משפט. 11 תיקים נמצאים בעיון בפרקליטות. 40 תיקים נסגרו, 54 תיקים נמצאים בחקירה, ו-20 תיקים נמצאים בהכנה לדיון מישפטי. יצאתי לחברון לברוק מה קורה בתיקי-החקירה הנמצאים בטיפול.

לא במיקרה בחרתי לבקר דווקא במישטרת-חברון. חברון הפכה למוקד המשמעותי ביותר של חיכוך בין המתנחלים לתושבים הערביים. חודש מאי האחרון היה אחד מהחודשים החמים ביותר מבחינת ההשתוללות של מתנחלים בחברון.

במהלך הביקור התאפשר לי ללמוד מקרוב כיצד מתנהלת חקירה כשמדובר בתלונות כנגד יהודים.

תחילה רקע קצר על ההרכב האנושי של מישטרת-חברון:

מפקד התחנה הוא רביפקד רולנד דיין (43), יליד תוניס. הוא מפקד על התחנה זה ארבעה חודשים. בעבר היה מפקד תחנות יריחו ורמאללה.

בתחנה משרתים 32 איש, שלרשותם עומדים שלוש כלי-רכב מישטרתיים בלבד.

בתחנה שיבועה חוקרים. ראש משרד החקירות הוא המפקח אהרון ממו (35). הוא משרת בתחנה זה שמונה חודשים, ונחשב כחוקר מיקצועי וחרוץ. כפופים לו שישה חוקרים.

אנשי התחנה עמוסים בעבודה. חלק גדול מעיסוקם הוא בהגשת עזרה לכוחות-הביטחון. הם נדרשים לגבות עדויות נגד משליכי-האב

הערבים לא משתפים פעולה. מעלימים את הגופות, לא נותנים עדויות, לא רוצים במישטרה

יהודית קרפ מכה שנית

הדוח הראשון של קרפ לא השפיע. עכשיו מכינים דוח חדש: פרקליט שילווה כל חקירה, חסינות לזורקי-אבנים

ניסיונותיו, לא הצליח הצוות להביא את צה"ל למידה משיבוע-רצון של שיתוף-פעולה ושכסופו של דבר שר-המישפטים יתבקש להביא להכרעה של העניין בדרג המדיני.

● הצוות שם לעצמו כיעד לכפות על המישטרה לחקור חשד לעבירות נגד תושבים ערביים גם כשאין תלונות.

נודע כי לוועדה נודע על מיקרה שבו הוגשה למישטרה תלונה כנגד אזרח ישראלי שפגע בערבי. התלונה הוגשה על-ידי אדם אחר. הנפגע הערבי עצמו סירב להתלונן, והמישטרה ניסתה שלא לחקור את העניין. הצוות הורה למישטרה לחקור גם ב-

מיקרים שבהם התלונה היא של משהו אחר.

● הצוות דן בצעה להעניק ב-מיקרים מיוחדים חסינות למייד-אבנים ערביים - כדי שיעידו נגד ישראלים החשודים בירי לא-חוקי. אחד הרעיונות הרגישים ביותר שהצוות דן בהם הוא הצעה להעניק חסינות לעדים ערביים שיסכימו להעיד נגד אזרחים ישראלים, ב-מיקרים של עבירות חמורות. רעיון זה אינו חדש, והוא הוזכר כאפשרות בדוח-קרפ מ-1982: „נשאלת השאלה, האם לאור התוצאה של אובדן חי-אדם, יש מקום לתת חסינות למייד-אבנים או למשתתפים במתן חסינות למייד-אבנים, אלא ב-מיקרים שבהם יש חקירה קונקרטית, שאינה מצליחה.

בין המישטרה והצבא, כדי לקדם, ככל הניתן, את הטיפול בחקירות. ממקורות בפרקליטות למדנו מהו כיוון ההמלצות של דוח-קרפ החדש:

● נוכח 'חוסר הצלחתה' הכללי של המישטרה בחקירות הנוגעות לפענוח הריגתם של ערבים על-ידי אזרחים ישראלים, החליט הצוות לשנות את נוהלי-החקירה במיקרי מוות:

על פי הנוהל החדש, בכל מיקרה של פגיעות בגוף ובנפש, פרקליט-המחוז ילווה את החקירה מתחילתה. הנוהל הקודם היה שונה: בעבר היו מנסים החוקרים המישטרתיים לחקור במשך כמה חודשים את התיק, והיו מכניסים את הפרקליטות לתמונה רק לאחר מכן. לעיתים קרובות היתה הפרקליטות מחזירה את התיק להמשך חקירה, המישטרה היתה חוקרת עוד כמה חודשים, ומחזירה לפרקליטות. כל ההליך היה מסורבל, וחודשים רבים חלפו ללא שום התקדמות אמיתית בחקירה. מעתה, בעבירות חמורות, נמצאת הפרקליטות בתמונה כבר מההתחלה, ויש הכוונה ופיקוח מצידה על החקירה.

נודע לי כי סביב הכנסתו לפעולה של הנוהל החדש, התנהל מאבק קשה עם המישטרה, משום שצמרת המישטרה ראתה בכך הבעה של חוסר-אמון מצד הפרקליטות. לאחר חודשים של שיכנוע הסכימה המישטרה לקבל את הנוהל החדש. כך למשל, במיקרה רצח הנערה בכפ"ח ארת' מלווה פרקליט-המחוז את החקירה מתחילתה. גם במיקרה הרצח של הערבי מבני-זייד יש ליווי צמוד של פרקליט-המחוז.

● הצוות הגיע למסקנה כי יש הכרח להדק את שיתוף-הפעולה בין הצבא והמישטרה כדי לאכוף את החוק, על-ידי הפעלה של חיילי צה"ל בתפקידי שיטור וסיור.

אחת הנקודות שבהן נדרש הצבא להיכנס לפעולה היא בניסיון לעצור את פעולות העושיין והנקם של מתחילים, במיוחד בחברון, עוד לפני שהם נכנסים לעיר.

הוועדה תחליט גם על מתן הוראות לצה"ל לעזור למישטרה בכל הקשור לליווי ולאבטחה לחוקי-המישטרה, במיקרים שבהם נדרשת כניסה מהירה ליישובים ערביים, כדי להגיע לזירה בזמן קצר, לגבות עדויות וכו'.

כיום המצב הוא שצה"ל לא מת-ייחס למשימות אלו כמשימות בעלות חשיבות ודחיפות, והוא מספק את האבטחה הדרושה לפי סדר-העדיפויות שלו, שאינו נותן לעבודה המישטרטית קדימות מיוחדת.

נראה שגם בתחום זה, למרות

לפני שנה, עקב מה שמכונה בפרקליטות המדינה „תחושה לא-טובה“, הוחלט לחדש את עבודתה של ועדת קרפ.

החשש, שהדריך את צמרת הפ-רקליטות, היה שהמישטרה מורחת חסות ישראלים עבירות נגד ערבים תושבי השטחים הכבושים. היועץ המישפטי לממשלה מינה צוות ב-רג-מטה, שנועד לעסוק יותר בנושאים הרחבים הקשורים לטיפול המישטרתי, ופחות בירידה לפרטי תיקי-החקירה.

ההרכב, מבחינת נושאי התפקידים, נותר זהה להרכב של ועדת קרפ המקורית, ומונה ארבעה חברים: היו"ר - יהודית קרפ, המישינה היועץ המישפטי לממשלה; כנציגת היועץ המישפטי לממשלה; נציג המישטרה - ניצב-מישינה משה צור, ראש מחלקת-חקירות ותביעות במישינה; נציג הפרקליט הצבאי הראשי - אחז בן-ארי, שהוא היועץ המישפטי של יהודה ושומרון; ופרקליט מחוז

פה. אם אין לך ביצים - אתה לא יכול לעבוד. הלחצים פה אימים, מכל הכיוונים. „הטענות של המתנחלים מוצדקות, מבחינה הגיונית. אני רוצה להגיד לך שהחיים שלם הם לא חיים. הם מותקפים כל הזמן ברובים, כשהם יורדים ויורים, או כשהם גורמים נזק לערבים, ואני עצור אותם, או הם אומרים - תעצור את מי שזרק את האבנים, למה רק אותנו? אני אומר להם חד וחלק: אסור לכם לעשות דין לעצמכם.“

מאז תחילת השנה נפתחו במישטרתי-חברון יותר מ-40 תיקי-חקירה נגד ישראלים. הטיפול בהם, במיקרה הטוב, מתנהל בעצלתיים. יש כאן מצוקת כוח-אדם נוראה, אומר דיין. „בתחנה, המטפלת כ-3000 תיקים בשנה, שמתוכם כ-100 תיקים הם בנושא של מקומיים נגד ישראלים, צריך לפחות 10 חוקרים.“

מחדים מהמתנחלים

על לוח הפרספקס, המרכז את הטיפול בתיקים במישטרת חברון, רשומים כל המיקרים הקשורים לעבירות כלפי ערבים. הנה תאור חלק מאירועים אלה ואופן-הטיפול בהם:

● (1) 22.1.88: מתוך רכב ישראלי נזרק אבן על רכב של ערבי מדרהיה. הערבי איבד את השליטה, מכונניתו נכנסה בטרסה, ונגרם לה נזק. המתלונן: הערבי. דיין מספר מה קורה בתיק: „הערבי שנפגע מסר לנו את מוסר-הרכב, אבל היתה לנו בעייה של אי-תור בעלים של הרכב. בסוף, לפני שבועיים, הצלתנו לאתר את בעל-הרכב. הוא נחקר. אבל זה אינו מספיק. הוא לא הודה, ונחקר אותו בקרוב שוב.“ במילים אחרות -

לא תוכל לעצור את המתנחלים!

חוקר „העולם הזה“, חלק שני: כשמדובר בכאורמים אין למתנחלים כל פחד. המישטרה פשוט אינה בסביבה. גם לא המכניל

אייל ארליך

מישטרת ישראל היתה זקוקה לשנה וחצי כדי לאתר בעלים של רכב, שמיספרו היה ידוע למישטרה!

● (2) 4.8.88: בעיקבות ידוי אבנים לע-בר אוטובוס של אונד. ירד המאוטובוס אורח ישראלי וזרק אבנים לעבר כלי-רכב מקומיים. שוטרי, שנכח במקום, לא עצרו את האיש, ולא ביקש ממנו פרטים. יותר מאוחר הגיש דוח על האירוע. דיין מסביר: „אנחנו לא יודעים מי הישראלי שזרק אבנים, אבל אנחנו עדיין לא סוגרים את התיק.“ כשנשאל דיין איך זה ששוטר במישטרת ישראל אינו כולל את זה נהגות כזו, או לפחות לוקח את פרטיו של העברייני. אמר: „מרובר בשוטר חודש, חוקר

ירושלים, עוזי חסון. ממקורות בפרקליטות נודע כי בניגוד לוועדת-קרפ ב-1982, שעיקר עבודתה נעט לבדיקת החקירות ב-תיקים ספציפיים, הרי המשימה הראשונה בחשיבותה של הוועדה ה-נוכחית היא להביא לשיתוף-פעולה

בנפתי-הורה. בעת האירוע הוא היה רק שבועיים במישטרה. אנחנו לא סוגרים את התיק, ומדי פעם אנחנו מציגים לו תמונות, כדי שאולי יזהה את האיש שזרק אבנים.“ ● (3) 4.1.89: בעיקבות ידוי אבנים

לבית רומון, הפכו מתנחלים דוכנים בשוק. המתלונן - מושל חברון. דיין: „בעלי-הדוכן נים אינם רוצים להתלונן. אנחנו יודעים מי הם, אבל הם אינם רוצים לבוא. מפחדים מהמתנחלים.“

קציני מישטרה: מהרגע שעוצרים יהודי, מתחילים לטלפן אלי הביתה כל מיני

(המשך מעמוד 19)

התלונה, ובעזרה, בין השאר, בתמונה שצולמה בעיתון חדשות, כדי להוכיח את מעורבותו של מרזל בתקרית. מרזל, אגב, טען שהיה שיכור. לפני שלושה שבועות הועבר התיק לתביעות. ורכילות מקומית: מרזל עבר באחרונה ניתוח קיצור קיבה, אחרי שהרופאים הביירו לו שעודף מישקלו מסכן מאוד את חייו. (מרזל מחלים.)
 ● (6) 7.4.89 ירו מתנחלים באוויר, תקפו חיילי צה"ל, וגרמו נזק לכליירכב

לכליירכב מקומיים. המח"ט האזורי עבר במ" קום באותו הזמן, והגיש תלונה נגד בעל כלי רכב מקריית ארבע שנראה במקום עם שמונה נוסעים. הנהג, אברהם משריקי, מכחיש קשר לגרימת הנזק. הנושא בחקירה.
 ● (14) 6.5.89 נורו ממכונית אוטובוס ירואני ישראלית יריות שגרמו נזק לכליירכב ערבי. הנהג הישראלי, רחמים בר, נהקר, והודה שירה באוויר. לדיברי המישטרה הוא ירה בכינור שיור לעבר הרכב. התיק הועבר לפני שבועיים לתביעות.

חברון: "כל הכבוד לאותו רס"ן. הוא עשה פה קצת סדר בעת שעשה כאן מילואים."
 ● (21) 27.5.89 התלונן תושב ערבי כי נורו כמה יריות לביתו עלידי תושבים מקריית ארבע. התלונה הוגשה עלידי סגן המושל הצבאי אין השורים. התרמילים נשלחו לבדיקה במעברה.
 ● (22) 27.5.89, סמוך לבית-עומר, נורקה אבן על כליירכב ערבי מתוך כלי רכב ישראלי מסוג "יאס"י. נגרם נזק לרכב. במישטרה נוטים לקשר את הרכב הנ"ל לרכב

יסורית. באחרונה חלה פריצת דרך בתיק: ה" מישטרה עצרה שלושה תושבים מקריית ארבע ותושב אחד מעותניאל, בחשד לביצוע הייר. הארבעה הורו במעשה, ושחררו עלידי שופט עוד באותו היום.
 ● (24) 6.6.89 ניסה כוח של צה"ל למנוע משיירת מתנחלים להיכנס לחברון ולבצע פעולת-עונשין על השלכת בקבוקי תבערה על אוטובוס של אנד. (שלא ניווק). נוצר עימות בין החיילים לכמה מהמתנחלים. אחד המתנחלים, שמואל שילוני, תקף את המג"ד. אחר, יעקב שוקרון, ניסה לפרוץ מחסום. השניים נעצרו למשך הלילה. התיק עדיין במישטרת-חברון.

אלו הם רק כמה מן התיקים הרשומים. סיכום סטטיסטי של כל התיקים: מתוך 42 האירועים, פוענחו, או שנמצאים בשלבי פיענוח, 15 תיקים.

מתוך 11 המיקרים החמורים ביותר, שבהם נורו יריות ונגרם נזק לרכוש, פוענחו רק שני מיקרים. מתוך תישעה המיקרים שלא פוענחו, בולטת הרשלנות בחקירתו של אירוע מיספר 19, שם ידוע למישטרה מי החשוד, אך תחת לעצרו לחקירה ממתנה המישטרה לנפגע הערבי שיגיע למסור עדות.

למען ההגינות, חייבים לציין כי חקירת מיקרים אלה קשה מאוד, משום שברוך כלל המתנחלים פועלים בלילה, ולעריבים קשה מאוד לזהות אותם. בדרך-כלל יודעים הער" בים רק לציין שהם ראו יהודים בחולצות לבנות, זקנים וכיפות, אשר ירו בנשק וגרמו לנזקים. עדויות כאלה מהוות קצה-החוט מפק" פק מאוד ליציאה לחקירה.

מתוך 21 המיקרים שבהם גרמו אזרחים ישראליים נזק לרכוש ערבי, שלא באמצעות ירי, פוענחו רק ארבעה מיקרים. בשישה מיקרים ניתן להצביע ללא קושי על מחדלים חמורים בחקירה המישטרית. (תיקים מיספר 41, ותיקים 17 ו-19 מעידים על עצמם).

המחומר הזה עולה כי בחודש מאי חלה עלייה משמעותית מאוד בהתנכלות לעריבים מצד אזרחים ישראליים (22 אירועים בחודש אחד, יותר ממחצית האירועים בשנה כולה). אחד המחדלים הבולטים ביותר הוא כישלונם של כוחות הביטחון לבלום את מיבצעי-הנזקמה של המתנחלים בחברון. ממקור מישטרתי נודע כי לפני שלושה שבועות הוציא מפקד היחידה הצה"לית,

כמו במערב הפרוע

מתנחלים, יש היום 32 איש: ממוצע של שוטר אחד על כל 5800 תושבים. זהו נתון המעורר פלצות ממש.

לשם השוואה, מעניין לראות מה מצבת כוח-האדם במישטרה נורמלית בתחומי הקו הירוק: במישטרת יפו, למשל, האחראית על כ-65,000 תושבים, משרתים 95 שוטרים. ממוצע של שוטר אחד על כל 680 תושבים.

הבעיה השנייה היא: אי-שיתוף פעולה מצד התושבים הפלסטיניים.

מאז החלה האינתיפאדה גברה העוינות של התושבים הערביים לרשויות-השלטון הישראליות, ולעוינות הזאת נוסף חשש רב מכל סוג של שיתוף-פעולה עם המימשל.

מעבר לעובדה שבמיקרים רבים העריבים אינם מתלוי- ננים, הם גם אינם משתפים פעולה עם המישטרה בכל הקשור לאיסוף מידע ועדויות. בתחומי הקו הירוק, כשמתבצעת עבירה פלילית, תמיד ימצאו שכנים או עובי- יר-אורח שישמחו למסור למישטרה פרטים על המתרחש. בשטחים - העריבים מסרבים, בדרך כלל, לענות על שאלות החוקרים, ואם הם עושים כן, לעיתים קרובות הם מסתי- רים את האמת.

למען ההגינות, ובהקשר לביקורת שנמתחת בתחקיר זה על עבודת המישטרה, חשוב לציין כי קיימות שתי בעיות רציניות, הייצוגיות למישטרה, המקשות עליה מאוד את התיפקוד.

הראשונה: תיקני כוח-האדם במישטרה בשטחים הכבוי- שים. התקנים לא השתנו מאז הקמת המערך המישטרתי שם, זמן קצר לאחר הכיבוש ב-1967.

לפי התקנים, בכל אחת מהנפות אמורים לפעול כ-420 שוטרים. מדובר אם כן בממוצע של שוטר אחד על כ-1190 תושבים. על דעת כולם, וגם בכירים במישטרה, זוהי תתי-תקינה מדיהמה.

המצב החמיר פי כמה אחרי פרוץ האינתיפאדה. ראשית, מרבית השוטרים המקומיים התפטרו מהמישטרה. בנפת יהודה, למשל, שבה היה תקן ל-425 שוטרים לפני האינתי- פאדה, מתוכם 350 שוטרים מקומיים, התפטרו כ-300 שוטרים מקומיים. עכשיו נותרו בנפה כ-240 שוטרים: כ-50 מקומיים, כ-110 שוטרים יהודיים, והשאר - שוטרים ערביים מישטרה. בממוצע, נפת יהודה מעמידה עכשיו שוטר אחד על כל 2080 תושבים. במישטרת חברון, לדוג- מה, האחראית על כ-180,000 תושבים עריבים וכ-7000

שממנו הושלכה אבן על רכב ערבי ליד קריית-ארבע, ושכתוצאה מכך נהרג ערבי תושב עזה. התיק בחקירה.

● (15) 17.5.89 התלונן תושב חברון שנערים יהודים בני 9 עד 13 השליכו אבנים לביתו מתוך קריית-ארבע. התיק בחקירה.
 ● (16) 17.5.89 התלונן קצין מילואים (שמו ידוע להגולם הזה) כי בהיותו במחסום בכניסה לקריית-ארבע יצא מהקרייה בנסיעה מטופת קציני-הביטחון של הקרייה, אוריאל כהן, וניסה לפרוץ את המחסום, למרות שה מקום הוכרז כשט צבאי סגור. קציני-הביטחון נעצרו לזמן קצר, נהקר, והתיק הועבר לתביעות.

● (15) 17.5.89 התלונן תושב חברון שנערים יהודים בני 9 עד 13 השליכו אבנים לביתו מתוך קריית-ארבע. התיק בחקירה.

● (16) 17.5.89 התלונן קצין מילואים (שמו ידוע להגולם הזה) כי בהיותו במחסום בכניסה לקריית-ארבע יצא מהקרייה בנסיעה מטופת קציני-הביטחון של הקרייה, אוריאל כהן, וניסה לפרוץ את המחסום, למרות שה מקום הוכרז כשט צבאי סגור. קציני-הביטחון נעצרו לזמן קצר, נהקר, והתיק הועבר לתביעות.

ערביים. המתלונן: קצין צה"ל במילואים (שמו ידוע להגולם הזה). בפרשה נהקר המתנחל יחזקאל לייטר, המתגורר בתל-רומייה. התיק הועבר לפרקליטות. (רכילות מקומית: ב"י 15.5.89 הותקף לייטר באבנים. בתגובה הוא נבהל, וירה ברגלו שלו עצמו).

● (7) 16.4.89 גרמו שישה ילדי מתנחלים מתל-רומייה נזק לבית של ערבי. הערבי התלונן. דיון: "הקרו את האבות של הילדים. זה עדיין בחקירה."

● (8) 17.4.89 זרקו שני מתנחלים אבנים לעבר בית של שוטר ערבי המשרת במישטרת ישראל. אחר החשודים, שמואל חלקיהו מקריית-ארבע, לא הודה במעשה. התיק בחקירה.

● (9) 17.4.89 גרמו שני מתנחלים נזק לרכב ערבי. המישטרה קיבלה מידע שידו של ברוך מרזל היתה במעשה. מרזל טען לאליבי, וסיפר כי היה אצל חמתו. חמתו נהקרה, ואיש- רה כי הוא היה אצלה בעת האירוע. נראה שהמישטרה תסגור את התיק.

● (10) 24.4.89 ירה מתנחל כמה יריות לעבר רכב ערבי. הערבי התלונן במישטרה, אבל מטר מיספר-רכב שגוי. ברכב עצמו לא נמצאו קליעים. המישטרה ביקשה מהמתלונן לחזור ולמסור עדות, אולם הוא לא הגיע. התיק נסגר.

● (11) 25.4.89 נרגמו באבנים שלושה כליירכב ישראליים, ובתגובה ירדו נוסעים והגרמו נזק לשלושה כליירכב ערביים. העריבים התלוננו, ומסרו תיאור של סובארו סטיישן כחולה. המישטרה לא הצליחה לאתר את החשודים.

● (12) 4.5.89 נורקו אבנים ממכונית סובארו סטיישן כחולה, בעלת מיספר צהוב, לעבר כליירכב ערביים. המישטרה איתרה שתי מכוניות סובארו סטיישן כחולות באזור, וחקרה את בעליהם, שהכחישו קשר לאירוע. (גם באירוע מיספר 11 רווח על סובארו סטיישן כחולה.) שאלתי את דיון מדוע לא נשלחו בעלי כלי-הרכב לפוליגיה. דיון: "בשביל מה הרי כן בן ככה הערבי אינו ידוע לזהות את הפנים של משליכי האבנים."
 ● (13) 15.5.89 גרמו מתנחלים נזקים

אישיכך מרזל עם מאיר כהנא ניתוח לקיצור הקיבה

שתי בנותיו היחידות. פוןקאראיאן נודע לא רק בעושרו (805 היצירות שהוקלטו בניצוחו מכרו יותר מ-115 מיליון תקליטים) אלא גם בחיבתו הרבה לטיפוסיהם ולכלי-התזמורת מהירים: מכוניות-מירוצ' יוקרתיות, מטוסים ומסוקים (את הרשיון להטסתם קיבל בגיל 17), חיבה אותה נימק בקשר בין מנועי כלי-

מנצח פוןקאראיאן הקצב זה הכלי.

התחברה למוסיקה: הקצב (אתה מרגיש את הקצב! הקצב זה הכלי!).

שקספיר, חיל'הים

נפטור ♦ בשנתו, בגיל 82 לזרנס אוליבייה, גדול שחקני בריטניה. אוליבייה, בנו של כוהןדת פרוטסטנטי ממוצא צרפתי, גילה את התיאטרון בגיל צעיר ומילא בו, בהצלחה מדהימה, אינסוף תפקידים שקספיריים. אוליבייה הרבי-גונוי הרבה גם להופיע בסרטים, היה בין מייסדי התיאטרון הלאומי הבריטי, נישא שלוש פעמים, בכל מקרה לשחקנית, היה אב לארבעה ומשביקש, בראשית מלחמת-העולם, להתגייס לחיל-האוויר המלכותי ונדרח, למד טייס על חשבונו הפרטי ונתקבל, בסופו של דבר, לזרוע האווירית של הצי המלכותי.

ליטא, גרמניה

נפטור ♦ בתל-אביב, בגיל 84, שמואל רודנסקי, מבכירי שחקני ישראל. רודנסקי, יליד ליטא ובעלה של שחקנית התיאטרון גיורה שייך, הופיע כבר לפני 60 שנה באחד התיאטרונים הראשונים של ארץ-ישראל הקטנה, התיאטרון הארצישראלי ובקומקום ובהמטאטא הסאטיריים, אך משהגיע, לפני 40 שנה, להבימה, החל מסעיה-צלחותיו הבלתי-פוסק (מאוחרו עד מירלה'ה אפרת) שגולת-ההכותרת שלו היה תפקידו כטוביה החולב בכור על הגו. עימו גם קצר תהילה במסעיה-הופעות ממושך בגרמניה.

טבריה, לונדון

נחוג ♦ בחיפה, יום-הולדתו ה-75 של יעקב אורלנד, משורר, פזמונאי ובעברו הרחוק, שחקן. אורלנד, יליד קייב האוקר' אינית, עלה ארצה בגיל שבע ובימים שהוריו היו בין סוללי כבישיה-צפון חונך בטבריה ובירושלים. משבגר ביקש להיות שחקן-תיאטרון ולשם כך למד בסטודיו של הבימה ובאקדמיה המלכותית רבת-היוקרה לדראמה בלונדון, ומשתתב לצבא הבריטי במלחמת-העולם היה בין מייסדי הלהקה הצבאית של היחידות הארצישראליות. לאחר מכן התיימר מסר אורלנד לתרגום ולכתיבה, בעיקר מחזות (העיר הזאת), פזמונים (לתיאטרונות הקלים של סוף שנות ה-40, המטאטא ולידה'ה) ושירה.

ירושלים, עזה

נחוג ♦ בירושלים, יום-הולדתו ה-80 של משה אלעזר קסטל, מבכירי ציירי ישראל, שהשתלם בפאריס, הציג ברחבי עולם והמריבה לתאר בציוריו את חיי היישוב הישן. קסטל, יליד ירושלים ואחד משבעת ילדיו של הרב יהודה קסטל, יליד חברון, אשר שימש, בראשית המאה, כרב, חזן ושוחט הקהילה היהודית בעזה, גאה במיוחד על מוצאו מיהדות ספרד והעובדה כי שם מיש-פתחו אינו אלא שיכתוב של קאשטיל, המחוז בצפון-ספרד, מרובה האוכלוסיה היהודית, בטרם גורשה מספרד לפני 497 שנה.

ורשה, ברלין

נפטור ♦ בגיל 72, תת-אלוף שמואל גורדר, קצינותחנים מצטיין של הצבא הארצי, דום, שזכה במהלך שירותו הקרבי במלחמת-העולם (כמיוחד כמערכות על ורשה וברלין), כ-22 אותות-הצטיינות סובייטיים ושמים עלותו ארצה, כביצועה של מלחמת-העצמאות, תרם מניסיונו לצה"ל, החל מאירגון גודר המרגמות הכבדות הראשון ועד מילוי תפקידו מפקד חטיבות שריון וחיל-הרגלים. בסוף הקאריירה הצבאית שלו אף היה לראש הג"א ולנשיא בית-הדין הצבאי לעירעורים.

תל-אביב, כפר-סבא

נפטור ♦ בגיל 80, גרשון ז'ק, ממקורבי דויד בן-גוריון, שבח בו, בשנת 1948, להיות המפקד הראשון של חיל-הים, שנקרא אותה עת שרות-הים. ז'ק, יליד אוקראינה ואיש חינוך לפי השכלתו, יסד בגיל 25 בתל-אביב את בית-הספר היוקרתי לילדי-עובדים על שם אהרון דויד גורדון (בית-החינוך) ואחרי מלחמת-העצמאות הוא יום את הקמת בית ברל כמבואות כפר-סבא כמוקד להקניית ערכי תנועת-העבודה ואת הכפר הירוק בקריית רמת-השרון, ככורהיתוך לילדי העדות השונות בארץ, המתחנכים בכפר במיסגרת פנימיה.

ברלין, זלצבורג

נפטור ♦ בזלצבורג, אוסטריה, בגיל 81, הרברט פוןקאראיאן, מנצח בעל שם עולם, שעמד במשך 35 שנים בראש התזמורת הפילהרמונית של ברלין ומשך תקופה ממושכת גם ניהל את פסטיבל המוסיקה השנתית היוקרתי של זלצבורג, עיר-הולדתו. פוןקאראיאן, ילד-פלא מוסיקאי (שהופיע בקונצרט פסטנר בגיל המש) קנה את עולמו כמנצח, נחשב שחצן וקפדן, ועובדת היותו המנצח הרשמי של הרייך הגרמני בימי היטלר, לא הוסיפה לו ב-45 השנים האחרונות (כולל חרם על כל הופעותיו המוקלטות בארץ). הוא נישא שלוש פעמים והשאיר מאחוריו אלמנה בת 40, דוגמנית צרפתיה ואם

האיש ביצע עבירה חמורה. מי שפעלו אז למען שיהרורו של ולרשטיין באותו הערב היו הגורמים הבאים: ראשי הממשלה יצחק שמיר פנה למפכ"ל-המישט" רה וביקש לשחרר את ולרשטיין, אחרי שפנו אליו השרים ראו יוסקה שפירא ובוולון המר. שמיר דיבר גם עם שרה-היטחון, יצחק רבין, וזה פנה, באמצעות עוזרו, לברילב בבקשה לשחרר את ולרשטיין, אם הדבר אפשרי. גם עוזרו של השר יוסקה שפירא פנה למפקד תחנת רמאללה, מיקו בהר, בבקשה לשחרר את ולרשטיין. לאחר כל הלחצים הורה המפכ"ל לשחרר את ולרשטיין באותו הערב.

דוגמה נוספת לניסיון לחץ פוליטי על המישטרה. נוגעת למעצרו של חיים בוללול, בקשר להריגתו של גאנר רענה. מספר מפקד מישטרת-חברון. אחרי שעצרנו את בוללול, זה היה במוציא-שבת, אני זוכר שפתאום הגיע המזכיר של השר אבנר שאקי, ואמר שאשאל שלח אותו ישירות לראות למה הוא עצור.

איפה המפכ"ל?

מפכ"ל דויד קראוס מח' ביקר

אלי דסה, העולם הזה

במהלך פגישותי עם קציני מישטרה המשרתים בגדה המערבית, אמר לי אחד מהם: "התחושה שלנו היא שלאף אחד בצמרת המישטרה לא איכפת באמת מה קורה איתנו כאן בנפה. אחד הדברים המדהימים שקרו כאן, מאז שפרצה האינתיפאדה, הוא שהמפכ"ל לא הגיע לביקורים עצמאיים בנפות אפילו לא פעם אחת! כאן מתרחשת מלחמה, האנשים כאן עובדים קשה, מותקפים באבנים מדי יום, והמפכ"ל בכלל לא מגיע. הוא הגיע לכל אחת מהנפות רק פעם אחת, כשהוא נילוה לסיורים שערך כאן השר ברילב. יש לדבר משמעות רבה מאוד: במישטרה, אנשים מאוד רגישים לאן פועם הרוח. אם המפכ"ל לא מראה כאן את הפרצוף שלו, סימן שלאף אחד לא איכפת ממה שקורה פה, ולכן אין בעצם בשביל מה להתאמץ יותר מדי. זה ממש מהווה פגיעה במוטיווציה. תשאל, תשאל את המפכ"ל כמה פעמים הוא היה כאן מאז תחילת האינתיפאדה".

דוד המישטרה. הביקורים התקיימו בתדירות לא פחותה ממקומות אחרים, ולכן אין בסיס לתחושות שאתה מתאר. ומה עם התאריכים, שאלתי. גונן: "אני לא רוצה לתת את התאריכים". מדוע אתם לא נותנים את התאריכים, הקשיתי, הרי זו הדרך הטובה ביותר שיש למפכ"ל לסתור את הטענות נגדו. גונן: "אני אומר שהתשובה שנתתי קודם לכן עונה על הטענה".

הוא ביקש ממני את כל הפרטים, ואמר ששאלתי קי רוצה בכל הפרטים לישיבת-הממשלה מחר. באותו ערב איפשרנו לכל אחד לדבר עם בוללול. שאלתי את רביפקד דיין האם זה מקובל שפונים אליו בקשר למעצר של חשודים. דיין: "הנושא של המתנחלים מאוד רגיש. החל בשלב המעצר מתחילים לטלף אלי הביתה כל מיני נחמדים. הרב ולרמן מתקשר הרבה. נראה שלוחצים עליו, או הוא מתקשר, אבל הוא עצמו לא לוחץ. כשהם לא מצליחים פה, אני מקבל שיחות-טלפון מהממונים עלי. למשל, בביקרה המעצר של גרשון כריכוכבא (הקשר להריגת עוואד פראת עמדו), השר שאקי התקשר למפכ"ל, ואחרי-הצהריים התיקשר אלי המפכ"ל, ורצה לדעת מה קורה איתו".

שאלתי. פניתי לעדי גונן, דובר המישטרה, וסיפרתי לו ששמעתי ביקורת על כך שהמפכ"ל אינו מגיע לביקורים בנפות יהודה ושומרון. ביקשתי מגונן שיעביר לי את תאריכי הביקורים שערך המפכ"ל בנפות. גונן ביקש זמן לבדוק את העניין. יומיים מאוחר יותר דחה גונן את הטענה: "מפכ"ל המישטרה ביקר בנפות על-פי תוכנון שנתתי, כמקובל לגבי יתר הביקורים במחוזות וביחידות

יוצאות מהאזן השניה". בפועל, יש ללחצים אלו השפעה, לפעמים השפעה קריטית, על המשך הטיפול בפרשות. הדוגמה הבולטת ביותר לכך נוגעת לפרשת ולרשטיין. ב-11.1.88 נתקל פנתס ולרשטיין, מראשי המתנחלים בגדה במיירי-אבנים ליד הכפר ביתין. הוא יצא מריכבו, ופתח במירוף אחר מיירי-האבנים לתוך הכפר. אחרי שהתרחק מרחק ניכר ממכוניתו, הוא ירה מהתור של כקמ עשרות, במיירי-האבנים אחר הנערים הערביים, וכתוצאה מכך נהרג רבאח מוחמד חוסיין רעיס, בן 17, וצעיר אחר נפצע. לחץ פוליטי עז על המישטרה (ממישרד ראשיה-ממשלה וממישרדים אחרים) הביא לשיחרורו של ולרשטיין מהמעצר עוד באותו הערב, למרות שלפי קריטריונים מישטריים

תהפוכות בכלא

אילנה אלון

חווה יערי
ספר על חייה

גיתית יזראלוב
קשרים עם סוהרת

שבתאי קלמנוביץ
יחד עם רוצחים

לפני זמן לא רב הם היו כוכביהתיקשורת. כל מילה שלהם «עשתה כותרות». כעת הם בכלא, מאחורי הסורגים, מישפטיהם נגמרו, והגישה שלהם לתיקשורת קשה הרבה יותר. כמעט ואין שומעים עליהם. אבל גם בנתיב הסוהר יש חרשות.

● **עירעורה של חווה יערי** על הר-שענה ברצח התיירת מלה מלכסקי הוא כעת בעיצומו. סניגורה, עורכי-הדין דויד ויניצקי, נסע כבר פעמיים לארצות-הברית כדי להי-וועץ בפאתולוגים המפורסמים ביותר בעולם, ולנסות לסתור את גירסתו של הר"ר יהודה היס, הפאתולוג הישראלי, לרצח התיירת. בשבוע הבא עומד הסניגור להעלות לפני בית-הדין העליון בעירעור את תוצאות נסיעותיו אלה. חווה מקווה בכל ליבה שהרבר יביא לביטול הרשעתה ברצח.

חווה משקיעה את כולה בעירעור. היא מסתגרת בתא וכותבת הרבה. אולי יומן, אולי ספר על חייה המעניינים, ועל הרצח שהרס את עולמה.

● **גיתית יזראלוב**, הכלונרית הפי-קנטית שהורשעה ברצח בעלה יוסף יזראלוב על-ידי הטבעתו במכוניתו באגם פארק היר-קון, עתרה השבוע שנית לבג"ץ. בעתירתה הקודמת, באפריל השנה, התרעמה על-כך שתנאיה בכלא הורעו, סוהרת הוצמדה אליה במשך כל שעות היום, ונאסר עליה להיכנס למרכז-החינוך שבכלא.

בית-הדין שיפוט הגבוה לצדק בדק או את ה-

חווה יערי מתרכזת בעידעור, גיתית יזראלוב עתרה לבג"ץ, שבתאי קלמנוביץ הועבר לתא צפוף

עניין וקיבל חומר סודי מהפרקליטות, שלפיו יש חשש שגיתית מתכננת בריחה מהכלא. החשד העלה כי היא קשרה קשרים מיוחדים עם אחת הסוהרות.

מאז הורחק הסוהרת מנוה-הירצה, אך למרות זאת אסור עדיין לגיתית להיכנס למרכז-התרבות, ולכן אינה יכולה להשתתף בחוגים השונים הנערכים שם והמקלים במק-צת על חייה-אסירות.

לכן הגיש עורכי-הדין ויניצקי השבוע עתירה נוספת בשמה לבג"ץ, ובה ניקש לכי-דוק אם לא ניתן עדיין לבטל את האיסור הישן, ולאפשר לאסירה לחזור לחייה-התרבות. ● **לשבתאי קלמנוביץ**, שהורשע בריגול, יש בעיות קשות יותר, מאז החלה החקירה בפרשת שיחוד מנהל כלא כפרי-יונה, עמרם ועקנין, והוגש כתבי-אישום נגדו, הועבר קלמנוביץ לכלא אחר.

בעוד שבכלא הקודם היו לו תנאים משוי-פרים, תא נפרד לעצמו בלבד, מכשירים אלקטרוניים וזכות לפגישות-התייחדות עם ידידתו, הרי שכעת הוא יושב בתא צפוף עם תישעה אסירים אחרים בכל-איילון. בין חבריו לתא נמצאים גם רוצחים. אין הוא רגיל לחברה כזו, ובוודאי שלא לתנאים כאלה. אבל סניגורו, עורכי-הדין אמנון זיכרונ, אינו יכול לשלב זה לעשות מאומה בעניין זה.

זבי נרי

תסריט

הכנות היא דרך השמיים, אבל לא דרכו של האדם

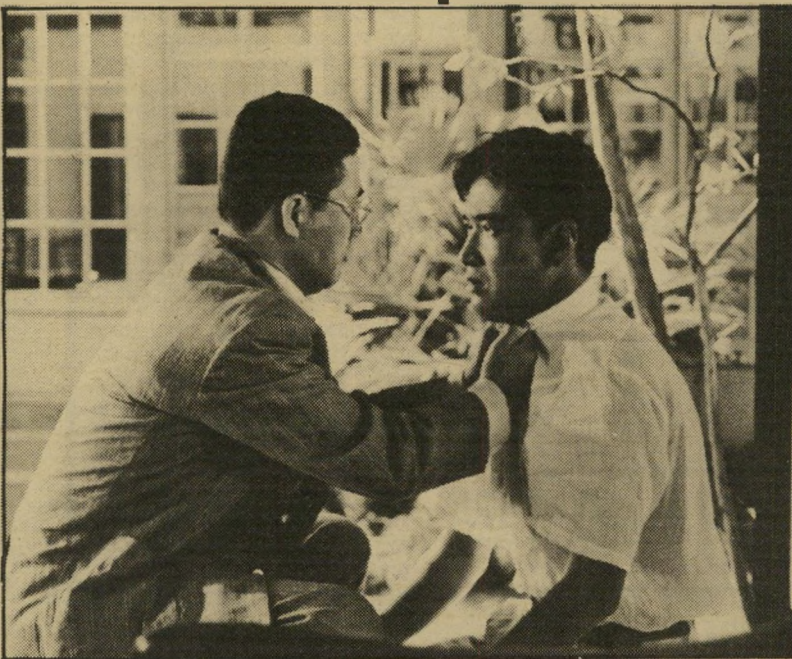
דאיסוקי נגאיו הוא צעיר, בן למישפחה אמירה ומכובדת. אביו ואחיו הם בעלי עסקים מצליחים, אבל בגלל הסתבכותם בפרשת-שחיתות כלכלית-פוליטית, נחושה דעתם להשיא את דאיסוקי לבת מישפחה סגאוה העשירה.

אולם דאיסוקי מתחמק באלגנטיות מעורנת מהלחצים שמפעילה עליו מישפחתו. נוח לו בחיי רווקות ובטלה ובקיצבה חודשית מהמישפחה, המאפשרת לו להחזיק בית נאה, מנקה ושרת אישי. חופשי מדאגות קיום ופרנסה דאיסוקי מהלך בעיקבות החיים, מתבונן בפכיהם הקטנים, עוקב אחר נצנוץ הגחליליות ונשירת הפרחים מעצי הדובדבן. המחשבה על משרה קבועה, סדר-יום נוקשה ומאמץ מרוכז, אינם מתיישבים עם תפיסתו הפאסיבית של דאיסוקי את החיים. גם מיסגרת נוקשה ופורמלית של חיי-נישואין אינה מתאימה לו כלל ועיקר.

בהמשך הסרט תתברר לנו סיבה נוספת לסירובו להינשא. למעשה היא מרומזת כבר בכותרות הפתחות את הסרט. על אקרן כהה מצטיירת צללית כהה של קלסטר המתבהר לאטו, עד שמתגלים תוויר-פנים עדינים של אשה צעירה, ומיד מופיע שם הסרט: ואו. כאילו לרמוז על הקשר שבין תמונת האשה הצעירה לבין משהו העומד להתרחש בחייו של דאיסוקי.

השעון החבוי

דאז פוגש דאיסוקי את ידיד נעוריו, היראקה, שחזר לטוקיו אחרי שלוש שנות

יוסאקו מאטסודה וקאורו קובאיאשי
המאהב והבעל

היעדרות. היראקה הוא כמעט היפוכו הגמור של דאיסוקי. הוא מחוספס יותר, מוחצן, שאפתן וחומרני, להוט להשיג משרה ולבסס לעצמו בהקדם עמדה והכנסה. חיי הבטלה של חברו מעוררים בו קינאה, אבל גם בו נסתר לפאסיביות שלו ולהיעדר מטרות ממשיות בחייו.

גם ביחסו אל מיצ'יו, אשתו, חל שינוי אחר שהפילה את ולדה בגלל חולשת ליבה. הוא נוהג בה בקוצר-רוח ובאדנות גסה, מרבה לשנות, להיעדר מהבית ולבקר אצל יצי-אניות. פרטים אלה ואחרים מתגלים לצופים באמצעות פיסות קטנות של מידע, היוצאות מתוך איושהו מהלך פנימי ונסתר של דברים ומבצבצות מקטעי שתיקה ארוכים, שלעולם הם ממושכים יותר מקטעי השיחה.

דיוקנאותיהם של הנפשות הפועלות והיי-חסים ביניהם מתבררים אט-אט מתוך שוטים קצרים וארוכים, שכל אחד מהם כמו מורכב מתמונות נייחות, מצוירות במיברשת דקה,

בצבעי פסטל רכים, נקיים ואסתטיים להפליא.

מוריטה מרבה להשתמש בחיתוכים קצרים כיום ממעמד אחד לשני, ומעבריים אלה מקנים לסיפור-המעשה טעם של תמונות בודדות ועומדות כרשות עצמן, ואף על פי כן מתחברות, כסופו של רבר, לריקמה עדינה של תזוזות קטנות ושל שתיקות ארוכות.

כסצינה אחת רואים את דאיסוקי צועד ברחוב, ובסצינה שלאחריה הוא ניצב על גשר, או נוסע ברכבת, או מבקר בבית אחיו, או חוזר לרגע מסוים בעבר. הסרט מתנהל על פי מהלכו של שיעון חבו, המסתיר את תיקותיו כאיזושהו רוכב פנימי של המציאות, ואף על פי כן חשים את זרימתו המתמדת של הזמן, כאותה זרימה דקה של מים מתחת לגשרי העץ בגני הדוברגן.

כאופן פראדוקסלי כמעט, סימני הזמן הכולטים אצל מוריטה הם דווקא חללי השתיקה, הסופנים את קולותיהם של גיבורי הסרט והנושאים על גבם את זרימת הזמן. כך במיפגשו של דאיסוקי עם אביו, עם גיסתו ועם חברו. אך העמוקה והעשירה מכל השתיקות מתנהלת בינו לבין מיצ'יו, אשתו של היראקה. כבר בפגישתם החטופה הראשונה ניצת ביניהם משהו, והמשהו הזה מתגבר ומתעצם ככל שפגישותיהם הופכות דמויות יותר, עצורות יותר, מאופקות יותר.

ואז לעומת אז

קשה לדעת כאיזו פגישה מפגישותיהם הרבות קורה אותו משהו שממנו מתחילים הרכבים להתגלגל מאליהם. כלומר, מתי תופס ואז, המציין זמן של התחלה ושל תזוזה, את מקומו של אז רגיל ונייח מבחינת

יופיו השבירי של רגע הנשירה

הזמן. המשהו הזה איננו בוודאי האז של האכתם הראשונה מלפני ארבע שנים, שהרי אז ויתר עליה למען ידירותו להיראקה. הוא גם איננו האז של פגישתם המחודשת. אין זאת כי ה"ואז" הוא תוצאה מצטברת של מיפגשים קטועים ומכטים מצטלבים שצברו מומנטום והתגבשו לרגע בזמן, שעליו אפשר לומר ואז.

מיצ'יו איננה מתלוננת באוזניו על מר גורלה ועל יחסו הגס של בעלה אליה. היא מבקשת ממנו רק עזרה כספית, כדי לטלף את החובות שמשאיר אחריו בעלה. השגת הכסף ממישפתו מעמידה את דאיסוקי בלחץ גובר והולך מצידם להינשא לסגאווה. אחיו וגיסתו מנסים בכל דרך לשכנעו להסכים. הנישואין הם אומרים לו, הם עניין פורמלי. איש אינו מצפה ממנו שיהיה את אשתו או אף ישכב איתה. לשם כך יש נשים אחרות. אבל דאיסוקי עומד בסירובו. הוא חש שעליו להיות נאמן לפיתגם הללו על קיר חדרו של אביו: "הכנות היא רדר השמיים".

התפתחות היחסים בין דאיסוקי למיצ'יו הוא אחד הרבים המופלאים בסרט. המילה התפתחות היא מעט בעייתית, כיוון שלכי אורה לא קורה רבר בנייהם. ובכל זאת ניתן לחוש במתח העצום מתחת לכסות העצורה והמאופקת שלהם. הרבר מקבל ביטוי בהגשת פרח, בישיבה דמומה זה מול זה, כשתיתי מים מכוס, בהתבוננות הרישית בגשם השוטף. אולם, בשלב מסוים לא יכולה מיצ'יו לעצור יותר את רגשותיה והיא מפצירה בו לשוב ולבקרה, כדי להקל עליה את בדידותה.

אגרטל החבצלות

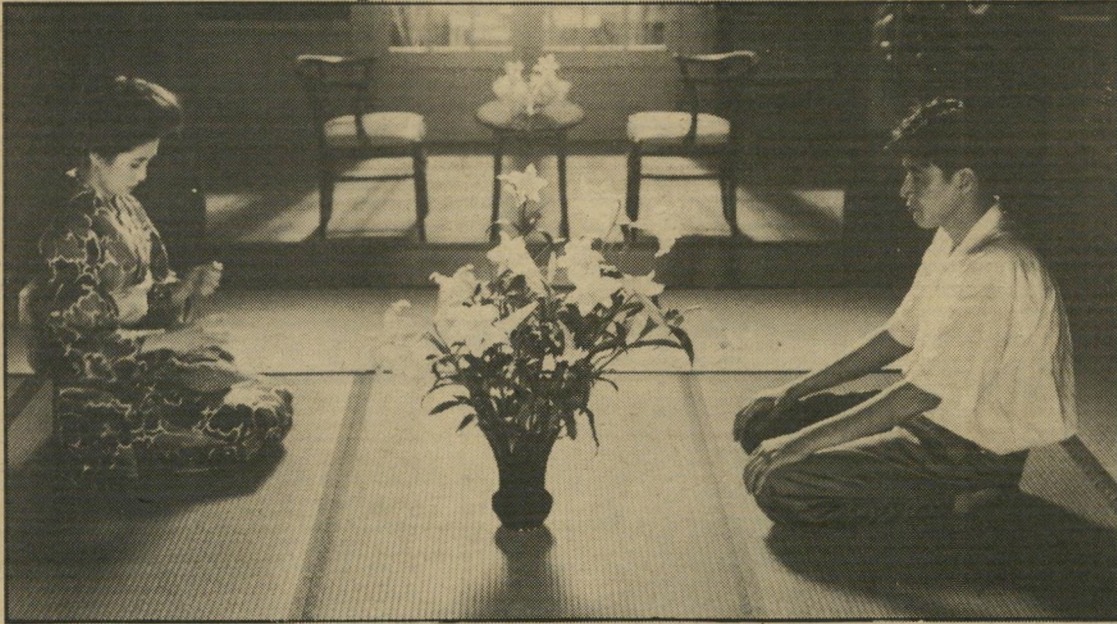
ידויה של מיצ'יו מעביר את השעון הפנימי של האירועים למהלך מהיר יותר.

מישפתו, כמעשה הניאוף עם אשת איש, מסולק דאיסוקי מבית אביו ומוחרם על-ידי מישפתו. עתה מבין דאיסוקי שהוא טעה בהכנת הסיסמה שעל קיר חדרו של אביו, כיוון שלא צירף לה את המישפט המשלים: "הכנות היא דרך השמיים, אבל לא דרכו של האדם".

עצב הנשירה

יאז של יושימיטו מוריטה הוא מיפגש מרתק עם הקודים החברתיים החמורים של יפאן ועם תרבות ההפנמה והאפוק של מדינה

דאיסוקי מגלה לגיסתו, אומקו, שליבו נתון לאשה אחרת, אבל גם היא, הקרובה לו מכל בני-המישפחה, אינה תופסת את גורל מצור קתו. הוא יוצא נסער ממנה, בהרגשה שהגיע הרגע להסיר מהקיר את סיסמת הכנות וליישם אותה על חייו הוא. דאיסוקי מוזמן את מיצ'יו לביתו. הוא מעמיד אגרטל עם חבצלות במרכז החדר הריק, והשניים כורעים על ברכיהם, זה מול זה, משני צידי האגרטל. חרשי-חרש הוא מתוודה על אהבתו אליה משכבר הימים, אהבה שלא פסקה לרגע ואשר בעטייה אין הוא יכול להינשא לאשה אחרת. הוא אומר לה שבכל השנים שחלפו מאז, הוא

יוסאקו מאטסורה ומיווקאן פוג'שאני: ידויו משני צידי החבצלות אחר הרגעים הקטומים ביותר שנעשו בקולנוע

התוודות עם
אגרטל — אחד
הקטעים היפים
בתולדות הקולנוע

הנשירה של רגע הנשירה

ואז.../יושימיטו מוריטה, מוסיאון ת"א

מיוזרחת זו. אך מעל לכל זהו מיפגש מרתק עם זמן קולנועי מיוחד במינו, בלתי-חלוי בקצב העריכה, הנבנה מהניגוד המופלא בין עוצמת הרגשות הפנימיים ובין הריסון החיי צוני. אותו מתחניגורים שעשה את הופעתו של להקת סוקאי נוקו בארץ לחוויה בלתי-נשכחת.

ואז ממחיש בדרכו שלו את דבריו של הפרופסור בן-רעמי שילוני ב"מחשבות בעל-פה", שנערך במאי השנה כמוסיאון תל-אביב. בניגוד לאיריאל היופי בתרבות המערבית, אמר אז שילוני, המעמיד במרכז את האדם, ובמיוחד את היופי המושלם של הנעורים, תפיסת היופי של יפאן מעמידה במרכז את יופיו של הטבע, הכולל בתוכו את האדם. המסר המרכזי של האמנות היפאנית הוא שאנו חיים בעולם של תופעות חולפות, שבי-ריות, ועל כן גם היפה מצוי באותם דברים שבריריים ובני-חלוף, רגועים ובכל זאת לא-שיקריים, שמהם עשויים החיים — לרבות החיים עצמם. מכאן, מה שמהנה במיוחד את העין למראה עץ דוברגן מבלב, הוא לא הפריחה עצמה, אלא רגע נשירתו של פרח מן העץ. כי נשירה זו מבטאה את מלוא עוצמתה של השבריריות.

במילים אלו אפשר לסכם את ואז. מוריטה הניח את רגע הנשירה הדק, השברירי והעצוב באהבתם של דאיסוקי ומיצ'יו, בעת שהגיעה לשיא ליבלוכה.

דימה שהיא בזה לו על כי לא עשה את שהיה צריך לעשות. מיצ'יו מאינה בשקט. היא מגלה לו שנישאה להיראקה כדי להעניש את עצמה על שאיברה את אהבתו.

כל הקטע הארוך הזה, המצולם בזווית קבועה לעבר שתי הרמויות הכורעות זו מול זו, כשבתווך אגרטל החבצלות הלבנות, הוא אחד הקטומים ביותר שנעשו בקולנוע. בקטע זה משיג מוריטה שקיפות כל כך נדירה, עד כי נדמה שניתן לראות כעדה את האריג של האקרו. רגשותיהם של השניים נותרים כמוסים ועצורים בתוכם בלי לבקש להם מוצא בוודאי נרגש או במגע מושרר. אך מבצע לקרומית הקשה של הקור העצור, אפשר לחוש בעליל את הלחץ האדיר הפועל על הרפנות. הוא מפציר בה לקבל את אהבתו והיא מבקשת ממנו שהות למשכבה. אלא שדקות הזמן שנקצבו להם אולו מאותו שיעון עלום וחרישי. מעתה הוא יפסוק לאירועים מהלך שונה, מואץ, בלתי-הפייך.

היראקה הנבגד והוועם מגיב בפרץ-קינאה כלפי מיצ'יו, ואלימותו מכריעה את ליבה החלש. דאיסוקי מפציר בו לאפשר לו לראותה בעודנה בחיים. היראקה מסכים, אבל רק אחרי שיחזיר אותה לאיתנה. דאיסוקי יוצא נסער לבית אביו כדי להודיע לו על סירובו הסופי להינשא לאשה שיערו לו. על כתם הבושה הנורא הזה שהוא עטה על

במיקרה לא ראייתם, זה סרט חובה. לא חשוב מה איכותו האבסולוטית של המוצר, הסיפור על בת הדרום העצמאית והעקשנית ואהבתיה הגיבולות מן החיים ועל מילחמת הצפון נגד הדרום ברקע, הם אבן דרך בתולדות הקולנוע. ואיפה תמצאו עוד מישור שידמה ליויאן לי ולקלארק גיבל?

*** **תיקורת גרולות** (לב, אנליה) — סאטירה כואבת על עידן התאצורים ופולחן הרכושנות באנגליה מצליפה בלי רחמים כעשירים החדשים והישנים וצופה ביאושם של מי שמנסים לשמור על מידה של אידיאליזם. בימאי: מייק לי.

*** **אשתו השמינית** של כחול הזקן (דיונוף, ארצות הברית) — גישוואין לצורך גירושין לצורך גישוואין — הכל התחיל בחצי פיזמה וייגמר, כנראה, בלי. ריאליזם שנונים ומגע הקסם של ארנסט לוביטש.

*** **הרפתקת הברון מינכהאוזן** (ובחן, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה) — טרי גיליאם מוכיח שבדאזין לא היה מיקרה, והופך את הברית של הברון המפורסם למשל על המאה ה-18, שחנקה את כוחה היצירה של האדם המליכה תחתיו את הפנקס גות. זה נשמע מפחיד, אבל ביד

חדר חובה לראות

תל-אביב: מלון טרמינוס, מיכתב מאשה אלמונית, בנל המילחמה ההיא, מי הפליל את רוני רביש? אשה תחת השפעה, הרפתקת הברון מינכהאוזן, אשה אחרת, קפה בנדד, זמנים מודרניים. **חיפה:** מיכתב מאשה אלמונית, ניה, פלה הכובש, הרפתקת הברון מינכהאוזן, אשה אחרת.

ירושלים: אשה אחרת, מיכתב מאשה אלמונית, מי הפליל את רוני רביש?

תל-אביב:

*** **מלון טרמינוס** (ס'ומסק, ארצות הברית) — סרט חובה, תעודה מרתקת, בת ארבע וחצי שעות הסוקרת לא רק את מישפט קלאוס כארבי, אלא גם את כל מה שאיפשר קיום תופעה כמו בארבי בעבר, ומאיים לאפשר תופעה כזאת שוב בעתיד. מבריק, מריר וסרקסטי. בימאי: מארסל אופולס.

*** **מיכתב מאשה אלמונית** (חכלת, ארצות הברית, מוצג גם בחיפה וירושלים) — סרט שחור-לבן של מאכס אופולס, משנת 1938, שיכול להיבסם כקלות את הסרטים שנעשו 50 שנה אחריו. סיפור אהבה טוטאלי

טילי ומק'קומב - החלק המביך

בת ה-17, שכתבה את התסריט. ויטוריו סטו' רארו הוא עדיין צלם מופלא. "אדיפוס ההורס" של אלן גום הוא צפוי מ' ראש. אלן תמיד סבל מאימת האם היהודיה, מן הפסיכיאטר המשתמש מתשובות ומן הנשים בחייו. הפעם, מצא אס נוראית באמת, המשפ" לה אותו למרות גילו ומעמדו. זהו המערכון המ' שעשע שבין שלושת המערכונים, ואלן השחקן מעפיל הפעם על אלן הבימאית-סרטיטי.

לאואל ודאלטון - הימורים מפוקפקים

מכל סרטי בונד עד עכשיו, זה הסרט הצנוע ביותר מבחינת אתרי הצילום (רק מלורידה וה' קאריבים) והמאופק ביותר בהמצאות הטכניות (מישחת-שיניים מתמוצצת ורובה-צלמים). "נד" מה כאילו הוחלט שבונד צריך לחזור למימדיו האנושיים ולהפעיל את שריריו, אלא שטימותי דאלטון סחוט' למדי כבר מתחילת הסרט, ואלמלא עזרתה הפעילה של גברת צעירה בשם קארי לואל היה מאבד את מכנסיו מהר מאוד.

גאוניס בפרוטות

סיפורי ניו-יורק (גת, תל-אביב, ארצות-הב' רית) - שלושה בכינים של הקולנוע האמריקאי, מארטין סקורסיה, פרנסיס פורד קופולה ווודי אלן, תורמים למא' מן המשותף הזה, המבטיח על הנייר הרבה יותר ממה שהוא מקיים.

"לקחי החיים" של סקורסיה עוקב אחרי צייר ניו-יורקי מצליח העומד לפני תערוכה בלי עבודה מוכנה אחת. מצד אחד הוא נאבק עם ההשראה הסרבנית, מצד שני עם בת זוגו המב' קשת לעזוב אותו, והמוצלמה של נסטור אלמנ' דרוס נכנסת לנשמה של שניהם. האובססיביות של סקורסיה צפויה. ניק נולטי, הצייר, מול רזאנה ארקט, אהובתו, הם צמד מפתיע בהח' לט. תרגיל מעניין, אך מתארך מעבר לרצוי. "החיים בלי זואי" של קופולה הוא החלק המביך של הסרט. בדיה על ילדי עשירים במנ' הטן וחייהם המסכנים והזוהרים, משולבת בע' לילה מנוחית, המתאימה אולי לסופי קופולה

לגיטימציה לנבלים

רישיון להרוג (תל-אביב, תל-אביב, ארצות-הברית) - ג'יימס בונד בצורתו אחרי שנים של הצלחות, כנראה שנמאס לו. הוא נראה עייף ומשועמם, סנימני טלי ומהסס, ואפילו האבירים המתוחכמים ו' המשעשעים, שהיה שולף מדי פעם כדי לעודד את העלילה, הלכו לעולמם.

מאחר שהרוסיים והסינים וכל שאר נבלי הע' בר קיבלו לגיטימציה בשנים האחרונות, והם כבר ידידים למחצה, מה שנשאר הם סוחריה' סמים מומיקה האלטימית. אין מה לומר, ממש חיות, הננים להרוג ולא אכפת להם כלל באיזה אמצעים הם גורפים את הונם. אבל מה, בחורים בעלי כבוד, מעריכים את השרתים הנ' אמנים וגומלים להם בעין יפה. בתחילת הסרט, עוזר בונד ללכוד אחד כזה, בהמשך הוא מש' תחרר, תוך כדי התעללות בידידו האישי של 007, וממין לעצמו שק של צרות, כי אביו הביון הבריטי מיד מבקש לנקום בו על התנהגותו.

פעם אחת מספיק

מכסחי השדים 2 (חן 2, תל-אביב, מוצג בכל רחבי הארץ, ארצות-הב' רית) - חלק א' של מכסחי השדים היה בדיחה בינונית עם הצלפות קלות לכל עבר, אפילו לער' לס הקולנוע בעצמו ולסטיבן שפילברג ומעבודות לוקאס בערבון מוגבל. הפעם זוהי חזרה חסרת' מקוריות והשראה כלשהי, כבדה, משוחקת בג' סות ובעלת המור הלקוח מעולם ההפשות. זהו תרגיל במה לא לעשות כדי להצחיק את הקהל. לא הולך ברמז? נכסה את ראשו בדוד. לא הולך בהתחממות? לביש עליו את הביוב כולו. וכך מדשדשים להם מכסחי השדים, שהם בעצמם נראים נבוכים מהמצאותיו המסורבלות של התסריט, בתוך הסחי של ניו יורק, כשה' מיפצלצות צומחות להם מתוך איזשהו נהר של יזבה ורדרדה המחלחלת מתחת למוסיואן לא' מנות מודרנית בניו-יורק. כי הרי מתי קוראים למכסחי-השדים שיבואו עם המלכודת המ' אומנת שלהם! כשהעולם התרבותי על פני פי

סרטי קולנוע בטלוויזיה

* **זאב בודד** (יום רביעי, 19 ביולי, 22:05) - חסידי צ'ק נוריס ילקקו את האצבעות, כי זה עדיין הטוב שבסרטי. השאר יעדיפו לראות תלשות מן הספרייה. נוריס מפגין את כל אוצר תרגילי הלוחמה המיזרחית, ולצדו עוד אחד שהתמחה בנושא, דיוויד קאראדין. העלילה חשובה פחות. *** **קן לאוהבים** (יום שישי, 21 ביולי, 22:30) - ג'ון בלושי כעיתונאי שמאבד ששתונותיו, כאשר גוזלים ממנו את טינופת הכרך, את מנת הניקוטין ואת בקבוק הוויסקי, סובל יסורי-תופת כשהוא צריך לראיין חוקרת של ציפורי-סרף (בלר בראון) המתבודדת על פיסגת-הר, באוויר הנקי והצלול. קומדיה תמורה לפי מידותיו של בלושי המנוח, הממלא אותה על גדותיה. בימאי: מייקל אפטד. *** **הקיץ האחרון** (יום רביעי, 26 ביולי, 22:05) - חבורת מתבגרים של שנות ה-60, בחופשת קיץ על שפת-הים, משתעשעים במישחקים מסוכנים של כוח ומרות, ממש כמו המבוגרים. פרוק פרי ביים את הסרט שבו התגלתה בראשונה ברברה הרשי.

ביל מוריי וסיגורני וויבר - שואה

פחת, ואין איש יודע להתגבר על השואה המ' איימת להכרית, שואה שאין לה כל סימוכין בתחית מזג-האוויר, בסמגורפים או בפר' שנות מדעית כלשהי. איוואן רייטמן, הבימאי הוולגרי של השאגה הזאת, ותסריטאיו, מוסי' פים לנו גם את המשמעות הפילוסופית של המשל האינטליגנטי הזה - מכסחי השדים הם בעצם גואלי התרבות האמריקאית. אם הכוונה לתרבות הזבל - הם צודקים.

גיליאם, איש מונטי פיטון זה מטורף, מפתיע ומלא ציטוטים.

חיפה

*** **פלה הכובש** (סיומה קפה מוריה, דנמרק) — בילי אוגוסט מספר על סקנדינביה שאיש לא מכיר. פועלים נורווגים באים למצוא לחם בשוודיה בתח' לת המאה, ונאלצים לטכול השפי' לות ומורוים כדי להתקיים בלחץ. סיפור פשוט, מוגש באסטיקה קולנועית מדוימה ומישחק מעולה של מאכס פוירסידוב.

ירושלים

*** **נישואים פיקטיביים** (תיאטרון ירושלים, ישראל) הסרט הישראלי היותר מעניין שיצא ל' אור אשתקד. הירושלמי המצוי מול כעיית היחסים עם הערבים, הפיתוי לרדת מן הארץ ועוד כמה בעיות אקטואליות. צוחקים וחורקים שיניים. שלמה בראבא בתפקיד הראשי. **עננה פינירי**

*** **חלף עם הרוח** (אורלי, ארצות-הברית) — אם

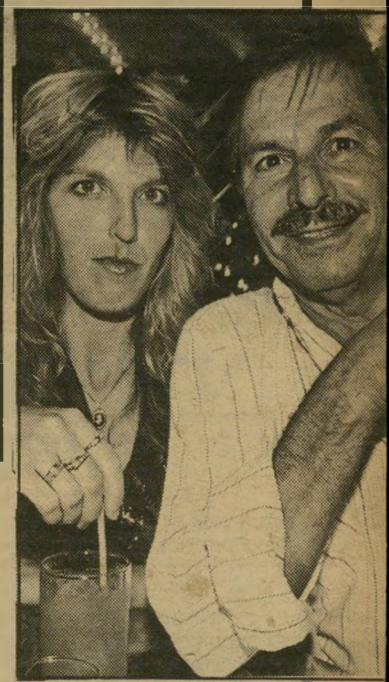
עדינות
ירושלמית
והתנפלות בנוסח
תל אביבי ★ עדנה
לפרנקופילים ★
ו. בניס של"
בבכורה אילתית

הידדה
היא ז'נט אורדמן, המנהלת האקרובה ביותר של הברונית. ובגוף חטוב למרות גילה המתקדם. גבי אלדור

הברונית
בת-שבע דה-רוטשילד, היחידה ממישפחת האצולה היהודית, הזכורה לטוב, המתגוררת בארץ. הברונית התקשתה בהליכה ונעזרה במקלות. על שמה נקראת להקת-המחול הישראלית המצלחה בת-שבע, והיא המממנת העיקרית שלה.

חדשה
הרקדן והפנ"טומימאי הידוע, ג'וקי ארקין, שתה ואכל, רקד ונהנה עם חתיכה חדשה.

חזה מלכותי

ולמסיבה שבערה לאחריה היו השחקן **טוני סק**, בנו של כריסטיאנו גרגורי **סק** והשחקנית **אלסנדרה מוסוליני**, נכדתו של הרוצ'ה, שנראתה כמו חתיכה בתימית טיפוסית. גם הזמר **אדם הצטרף** לחבורה וכיחד החזה של מלכת-היופי לשעבר **אילנה שושן**, שתפס מקום מרכזי בסרט, ואולי אף היווה את השיא שלו. בין מי שבאו להקרנה

העיר אילת צהלה ושמתה בסוף השבוע. המפיקימאי **דורון ערן** ערך בכורה ארצית לסרטו דואר צבאי חוף-אילת בכימויו של השחקן **דובי גל**. על הסרט לא דיברו במיוחד. הכל היו עסוקים במידות החזה של מלכת-היופי לשעבר **אילנה שושן**, שתפס מקום מרכזי בסרט, ואולי אף היווה את השיא שלו. בין מי שבאו להקרנה

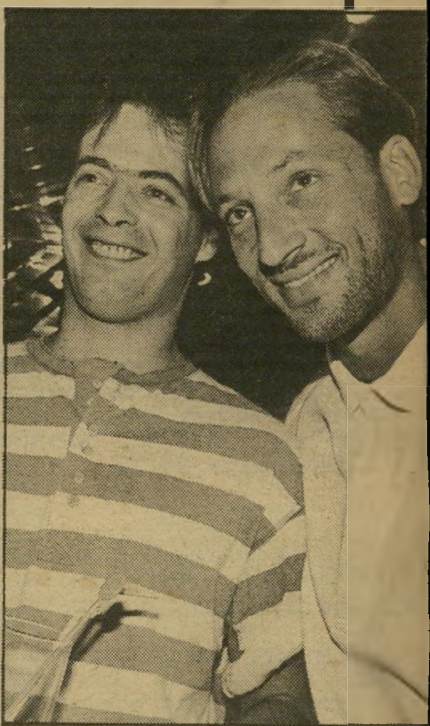
חייצומח בסיגנון צרפתי

לפרנקופילים היתה עדנה בשבוע האחרון. אירועי ה-200 למהפיכה הצרפתית העפילו על כל מה שקרה במדינה השבוע. הכל היה בסימן צרפת, גם תוכניות בידור ורדיו מקומיות שנועדו לילידים, שלא כל כך אהבים את צרפת ואולי גם את תוצאות המהפיכה. הבלט של האופרה מהעיר ליון הרשים רבים בכיצועיו, ואוהבי בלט ידועים, בנוסף על אנשי תיקשורת.

רבים באו למסיבה שערך שגריר-צרפת **אלן פיירה** במיסעדת מוסיאון הארץ. עשרות הרקדנים ומלווייהם מילאו את המיסעדה הממוזגת, ואילו האורחים הרבים נאלצו לשבת בחום הבלתי-ינסבל בחלק הלא-מקורה של המיסעדה. מי שרצה לאכול יכול היה לבחור בין מיבחר סלטים שונים ושולחן עמוס במאכלים צרפתיים טיפוסיים. אוהבי הריאטה, שהיוו את הרוב, השתלטו על הצומח, ואילו הלא-איכפתניקים העדיפו את כבד-העוף ושאר המאכלים עתירי-הקלוריות.

נכדת הרוצ'ה
השחקנית אלסנדרה מוסוליני (משמאל) בחברת השחקנית האנגטית ליאורה גרוסמן. הנכדה הסכסית רקדה והשתוללה מרבית הערב עם שרון זכרוני, בנו של עורך-הדין אמנון זכרוני.

בן הכוכב
טוני סק, בנו של גרגורי סק (מימין), המשחק בסרט "בדרך לעין ח"רוד", נכנס עם הזמר אדם (משמאל).

גית של להקת המחול בת-שבע וידידתה בלטה בשימלה שחורה בסיגנון צרפתי ילום למטה) מבקרת המחול של "דבר".

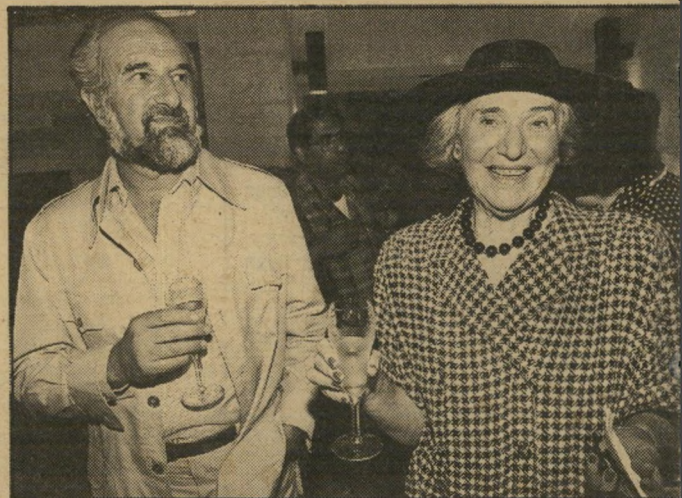
אחת ממי שנהנו מהתיקרות והפיקנטיות הארכי-טקטית, בגופיה קיצרת-שרוולים, בלטה מאוד על רקע הסולידיות הירושלמית. עובדה שאולי תורמת לפופולאריות הרבה שלה.

נכות מלאות תי על מגשי-זכוכית במרכז הטרקלין להנאת ביטנס של האורחים. הארכיטקטית ציונה שמשי היתה

אצילות ירושלמית מחייבת

גדולים בהרבה, אך היו גם סניגורים שטיפרו שציון שלו מוצג במוסיאון הוותיקן ברומא ויצירות אחרות מוצגות במוסיאון הוויטני בניו-יורק. עם סיום דיבוי הברכה, שנשא האיש השונים, ניגשו הכל לכיבוד העשיר, אך הפלא ופלא, לא היתה זאת התנפלות בנוסח התל-אביבי המוכר. המוזמנים שמרו על איפוק וסדר, אולי בגלל כבוד הנשיא ורעייתו שהיו במקום. לאחר מכן יצאו האורחים למירפסת המלון, שממנה נשקף נוף מדהים של העיר ירושלים. מנהל המלון, אמריקאי בשנות ה-30 המקדמות לחייו, הצחיק את פמליית הנשיא, ואולי גם את הנשיא עצמו, כשהחל לתת להרצוג ולרעייתו הסברים על הנוף ועל מקום האתרים השונים מסביב למלון, כאילו שהנשיא מגיע בראשונה בחייו לאזור זה בירושלים. לאחר שעה וחצי התפורו האורחים, כשהם משאירים את התל-אביבים נפעמים מהאצילות הירושלמית.

מישה קסטל בן למישפחה ספרדית עתיקה, נצר למישפחת יהודה הלוי, ששרשיה בקסטיליה שבספרד, חגג השבוע את קריאת הטרקלין על שמו במלון-הפאר הירושלמי הייט רי'נס. קסטל בן ה-80, שנולד בירושלים לאב שהיה רב ודובר הקהילה הספרדית בעיר, "עשה כניסה" מרשימה בחברת רעייתו **בינה** ונשיא המדינה **חיים הרצוג**. הוא היה נרגש וכועס והביע זאת בדברים שאמר על האמנות בארץ. אשתו, שכנראה כבר רגילה לדבריו, ביקשה מאחד העובדים שיביא לבעלה כוס משקה. האורחים הרבים שהוזמנו לאירוע הסתובבו בט-רקלין והתפעלו יותר מקישוט האולם וסידור האוכל והמשקאות מאשר מציורי האמן, שהיו תלויים במקומות שונים בטרקלין. היו מי שהעירו שבני דורו כמו **יוסף זריצקי**, **אביגדור סטימצקי**, **אריה ארז** ו**חזקאל שטרייבמן** זכו להערכה וכבוד

סוף ואמנות איילה זקס-אברמוב בחברתו של מרטין וייל, ממנה לי מוסיאון ישראל בירושלים. הם אווזים בכוסות יקאה ונראים מחייכים ונהנים מהחיים. זקס-אברמוב היתה היחידה שבה ירוע בבובע לראשה. הצייר גד אולמן (בצילום למטה) נוגס בשחקן-שח.

יעל ושני ילדיהם היו מאורחי האירוע. פרומצ'נקו מנהל במלון מכון בריאות וכושר מהגדולים בעולם. אשת-החברה שרה דוידוביץ (במרכז).

משוקולד לספורט אלון פרו-מצ'נקו (מי) לשעבר מבעלי תישלובת "עלית" ורעייתו

בוקר טוב ישראל

או

אלה הם חיינו וזה גם יהיה מותנו

בנעוריי, בימים הרחוקים ההם, כשכתיבתי מנסיעות אל מחוץ לארץ, הייתי מוצא בתיבת הדואר שלי לפחות מיכתב אהבה אחר. אם שיחק לי המול, היו אפילו שניים. כשבגרתי והתחמתי, היה מחכה לי הטופס הידוע: צו! עליך להתייצב ביום זה וזה בשעה זו וזו במקום זה וזה במדים, חגור וציוד מלא. פטיש זיקית ירבעם. עבור.

למילחמת אינבריריה או סתם תרגילי התייצבות, זאת לא היו מגלים לך. שתהיה לך הפתעה.

בשנים האחרונות, אחרי שאני מרוקן את תיבת הדואר שלי מכל אשפת מיכתביהם של האינסטלטורים, מתקיני האנסנות, קבלני השיפוצים והקטונים (מלשון catering, אלה ששולחים לך ארוחות סיניות הביתה), נותר רק עוד מיכתב במעטפה הידוקה המוכרת: כיוון שלא דיווחתי (כן דיווחתי!) על הכנסתי לחדשים פברואר-אפריל וכיוון שנתגלה פער בין הדיווח שלך (הרי לכם ההוכחה שדיווחתי!) לבין שיעורי המס שהיית חייב בו — קבענו לך שומה בסך 700 שקל לחודש פברואר ו-1,200 שקל לחודש מרץ. בתוספת קנסות פינויים ושיעורים, ריבית קצוזה, דמי הטרדה, תיזוכות והתראות, הינד מתבקש לשלם לאלתר (מניין להם המילה הזאת? האם ארמי מנסח להם שם את הטפסים?) סכום של 18,756 שקלים. כיוון שלא שילמת את הסכום הנ"ל והמחשב שלנו מקולקל ולכן לא נקלט בו אם שילמת או לא שילמת, הננו להודיעך כי עיקלנו את ביתך, משכורתך,

גוריון עליו השלום, כדי לקבל תמורת תשלום מתאים, מיכתב רשום שהגיע למענך והדורר לא מצא אותך בבית. אגב, האם הודעת למשרד הדואר האיווני על כוונתך לעזוב? ישמשו לך דברים אלה כהתראה אחרונה אחרי עיקול ולפני נקיטה באמצעים, וכן לקח לכל החיים אם תחליט לנסוע שוב, נוסע אנטיפאטי ומרינפש שכמותך. בכבוד רב בשם המנהל עליה.

מה יש לדבר. השתנו החיים בארץ הזאת. השתנו.

ואגב, לעיתון שכתב לכבוד שובי ארצה כי ישראל העפילה למקום הרביעי בעולם מבחינת נטל המיסים, אני רוצה להעיר: אתם חושבים אותי לאידיוט? מרוע לא הוספתם על 48 אחוזי מס ההכנסה גם מסקינות בסך 60 אחוז על כל מוצר מתוצרת מקומית, מכס (עד 180 אחוז) על כל מוצר יבוא, מס ערך מוסף בגובה 15 אחוז, ארנונה מן הגבוהות בעולם תמורת שרותים שהם מן הנמוכים, וכן את מסי הניסיון, האגרה, הפרעות וההפיסקות בורם החשמל המקלקלות לי את כל המכשירים החשמליים שעליהם שילמתי את

בצפון תל-אביב ששאל אותי למחוז הפצי ומשטח את הכתובת אמר לעצמו (לא לי, כמובן): קרוב מדי, לא כראי לי.

לנהג השני, שאחרי שהואיל להסיע אותי ברכיבו (ורכב ישראל ופרשיו אם לשפוט לפי מהירות הנסיעה והסיבובים), ניקש לעצור ולאסוף בדרך עוד אי-אלה נוסעים הנוסעים, לדעתו, בכיוון הכללי שלי, ומשירבתי להצעה להמיר את ה"ספשל" ברכבת, שלח עיניים טרוטות כלפי שמיא וקונן לעצמו: מה אפשר לעשות, יש אנשים רעים בעולם.

לבעל המיסעדה המועדון-סנוקר ברחוב דיזנגוף, שמחוצה לה תלוי שלט גדול המודיע לכל העוברים ושבים את תפריטה ומחירה של ארוחת הבוקר שהיא מציעה, אשר, אחרי שהומנתי אצל מלצרית אותה ארוחת-בוקר מובטחת, שמעתי אותו אומר לה למלצרית: מה הוא רוצה ממני, אין לי ביצים, אין לי סלט, אין לי להמניות ואין לי ארוחת-בוקר. (אבל כיפה היתה לו.)

לתושבי רחובי היקרים שאינם שוכחים אפילו יום אחד למלא את המיצוזה הקדושה של ריקון שקית-אשפה אחת לפחות (לא, רפי גינת, לא זבל. זבל אין בעיר. מכל מקום, לא מים שנטלקו ממנה הסוסים, הבראיסט דפוק שכמותך) לפני פתח מעוני המעוקל —

לכל אלה, חבריהם, עמיתיהם וקרוביהם, ביהם-ברוח היקרים אני מפנה, בכל הכבוד, שאלה "פרימיטיוויות" (ציטוט ישיר מדיבריי שריהמישטרה) בנגינה ערבה ומטולסת: יא

רוברט נדלר, בלי מילים

מאניאקים, האם שקלתם פעם אפשרות ירידה מן הארץ, או שאת האופציה הזאת אתם מש' אירים רק לי?

אני מודע כמובן לכך שיש לכם בעייה קטנה: מי יסכים לקבל אתכם? אפילו בתורכמניה יסרבו. תאמינו לי, היי תי שם.

אבל גם לי יש בעייה: איך, לחיות על הגובה במקום הנמוך ביותר בעולם? (מודעה בעיתון חדשון). תחשבו על זה.

המיסים הגבוהים ביותר בעולם (ירידים באמת כבר העירו לי כי בארץ אני מתהלך הרבה יותר שפוף מאשר מחוצה לה — וזה בזמן שהציונות הבטיחה לי בדיוק את ההיפך! — ומה הפלא, עם נטל כזה של מיסים!!!) וכן את המס האחיד והלא-אחיד, הצורך והמדורג והבלתי-יצורק והמחורץ חריצים ארוכים לכל אורכו.

מקום רביעי בעולם! תספרו את זה לסבתא המנוחה שלי: ואם תפתחו את הפה לענות לי, אשלה לכם את תלושי-המשכורת של פרופסור בישראל ולשם השוואה — את תלושי-המשכורת (יש לי) של פרופסור בגאנה.

יא נוכלים, מנוולים, בני בלי בושת, כלכלנים, אתיקה מיקצועית שכמותכם. אבל זה רק דרך אגב או הגב (יש לי כאבים).

איפה עמדתו? אה, כן, אמרתי שהחיים בארץ השתנו. אבל גם אני השתניתי — ולא דווקא לטובה. הוישר הטיבעי שלי מאלץ אותי לומר זאת.

א ליזאת, כמו שאמרנו פעם: — לנהגיהמונית של תחנת-הרכבת

איתן קלינסקי

איבתת רוח שחורה

שחרות הדרכים שיוציאות ממחנות הפליטים בעזה למכר בויל הזול ועזה שחרה בצפון.

שחרים עררי החול הגולשים אל מחסום נטוי גרון בפתחו מדים מהלכים וטופפים מכים פתרי מלים מטים שברי צלילים.

שחרה אבתת רוח במחנות הפליטים בעזה מוסכת רוח עועים מתעה בכל מעשיה כהתעות שכור בקיאו.

אבתת רוח שחרה הולמת בדרכים שחרות קודחת אש מאזרת זקת משילה את כל המלים מהספרים שקראנו משירה את כל הצלילים מהשירים ששרנו פעם.

בפסטיבל השנתי.

העיתונות ציינה ביחוד את ערב הקריאה הראשון, שבו השתתפו רק המשוררים הצעירים יותר: יוסי שרון, עודד פלד, יצחק לאור וסיהאם ראוד, שפתחה בקריאה בערבית. סיהאם החיפאית, מי שכינה עד לאחרונה כמזכירת מערכת אלא-אחיחאד והיא ללא ספק המשוררת הערבית הבולטת ביותר בישראל, הקדימה לשיריה דברים כנגד הגירוש האחרונים של בני עמה מהשטחים הכבושים וכן כנגד מדיניותה ה"אימפריאליסטית" של ממשלת ישראל בשטחים אלה.

"אהבה לארצם, הסתייגות מממשלתם," כך הכתיר היומון הברלינאי החשוב ביותר, דו מאנטשפינג (אספקלריית היום), את ההופעה הישראלית בפסטיבל, שהוקדשה השנה לנושא הארצות המיורח על תרבות אירופה בכלל ותרבות גרמניה בפרט (במיסגרת הפסטיבל נערכה תערוכת-ענק בנושא זה המלווה בקטלוג בן 700 עמודים). העיתון התעכב באריכות על הופעתו של יצחק לאור ואף צייטט מן השירים שקרא (שהורפס בחוברת). לאור קרא לאור דווקא שירים פוליטיים (וגם אלה שקרא לא היו פלאקאטיים כלל וכלל), אך תגובות העיתונות הגרמנית היו שהרושם הוא שכל המשוררים הישראליים, השונים כל כך זה מזה, מדברים בקול אחד כשהדבר מגיע לנושא המצב הפוליטי והמוסרי בארצם.

עודד פלד קרא את מחזורי-השירים המרגש שהקדיש לאמו, ניצולת ברגן בלזן, ואף סיפר סיפור מוזעזע על נסיונות-נפל שעשה להשתחרר מסיוטי העבר וכן מן האפיזון של הקורבן, שאותו הורשה לו אמו המנוחה. אבל לחיות כקורבן שהפך בעצמו לרוחף — אמר יצווסט בהרחבה על-ידי העיתונות הגרמנית — לזה הוא מסוגל עוד פחות. עם זאת הרגיש באוזני הקהל הגרמני שמילא את האולם, כי "האינתיפאדה שלנו (בישראל)

שלכם בעזרת השם נתן זך

שירה משוררים על הגובה

נקודת הגובה של הפסטיבל כולו, במילים אחרות, פיסגתו — כך תיאר גראון יורוניש, מנהל פסטיבל ברלין, את הופעתה של מישללה המשוררים הישראלים שהוזמנה השנה, זו הפעם הראשונה, ליטול חלק

פנינת השבוע

איצ'ה ממבוש (מוכתר עין-יהוד לשעבר) למשורר האמריקאי האורח פיטר אורוויין: "מדינה נפלאה מדינת-ישראל, מלאה יהודים וערבים..."

קריטיקה או כריטיקה למסע אישי מובהק, או מכל מקום, מסע שיש לו השלכות אישיות מרחיקות לכת (הרחבת התודעה, התגברות על הניכור). הרי גלותו של פרופסור לאי נידח היא התנאי לעלייה כולה (כסערה) ופריד נאנר, אילו לא איבד את אביו ואת דרכו, לא היה פוגש במיאנדה. אדרג, עוד קורבן של מוימה שפלה מצד אחיו (בהסמך ליר), נודד הסריכל, מתפרק כאילו ומתגנב מחדש וכו' בש לעצמו את עמדת-הכוח שלה הוא רואי בצבא המבנים את המורדים. מן השוואה עם קובריק, הקליני, הפסימי, מפתח לחשוב ש שייקספיר רומאטי או פאטטי, אך ההבדל מתמצה בכך שהוא הבין וידע להתמקד בסיני תיות הגדולות של הנפש, אלה שהן ממויות, לפחות בשרשו, מן העין, המתרחשות בסמוך לטרגיות האנושיות. זאת, כאשר הטרגיה, האסון, הוא — ביחס לנפש — הגרגר החודר אל תוך הצרפה ומשלב את חייה הטיבעיים, אך מהווה במקביל את התנאי ההכרחי, את הגרעין, אשר סביבו נוצרת ומתגבשת הפנינה.

האמלט, אשר משום מה, אולי בהשפעת תפישות מרקסיסטיות ואידיאלוגיות אחי רות בנות-זמננו, נתפש כהפכפך, הססן, גיורר טי, אנמי (מן הראוי להשוות זאת עם קביעתו של הבימאי הרוסי אנדרי טרוקובסקי, ששאף להסריט את האמלט: "המחזה הזה, שהוא הגדול במחזות, מציג את השאלה הניצחית בדבר אדם שהוא בעל שיעוריקומה מוסרי גבוה מאלה הטובים אותו"), הופך לרמות מרתקת, מבריקה ומעמיקה משום שהוא מעז להתמודד עם אמת הרסנית ה"מכרכת" אותו מהשיגרה וההווי של החצר המושחתת. אמת זו היא המנוף, או ליתר דיוק, נקודת-המשען, המסייעת לו לעקור ולהסיר את המסווה מן היסוד, אם זה מפניחים של צמד האופורטוניסטים, גילדנשטרן ורוונקראנץ, ואם זה מפני מדרשנות-העונש של היועץ החכם, הקפון האקדמי של החצר, פולוניוס, ולגלות את הריקבון שפשה בממלכה, מקצה אל קצה, על כל גווניו.

התפקיד שיש לניכור, אותה תרביפיות, במחזות שייקספיר, מעלה על הדעת את הסימן החיובי שהצמיד הפסיכולוג האנגלי וויניקוט למושג "דיכאון". אך מייד יש להרהר גיש את ההבדל. אצל שייקספיר נפרש עולם מדרג. "הסניניות הגדולות" מתרחשות רק אצל הרמויות שיש בהן משהו נאצל וטמון בהן גרעין מוסרי (אותן, נקודות-כוכב" מוס ריות של סימון וייל), המנחה ומוביל אותן אל מקומן בקוסמוס. מכאן גם השוני בין האוני ברסאליוס הבורגני-ישיעושי של קרל יונג המ גושם והמאנייריטי (בעיקר בשעה שהוא מר בר רוח רוחניות, כפונה אותנטית עם המיקסטר, ליד האח) והחיתוך הקלאסי במחזות הטיקספיריים. ת"ס אליוט העדיף, כד כור, את דאנטה בעל-האמונה של שייקספיר הפוסטי-נוצרי, ואין להתפלא על כך. כמה פא תטיים נראים גיבורי מחזותיו שלו, אותם אכיריים-צלבינים המשוגרים לאפריקה או אסיה (לא כל נהג צמוד) על-ידי מרחס צני טריפונגלי מרגם המישפחה האריסטוקראטית המנוונת, הסבה על צירה, או מעמד הבורגנות הגבוהה והעקרה, בהשוואה לר מויות שייקספיריות שלעולם אינן רומאני טיות, או סטימיננטאליות. כמובן המודרני, הרביק, של מושגים אלה.

מסקנה: שייקספיר עדיין, רלוואנטי, עדיין "עכשווי".

ועולם שונה לחלוטין. שהרי יש משהו נואם בפניה, הפניה האוטנטית, לספרות (או לאמ נות), פניה שהיא תמיד בחזקת "קרני מוזכ", חיפוש אחרי אחרות, תוקף, פשר. כמילים אחרות, הקורא חייב להיות נתון בדרגה גבוהה ביותר של ניכור, כדי שיוכל לזנק מעבר לתחום המפרידה בינו לבין מה שהוא קורא. לעבור, לדוגמה, ממעונות הסטודנטים בהרצה צופים לטרקלינה האליזבטית של שושלת הרון למפרכוק — שאת פארה הנציה הצייר וארדייק כמכה וכמה ציורים נפלאים, ובמעונה הלונדוני הציג שייקספיר, בראשונה, את ה"ליה ה"ז. כמובן, הנער או הסטודנט האנגלי בן ימינו, בוגר בית-הספר המקיף הטיפוסי, האמון על "סטינג" ו"יו טו" אורה הוא קרוב יותר, פמדת-מיצוא נוחה יותר, מבחינת השפה לעומת, לעולם התרברי תי של שייקספיר.

ממצב של ניכור

אמרנו כי הקורא האידיאלי מגיע לקריאה ממצב של ניכור, ניכור כפול: שלו עצמו ושל מה שהוא קורא. אולם כאן, בנקודה זו בדיוק, מתרחש הפלא, הסינתזה האליכמית: היות רות הרים העיניים זה את זה מתלכדים יחד לכדי תירכובת חדשה ומשנים את סימניהם. הניכור הופך להבנה, לדיעה. הכתוב והקורא בו עוברים מעין ומאמורפוז, שינוי צורה. התהליך הזה אינו מתרחש באקראי. בעיית הניכור העטיקה את שייקספיר בכמה ממחזר תיו הגדולים: כסערה, שבה, כפי שאומר גוני זאלו בסוף העלילה (והרי הקול הדובר כאן הוא קולו של שייקספיר), אנו מוצאים את עצמנו ורוקא בשעה שאיננו עצמנו: במחזה אחר, מידה בנגד מידה. שבו אנג'לו הוא האדם המודרני המנוכר בהאידיועה, אשר, בשפת הפסיכולוגים, "מפתח נירווה" משום שהוא מרחיק את ריגשותיו ויצריו והופך למכונה "ראציונאלית", מרוייקת, קרה ואכזרית: וכי מובן בהסמך ליר שבו ניתן לאתר יותר מגי בור מנוכר חל הנע במסלול חיובי או שלילי על גראף הניכור.

כמובן, שייקספיר הוא שייקספיר משום ש אינו מסתפק בריאגונות נוקבות. אני מהרהר למשך כפרט פטאל נאקם של הבימאי הדי יודי האמריקאי סטנלי קובריק, מסה מכריה על הדינאמיקה הצבאית או המנגנונים (מכאניזמים) של ההשפלה הצבאית, הדורכים (במצעים מכורים) את מושאיהם — החיילים — עד לנקודה שבה יוכלו להיות "משוחררים" כקפיץ ברוטאלי ואלי, משולל רצון ותודעה, שלא לרבר על "מוסריות" — נגד כל מטר, צבאית או אחרת, נגדה יופנו (ובחלקו השני של הטרט). רק השמן המחלקתי, "הדפוק", שהוא אולי הגיבור האמיתי, הסמוי, של הסרט, אינו גמיש די צרכו ומישא כלפי מקור ההשפלה, סמל המחלקה, ומנצח באופן טראגי את המכונה הצבאית ה"שוברת" אותו, לכאורה.

גם בחלקו השני של הסרט לא מרפה קובריק מהגושא ובעקפיין מציג שוב, בכל חריפותה, את הבעייתיות של המושג "ניכור", ניכורה של המחלקה המגובשת, של החיילים האמיצים והמסורים, אך מעוקרי-הנפש, המר צגים ללא כהל ושרק, מטורפים-למחצה, ויר תר, כשברקע מתנגנת מוסיקת הפופ המקביל לת ציביון סוריאליסטי-פנטאסטי (ובולה בלה!): נוסח החפז המיכאני. קובריק חושף את הניכור (כתיאודור אדרנו לפניו) כסממן של החברה המאורגנת, הטוטאלית. ואילו מי שנתנו לכנותו, בחוגים מסוימים, "מנוכר" ("ג'וקר") הוא הפחות מנוכר מולם, כלומר: הפחות מנוכר מעצמו. אך השליטה מתוחכמת ויה להתמודד גם עם שכמותו, מרדנותו (כטי רונות) נתפשת על ידי הסמל כ"מנהיגות" ומ גוייטת מייד לצרכי היחידה. עוד תעלול אי רוני-פרדוכסאלי של קובריק.

מסע אישי וחרב פיפיות

אצל שייקספיר, לעומת זאת, מנוולות החוויות ההרסניות והמסוכנות ביותר כמין

המפלגה כבינאט הברליני, קורטסן מאס, מי שארגנה קורט לכן כנס פוליטי ישראלי פלסטיני בהשתתפות אמיל חביבי וניסים קלדרון, ועליזה פוס, פעילת הליגה לזכויות האזרח וחירויות האדם בגרמניה. בשני "ערב" הקריאה נכחה גם המשוררת הכושית הבולטת ריטה דאן — המשוררת השוודיה השנייה בהיסטוריה שזכתה בפרס פוליצר היוקרתי בארצה. ראו השתתפה קורט לכן, בחברת עולה הגרמני, דיטריך פיבאך, אף הוא סופר, בפסטיבל רוטרדם. משהבחין בה נתן זך בקהל, הזמין אותה לעלות אל הבימה ולקראו גם משיריה שלה בחברת עמיתה הישראליים. היא נענתה וכך זכה

מרטין מוי, דליה רביקוביץ, אורי ברנשטיין, נתן זך

המושג השני גם כסממן בינלאומי. הקהל אהב את זה מאוד. אחריו הערב הראשון הורשה הקהל להציג למשוררים שאלות וכך התפתח ויכוח ער בין פלסטינים המתגוררים בברלין, יהודים תושבי גרמניה ומשוררים עבריים אורחים. בערב החותם היתה הקריאה "נטו", כלומר בלא תוספת שאלות ותשובות ודיון. כמה משוררים (ומשוררות) ישראליים צעירים אחרים שאף הם היו ברישמת המומצים להשתתף בפסטיבל ונשמטו ברגע האחרון בשל רצונם של הגרמנים להגביל את מיספר המשתתפים ל-7 — יוזמנו לברלין בקיץ הבא.

התחילה פה אצלכם, כלומר, שקיים קשר עמוק, ואולי פאתולוגי, בין מה שאירע ליהודים מידי גרמניה הנאצית לבין מה שהם מעוללים עתה למיעוט הערבי בארצם שלהם. הערב נסתיים בשידוריו של יוסף שרון, על כל מורכבות המצב האנושי הבאה לירי ביטוי בהם. בעקבות שמיעת שידוריו זכה ברובמקום להזמנה לפסטיבל השירה הבינלאומי ברטרדם בשנה הבאה.

נראה כי כל ארבעת המשוררים הצעירים שקראו השנה בברלין, יוזמנו בשנים הקרובות לרוטרדם. מארטין מוי, מנהל פסטיבל רוטרדם, הוא גם ששימש מנחה בשני ערבי השירה הישראלית בברלין.

בערב השני (ליתר דיוק: אחר הצהריים, שכן המושג השני נפתח בשעה 4 אחרי הצהריים) קראו דליה רביקוביץ, אורי ברנשטיין ונתן זך אשר הסכימו ביניהם עוד קודם לכן להפוך את הסדר שנקבע מראש על-ידי הנהלת הפסטיבל ואשר גם הופיע בתוכניה ובעיתונות, להפקיד את ערב הפתיחה היוקרתי בידי עמיתיהם הצעירים מהם. סופרים ומשוררים גרמנים רבים — ביניהם אדרג הילנרט, רולף האופס, דיטריך דליוס ויוהאנס שנק, נכחו בקהל. כן בלטה בו נוכחותם של פעילי ה"רוקים" בברלין, כגון יוטה מאיקסנר, דוברת

צפריר גוטליב

הגרגר שבפנינה

חיילים ומונכרים אחרים

מהמלט ועד METAL JACKET

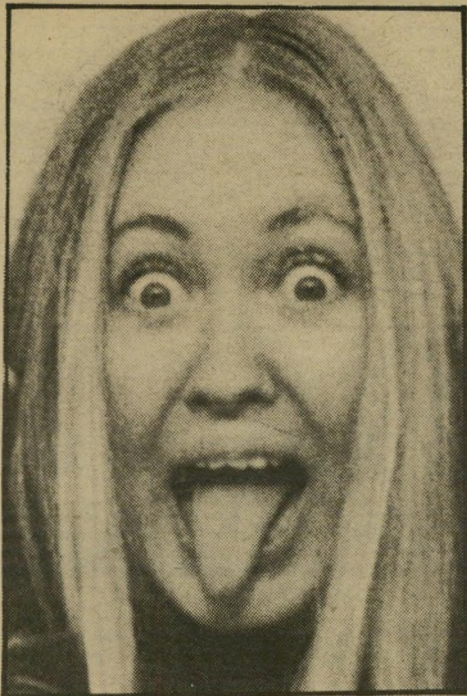
מבלי שישים לב לפרטים. הוא רואה רק את הפנימי, שהוא העיקר, וזונה את השאר. אם בחר בסוס זה, הרי שלפנינו בהמה שלא תסור לא כפו. הסוס הובא להצר ומייד הסתבר שאכן היה סוס היאה למלך. טוב לקרוא מדי פעם בשייקספיר — ולו רק כדי לראות דברים כפרופורציות הנכונות. יש כמובן קושי מסוים בפעולה צרד להתגבר לפני או במהלך הקריאה. אין הכוונה לקושי הלשוני, אלא למה שמכונה בדרך כלל "קושי פסיכולוגי" — הביטוי שבו נוקטים כאשר נתקלים במשהו מעורפל ובלתי-ימין די צרכו. לקראת סוף המאה ה-20, הקורא האוח בספר בן ראשית המאה ה-17 נתקף במורד לב, או אף גרוע מזה, בתחושה של "מה לי ולכל זה", מה לעולם המטורף, "העכשווי", שבו אנו חיים ולספרים האנאכרוניסטיים אשר נודעו, כך נמיה הקורא. רק עבור אותם אינטלקטואלים (ואינטלקטואליות) "המתעני" גים על ספר זה או אחר.

את ההתגברות על המחסום הזה אפשר אף לי להשוות לשבירת מחסום הקול בטיסה על קולית. אף שיתנת שגם המטאפורה הזאת אינה בוטה וחריפה מספיק. אתה צריך להיות מונע בכוחם של דחפים פנימיים עזים ביותר, הנוגעים, שיש להם זיקה, לבסיס אישיותך, לשמירה על שפיותך — אם לא לשאלות שהן בבחינת חיים או מוות — כדי להתגבר על הזרות והריחוק שיש להינחם מראש כאשר מדובר ביצירה בת מאות שנים, בת תרבות

בחוויות-דעת של מומחים שונים לספרות המופרסמות חרשות לברקים אתה נתקל כאחרונה במלה אפנתית: "התענגות". הקריאה נספרה זה או אחר, אנו למדים היתה "מ ענגות", כאילו מדובר בקוטייל חרש, או שמא, בחוויה חושנית אחרת.

מן הסתם עולה על הדעת הסיפור הסיני העתיק על מומחיותם של המומחים, או ליתר דיוק, על סוגים שונים של מומחים. המלך החליט להוציא לפנסיה את סייסו הווק ושאול אותו אם יש לו בן או קרוב-מישפחה אשר שיוכל לרשת את מקומו. אנו הסיסי הוותיק: אפשר לזהות סוס טוב על פי שינוי ועצמותיו וזלכן מסוגלים בני בהחלט. אך להכיר בסוס הראוי למלך, זו משהו קשה ובני אינם מסוגלים לכך. אך בין שמשו יש איש אחד, גאו שמו, שדיעתו אינה נופלת משלו. נסה אותו. וימן אליו המלך את השמש והטיל עליו לאתר עבורו סוס אציל. לאחר שלוש-חור רשים שבו גאו והכריז שמצא סוס במחוו שה קיו. איזה מין סוס הוא זה, שאל המלך. זו סייחה אדומה, אמר גאו. המלך ציווה להביא את הבהמה לפניו וגילה שפלניו סוס חום. הוא כבש את קטו וקרא אליו את הסיסי הווק. "משהו אינו כשורה", אמר לו, "אם האיש שולחתי על פי המלצתך אינו מסוגל אפילו להבחין במינו או בציבעו של סוס, מה כבר יוכל לומר על סגולותיו?" על כך ענה הסיסי הוותיק: "כל אחד יכול לומר מה המין או הצבע: גאו יורד ישר למהותם של דברים,

טריהורא כלייטמן

אריאלה שרטריבאייר:
„אני גם נגד תליית
נאצים ועוזריהם!”

נושא שיחות-הסלון אינו מתחלף בזמן האחרון. כבר לא כל-כך מדברים על הבורסה, וגם המודלים החדשים של המכוניות כבר אינם חדשים. גם על הניתוחים הפלסטיים כבר לא מדברים, מחוסר חידושים. עכשיו מדברים בעיקר על האינתיפאדה בכלל, ועל עונש-מוות. אבל כאן קורה דבר מעניין. החלוקה כמעט ברורה – בעלי דיעות ימניות הם בעד עונש-מוות, ובעלי דיעות שמאליות הם נגד עונש-מוות.

מדברים, מתווכחים, רבים, ואף צד אחד אינו משכנע את האחר בצידקתו. שאלתי את אריאלה שרטריבאייר, בתו של עוזי סברין שרטר, האיש היחידי בארץ שביצע עונש-מוות, כאשר הפעיל את מנגנון-התלייה והוציא להורג

עונש מוות

את אדולף אייכמן, מה חושבת בתו של שרטר על עונש-מוות.

אני לא אוהבת את החלוקה הזאת לימין ולשמאל, אני נגד מוחלט לעונש-מוות. אין לנו הזכות לקחת חיים של אף אחד. וזה מבלי להזכיר את העובדה שאם אנחנו נתחיל לתלות כאן אנשים, יתפסו אנשים שלנו ויתלו אותם.

● **ומה דעתך על עונש-מוות לנאצים ולעוֹדֵי ריהם?**

אני נגד עונש-מוות גם להם.

● **את חסה על חייהם של אנשים כמו אדולף אייכמן?**

אני לא חסה. אבל הקטע הזה, שמובילים אדם כרי להרוג אותו, קשה לי. יחד עם ההתנגדות שלי לעונש-מוות לנאצים – אין לי שום טענה לאנשים שיצאו משואה והם כעד. (דניאלה שמ"י)

שמואל אבידור הכהן:
„מאז שבוטלה הסנהדרין
אין עונש-מוות!”

שבועיים האחרונים, ובעיקר מאז הפיגוע באו"טובס „אגד", נשמעת דרישה מחודשת לעונש-מוות. דרישה שלא פסחה גם על אנשי-דת. שאלתי את הרב שמואל אבידור הכהן מהי עמדת ההלכה.

בימינו, אין עונש-מוות, מאז שבוטלה הסנהדרין, במאה הראשונה לספירה, אין עונש-מוות בישראל. יש פיתגם בתלמוד האומר שסנהדרין שהוציאה פסק-דין מוות, אפילו אחת ל-70 שנה, נקראה קטלנית. הגישה בתקופת הסנהדרין אומרת ש-משרבו הרוצחים, בטלו דיני-נפשות", מפנ שהת-ברר שדיני-נפשות אינם עוזרים.

נוסף על כך, כיתהמישפט בישראל אינו פוסק על-פי ההלכה. לפיכך אין כל רלוונטיות של ההלכה לחקיקה של מדינת-ישראל. המרינה אינה רתית ואינה מחוקקת חוקים בהתאם לתפיסת ההלכה.

● **איך אתה מסביר, אם כך, ההתבטאויות של אנשים דתיים, המצדדים בעונש-מוות?**

לדעתי הם לא עושים זאת כאנשים דתיים. אני לא בטוח שהם השכו על העניין עד הסוף מבחינה דתית. לא המניע

דת

הדתי הוא המניע אותם לדרוש עונש-מוות, להיפך, המניע הדתי היה צריך למנוע מהם לדרוש עונש-מוות. זוהי התפרצות של רגשות, ללא שום קשר לדת.

● **ומה דעתך האישית בעניין?**

זה לא אמצעי מועיל. במיוחד שבמיקרה של האוטובוס הוכח בצורה ברורה שהאדם היה מוכן למות. עונש-מוות אינו מרתיע. אדם המתכוון להרוג את זולתו מפקיר לא רק את דם הזולת, אלא גם את דמו שלו עצמו. אם נחזור לבסיס ההלכה: „הבא להורגך, השכם להורגו" זה אינו עונש, אלא מניעה. ברגע שהוא בא להורגך, הוא כאילו הפקיר את עצמו להיות נהרג.

● **אתה לא חושב שהמצב בארץ מחייב עונש-מוות?**

במצב הקיים היום כארץ עונשים לא ירפאו, צריך לרפא ולא לנקום, ועונש-מוות אינו מרפא. (אורית זרובבל)

אלון ליאל:
„הצרפתים לא הזמינו
את השותפים לסיכסוך!”

כל גדולי העולם התאספו להם בסוף השבוע בפאריס כדי לחגוג עם הצרפתים מלאת 200 שנה למהפכה הצרפתית. נשיאים מאסיה ואמריקה, אי-רופה ואמריקה – וישראל יוק! האם אותנו לא הזמינו, שאלתי את דובר מישרד-החוץ, הד"ר אלון ליאל.

הצרפתים, משיקולים שלהם, לא הזמינו את ראשי מדינות כל העולם. מאסיה, למשל, הוזמנו רק ראשי חמש מדינות, מדרום-אמריקה הוזמנו ראשי ארבע מדינות, וממהיורה התיכון, מהארצות המערבות נסיכסוך הישראלי-ערבי, לא הוזמן אף אחד.

מדיניות

● **אבל ראינו שם את מובארכ!**

מובארכ הגיע עם מישלחת אפריקאית. אם תשימו לב, תראי שמלבד מובארכ לא היה שם אף שליט ערבי אחד. הם החליטו, כנראה, לנטרל את השותפים לסיכסוך.

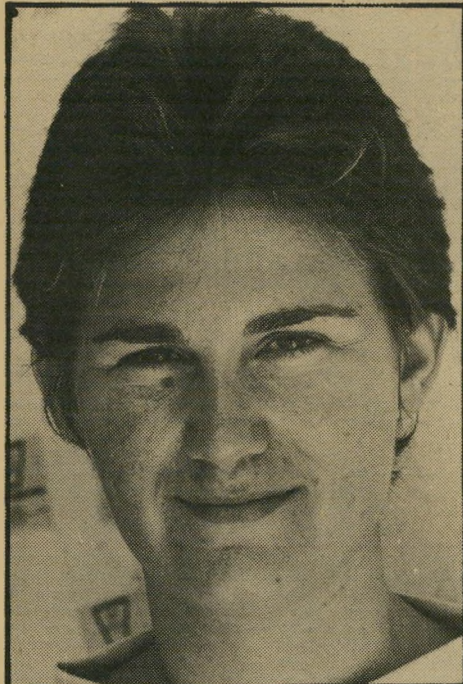
● **חשבתי שאנחנו לא הוזמנו, כי הם לא היו מינו ארצות שבראשם מלך, ונודע להם שאצלנו יש אריק-מלך-יישראלי.**

את חוסכת שהם יודעים על זה? אגב, באמת הם לא הזמינו ארצות שבהם יש מלך. גם ספרד לא הוזמנה. מארגרט תאצ'ר היתה סם בגלל כינוס שבע המדינות המתועשות. בקיצור, לא יודע בדיוק מה היו השיקולים שלהם, אבל אנחנו לא היינו היחידים שלא הוזמנו, היו עוד הרבה ארצות שנציגיהם לא הוזמנו.

● **ואנחנו לא נעלבים מזה?**

אני לא חושב שאנחנו צריכים. (דניאלה שמ"י)

סופו 80

אני דסה, העולם הזה

טלי שחורי:

„שצ״ץ׳ יספר לנו מניין לקבל סיוע!“

„מרכז סיוע לקורבנות־אונס“ בתל־אביב נמצא בסכנת סגירה. שלמה להט, ראש עיריית תל־אביב, אינו מצליח לגייס מקופתו את התקציב הצנוע – 90 אלף שקל בשנה – הדרוש להפעלת המרכז.

שאלתי את טלי שחורי, מפעילות המרכז, האם סגירתו היא סוף־פסקו, או שהם רואים אפשרות להמשך פעילותו.

אנחנו עושים מאמצים ככיוונים שונים, אם באמצעות מישרד־ממשלה ורשויות מקומיות, אם באמצעות תרומות פרטיות. כרגע, בעיקבות המאמצים, יש לנו כסף להחזיק את המרכז עד סוף אוקטובר. מה יהיה בשנה הבאה — עדיין לא ברור לנו. כרגע אין לנו מקורות־מימון בטוחים לשנה הבאה.

● **איך זה שאתן לא מקבלות סיוע מהעירייה או ממישרדים ממשלתיים?**

אנחנו מקבלות 7000 שקלים ממישרד־העבודה־הרווחה. קיבלנו 4000 שקלים מעיריית רמת־גן. הובטח לנו סיוע מעיריית־גיבעתיים, וקיבלנו גם תשובה חיובית מעיריית ראשון־לציון. עיריית תל־אביב טוענת שהשנה אין לה כסף. בשנה שעברה קיבלנו ממנה 50 אלף שקלים, שבעזרתם שיפצנו את המיבנה שבו אנחנו נמצאים.

● **חוסר־ההיענות השנה הוא רק על רקע תקציבי?**

אני מאמינה שכן. ראש־העירייה טוען שזה חשוב וחיוני,

אונס

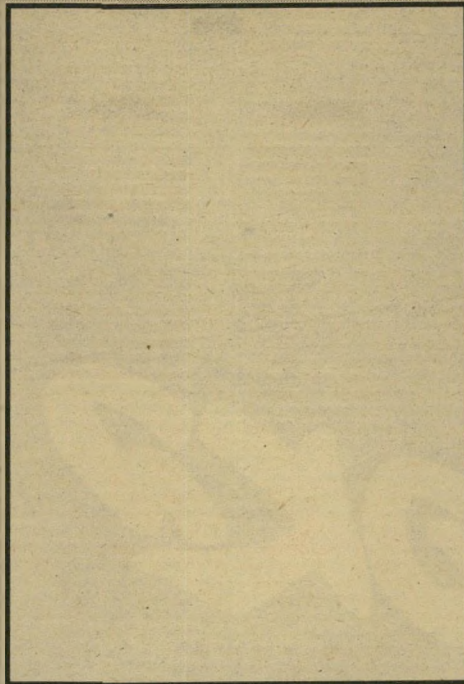
אלא שאין לו כסף. הוא גם טוען שיש לנו אפשרות לקבל את הכסף ממקורות אחרים — נשמח אם יספר לנו מניין. זה חודשיים אנחנו מנסות לקבל ראיין איתו. בינתיים אפלו לא קיבלנו מועד.

● **האם את רואה עלייה במיספר מעשייה־אלים מות כלפי נשים בחודשים האחרונים?**

אנחנו יכולות להצביע על עלייה משמעותית של מיספר הפניות אלינו. בששת החודשים האחרונים של השנה, לעומת אותם החודשים בשנה שחלפה, היתה עלייה של 82 אחוזים של פניות בעיקבות תקיפה מינית. אנחנו לא יודעות אם לייחס את זה לעלייה במיספר המיקרים או למודעות גבוהה יותר, בעיקבות יציאה רחבה שלנו לכלייה־תיקשורת.

● **אפשר לקשר את זה לעלייה במעשיי אלימות בארץ בכלל?**

אני מאמינה שכן. אבל קשה לי להוכיח את הקשר. (אורית זרובבל)

האזרח מ׳:

„טילפנתי הביתה והסתבר שהמיספר שלי החלף!“

לא די בכך שאתה מרים את השמופרפרת והקו מת, שבלתי־אפשרי להשיג קווים, שכדי להגיע למיספר שאליו התכוונת עליך לעבור כמה שיחות שגויות, שלא־אחת יש לך שותפים לא־מתוכננים לשיחותיך — עכשיו המציאה חברת „בזק“ שיטה חדשה כדי להתעמר בקהל לקוחותיה־קורבנותיה; היא מחליפה את מיספריה־הטלפון שלהם מבלי להודיע להם על־כך.

כך קרה לנו, שהתקשר בתחילת השבוע עם ביתו, ואחרי עשרות ניסיונות עקרים גילה לתדהמתו שמיספרו החלף, מבלי שחברת „בזק“ תטרח להודיע לו על־יכך מראש. ויותר מכך, ב„בזק“ עדיין לא גיבשו החלטה אם יהיה זה המיספר הסופי...

● **איך גילית שמיספרך הוחלף?**

בבוקר החליטו, כנראה, לנקוט בשיטה של יעילות־יתר, ולשנות לי את המיספר מבלי שהתבקשו. יצאתי ביום הראשון בבוקר מהבית והתקשרתי מאוחר יותר, כדי לשמוע הודעה במענה האלקטרוני. במשך כמה שעות לא הצלחתי להשיג את המיספר, ואז, כשהצלחתי לבסוף, ענה לי תקליט, שהכריז שהמיספר הוחלף, ושדפנה אותי למיספר חדש. זה נשמע כמו כריחה גרועה. בפעם השלישית הבנתי שאם זאת כריחה, אני כנראה נפלת לי לה קורבן, וניסיתי להתקשר עם המיספר שעליו הכריז התקליט. לתדהמתי הגעתי למענה האלקטרוני שלי.

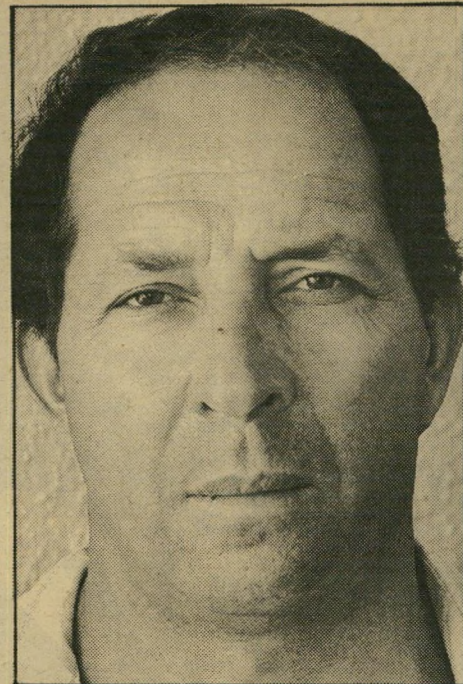
טלפון

● **אני מבינה שגם הדואר לא יוצא נקי?**

כן. הסיפור לא הסתיים. בצהריים ניגשתי לדואר, כדי לקחת מיכתב רשום, שאת ההודעה עליו קיבלתי ביום השישי בצהריים. שם הסתבר לי שהמיכתב שחיכה לי לא היה אלא מיכתב רשום מבזק, המודיע לי על שינוי מיספר־הטלפון, המיכתב מהדואר הגיע ביום שינוי המיספר. בבזק לא הניחו לי שום שהות להתארגן. הטלפון שלי הוא חיוני לצורכי־עבודה, ולא היתה לי שום שהות להודיע על השינוי לבנימישפחה. לחברים ולאנשים העובדים איתי.

● **כבר הצלחת ללמוד בעליפה את מיספר־הטלפון החדש...**

התקשרתי מיד עם בזק, כדי להודיע להם מה אני חושב על שיטות־העבודה שלהם. הגענו לסיכום ששינוי המיספר יידחה למועד מאוחר יותר, אבל בינתיים לא נעשה דבר, ולמרות ההבטחות שלהם עדיין לא הוחזר לי מיספר־הטלפון הישן שלי. אני עדיין מוכה. (אורית זרובבל)

ציון צמיר, העולם הזה

עולש סופר:

„מיכגן יום־העצמאות האפריקאי נולד במכביה!“

לא יודעת כמה הישגים מרשימים בספורט השיגו הספורטאים היהודיים במכביה, אבל דווקא איש אחד, שאינו ספורטאי, זכה בהישג מרשים ביותר. זהו הכוראוגרף עולש סופר, מי שעשה את מוֹ-פע־ההתעמלות של 2500 הילדים ואת מופע הבלונים. מה הדבר הטוב שקרה לך, שאלתי אותו.

בין רכבות הצופים שצפו במה שהתרחש באיצטדיון, היתה חבורה של דיפלומטים מארץ אפריקאית, שמאוד אהבה את מה שאני עשיתי. אחרי המופע הם ביררו מי אחראי לזה, ופנו אלי.

● **מה הם רוצים ממך?**

הם רוצים שאבוא לארצם ואעשה מיפגן גדול לרגל חגיגות יום־העצמאות שלהם.

● **איזה ארץ זאת?**

הם מאוד ביקשו שלא לדבר על זה עד שהכל ייחתם.

● **ואתה נוסע?**

אירועים

אנחנו בארץ מאוד מוגבלים באירועים מהסוג הזה, וכל אחד מאיתנו מחפש לעצמו עבודה גם בחוץ. בתקופת פריחת היחסים עם ארצות־אפריקה, היו ישראלים רבים אחראיים למופע־יראוה ביבשת הזאת. עכשיו זה כנראה, מתחדש.

● **כמה זמן עובדים על אירוע כזה?**

האירוע שהם הציעו לי מתוכנן לעוד תישעה חודשים. אם נחתום השבוע, כמצופה, אסע לשם לשבוע־שבועיים, אעשה את עבודת־התשתית, ארריך את המדריכים ואחזור לשם שישה־שיבועה שבועות לפני האירוע עצמו, כדי להשלים את העבודה.

● **מדובר בכסף גדול?**

גם זה עוד לא סוכם, אבל מדובר בכשר שאותו היית מרוויח בארץ בשנה של עבודה.

● **אז אני מבינה שאתה ניצחת במכביה?**

לא ניצחתי. הצלחתי. (דניאלה שמי)

לבנים באפרופו

לסעוד ועוד...

10
עשור לאפרופו

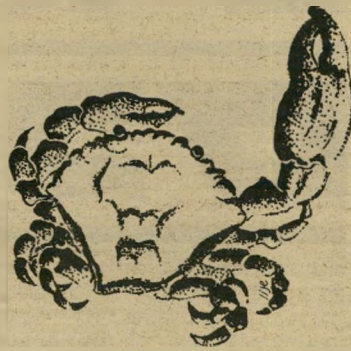
מרים
בנימיני

מזל החודש:

סרטן

מה משפיע

על סרטנים?

העיסוק בגישות שיליים אינו בריא ל-
אדם עצמו. הוא הופך להיות קורבן לר-
גשות-הגם ולרגשות שיליים אחרים
המעסיקים אותו.

ההערה הזו מופנית דווקא לבני מזל
סרטן הידועים ומוכרים בטוב ליבם, ב-
הזדהותם עם צער הזולת וברכות אישורי-
תם. אולם כלפי מי שמגע בהם הם נהפ-
כים לנוקמים ולנוטרים. הזיכרון הטוב,
שבו בורכו הסרטנים, אינו נותן להם
לשכוח עוול שנעשה להם, ריב שהיה
להם, או כל צרימה קלה וחמורה ביחסים
עם הקרובים אליהם.

בשנים אלה נמצא הבית השביעי בפי-
עילות. כלומר, שלושה כוכבים נמצאים
במזל גדי שהוא הבית השביעי של מזל
סרטן. נפטון ימצא שם בסך הכל 14

ביום הראשון, ה-23 בחודש יולי, עוז-
בת השמש את מזל סרטן ועוברת למזל
אריה. מהן הנקודות העיקריות שסיבבן
יתמקדו חייהם של בני מזל סרטן? היכן
ממוקמים הכוכבים העתידיים להשפיע
על חייהם של רבים מבני המזל?

הבית שבו מדובר הוא הבית השביעי,
המתייחס אל בני הזוג, אל שותפים, אל
האנשים שעימם מחלקים את החיים
ויוצרים קשרים קרובים ומחייבים. זהו
גם הבית שבו נמצאים הקרובים שהפכו
במשך הזמן להיות אויבים גלויים.
לכל אחד כמעט יש קשר עם אדם ש-

הם. אולם כוכבים לא משפיעים רק לכי-
וון השלילי. נפטון יכול להביא גם להת-
רככות של הסרטנים כלפי בני זוגם או
להיפך. נפטון יכול לעדן מאוד את הרג-
שות, בייחוד במקום שבו שוררת הרמו-
ניה בין אנשים.

הכוכב השני שיימצא שם זמן רב הוא
כוכב אוראנוס, הגורם לכל מיני התרח-
שויות בלתי-צפויות, ובכלל משפיע על
האדם עצמו ועל זולתו להתנהג בצורה
מוזרה, שינונית, לא-מובנת ולעיתים
אף אכזרית.

שנים (עד 1998); אוראנוס ימצא שם
שבע שנים (עד נובמבר 1995) וסטורן
יימצא במזל גדי עד ינואר 1991. שלושה
כוכבים כל-כך כבדים ובעלי מישקל
מבחינה אסטרולוגית חייבים להשפיע
על בני מזל סרטן.

מי שבין כה וכה אינו חי טוב עם עצמו,
אינו מצליח גם להיות בשלום עם זולתו.
מי שחיייהם אינם שקטים ואינם מתנה-
לים בצורה בריאה וטובה, הם הקורבנות
של מצב הכוכבים הבלתי-רגיל. הם גם
הראשונים שנפגעים, ועליהם הדבר יש-

מה הקשר בין סרטן, נפטון אוראנוס וסטורן והבית השביעי? ואיך משפיעים שלושת הכוכבים על הסרטנים?

הסרטנים, המושפעים מכוכב אורא-
נוס, יעברו שינויים פתאומיים, קיצור
ניים. המיסגרת הבטוחה והמוכרת על-
לה להתנתץ לפתע ולהתפרק. המתח
יהיה גבוה והפרידות, הצרות והמשברים
לא יאחרו לבוא.

כשאוראנוס מתקרב לנפטון פעולתם
המשותפת היא איבוד-שליטה. כלומר,
לפתע לא יודעים מה קורה ולמה; אנשים
מתנהגים אחרת, כאילו נכנס בהם הדי-
בוק; היחסים הופכים להיות שונים, או
שהאדם עצמו הופך להיות משועמם
ומחפש שינויים, ואז הוא זה שגורם
(המשך בעמוד 35)

פיע יותר מאשר על מי שחיייהם מתנה-
לים בצורה טובה, בריאה והרמונית.

נפטון גורם לעיתים קרובות לפיזור,
לאיבוד-שליטה, להתייחסות לא-נכונה
לבני-הזוג ולשיפוט מוטעה לגבי יחסו, רי-
גשותיו והתנהגותו. מהרגע שנפטון נכנס
למזל גדי, בני מזל סרטן התקשו לפרש
נכון את חייהם המשותפים עם בני-הזוג
ועם אנשים קרובים בכלל.

במשך 14 השנים שבהם נמצא נפטון
לבית השביעי שלהם, הם עלולים לשנות
ולפרש את המציאות באופן מוטעה. אם
יתנהגו בהתאם לפרשנות המוטעה הם
יכולים לקלקל לעצמם ולקרובים אלי-

הפתחה משמחת ב-19 או ב-20 בחודש. זו
קשורה לכספים שיעיניו בדיוק בזמן הדרוש.

תוכילו להחזיר חובות.

אולי גם לרכוש לבם
משהו חיוני, שעד עכשיו
לא יכולתם להרשות ל-
עצמכם. בעיות עם בני-
הזוג והסתבכויות, שהיו
בחודש האחרון, עומדות
למצוא פתרון, עכשיו.
באורח פלא, יצוץ רעיון
איך לפתור את הבעיה.
שיעו ושבת דורשים
זהירות בכל הקשור בנישואים. מיכתב של
אהוב מחויף-לך יגיע פתאום ויעודד אתכם.

גדי
21 בדצמבר -
19 בינואר

הפתעה נעימה קשורה לתחום המגורים.
מי שמחפש דירה יוכל למצוא את מה

שביקש. מי שחושב

על שינוי מסוג אחר,
השייך לתחום המגור
ריס, יהיה מרוצה. זה
יקרה פתאום ויהיה
מאוד מעודד. שיפור
במצב הכספי יעזור
לכם להגשים תוכניות
שנראו כמעט דימיני-
ניות עד עכשיו. נסיי
עה לחז'ל צפויה בק-
רוב, ולמרות התנגדות הסיביה, זה יצא
לפועל. יום ראשון יהיה קצת קשה.

תאזניים
23 בספטמבר -
22 באוקטובר

שיתוף-פעולה עם בני הזוג יחזיר לכם
את מצב-הרוח הטוב. ההרגשה הכללית

עומדת להשתפר והי

כח הפיסי יחזור. בחו-
דש האחרון הייתה
חשופים למחלות. יכח-
שיו תוכלו להתמודד
עם מה שיבוא. ידי-
דים יבואו לעזרתכם
במקום-העבודה. מי
שינסה לפגוע בכס
מאחורי הגב, אבל יש מי ש-
יעדכן אתכם. מבחינה כספית אתם
נוטים להוציא יותר מדי כספים. הזהרו.

דני
20 בינואר -
18 בפברואר

פרידה שנוכחה עליכם משפיעה מאוד על
מצב-הרוח. תוכלו למצוא דרך להיפגש בקרוב.

למשך כך ייחכן שתצטרפו

להשקיע כספים ולארגן
תוכנית שונה מאוד מזו
שתוכננה קודם לכן.
טלפון שיעיע ישפיע מאוד
על ההחלטות, וסיעה
לחז'ל צפויה בקרוב.
במקום-העבודה עומדים
להתרחש דברים חתר-
יים. שימו לב לאנשים
היכולים לעורר ולקדם
אתכם. זהו חודש קובע מאוד. בני משפחה
וילדים ידרשו מכם הרבה תשומת-לב. סבלנותו

נקב
22 באוקטובר -
21 בנובמבר

ה-19 וה-20 מאד מעייפים ומרגיזים. נסו
למצוא זמן למנוחה ולשינה. חשוב לשוחח

עם מי שייחכן ונפגע

מכם אם בצדק או לא.
קל יותר ב-21 בחודש
גם למחרת תהנו מעלייה
בפופולריות, מהיכריות
חדשות, מביקורים של
אנשים יקרים לכם
ומחברת נעימה ומעו-
דת. יום ראשון יהיה
מאוד מרמז מהבחינה
הכספית. לפתע יתברר
שעליכם לשלם כסף רב בגלל חוסר-זהירות
מצדכם. בני-משפחה וידידים יהוו משענת.

דגים
19 בפברואר -
20 במרץ

נשיות לחז'ל"ל עומדות עכשיו בראש מעי-
ינכם. עליכם להימנע מחברים ומקרובי

גים שנושעים, ואתם

נשארים בהרגשה מר-
זרה. ב-19 וב-20 ב-
חודש תהיה שיחה
חשובה מאוד עם מי
שעד עכשיו לא הבני-
תם בדיוק מה רצו
מכם. ניסיון להשתתף
בהגדרה עשוי להפ-
תיע לטובה ב-23 או
ב-24 בחודש. המצב
הבריאותי שלכם ושל קרובים משתפר,
והחודש יהיה הרבה יותר נוח מהקודם.

קשת
19 במרץ -
20 באפריל

ענייני כספים מטרידים אתכם, אך למעשה
אתם עומדים לקבל מנוקים, הפרשים או

תשלומים המגיעים לכם.

תוכלו להירגע קצת. לא
צריך לדאוג מבעשיו
יהיה קל יותר מהבחינה
הכספית. קשרים עם
אנשים החוזרים מחז'ל
יעלו לכם את המורל.
ייחכן שאחם עצמכם
תוכלו לתכנן את נסו
תחכם הבאה. בפי-
קוס-העבודה תופתעו
מהצעת-עבודה טובה שיעיניו לכם. מעמדם
ישתפר, ותרגיעו מצויין. רק הזהרו מניצול.

סרטן
21 ביוני -
20 ביולי

עוד ה-23 בחודש תהיו עסוקים בכל מיני
עניינים מישפחתיים, חובות והתחייבו-

יות כלפי המשפחה.

אחר כך תתחיל תקי-
פה נוחה יותר. רבים
ייצאו עכשיו לחופשה,
ינוחו וישכחו את ה-
שנה הלא-ינחה שעב-
רו. מי שאינם יכולים
לנופש, יוכלו למצוא
לעצמם הנאות שונות,
מעיסוק בדברים ה-
אהובים עליהם ועד
יציאה לביוליים ופגישות מחודשות עם
אנשים שחברתם מעלה את מצב-הרוח.

סלר
21 במרץ -
20 באפריל

מצב-הרוח מתחיל להשתפר. ההרגשה
הפיסית והנפשית הכבדה, שליוותה את

למשך כך ייחכן שתצטרפו

חילה לחלוף. מי ש-
נולדו בתחילת המזל
ויכולו להרגיש את ה-
הקלה בצורה ברורה.
ה-21 וה-22 אינם
נוחים. אתם מתאכז-
בים מידיעות המגני-
עות אליכם, אולם
קשרים מאוד ייווצרו
שובים עם ארצות אחרות. במקום העי-
בודה הזדמנות לקשר חדש. לא מומלץ.

אריה
21 ביולי -
21 באוגוסט

ענייני מגורים הופכים להיות חשובים יותר.
עכשיו תהיו עסוקים מאוד באירעון המשפחה.

וכן בענייני המשפחה.

יש הרבה עבודה. אתם
זקוקים לשינוי יסורי ב-
צורת החיים. ולשם כך
צריך לחפש גישה או
דרך שונה. עניינים כס-
פיים מתחילים להסתדר.
המחסור הגדול, שממנו
סבלתם באחרונה, מת-
חיל להתאון. עדיין רחוק
מהאידאלי. אבל רוב
נראים קרן אור בקצה המינהרה. בתחום
הרושמי תפושו אנשים חדשים.

שור
21 באפריל -
20 במאי

צריך להקפיד על הבריאות. נעשת לבדיקות;
ובנוסף על זה, כמו תמיד, גם לדאוג לבעיות

בראות של מי שיק

שורים אליכם בדרך
כלשהי. ה-21 וה-22
מאפשרים יחסים שב-
קשר והידוק יחסים שב-
אחרונה סבלו קצת
מריחוק שנוכחה עליכם.
בני-הזוג עמם אתם חיים,
זקוקים יותר מתמיד ל-
עידוד ולביטחון מצדכם
אל תתנו להם סיבה ל-
קנא. הם סובלים ולא מראים זאת. בעבודה
תקופת פריחה. הרבה יבקשו בעצמכם.

בתולה
22 באוגוסט -
22 בספטמבר

אתם חשים צורך להתרחק מהכל, לני-
סוע, לנגוש אנשים חדשים והתאזרר.

אין זה הזמן להשקיע

בעבודה או להתרכז
בפרוייקט רציני. אין
לכם סבלנות לאף
אחד, ואתם מוכנים
למחוח במריבה עם
מי שרק יראה נכונות
- חבל. אל תקלקלו
לעצמכם. אם אינכם
יכולים לנסוע לחופש,
נסו להשליט אווירה
שמחה ונעימה סביבכם. ה-20 וה-21
בחודש מצוינים לכם מלכודת בעבודה.

תאומים
21 במאי -
20 ביוני

המכורים לסכס

היתה גם מבקרת בביתו של גבי, והפכה לירידת המיטתה כולה. היא התיידדה עם אשתו, נהגה לעזור לה בבית, לספר את סערה ולספר את גבי. "כאשר אשתי היתה נכנסת למיטתה, היתה רינה מנסקת אותי בגניבה, וכאשר אשתי חזרה לחדר, מיהרה להתרחק ממני".

גבי היה נשוי בעבר לאשה שממנה יש לו בת בגיל 16. רינה התיידדה מאוד גם עם הבת הגדולה, והשתיים הירכו לבלות יחד. באחד הימים ראתה הבת את רינה בנתניה כשהיא מטיילת מחובקת עם גבר אחר. רינה השכינה אותה לא לספר עליכך לאביה, והדבר הפך להיות הסוד הפרטי שלהן.

לא
לחתונה

רינה דרישה מגבי מדי פעם להתגרש ולשאת אותה לאשה, אבל גבי סירב.

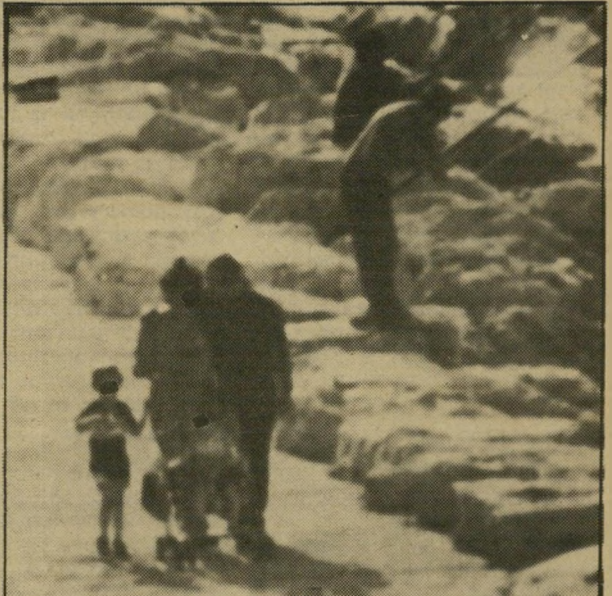
לפגוש את גבי היתה מתקשרת אליו ובאה למקום עבודתו. מכיוון שגבי עובד כרצף, יכול היה לעזוב את העבודה כרצונו, וללכת עם רינה למלון, לפרנס או לשפת-הים. רינה

עם חבר שלי, והוא התאהב בה ורצה להתחתן איתה. היא לא נתנה לו לגעת בה, ואמרה לו שהיא בתולה. הוא לא ידע על הקשר שלנו". לרינה היתה מכונית שלה, וכאשר רצתה

"ה יום אני יודע שהיא נימפומנית. אבל אז רק ידעתי שהיא בחורה חמה, ועושה הכל כדי שיהיה לי טוב איתה". כך סיפר גבריאל (גבי) אונה, להנולד-הזה השבוע, אחרי שהפרקליטות ביקשה לבטל את כתבי-האישום החמור שהוגש נגדו על מעשים נוראים שביצע, כביכול, בחברתו הרווקה רינה (שם בדוי, השם האמיתי נאסר לפירסום).

"אני מכיר את רינה מאז שנולדה", סיפר גבי בן ה-38. "הוריה היו שכנים של הוריי. לא התעניינתי בה בכלל, כי היא היתה בשבילי ילדה קטנה". רינה, כיום בת 26, צעירה מגבי ב-12 שנה.

"יום אחר, לפני שמונה שנים, חזרתי מרמת-השרון הביתה, וראיתי את רינה בתחנת-איטובוס. לקחתי אותה בטרמפ, בתור בת של שכן, ואחרי 20 דקות כבר שכננו. היא אמרה לי שמוזמן שמה עלי עין, ושהיא אוהבת

תמונות אלה צולמו על-ידי בלשים. רינה מתנשקת עם גבי, אחרי שהגישה נגדו תלונה על אונס אנזרי. האהבה פורחת

אילנה אלון

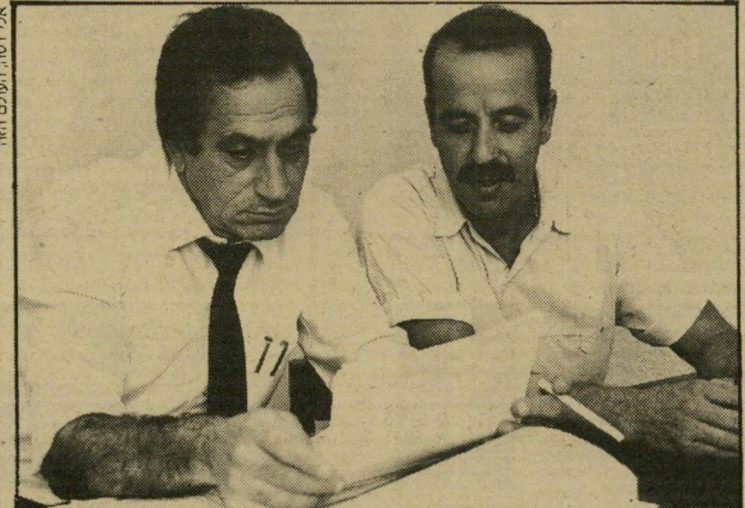
"ידעתי שהיא לא בחורה לחתונה. היא אוהבת שגברים ירפזו אחריה, והיתה מתפרפרת לי הרבה. היו לה רק גברים נשואים. אני הייתי הקבוע, והיו עוד כמה מודמנים". מאחר שאשתי תו השנייה של גבי התקשתה ללדת וכל הטי פולים לא הצליחו, החליטה לעבור הפריית מבחנה. כדרי לקחת את הורע להפרייה ממש, חדרתי לתוכה של רינה ואת הורע פלטתי למבחנה. רינה עזרה לי בכך".

האהבה הולידה מריבות, והקינאה החלה אוכלת כשניים. רינה היתה מציקה לגבי, כאי שר ראתה שהוא מבטש כשנשים אחרות או לוקח מישהי בטרמפ, וגבי כעס על רינה, כאשר חשב שהיא בוגדת בו. היו מריבות והתפיסויות יות ושוב מריבות. אבל רינה וגבי היו מכורים זה לזה, ולסכס המשותף. כאשר נכנסה אשתו של גבי סוף-סוף להריון ושכבה בבית-החולים לשמירת-הריון, היתה רינה בורחת בחצות דרך חלון חדרה מבית הוריה, מבלה את הלילה עם גבי בדירתו, וחוזרת עם שחר ומטפסת על חלונה.

הוריה של רינה, ששידכו לה צעירים רבים, איכרו את סבלנותם. הם היכו אותה, כלאו אותה בבית ואף שכרו פעם את אפה וידה בגלל קשריה עם גבי, אבל היא לא נבהלה ולא ויתרה על אהובה.

למרות הקשר ההדוק ורבה-שנים, לא הבחינה אשתו של גבי במאומה, ולא חשדה ברינה. היא חיבבה אותה והתייחסה אליה כאל אחות צעירה.

כאשר תכפו ריישותיה של רינה לחתונה, החליט גבי לנתק את הקשר. הוא עזב את הארץ ונסע לאחיו בצרפת לתקופה ארוכה. רינה עשתה הכל כדי להשיג את מיספר-הטלפון שלו בחו"ל, והצליחה. או טילפנה לו מדי יום ביומו ודיברה אתו שעות ארוכות. היא ביקשה ממנו לחזור אליה והשכינה אותו שלא לבגוד בה עם אחרות. כאשר חזר גבי

גבי אוזונה (מימין) ופרקליטו הרצל חבקוק שבועה על קבר הבאבא סארי

אותי מאז שהיתה ילדה. היא היתה אז בת 18. כהתחלה פחדתי, מפני שהיתה כלי-כך צעירה, אבל היא הרגיעה אותו ואמרה לי שיש לה מאהב נשוי, חבר אוד. וכי היא נאנסה על-ידי שני בחורים כאשר היתה בת 14. עוד לפני הרומאן עם רינה, היה גבי נשוי עם אשתו השנייה, אילנה, ולא חשב כלל להתגרש ממנה. היא אשה טובה, ומדוע שאתגרש ממנה?" אמר.

הרומאן ביניהם הפך לאט-לאט למרכזי-הם של השניים. רינה הצהירה שהיא רתית, שוחררה מהצבא, ועברה כספרית. כאשר הר" גישה כעגועים אל גבי, טילפנה אליו למקום עבודתו וביקשה שיבוא למספרה. היא נהגה לנעול את הדלת והשניים הסתגרו במספרה וקיימו בה יחסים. "נפגשנו כמעט יום-יום. היינו עושים סכס בבוקר, כשהר"ם ובערב. עשינו סכס שעות ארוכות ככל פעם. בכל יום שני אחר הצהריים, כשהמספרות סגורות, היי נו הולכים לבית-מלון. היו לנו כמה בתי-מלון קבועים כהרצליה ובנתניה, ושם כבר הכירו אותנו. היינו מבלים בערבים יחד, הולכים לאכול ביחד, ונוסעים לפעמים לפרנס כדי לעשות סכס בחיקיה-טבע. רינה עשתה כל מה שביקשתי ממנה. הייתי מאוד רגוע בגלל הס"כס".

הוריה של רינה לא ראו בעין טובה את קשריה עם הגבר הנשוי. רינה באה ממיטתה מסורתית, מרובת-ילדים, וההורים רצו שרינה תתחתן עם בחור טוב ולא תסתובב עם גבר נשוי. רינה הכחישה לפני בני-מישפחתה כל קשר עם גבי, אבל הם חשדו. כדי להסיר חשד מלב הוריה, היתה רינה נפגשת גם עם גברים אחרים. חלק מהם היו מאהביה, גוסף על גבי, וחלק נועדו רק לכיסוי. היא היתה קובעת פגישה עם מישהו, בורחת ממנו ומטלפנת אליו שבא לקחת אותה. היינו הולכים למלון ושובבים. במשך תקופה מסיימת היא יצאה

העולם הזה כל שבוע עם רץ אישי לביחך או למשרדך!

מהיום **העולם הזה** יגיע אליך עם רץ אישי לביתך או למשרדך!
חדש, טרי, לוהט, עסיסי, ישר מהדפוס לביתך או למשרדך!

**ובנוסף
החותם על מנוי שנתי
יקבל ארוחה זוגית
חינם!
ללא הגרלה!

*מחיר מבצע
מחיר מנוי שנתי 290 ש"ח
(באילת 220 ש"ח)
ב-5 תשלומים שווים
ללא ריבית וללא הצמדה.
התשלום באמצעות כל
כרטיסי האשראי

מאיפה אתה יודע ?

קראתי

העולם הזה

* מוגבל ל-1000 מנויים באזורי ההפצה עד ליום 31.8.89.

** המסעדה לפי בחירתך מתוך רשימת המסעדות במחלקת המנויים.

חייג 03 232262 ועשה מנוי!

הרוסקופ

(המשך מעמוד 33)

לפירוק המיסגרת ולפירוק יחסיים שהיו בטוחים פוריים ובונים.

יש לזכור שהדברים לא יפגעו בכלום. מי שחיהם הרי מנוניים יעברו את התקופה ללא פגיעה.

אוראנוס יכול להפתיע גם לטובה. יתכן שעלידי שנינו צורת היחסים.

הכוכב השלישי שנמצא ב" בית השביעי הוא כוכב שבתאי (סטורן). הוא ימצא בית השביעי שלוש שנים ויעזוב אותו בינואר 1991. למרות הזמן הקצר, יחסית, השפעתו היא המורגשת ביותר. הוא מביא למצבי כאב, בדידות, הרבה חשבון-נפש ומחשבה על היחסים. מי שאינו ממלא את חובתו מוצא את עצמו בחוץ. כוכב שבתאי אינו מרחם. הוא פועל לפי מידת הדין ולא לפי מידת החסד. לכן יש כאן חשבון נקי של מה שהאדם עושה או לא. הסרטנים, המאכזבים את בני זוגם או את הקרובים אליהם, יכולים למצוא את עצמם מוצאים מה" מיסגרת המשותפת. בגלל אופיים הם מסוגלים להתנתק במי שניתק את הקשר, ומכך כדאי להם להזהר. שכן אם הם עצמם לא התנהגו בסדר הם עלולים למצוא את עצמם במצב הרבה יותר קשה.

כוכב סטורן בא ללמד אותם לשנות את דרכם ולעזור לעצמם. הרי הנקמה לא תעזור. היא לא תחזיר את מה שהיה. חבל להשקיע זמן וכוחות רק כדי לספק את יצר הנקם. כוכב סטורן בבית השביעי מביא להרגשת בדידות, דיכאון, דחייה ואכזבה אבל יש לכך גם צדדים טובים. הכאב יביא בעיקבותיו חיפוש של דרך נכונה יותר. הסרטנים ילמדו להתייחס נכון יותר לאנשים שעימם הם חיים או עובדים.

המצאותם של שלושת הכוכבים בבית השביעי, יגרום להרבה שינויים דראמטיים. אם בחיי הנישואים ואם בעבודה. זו אינה תקופה קלה, אבל היא תחייב בדק-בית יסודי, וזה לחיוב. אולם לא הכל כליכך כבד וקשה. בימים אלה נכנס כוכב יופיטר למזל סרטן. יופיטר, ובעברית צדק - נחשב למיטיב הגדול. בניגוד לשבתאי, הוא אחראי על מידת החסד, והוא יעזור לבני מזל סרטן לבנות להם חיים נעימים וטובים יותר. הוא מביא להתפתחות להתרחבות ולהתקדמות, כל אחד בשיטתו הוא.

מי שמחפש חבר לחיים - יוכל למצוא לו חבר, ואולי אף בן-זוג לחיים. יש מי שיחליטו עבודה. אחרים יסעו לחו"ל או ילמדו וישתלמו בתחום המעניין אותם. חלק יעברו דירה. אחרים יהנו מתינוק חדש במשפחה או מהישגים של הילדים.

כדאי להיזהר מדבר אחד - מנטייתו של כוכב יופיטר להרחיב, להגדיל ולפתח. הניסיה להשמין תהיה חזקה, ומי שרוצה לשמור על גיזרה נאה, דקה ורזה יצטרך להקפיד מאוד.

גם להתחתן איתו

ארצה שב מיד לזרועותיה של רינה, ולקשר ההרוק והרביק שלהם.

«באמת אהבנו זו את זה, היתה אהבה גרויה, וגם היום, אחרי כל מה שעשתה לי, יש לי עור רגש אליה. גם היא אהבה אותי. היינו קונים זה לזה מתנות יקרות, זהב ותכשיטים. היתה תנות בשכונה שאליה יכלה להיכנס ולקנות לעצמה תכשיטים, ואני הייתי משלם. להוריה סיפרה שמצאה אותם בים, או שחבר רות נתנו לה במתנה ליום ההולדת. אני מעריץ שנתנו זה לזה מתנות בשווי של תישעת אלפים ש"ח».

לילה אצל

אנג'ל

ב אחד הימים החליטו השניים לנסוע לבאבא סאלי לנתיבות, ולהישבע על קברו שלא יגלו לאיש על הקשר ביניהם. הם

עשו זאת בשנה שעברה, ביום הבחירות לכנסת.

כאשר עברה רינה את שנתה ה-25, גברו הלחצים מצד הוריה שתינשא, היא לא יכלה לסבול זאת וברחה מהבית. גבי מצא לה רינה אצל ידידה, והיא התחבאה שם. מישפחתה הכריזה עליה כעל נעדרת והוריעה למישטרה. גבי הסביר לשוטרים את מצבה של רינה, ואמר להם כי ברחת מהבית מכיוון שהיא חוששת מהוריה. השוטרים הצליחו להחזיר את רינה הביתה. אולם תוך זמן קצר התחדשו המריבות, ורינה שוב ברחת מהבית. לילה אחד ישנה אצל חברה מפורסמת שלה, שרה אנג'ל, שאותה הכירה כאשר גיחלה חנות ליד המספריה של רינה.

בבריחה השנייה החליטה רינה שלא לחזור הביתה. היא התגוררה במשך חודש אצל ידידיים ובכתי-מלון, ואז מצאה לעצמה עבודה של טיפול בילדים עם לינה במקום.

בפברואר השנה, כאשר רינה התגוררה כבר במקום-עבודתה החדש, עמד גבי ודיבר עם רינה מטלפון ציבורי. לפתע התנפל עליו אחיה, כשאקראת שלוף בידו. האח היכה את גבי בראשו וגרם לו לשבר בגולגולת. עוד גבי מטפח בבית-החולים, פנתה רינה לתחנת המיטרה והתלוננה על אונס ותקיפה מצד גבי. תלונותיה היו מלוות בכי, רעד וחלחלה. השוטרים, שרשמו את התלונה, הודיעו מסיפורי התלאות הנוראות שעברו על הצעירה הקטנטונת, ומיהרו לעצור את גבי. מעצרו הוארך עליידי בית המשפט למשך 21 יום.

בתלונתה סיפרה רינה כי מאז שביקשה להיפרד מגבי, בסוף 1977, התנכל לה, היכה אותה, נכנס למספרה שלה וגנב ממנה כספים, כינה אותה זונה והבטיח להורידה לכביש, הכריח את מחזריה, רדף אחריה במכוניתו, (המשך בעמוד 46)

מיבצע מנויים טעים עם העולם הזה

חתימה טעימה

חתום על מנוי שנתי ותקבל:

- (א) השבועון יגיע לביתך/מישרדך ביום הופעתו ע"י שליח מיוחד *
- (ב) מחיר המיבצע: 290 ש"ח כולל מע"מ אשר ישולמו ב-5 תשלומים שווים ללא הצמדה. באמצעות כל אחד מכרטיסי האשראי

(ג) ארוחה זוגית ח'נים עד 60 ש"ח באחת מהמיסטרות המובחרות המשתתפות במיבצע
חייב 03-232262 מחלקת המנויים
 באילת: 220 ש"ח. טלפון: 059733217.
 * באזורי ההפצה בלבד

ביקור

"ב"פירושקי"

למסעדת "פירושקי" שבסוף רחוב דיזנגוף אני מגיעה פעם בשנה בערך, כשבן-זוגי או בת-זוגתי לארוחה מתים על מנות אחרונות. ב"פירושקי" יש מיב"ח רענן של מנות אחרונות כך שאפילו אני, אוהבת החמוץ-חרוף-ממולבל, מוצאת משהו שכדאי ללקק.

אבל למה התחלנו מהסוף? כן, זה בגלל שרציתי לציין את העובדה המדהימה שהמסעדה הזאת אינה משתנה במשך השנים, לא-כל-כך משנה את התפריט בהתאם לאופנות של האכילה ופוסחת על ה"נובל קווינים" למיניהם.

כמנה ראשונה הזמנו סלט צרפתי, שהוא פשוט חסה (מאוד טריה) חתוכה ועליה חתיכות גדולות של פטריות (מאוד טריות) ועליהן רוטב צרפתי. את זה אכלנו עם לחם-ניו מתוצרת הבית, מרוחות בחמאה ובשום ואפיוות בתווך. אחר-כך הזמנו מנה עיקרית: הוא הזמין פירושקי ממולא בבשר חזון והוא אמר שזה נפלא ודומה למאכל דרום-אמריקאי, הוא, אגב, דרום-אמריקאי בעצמו ואצלו כל מה שדרום-אמריקאי הוא נפלא. אני הזמנתי בלינצס ממולא בתרד, פטריות וגבינה - איך לא? והנהיית מכל נגיסה.

נתנו לנו לטעום גם פטריות ממולאות וקרפלאך ממולאים בתפוחי-אדמה מצויינים והיה גם סלט-כרוב עם מיונית, שאני סרבת לטעום בגלל שהוא מז' כיר לי אוכל אמריקאי.

שתינו לימנודה עם הרבה קרח וחשבנו אם כדאי להזמין מנות אחרונות. זה שמולי לא הבין בכלל איך אפשר לגמור ארוחה בלי מתוק, אז הוא הז' מין פרפה-לימון עם רוטב-תות ואני הזמנתי עוגת-שוקולד עם רוטב אנגלי. אמרו לי שעוגת-השוקולד היא מאתמול ואולי אני רוצה שיחממו אותה. רצי-תי. הצירוף של העוגה החמה עם הרוטב הקר היה מעולה ממש, ובעניין זה אני מציעה להגיש רק עוגות מחוממות מאתמול.

אם המילה "פשוט" לא היתה מכובזת על דברים בלתי-מע-ניינים, הייתי אומרת שהאוכל היה פשוט. אבל מהפחד שלא יבינו אותי כהלכה, אומר שהאוכל היה פשוט... נהדר.

סיפור של אורה
מסעדת המוויאון
 רח' האוניברסיטה 2,
 רמת אביב,
 טלפון: 5414135*6

אל גאוצ'ו - לונדון מיניסטור
 אירועים עד 80 איש
 קייטרינג עד 1000 איש
 פתוח: 12.00-24.00
 שאול המלך 4, טל' 03-250079

קפה - פאב - מסעדה
 שירה וריקודים
 בימים ה' ו' ושבת: הופעת אומנים
 פתוח יום יום רצוף משעה 9.00 בבוקר
 הזמנות לאירועים עד 250 איש
 בצהריים ארוחות עסקיות - 15 ש"ח
 רחוב הירקון 109, טלפון 241300

הסינית צ'דינג-ג'וק סווי
אסלנה סוויג' אובה ווא יקרה
 רחוב דיזנגוף 110 (מול קפה רוזל) תל-אביב.
 טלפון: 03-247066

דולפין שטרו
 מסעדת דגים מובחרת
 פתוח 7 ימים בשבוע: 12.00-24.00
 מומלצת לישראלים ולאורחים מחו"ל
 דיזנגוף 189 ת"א, טל' 232425

מפגש אביב
 תפריט בזלואמי
 כל מה שלא ציפית
 מפונדק דרכים
 דרך חיפה 301 תחנת דלק סונול (לפני צומת תל ברוך)
 טל. 413480, פתוח יום יום עד 24.00

ומעתה גם ארוחה בתפריט קבוע:
 מנה ראשונה: מרק או סלט חסה, או פטריות טריות עם חמאה ושום
 מנה עיקרית: פירושקי לסוגיו או שניצל עוף עם רוטב פטריות
 מנה אחרונה: פרפה לימון או מרקזי שוקולד או שטרודל עם גלידה וקצפת
 כוס יין לבן לחמניות תוצרת הבית וחמאה
 ירמיהו 30 (פינת דיזנגוף) ש"ח 26.75
 פתוח מ-12.00 עד 01.00 טל' 457599

חדש בתל-אביב!
 עוד סניף של
"מסעדת יונס"
 מאכלים מזרחיים
 רח' בן יהודה 163, טל' 03-227813

סיג'ון
מסעדה בסיגון אחר
 רח' הרברט סמואל 80 תל-אביב, טל. 5101036

הבית הלבן
 הבירה הכי זולה בעיר
 cafe-pub
 רח' הירקון 108, תל-אביב
 טלפון: 230577
WHITE HOUSE

מאיפה אתה יודע? קראתי
העולם הזה
 השבועון של ישראל

לרותי

ועמי
רון

אהבות אכזריות

אני נערונת מתגרת, שבלוח כבר כתוב לה 32, נראית מצויין, אבל נרמה לי שלפעמים זה דופק הכלי, היא כותבת. אנשים חושי בים: כוודאי יש לה מישהו... או כמה אחרים... מי יעזוב אותה לבר?

מושכניקית ערמונית בעלת רוח טובה ונפש וראש טוב, וגוף טוב ורצון טוב. כל מה שאפשר

רישום עצמי

ראש טוב ורוח טובה

לבקש — קיבלתי, ובכל זאת החיים עוברים עליי בחריקות. האהבות היו תמיד אכזריות. אולי סתם לא היה לי מזל. מתעסקת בכל תחום אמנותי שאפשר להעלות על הדעת — כותבת, מצערת, שרה, ורקדת, אוספת, מקליטה, מנויה בסינמטסקים ועל חוץ-הים. כליכך רוצה להתחתן, ומרגישה שיש לה הוויתורועפות לתת, וראייה כליכך לקבל. הנה רישומי מהיר וגם של דמותי, שאולי יעזור / לא יעזור. שאל אותי על (1/2707)

מישפטן מחכש

נחמדה

הוא מישפטן, רווק בן 39, גובה 1.82 מטר. שוחחתי בטלפון. נשמע אינטליגנטי. לקחתי עט ודף, והתייכונתי לשמוע ממנו, איזה 30 מילה לפחות, על אשת-חלומותי. אבל כל מה שהוא השמיע לי היה רק: "מתפש בחורה נחמדה." מיספרו אצלי הוא (2/2707).

רותי בטלפון

הכתבת - 221017

מבטיח תשובה

הוא רווק בן 29, צבר, עצמאי בתחום האלקטרוניקה, נאה מאוד, 1.70 מטר, סימפטי, כן, רגיש, אינטליגנטי, פתוח, אופי סלירי, חובב מוסיקה, סרטים, ספורט, פסיכולוגיה, ספיריטואליזם. מחפש יפה, איכותית, סימפטית, רגישה, כנה, אמיתית, רומנטית, רחבת אופקים. הוא נמצא בת"ד 31822, אופקים.

תל-אביב, והוא מבטיח תשובה לכל מי שתכתוב אליו.

לא אוהב להיות לבד

שמו חיים, והוא קצין-בכבוע, בן 38, גרוש ואב לשלושה, 1.80 מטר, נאה, כפי שאפשר לראות בתמונה,

חיים

נאה, חברותי, פתוח

חברותי, פתוח, אהב שלא אוהב להיות לבד, רוצה להתחתן ולהקים מישפחה. תתאימי לו, אם את רגועה, מבינה, נאה, בסביבת סוף ה-20 עד תחילת ה-30. שאל אותי על (3/2707).

המועדון של טילבי

תגית מפרסרתנה שואלת איך יוצרים קשר עם מועדון ההיכרותיות סיון — זה שמספק מרבקות לשימשת המכונית. לך, ולאחרים שאולי מעוניינים, מיספר-הטלפון הוא 5467235. יושבת שם נחמדה אהת, העונה לשם טילבי, שתשמח לצרף אתכם למועדון האכסלוסיבי שלה. תכלי, לי יש רק אופניים.

המשך יפה

עוד קצר אחר: רציני, אירופי, בן 43, גובה 1.75 מטר, סימפטי, סלירי, רוצה להכיר נחמדה להמיר שול יפה. מיספרו אצלי (4/2707).

הזמנה להתקשר

אם את רומנטית ובודדה, ביתית, נאה וגם טובת-לב, את מוזמנת להתקשר בשעות הערב לטלפון 9658032 ולבקש את אבי, כך נאמר בגלויה, שהופנתה אל ה-שבועון הישראלי רפי זיכרונות (2)

כושר מיני

מוכרחה להגיב על תגובתו של הקורא דב קופרמן לסיפור על החלפת שומרי בית-הספר החקלאי הצעירים במבוגרים, מפני שהצעיר רים הצריחו את הבנות. אני שמחה לשמוע שאתם, בנייה-50-פלוס, עדיין כוחנו במותגיניו והרמונתנו איתנו. באמת, כל הכבוד, אבל לדעתי סיפסת את הפואנטה: לא אמרתי שהשומרים המבוגרים הם חסרי כושר מיני. מה שחשוב הוא שהם עושים את עבודתם כמו שצריך, ולא נוטשים את השער לטובת חירורים אחרי הבנות.

2707

9	8		7	6	5		4	3	2	1
	14			13		12		11		10
		19	18		17		16			15
	23	22					21			20
27			26					25		24
				30				29	28	
					32				31	
37		36		35						34
			42		41		40	39		38
				47		46	45		44	43
								50		48
						52			51	
60		59	58	57		56			55	54
			64		63		62			61
		69		68	67			66		65
			73	72				71	70	
					75				74	
80		79		78					77	76
		87	86		85		84	83		82
			91			90		89		88
	97			96			95	94	93	92
		103		102			101	100		99
					105					104

מאת

אביגיל יאי

מאוזן:

1) דפי קלף; 5) מספר ומחזאי צ'כי מפורסם (שם וש"מ); 10) גיב"ע שהתהוותה מערמות עפר ואבן ניס; 11) צמח רך; 13) הוראה מגבוה; 14) עוף טורף; 15) דיוור לעוף; 16) מין עוף השולה רגים מן היס; 18) שם אלוהים בסיגנון פיוטי; 20) מסר, בסיס; 21) ארם בעל חוטם שקוע; 22) בן נח; 24) חצי טון עולה (ריאזו) במוסיקה; 25) עבר; 26) מינהג קבוע; 28) מנחה בדרך; 30) שיעור שטה; 31) גבור קיפלינגי; 32) חור; 34) סופר צרפתי מן האכסיסטציאליסטים (ש"מ); 35) צמח רחיני; 38) קו או שקומה בדיאגרמה; 39) תכלין לקפה; 41) כסולם התווים; 42) כלי לגרוף בו; 43) גבבה; 45) ציר; 47) טהור, נבדל לטוב; 48) אילן סרק מן הקוצים; 50) מנעול; 51) שקט; 52) לוח בקרה; 54) רוטציה; 57) עץ שקדים; 61) דבר הגנוז; 62) מוט לנשיאה על הכתפיים; 64) מילת המעטה; 65) רוממות; 66) מרח בשמן; 67) ענן; 69) תחנתו האחרונה של משה רבנו; 70) מלחין צרפתי; 72) כינויו של יהודה הנשיא מסדר המשניות; 74) פרסת הבהמה והחיה; 75) מגן גדול; 77) לעג, קלס; 78) שחקנית קולנוע צרפתייה (מטריית שרבורג) (ש"מ); 81) עור הבהמה; 83) שבט בישראל; 85) מילת זרוז; 86) מיפלגה בישראל; 88) חפירה למקוה מים; 89) מין שיה; 91) מסמר; 93) מאכל במחצית בשולו; 95) ראה בדימויו; 96) השתחוות; 98; צעיר; 100) נישא; 102) שעבוד, הכנעה; 103) כלי-עבודה; 104) רפובליקה בכרית-המועצות; 105) אנשים מוגבלים בהשקפותיהם (3, 3).

מאוזן:

1) גדול משוררי גרמניה; 2) גדול נהרות דרום-אפריקה; 3) יצירה מאת מ"ז פיארברג; 4) מושבה במצריים העתיקה; 6) שליח; 7) שבט בישראל; 8) אל היערות; 9) פסק מידה ושעור לרבה; 12) אחד ממייסדי המדינה; 15) ריקוד; 16) נותר לפליטה; 17) משתוקק; 19) ישעיה הלוי הרוביץ — נורע בספרו שני לוחות-הברית (ר"ת); 20) מושב נשיאים ומלכים; 21) כפר בלבנון; 23) עלוב; 24) קיר

נזולים; 26) רומאן מאת קמי; 27) בירה באירופה (ח); 29) התנועה הקיבוצית המאוחדת (ר"ת); 30) רכישה בכסף; 33) קיבוץ בעמק זבולון; 34) "בעל" "הטירה"; 36) צייר גרמני, גדול אמני ארצו בתקופת הרנסנס (ש"מ); 37) מנהיג הודי; 40) סוג של ארמה; 41) שילה; 47) (ח); 44) תר; 46) גדול במיספר; 47) פת; 49) והב; 50) סגני לויים (ר"ת); 53) ביקתה כפרית שוויה חימר וקש; 54) גבר-עבודה; 55) שילה; 56) קול גברי עמוק; 58) סופו של "הרו"; 59) 60 מאונך — בשם פברקו אנטישמים פרוטוקולים מזוייפים; 60) ראה 59 מאונך; 62) רק; 63) פתחו של הר געש; 66) רציני שקול ומיושב; 68) ריפלוט שוודי — הרוזן מויסבורג; 71) החלקה ביד מתוך חיבה; 73) אצבע ברגל; 76) הגיע; 77) עיר בדרום אפריקה; 79) חומר-נפץ שמכניסים בין סדקי סלעים כדי לפוצצם; 80) טבעת באיך בהמה; 82) בעל-חיים מימי מערכת בעלי חוליות; 84) גיבורת רומאן של אמיל זולה; 85) מעון; 87) דרך; 90) ספל, קעריה; 92) היחיד בהמה; 92) עבודה ואנגריה; 94) עץ יער מחטני; 96) טוסט; 97) נעקר, נתלש; 99) שדה מרעה; 101) שמה של כלת צייד הפרפרים; 102) אויב; 103) גם.

250 ש"ח? 500 ש"ח? 750 ש"ח? 1000 ש"ח?

הגרת-הפרסים בין פותרי תשבצי ותשבצוני העולם הזה נמשכת אך לבקשת קוראים רבים מאוד הונהג שינוי. מעתה יכולים להשתתף בהגדרה גם קוראים הפותרים נכונה תשבץ (או תשבצון) אחד. או שניים (רצופים), או שלושה (רצופים), או ארבעה (רצופים). בכל מקרה יועלה בנוהל אחת לחודש. שמו של פותר אחד. בין מי שפותר נכונה תשבץ (או תשבצון) אחד. שניים. שלושה. או ארבעה והוא יזכה בפרס בהתאם למספר פיתרונותיו — 250 ש"ח לתשבץ אחד; 500 ש"ח לעניים; 750 ש"ח לשלושה; ו-1000 ש"ח לארבעה.

***

את הפיתרונות יש לשלוח אל העולם הזה תל-אביב, ת.ד. 136, מיקוד 61001

רחל מרחלת על כל העולם

הרגליים של המדינה

כיום החמישי האחרון נערכה ככורה ארצית לסרט דואר צבאי חוף אילנה, בהפקתו של דורון ערן.

לפני שאני ממשיכה, אני רוצה להגיד לכם שאם מישהו היה יורה למוות במפיקה הסרט, הוא היה יוצא זכאי בבית-הדין. זה כדי תבינו מהי רמת הסרט. אבל זה לא מה שמעניין אותי.

אני דווקא התעניינתי בגיבור הסרט, השחקן קובי דובי גל, הנשוי ואב לילדים, שבא לככורה כשהוא צמוד לחתיכה משגעת בשם ענת יוגב, שזכתה בתואר "הרגליים של המדינה" בתחרות שנערכה לפני חודש ועוד נודע לי שהם התגררו בסוויטה מפוארת במלון המלך שלמה, וזה כבר היה יותר מדי

אני רוצה להגיד לכם שאם מישהו היה יורה למוות במפיקה הסרט, הוא היה יוצא זכאי בבית-הדין. זה כדי תבינו מהי רמת הסרט. אבל זה לא מה שמעניין אותי.

מעריב

גלית - היהלום שבכתר

לאחר קליטת גלית בנייורק - חודשים בני משפחה מנדלוביץ לארץ בקצתה חגיגה המצוינות של רחל גלית.

גלית גלית

היא הייתה אחת מהשחקניות המובילות של תיאטרון תרבות יפו. גלית גלית היא שחקנית, במאית, תסריטאית וזמרת. היא נולדה בירושלים בשנת 1947. היא למדה בבית הספר הריאלי בירושלים. היא נשואה לז'אק גלית, ובני הזוג נולדו להם שלושה ילדים. גלית גלית היא אחת מהשחקניות המובילות של תיאטרון תרבות יפו. היא נשואה לז'אק גלית, ובני הזוג נולדו להם שלושה ילדים.

גליון מיוחד של "מעריב" לכבוד גלית

100 אלף דולר ו-700 אורחים המומים

שלום גם ללהקה האחרת, כדי שאף אחד לא ירגיש מקופת. כאותו הערב גם הופיע במסיבה הזמר **חיים מושה**, ועוד גלילתי שאת העניין עם גליון העיתון יום הצירי-גרפיקאי **עמנואל קופנים**, העושה זאת בשיתוף עם העיתון מעריב. וכן גילו לי שהמארח העשיר הטיס מחו"ל על שחבונג עשורת אורחים ונכבדים, ושיכן אותם במלונות מפוארים. האירוע היקרתי הזה עלה בודאי כסביבות 100 אלף דולר לפחות. טוב לדעת שלא כולם חיים כיום בצמקקה.

סוף-סוף איזון

העובר בקביעות עם הזמרת **עופרה חזה**, והוא ליווה את עופרה בפסטיבל-טוקיו, שבו היא זכתה במקום הראשון. ממש בימים אלה הוא נמצא עם עופרה באירוע המוסיקלי החשוב ביותר בנייורק - פסטיבל המוסיקה הנערץ לפני אלפי מבקרי-מוסיקה ואנשי-תיקשורת מעולם-המוסיקה, וכל זה קורה במועדון פאלדיום בנייורק. אם עופרה תצליח, זה גם יהיה בזכות אורן בלבן, רק שיזכור שכאן בארץ מחכה לו החברה האוהבת. בכל אופן, אני מאוד שמחה לגלות שכעת יש איזון בלהקת מנוו.

יסמין גמליאל חבר קבוע

בלהקת מנוו המצליחה היה חוסר-איזון רומנטי, שנמשך תקופה ארוכה. הלהקה, המורכבת משלוש בנות - **מיכל נחמק, מירי טננבוים ויסמין גמליאל** - זכתה בפופולריות גדולה אצל גברי הארץ. למיכל נחמן היה ויש חבר קבוע בשם **עוזי**, מרצה לענייני מחשבים. למירי טננבוים היה ויש חבר קבוע בשם **יועד נבו**, גיטריסט, מעבד-מוסיקלי וטכנאי-הקלטה. רק ליסמין לא היה חבר.

אז מובן שהיתה בעיה וכולם נורא רצו שיהיה לה חבר, כדי שכולם ירגישו שווים בכל. ואכן זה קרה: יסמין האכזונית בת ה-24 הלכה להופעת ג'אז, ועם סיומה ניגשה לברך את אחד הנגנים על כישרונו. בנגיש אל אותו הנגן גם בחור נחמד, ואף הוא הרעיף מתמאות על כישרונו. ואחרי סיימו את סידרת הברכות, הם התפנו וגילו שיש להם הרבה נושאי-שיחה משותפים, שאותם הם מבררים עד היום הזה. ומי הבחור המאושר הזה, שזכה ב"הפהיה" זהו **אורן בלבן** בן ה-26, מתופף, גיטריסט,

לניבה לניר היו שני בעלים. הראשון, **אבישי אטינגר**, אחיו של עמוס אטינגר, והשני, החוקר הפרטי **מאיר פלבסקי**, שמי מנו יש לה בת (12). היא שומרת בקנאות על חייה הפרטיים, וזה אולי מסביר את העובדה שהיא חשה מאוד לא בנוח כשזוהתה על-ידי כמה אנשים, כשישבה במקום הרומנטי הזה, בחברת הבנקאי.

לא כולם רעבים

יש מי שעדיין מצליחים להפתיע אותי בעושר ובסיגנון-החיים שלהם. הפעם היו אלה היהלומן **בני מנדלוביץ** ואשתו, שערכו לבתם **גלית** מסיבת בתי-מיצווה מרהיבה בהיקפה ובעושרה.

כני ואשתו **בינה** חזרו לארץ אחרי שהתגררו בנייורק כ-10 השנים האחרונות. שם הם עשו חיל בעסקי-היהלומים. תחת ללכת מסביב, אני אספר לכם מה היה שם. האירוע היה בן אורנים בתל-אביב בכניסה לאולם הגדול עמרו 20 מלצרים וחילקו שפמניה לחוגגים, וזה היה ממש ביציאה מהחגיגה. בצד שמאל של הרחבה הגדולה היה מאהל ברזי ענקי, שבו כובדו האורחים בקפה, וכמה נשים ערביות אפו פיתות כתנורים מיוחדים. בהמשך המאהל היה כרי-משקאות גדול. כשהתקדמו האורחים, הם הבחינו בשלטי-ענק, שהיה על גג האולם, שנשא את השם גלית, וברגע מסוים הוא הורא ומופע של זיקוקי-דינור האיר את השמיים.

כל זאת בכניסה לאולם. כשנכנסו החוגגים, הם קיבלו מידי דיילות ספר זמירות ישראל, סידורית-פילה, כיפה מעור וקופסת-גפרורים. בתבילת-השי הזאת היו כל המרכיבים מעוטרים בשם גלית, כלת השימחה.

700 האורחים שישבו סביב לשולחנות היו המומים משפע המזון והמשקאות שהוגשו להם. מנהל-האירועים במקום טען שכמות המזון שהוכנה מספיק בימים כתיקנם לארבעה אירועים - שלא לדבר על מישפחות בעיריות-פיתוח.

באחד מרגעי-השיא הכריז הזמר של הלהקה שניגנה למוזמנים שהעיתון מטריב הוציא גליון מיוחד לרגל האירוע, ואז יצאו עשר בחורות מחופשות לדרורים וחילקו לכל האורחים את הגליון הזה, וחלק גדול מהאורחים היה בטוח שזאת מהדורה מיוחדת של העיתון בקיצור, מה אגיד לכם, אלף לילה ולילה.

אז החלטתי להיות קצת יותר יסודית, עשיתי עוד כמה בירורים והעליתי פרטים נוספים על האירוע ועל המעורבים האחרים בו. היהלומן בני מנדלוביץ נשוי עם בינה, שהיא בתם של **יוסף ויוספה הרשקוביץ**, מוותיקי הבורסה. כשכני-הזוג מנדלוביץ חזרו ארצה לפני כמה חודשים, הם רכשו את ביתו של המרגל **שבתאי קלמנצ'ביץ**, וילה הממוקמת בשכונת-היוקרה אפקה, והם שינו אותה מן המסד ועד הטפחות.

מנדלוביץ נחשב כאדם נדיב ביותר, וההוכחה לכך היא שכאשר הוא חתם על כל פרטי האירוע עם מנהלי נוא-ארנים, הוא הסביר להם שהוא רוצה להעמיד להקת שתנגן עבור אורחיו - בעלי המקום אמרו לו שיש להם חוזה עם להקה אחרת. מנדלוביץ אמר שזה לא נורא, והוא מוכן

על החוף

מי היא האשה המיסתורית, שנראתה בחכי רתו של הבנקאי **ליאון רקנטי** בכתי-הקפה בחוף הלוהט שבתל-ברוך, ומדוע הם ניסו להצניע את נוכחותם?

רקנטי חי בנפרד זה כמה חודשים מאשתו, הפסלת-יקולנוענית **מירה רקנטי**. מי שבחנו אותם מקרוב וזוהו את האשה. היתה זאת **ניבה לניר** בת ה-43, לשעבר היועצת המדינית של שר-הביטחון **יצחק רבין**, ועד לאחרונה מילאה תפקיד מרכזי

ניבה לניר ניסו להצניע

בהוצאת כתר. עכשיו עבר שם חתול שחור. היא גם בת קיבוץ עין-החורש וגם אחותה של המשררת **מיכל סנונית**, הנשואה למיזרחן **צבי אלפלג**.

ענת יוגב ודובי גל
באותה סוויטה. בחדרים נפרדים
גם בשבילי. אז כמוכן שעשיתי רינגי-דינגי לברוך.
"שלום דובי. זאת המרחלת מהעולם הזה..."
"כן, מה שלומך?"
"מה זה, יש לך רומאן עם הרגליים של המדינה?"
הלוואי היכרנו בתחרות, שבה הייתי אני השופט והיא הזוכה. מאחר ו**אילנה שישן** איננה, אז הצעתי לה לבוא איתי לאילת.
"אבל גרמת ביחד בסוויטה?"
"נכון, אבל בחדרים נפרדים."
"אז אתה בטוח שלא היה כלום ביניכם?"
"לצערי, לא."
"טוב, אז לפחות שתהיה לך הצלחה בסרט החדש!"

סטר פו העולם הזה

הלים בבאר־שבע

ההודעה הרשמית עברה בין העובדים כשרפה כשרהיקוצים. הכל התבקשו להגיע לתיאטרון בשעה 12 בצהריים. 60 איש התקבצו באולם התיאטרון, כדי לשמוע את החרשות מפי **ציפי פינס**, מנהלת תיאטרון באר־שבע.

ואז נחתה הפצצה, פינס, אשה נמרצת וחושנית, בשנות ה-40 לחייה, הודיעה לעובדי

והעובדים היו המומים מהבשורה המרה שזה עתה קיבלו, ולא הבינו מדוע הובאו הבקבוקים והעוגות. או הודיעה להם ציפי פינס שהיא פשוט עברה עליהם, ושהסיבה האמיתית לכינוסם היא שערב קודם לכן, ביום הראשון, בשעה 6 בערב, היא ניסאה ברבנות לבני־זוגה, רואה־החשבון **עמום פרושן** בן ה-40 פלוס.

הרומאן בן השניים הוא בן שנה. קדם לו הרומאן בר־שמונה־השנים שהיה לה עם **שלמה סדן**, הצעיר ממנה ב-10 שנים. פינס הגרושה היא אמו של **גיא** (21), העובד בנוי־ז'ל, והנחשב כאחד המוכשרים שכאנשי התחנה.

בני־זוגה, פרושן, היה בעבר יושב־ראש מועצת המנהלים של חברת חשמל, וכיום הוא עובד כרואה־החשבון של תיאטרון הבימה, ויושב־ראש הנהלת אלסס ויושב־ראש הנהלת בית צבי. כטכס, שנערך בבית הרבנות בבאר־שבע,

עמום פרושן
מחיה תיאטרלית

דיה שכיום השישי האחרון היא נפגשה בנסים בות חברתיות עם **איוו רגר**, ראש עיריית באר־שבע, שכיר לה שהעירייה מפסיקה את ההקצבות לתיאטרון העירוני.

זהו גורדין שמשמעו סגירת התיאטרון. אך אחרי דיון הם הגיעו להחלטה משותפת — להם ולראש עיריית קריית־גת — שהתיאטרון יעבור לקריית־גת, שם הוא יינה מ"תקציב מוגדל ומתנאים משופרים.

בעוד היא ממשיכה לשאת את דרכיה, נכנסה לאולם מזכירתה, **נעמי אלטר**, כשבידה בקבוקי־שמפניה ועוגות. השחקנים

ציפי פינס
— עם עונות ושחפיה

נכחו מעטים בלבד. עדיה־כלה היה **גרי בילר**, מנהל בית־הספר למישחק בית צבי, ועדי־החתן היה הדוקטור **דודי אלכסנדר**, יושב־ראש קרן תל־אביב לספרות ולאמנות.

סיפור על מכות

איזה מכות הלכו שם! היא נכנסה שלמה ובריאיה, ויצאה מהרירה חבולה והמומה.

אנאבל טמיר ומוטי רייף, בלי התגרות מצדי, הוא התנפל עלי...

מצאי מישפחתי

מפעם לפעם, כשאני משועממת, אני אוהבת לעשות ספירת־מלאי אצל מי־פחת אייזנברג.

המישפחה הזאת, עם כל העושר האגדי, דתי, הקשרים הבינלאומיים והמיסות־רין שלה, מאוד מסקרנת אותי. אז העזתי לסיכומים הבאים:

לאיל־ההון **שאוּל אייזנברג** ולא־שֵׁתוּ לֵאָהּ יש ששה ילדים, חמש בנות ובן. הבנות הן **אלפרידה, אדית, אסתר, ליז ואמילי**, והבן הוא **ארווין**.

אתם בטח יודעים שלמר אייזנברג יש שיגעון של אחדות־המישפחה, וזה אצלו ערך מקודש. אבל אתם יודעים שבחיים יש הבדל בין המצוי והרצוי, ודווקא ב־מישפחת אייזנברג יש אחוז מאוד גבוה של פרידות וגירושין.

הבן ארווין, המתגורר בלונדון, חי בנפרד מאשתו **אנג'לה**, המתגוררת עם איש־העסקים הישראלי **קובי אל־נתן**, שאשתו דליה היא חברתו העכשווית של ארווין. בקיצור, חילופי זוגות.

ליו הרדי התגרשה מבעלה **דורעם** ב־1987, אחרי 20 שנות־נישואין, וכיום היא חיה בגפה, אם כי היא נראתה בכמה אירועים חברתיים בחברתו של גבר צעיר, שזוהה כשומר־ראשה.

הבת אדית נשואה למאיר **רוזנפלד**, והם דווקא חיים טוב. גם הבת הצעירה, אמילי, הנשואה להורצ'ו **פורמן**, מנהלת חיי־מישפחה תקינים.

אסתר נשואה ליונתן **זוכוביצקי**, המתגורר בארצות־הברית בגלל ענייני־כספים שהוא מסובך בהם. אבא אייזנברג מאוד לא אוהב אותו, וביקש מבנותו שתעזבו אותו ותחזרו לחיק־המישפחה.

מנדאט בכנסת

אולי אתם אינכם זוכרים, אבל לפני ש־רַה סלע, גייסית־הכספים הראשית של התיז מורת הפיליהרמונית ואשתו של הפרופסור **מיכאל סלע**, לשעבר נשיא מכון וייצמן, נכנסה לתפקידה והפכה לגברת הראשונה של הפילהרמונית, היתה שם אשה אחרת, אמנם לא חשובה כמו הגברת סלע, אבל בעלת עמדה והשפעה. היתה זאת **זהבה כספי**,

„טילפנתי אליו ואמרתי לו שאני רוצה לקחת מיוודה שלי שנשארה אצלו, ומוזה התפתחה שיחה וקבענו להיפגש לשיחה ארוכה.“

„ואז מה קרה?“
„ביום השישי האחרון, לפנות בוקר, באתי אליו הביתה. היה שם יריד שלו, מעצבית אופנה **דודי אלבו**, והתפתח ויכוח ביני לבין מוטי. הוא האשים אותי שאני משמיצה אותו בעיר ומסכסכת בינו לבין אנשים אחרים.“

„וזה נכון?“
„זה שקר! כל הצרות והבעיות שיש לו עם החברים שלו זה בגלל הפה הגדול שלו.“

„איך הגעתם למכות?“
„הוא התחיל להתחמם ולצעוק, ואז, כלי שום התגרות מצדי, הוא התנפל עלי ונתן לי אגרופים ומכות בכל הגוף. צעקתי ובכיתי שיעזוב אותי, אך הוא לא הפסיק. דודי אלבו ניסה להפריד בינינו, אך לא הצליח. עד עכשיו יש לי סימנים מהמכות.“

„ואיך זה נגמר?“
„אחרי שהוא נרגע, עזבתי וחזרתי הביתה.“

„ומה יהיה?“
„אני עדיין בשוק מהקטע הזה, ואני חושבת שאפילו אם אמרתי לו בדברים קשים, הוא לא היה צריך להכות אותי, בייחוד אחרי מה שעשיתי בשבילו. עד היום הוא חייב לי אלפי דולרים, שאני עדיין מחכה שהוא יחזיר לי.“

יאשה ביסמטריצקי

אהבה משותפת למוסיקה קלאסית

אך היא סירבה ואמרה שהיא הולכת אחרי בעלה באש ובמים. בינתיים היא בחרה בדרך־האוויר, והצטרפה לבעלה, הנמצא אישם באמריקה.

וכעת אנחנו מוגיעים, כמובן, לבת הב־כורה, אלפרידה, שחיה בנפרד מבעלה לגאל המתגורר בלונדון. הזוג אמנם לא התגרש, בגלל לחצים שהפעיל האב, אך הגבר עצמו לאלפרידה הוא יאשה ביסטרצקי, מארגן תחרות־דובינש־טיין בישראל. הוא אמנם מבוגר ממנה בכמה שנים טובות, אך זה בוודאי לא מפריע להם ליהנות ביחד ממוסיקה קלאסית טובה.

גרושתו של הפרופסור **אלי כספי**, מנהל המחלקה הגינקולוגית של בית־החולים אסף הרופא.

הגברת כספי, אחרי פרידתה מבעלה, נצמית דה חוק לעורך־הדין העשיר ורבי־ההשפעה

זהבה כספי ומיכאל פירון

שיפוז בחורל

מיכאל פירון, וכיום היא הידועה־בציבור שלו.

את הגברת כספי לא כל־כך אוהבים, מפני שהיא די יהירה, ואף אינה מנסה להסתיר את זה. אחת מנשות־החברה הידועות אמרה לי שרק מרשימת האנשים שלא אוהבים אותה אפשר להרכיב מנרס אחד לכנסת.

בכל אופן, האשה הזאת, שהיא חברה באגודת יד־התומות הפילהרמונית, ידועה גם בזה שהיא נאה ואלגנטית מאוד, ובאחד האירועים האחרונים שהיא נכחה בהם שמתי לב לכך שהיא היתה יפה יותר מאשר מקודם, ושהפנים שלה היו חלקות יותר מאשר מקודם. היא נראתה עליוה יותר מאשר קודם. ואז גיד לי־תי שהיא פשוט עברה שיפוז כחול־ל, והי תוצאה לפניכם.

ברדונו

ולא אחרת

היום זה סטייל לראות זהוזה. בן־טון. הצטרפות אל האונגארד. פעם זה נעשה במיסתרים. כל שני וחמישי אחר הצהריים היו נעלמים מהרחובות המכורים לתוכנית, והיו מתגנבים הביתה, מצטרפים לילדיהם והופי כים כמותם, לגרופים של המגשים.

והוי, אולי, תוכנית־הטלוויזיה הוותיקה ביותר. היחידה שיש לה קהל־צופים קבוע, נאמן כמו למישר־הספורט, והמגיע למכ" שיר בשעה היעודה, עד כמה ששעה זו אבי סוררית. (עובדה שלא שנתה ככל השנים) זהוזה הוא ילד של הטלוויזיה החינוכית, המי שדרת עד 5.30. מצב המעלים מעם ישראל אולי את הטובה בתוכנית המשודרות כיום בשדור־הטלוויזיה בישראל.

אפשר לכתוב על זהוזה במילה אחת: מומלץ! וככל שתיבחן המלצה זו תצא משיכוע, יותר ויותר באמינותה. כל אחת מתוכניות זהוזה עומדת במיכחן. לפחות בת" חילת העונה.

לפני שבוע שודרה התוכנית הראשונה לעונה זו. שופרא רשופרא. אסור לכתוב ביי קורת על משהו כזה.

היתה הרגשה שהושקע בה מעל ומעבר לכל תוכנית אחרת. התוכנית השנייה כבר היתה מוצר סטנדרטי, שהיה לא פחות טוב מהתוכנית הראשונה. רק כלי הנומבסטיות. היה בה סיפור ותתי־סיפור. מוסריהשכל גלוי. ומוסריהשכל חסוי. והעיקר־העיקר, התוכנית אינה מגישה את החומר לעוס. צריך לחשוב כלהומן. ררוש מוח טרי וחי. מוח של צעירים.

כל תוכנית זהוזה מתרכזת סביב נושא. השבוע הסתערה התוכנית על האיגנורנטיות, הבורות הצוהלת כפה מלא שיניים. סירה המיסגרת כאילו ירד על הצרפתים, במין הר מורסקה על חגיגות ה־200 לכיבוש הבאסי גיליה. העיון שעליו סבבה התוכנית היה גניבת מיגדל אייפל, בדוק לקראת חגיגות ה־200. גם לא נדרשו שלושה ניחוסים לדעת מי גנב את המיגדל, מי שגונב את המגבות והמאפרות והסריגים...

דווקא מגיע שמישהו יגמור פעם על הפומפוזיות של האגו הצרפתי המנופת. אבל זה לא קרה הפעם. הפעם שימשו הצרפתים כוכבי־משנה בתוכנית. היחיד שהתייחס אליהם היה גדי אורשר. הוא הכניס להם צרדית, כשתיאר את הבכורות שגנבו הצר פתים מהאמריקאים.

בעוד הפומפוזיות הצרפתית מהווה רקע והסוואה, צולפת התוכנית בנקודות־המטרה האמיתיות. כולן מסומנות היטב, במטרת הר מות של הישראלי הכור. ואין זה חשוב באיזה דמות כוחר הוא להופיע, תכונותיו צפות ועוי לות. התייר הישראלי המגיע לפאריס לראות את מיגדל אייפל ולנגב בקראוסון, שולט בריו השפה הצרפתית עד כמה שזה ררוש לו. יודע לשאול: קרימביה (כמה זה עולה) בלי להתבלבל. ושומר על כוננות רכש מתבל. תמיד נכון לעיסקה. לא יתן להזדמנות לברוח לו מבין האצבעות. הוא חושף וקונה בתרי סרים או בקילו. ולא חשוב מה המוצר. ציור של מיגדל אייפל אורגינאלי? תן לו שני אייפלים וורודים. אחד טורקזי, ואחר לילך, אולי יתאים לשרותים.

את האיגנורנט אפשר למצוא משחק שח" מת על גג בית מת־לאביב, או מעביר זמן במישר המוסר. פעם זה היה "מוסר — מוט" קה סיודים". עכשיו הוא "שיביביביב". לא ש"ב, רק "שיביביביב. שימעון־ביטון־ביטון ביטחוני־ביטחוני־ביטחוני". המבכה את הימים שהיה שחלפו לילי טוב. היום זה לא מה שהיה. כל גורב־צוב עושה גלאסנוסט וגומר על הפרסה. איי־אשר להתקיים בלי עבודות צדדיות. מעוניינים באיזה מהפכה

זהו זה לימודית

מישינוב ובריאבא נובו לנו את הסדינה

ביאוש הזה שנחשף באור גדול מה נשאר? נשאה מילת הזהב של גידי אורשר שאמר: "השפה העברית שפה משעממת. יש רק מילה אחת נורא מברשעת: 'אומללה' (לבטא כמו אירילה, בצרפתית) אומללה באמת מילה משגעת. מגרירה, באחת, את מדינת ישראל. אומללה! אין לה מוסר. אין בה שיויון. הצדק צולע. ואין מי שיפתח פה ויצוה: זזוועה! נשאר לה רק זהוזה. וזה יותר ממה שיש. זהו זה ולא אחרת. תוכנית הסאטירה היחידה במדינה.

קטנה בהזמנה? אולי איזה דיל? רובים, ריי מונים, כדורים? הכל יש. אם אין משהו יותר טוב, גם עבודת סבלות הולך. דווקא את מיגדל אייפל מת־לאביב לפאריס? למה לא? איזה צירוף־מיקרים, אם אתמול סחבו אותו מצרפת לכאן. השפיונצ'יק הישראלי נשבע בסובארו שלו, כי רק אז אפשר להאמין לו שהוא נשבע בנשמתו. הוא הבורג, החייל הקטן במישחק החיים. שליח־השילטון הפותר את כל הבעיות בוכנג וגמרנו.

אריאלה רבדל

מחזירים רק צ'קים

אנחנו עם קשות", אמר דובל'ה גליק "מן איש השיביביב... לאחים רהי קממבר — מוני מושונוב ואבי קושניר — כשכאו לדרוש ממנו כאיש המוסר להחזיר לפאריס עטרה ליושנה, ולמקם בה מחדש את מיגדל אייפל.

"אנחנו לא מחזירים שום דבר, חוץ מצ' קים" חתם את הנושא, ובתהליך־המיקוח הצ' לייח להעביר לפאריס את כל־בו שלום, המזי רקח של אדם בכיכר צינה וגם את מישר־הפי גים. אייפל, ררך אגב, השתלב בנוחות מפת" עה בנוף הת־לאביב המיוזע, שלא הוטדר כהוא זה מהאורח החדש שקפץ אליו לביקור. דבריו של גליקמן השתלבו עם נסיונם רבי התפריטים של זוג המיסעדרים הצרפתי, פרני סואה ו'ק' רהקממבר, שוכו לראות בעונות התיירות הנוערות את הביסטרו הפרטי שלהם משנה צורתו, כאותו שדה שענני ארבה עברו עליו. וראוי באמת לנצל את מיצעד־המסכות 200 שנה למהפכה הצרפתית, לספירת מלאי פרטית משלנו. ספירה שבה נבדוק אחד השנים האחרונות, ושכחנו, משום מה, להחזיר. חוץ מצ'קים, כמוכן.

ב'56' סחבנו סיני (שלא להוכיר כמוכן את רמלה, לוד, חיפה, רמת־אביב ועוד ועוד). הי עיקר שאת סיניה לא החזרנו, וזכינו לפגוש בה מחדש כאם צעירה נשואה ויפה בטיבה למסיבה לפני כשנתיים או יותר. אולי כדאי לקראת חגיגות שמונה השנים לנטישת סיני להביא אותה פעם נוספת, למען האיזון, לגבי גזית.

לקחנו את יהודי המיזרה — בים, במידבר ובמרבד הקסמים — אל המעברות, ועד היום אנחנו מחפשים את הדרך להחזירם מישראל השנייה.

לקחנו את יוצאי המחנות ל"שערי העי לייח", ועד שלא באה אורנה בן־דוד להזכירנו, לא נודעו לי הפכו לנגידים, סופרים, תעי שייגים וסתם אינים.

אחר כך לקחנו את יהודה, שומרון, עזה ושוב פעם את סיני, שהלך לשחק בשדות זרים, ובסוף־העונה מצא עצמו עמוק בליגה הארצית.

ועם יהודה שומרון וחבל עזה אנחנו כבר תקועים 22 שנה, לא לכלוע ולא להקיא.

כיב שטיח־המריבה האלה, שבהם רעה דויד עם חבר מרעיו, אברהם אבינו כרה את הקבר היהודי הראשון, יואב ררך אחרי עשה אל בריצת המרתון הראשונה, מזכירים לנו חלום שמזמן הינו רוצים לשכוח. החלום להיות, על פי חזונו של דויד בן גוריון, "ככל העמים" ועל־פי חזונו של זאב ז'בוטינסקי "בני מלך חופשיים".

לא הבטחנו להיות כ"כ כל העמים" ולהגן על המקום שהוא בסיס קיומנו, וכשהגיע מועד ההכרעה, נדמת ההנהגה מקיר־לאקיר שלנו, כמי שנכנס מרצונו למירוץ־שליחים, המת חרה בינו לבינו, בשאלה מי יחזיר יותר מהה, כשרק שאלת המחיר, שנייה אצלם במחלוקת. והמחיר, שחתימתו תיכתב על החול, יכ" ריח אותנו להביט במראה, ולגלות כי 2000 שנות נדודים ושואה אחת, ששמרו על זהותנו כעם, לא יכלו לתשומה, שבמחי 40 שנה, בטלה תיקוה בת 2000.

ויסלחו לי מנחי זהו זה הוותיקים המצ' טרפים החדשים, שלא ייחדת מספיק מילים ליצירתם המתחרים, כי צפיה בשתי תוכי ניות הולידה בי את ההרגשה כי זה כבר לא זה, והו זה מזכיר את אותן תוכניות טלוויזיה אולפניות, המתגאות בהתפעלות עצמית פרו־בנציאלית, שבהן מלעטים אותנו פרנסי הטלוויזיה.

נחמיאס טוב לימין טוב לשמאך

נו לו בראשונה, אפשרות לככב במרכז המירקע. אנחנו פוגשים בו מושוט בין מתנוו־פליטים, מרכז־ערים ושול־כ"פ רים, בניסיון להביא בצורה הוגנת ואובי ייקטיבית, עד כמה שניתן, את דברם של ערביי יהודה, שומרון ועזה. מהגניטי־הבלתי־אפשרי הזה, של בן לעם אחד, המציג את מצוקותיו, תביעו תיו ומעשיו של עם אחר, כנגד העם שא ליו שייך הכתב, הוא יוצא מוכה מימין ומשמאל, אך מנצח כעיתונאי.

אריאלה רבדל

צל"ש

כתיבהטלוויזיה הוותיק, ויקטור נחמיאס, נלקח מאחורי הצאן של חר שות הטלוויזיה בערבית למלכות החר שות בטלוויזיה הכללית, ונשאר במשך שנים כתחום האפור של כתבות מזדמנת על אירועים שוליים והבאת מצוקת בני עדות המיזרח לתורה השבעים של תושב כי המרכזים העירוניים בישראל. בקיאר תו בעולם הערבי, הבנתו את התהליכים המתרחשים בו והיות הוא עצמו בוגר תר בותו ודובר שפתו, לא נמצאו ראויים לשימוש בטלוויזיה הכללית.

היעלמותם, המיסתורית־משהו, של אהוד יערי וגיל סדן והאינתיפאדה זימי

ברדוגו

הנפילה השבועית

מ' ינהג טוב יש לו לאדם בחיים. כל מוצ' אי שבת, כמו שמתחיל צירופים. בטל' וויזיה הישראלית, עובר האורח לירדן. שם תמיד יש סרט קולנועי, הדואג לסיום יפה לש' בת ולפתיחה נכונה לשבוע הבא.

בשבת שעברה, מרוב שהתארכה תוכניתו של אבי אתגר (השתפרות מדיהמה, כולם היו טובים, אפילו ספי ריבלין), איחר הבניאדם את הפתיחה. גם בלי פתיחה, הופעה של אלן רילון מדבר אנגלית מתירה את התחנה הידינית על האקרון. כך מגלים שגם ז'אן טובים, אפילו ספי ריבלין, איחר הבניאדם אותה שוטרים וגנגסטרים באנגלית.

בריוק או מתחיל בישראל בייביאם. איזה ייאוש לחזור לישראל. אבל, בינוס ביפור פלור' וכאן נרש קורבן אמיתי למען מקום העבודה. בטלוויזיה הישראלית, כמו תמיד, הסרט זבליובל.

בסרט בייבי אם יש הכל ואין כלום. הסרט מתחיל בקיטעי סופיאופרה מתוקים מסכרין. הרמויות חושפות את עצמן כבר מההתחלה. עד שכל שימוש בהגיון אינו נדרש. מכינים את הקהל לסוף; עליירי סימפטיה למנצחים (הצורקים) ושנאה וטינה למי שעתידיים להפי' סיד.

גיבורת הסרט, מריבבא' מתנדבת לשמש אכסנייה אנושית. זה הג'וב שהיא יודעת לעשות הכי טוב, אפילו שהיא בכלל לא מעוניינת לגרל עוד ילד. רק לעשות אותו למישהו אחר. בעלה, ריק, טוב ואנושי עד בחילה. כל'כך כבד, שגם החולשות שלו לגמרי בסדר, והאגואיזם שלו נשמע טיבעי לחלוטין.

רק הוא יכול לשאול: מה יהיה במשך כל תשעת החודשים? יעני, באיזה כלוב ישים את הזוריר שלו, אם אשתו משכירה את שלה לאחרים? אבל עשרת אלפים דולר זה לא צחוק. במוחו באמריקה, וגם אושרה של אשתו המשותקת זה מהו, והבניאדם מס' כים. הוא שאמרנו, בניאדם יותר בסדר מבס' דר.

ההורים המאמצים מגיעים לאורך כל הדרך. לא רק מגעילים, גם מווייפים. מה מתקדמים האלה, גם במחשבה וגם בהגיון. רק רגש אין להם בגרוש. הכל קומורפלאג'. כמה אפשר להאמין להורים, שהם יותר הורים מרוב רים. יותר מאושרים, יותר מבנינים, יותר מיותר יותר. כל'כך סובלים אותם, שגם כשנופל עליהם האסון, ומריבבא' מחליטה שלא להח' זיר להם את התינוקת, אף אחד לא מרגיש צער מיוחד.

ההחלטה המשותפת להביא ילד באמצעות אם פונדקאית היא פיתרון מושלם לאשה שלא רוצה לסכן את חייה ולבעל המבכה את שיתוק הילדה. משלמים 7500 דולר, וכל מה ששותר הוא רק למצוא את האכסנייה הנ' כונה. הוא בירכימאי, אשתו רופאה והם מור' כנים להיות הורים. אשתו תיקח כמה שבועות תופשה כשגניע התינוקת, ואחריכך המטפלת תעשה את העבודה. עניין הרגשות שלי לחלוטין. לא מדברים על זה בכלל. רק בחירה, בחינות, בריקות החתומות עוד ועוד ונות' נות למציאות החולנית להגיע למימדים פרוצים. המאמצים אינם מתייחסים לריגוש תיה של האכסנייה האנושית.

אחרי שמסתיימת הצגת התיאוריה, הוונות התקרבן, ההריון תופס, והתינוקת מגיעה, תופסים הרגשות את מקום ההגיון והפתיחות הליברלית. לפתע הכל ברור. האמא הטיבעית לא מותרת על התינוקת שלה. (כמו שאמרה הפסיכולוגית מההתחלה...) כאן נגמרת אופ' רת'הסכון ומתחיל סרט'מתח. יצליחו או לא

בייבי M

ציון כפירה, העולם הזה

בייבי M מבקרי הטלוויזיה שלנו חיפשו קצת אהבה ולא מצאו. סרט זבל. זהו זה חוזר. אריאלה רבדל וברדוגו ישובו לצחוק

יצליחו ההורים המאמצים להוציא את הילדה מחיק האמא הטיבעית. במקביל למתח, מתחילה האודיסיאה לקבל אופי אמריקאי. במילים אחרות מתחיל סרט של מירדף.

אגב, בירדן, גומר בורביל השוטר על כל השלושה, דילון, וולנטה ואייב מונטאן. כש' הוא שם די גם על השלל. לא הפסדנו כלום. אמרנו לכם: יש מכשיר וידיאו.

החלק השני של הסרט ששודר השבוע היה מצד אחד לא ררוש ומצד שני, לעומת זה, משעמם. כל החלק השני מתנהל בבית'המישי פט סביב השאלה: האם החוזה חזק יותר מת' חושותיה של האם הטיבעית.

מי שחזה בישראל במאבק המישפטי על הילדה הבראוילית קרולין ברונה ראה בסרט בייביאם סתם תיזכורת עלובה. הפרשה שהתנהלה בישראל, בבתי'המישפט ומעל רפי'העיתונים, היתה מעניינת והגיונית הר' בה יותר מאותם אירועים בסרט. רווקא סרט זה, שנעשה מסיפור אמיתי והתבסס על מיסמכי בית'המישפט, היה צריך להיות אמין. ויש לאמר ליזכותו שהוא הכל חוץ מאמין.

בישראל זכתה האם הטיבעית, רוטילדה, בכתה קרולין'ברונה ושבח איתה לביתה שבבראויל. באמריקה היתה צריכה האם הטיבעית להגיע עד לבית'המישפט העליון כדי שזה יכיר בזכותה הטיבעית ויקבע: "אין לצפות מאם טיבעית שתוותר על פרי ביטנה בלא מאבק", אפילו כנגד חוזה שעליו חתמה. רק שם נקבעו לה זכויותיה לקשרים של ממש עם ילדה'הפרייביטנה.

בירדן שידור בינתיים את שורלוק הולמס באמריקה עם רוג'ד מור בתפקיד שרלוק. מה שמסביר למה סכלנו את הזבל עד הסוף.

אריאלה רבדל פונדקאית או זונה

הטלוויזיה הכללית הביאה בשני המי' שכים דרמה המתערת מיקרה אמיתי של זוג מצליחנים נייריורקי, שהשותף הגברי בו התייתם מאמו והוא מבקש להמשיך את מישי' פחתו על-ידי הבאת ילד לעולם. חוסר יכול' תה של אשתו להרות מאלץ אותו להביא את ילדו באמצעות אם פונדקאית.

זוהי תופעה המקדימה באלפי שנות אור את המציאות החברתית שלנו. צפייה מבעד לכרז'ה'ברולה הטלוויזיוני מאפשרת לנו רגע של חסד נדיד, הצצה לעתיד. ההצצה מעלה מחדש את התייה האם יכולים אנו לברוח מקידמה זו או שאנו נדונים לה לנצח.

הסרט הביא את סיפור המיפגש בין שני זוגות: הורג שטרן השוך'הילדים והזוג וויטהר הוולדני, בן למעמד הפועלים. מיפגש שנוצר על רקע ייצרה הלאיברי'כיבוש של מריבבא' וויטהר להרות ונחישותו של מר שטרן להפי' רות. כך, ממיפגש טיבעי ביותר בין גבר לאי' שה, מתפתחת טרגדיה, הנמצאת מקידמת דנא בבסיס ההווייה האנושית.

של מי הילד הזה, לעזאזל? וויטהר מחליטה להיות אם פונדקאית: משמע, היא מסכימה לראות, כמדוע, בילד המתרקם ברחמה פיקרון. פיקרון, שמיד עם סיום תקופת ההריון, תשיבו לבעליו החוקיים, נותן הזרע.

היא מציגה לפני קרובה — בעלה, ילדיה, אחותה וחבריה — את החלטתה ומתמצת אותה באלטראיזם סנטימנטלי, הגיון ממסרים טלוויזיוניים, ולא חלילה, ברצון של אם שילדיה בגרו, ויש בה צורך יצירי נואש לתינוק ואולי גם לכסף.

החליד, מרגע ההחלטה ועד לרגע הלי' דה, נעשה באופן מתורבת וסטרילי, הפועל במסגרות כירורגיות כשרות למהריון ומעוקרות מאנושיות. עד לרגע הלידה לא ניתן ולו אף גם רמז לשד' שיתפרץ מצוואר הלידה הזה.

הפונדקאית, אנושית, חמימה, וחסרת-ס'י' בוכים, הופכת אחרי הלידה למיפלט המי' טלטלת בין רמונים של יצרים קרמוניים. משקרת, מחדדת, מאיימת, מתמוטטת — והכל בשם הרצון להיאחז כפרי בטנה.

מעשיה בלתי'מובנים לה ולסביבתה, והם פוגעים בערך הכל'כך מקודש של החברה האמריקאית — החווה. כיוון שהפרה אותו היא מאבדת את רכוסה, מעמדה, ילדיה ומכונניתה. והיא נודדת בדרכים צרדיות ממוטל אחד למשנהו.

האב מגלה באיחור שהמשתנה היחיד שלא ברק — יכולתה של האם להיפרד מפרי בטנה — הפך למשתנה הקובע. הטלוויזיה האמריקאית מחפשת את האשם למצב בלתי'נסבל זה. האם זוהי הפונדקאית שהפרה חווה או מרכז התפרייה, שלא ריווח לאב על הפגם הקטן בפונדקאית.

אישי אינו שואל מה גורלה של חברה המי' ביאה את ילדיה לעולם באמצעות אם פוני' דקאית ומה המרחק בינה לבין העולם שתאר אטימום בספריו. עולם שבו תהליך התפרייה מנוכר לחלוטין ממיפגש הריגשי בין גבר לאישה, המבוגרים בו פועלים מכוננות והי' לדים גדלים על פי שיקולים של ברירה גני' טית.

בית'המישפט, הדן את הלידה לאביה משי' איר אותו עם השאלה איך נקרא לאשה המשי' כירה את רחמה לכל המרבה במחיר, ואיך נקרא לאב שבחר להביא ילד לעולם באמי' צעות אשה זרה ואיך מצליחים להתחמק מגזר'הדין של הקידמה.

במוקד

גיל גולה של שערוריה

כתבתו של אורי (אכ"א") בהיא'הררי נוב על אסירי כלא שכם עוררה סערה עוד בטרם הסתיים שידורה על מירקע הטלוויזיה. עוד באותו הערב הוצפה מרכזיית הטל' וויזיה בירושלים בעשרות טלפונים של צופים שזעמו והתלוננו מדוע משדרת הטלוויזיה "הילטון של רוצחים".

הפוליטיקאים לא השתהו זמן רב והחלו גם הם בחרפות ובגידופים על הטלוויזיה, עורכיה ומנהליה, ותמהו כיצד יתכן שהטלוויזיה הממלכתית תשדר כתבה כזו.

אריה מקל, מנכ"ל הרשות, אמר שהיומן ככללו לא היה מאוזן, ודן יתר על המידה בנושאים מסוג מסויים.

אך בעוד קיצצם של כל אלה יוצא על הטלוויזיה, התבררו העובדות הבאות: ● אורי בהיא'הרונוב עבר על הכי תבה במשך תקופה ארוכה, באישור הממונים עליו בטלוויזיה, וסיים לצלם אותה בתחילת החודש.

● כיום השישי בצהריים קיבל אריה מקל, מנכ"ל הרשות, בכתב את הלייז'אפ של היומן ובו סדר הכתבות ותוכנו. מקל לא העיר דבר.

● כאותו היום השישי ב-6 בערב צפה חיים יבין, מנהל הטלוויזיה, ביומן כולו וגם הוא העיר שום הערה.

● גם בישיבת'הבוקר השיגרתית של מח' לקתי'החדשות בטלוויזיה, הנערכת מדי יום בחרו של יבין, לא העיר מנהל-הטלוויזיה דבר.

● כפורום חדשות ביום הראשון, הגערך אחת לשבוע בלישכתו של מנכ"ל הרשות, בהשתתפות מנהלי הרדיו והטלוויזיה ומנהלי מחלקות'החדשות ברדיו ובטלוויזיה, התחילו לצופ' הביקורות על הכתבה המסויימת. יבין לקח על עצמו את האחריות, מקל הצדיק אותו.

● אחרי פורום החדשות זימן מקל ללישי' כתו את יבין, אורי בהיא'הרונוב ואת אל'י עזר (גזר') יערי, עורך היומן. מקל אמר שהעיתוי של הכתבה לא היה נכון, בעיקר משום שבאותו יום השישי מלאו שיבעה להרגי האוטובוס.

הוא העיר ליערי שראוי היה לו להתייעץ עם יבין מבעוד מועד לגבי התוכן ועיתוי הדי שדרור.

הוא אמר לו עוד שכדאי לגזון את היומן ולכלול בו מיוגון אירועים המתרחשים בארץ בנושאי חברה, ככלכלה וכו'.

יעקבי נגד ירידה

שר'התיקנות גד יעקבי, שלה ביום הראשון מיברק לא'הרזן הראל, י"ר רשות השידור, ובו התלונן על הכתבה בנושא חבי רות'הנובלה הישראליות בנייריורק, ששודרה ביומן הטלוויזיה בליל'השבת. יעקבי התלונן שהטלוויזיה קנתה כתבה מוכנה מראש ושידר רה אותה ללא עריכה. הוא טען במיברקו שה כתבה מעודדת ירידה.

מיברק ברוח דומה שלח גם רפי אלול, ראש מועצת מזכרת'בתייה.

דתיים נגד מין

במהלך כל השבוע שעבר הגיעו קריאות טלפוניות רבות לשידורו של מנכ"ל רשות השידור. המטלפנים, דתיים ברובם המכריע, התלוננו על שידור ראיון עם הסטלוגיית האמריקאית רות וסט'היימר, שנערך בי' תוכנית מוצ'ש, בהנחיית אבי אתגר. עיקר התלוננות הופנו נגד מישפט שבו אמרה הד"ר רות, שבמקרה הכי גרוע, אפשר להשתמש במלפפון.

130

ביום השני, 17 ביולי, מסר דובר צה"ל על קורבן נוסף של המיורוד הפלסטיני בשטחים המשוחררים. לפי ספירת "דיעה אחרת" מאז תחילת פרעות האלימות הערבית נרצחו 130 איש ואישה בידי המחבלים הישמעאלים, לפי הפירוט הבא:

- 93 ערבים נדקרו, נזרו ונשרפו בידי האחים.
- 37 יהודים נרצחו ברם קר.
- 1 חייל ישראלי נערד.

מד גדיש

מתוך המילון הצודק

ארייזישראל השלמה: (1) השטח בין הים לבין עיראק, כפי שכינוהו בערגה סיעות יהודיות לאומיות. (2) השטח בין הים לבין הירדן, כפי שקראו לו בהרווה אמריקאים ידענים. **ברילב:** קו, הגובע מתפיסת עולם איטית, אך בוטחת. (עייני ערך קרהסואן, סוויטהשורות בתיהסורה, ביתהספר המרכזי לשומרון. מפכ"ל). כהוה משרטט ברילב קווים משוכללים יותר, בענייני רציחות קטנות מסוימות. (עייני ערך רקע מיניבספיפסיכי).

בריךמא: עיתונאי עשיר לשון, בתחום מחזאות וסיפורי בדים. ממציא. מפניניו אחי רונות: "אסירים כיתחוניים קשים" (על רוצחי נשים, ילדים ו/או קשישים); "מדוע דווקא אשקלון נעשתה מוקד כוה של שינאה? לא ברור..."

ביתיהספר המרכזי לשומרון: כינוי צופן למיכללת פו"ם של כנופיות הטרור. אוטנומית, בחסות שרותי בתייהסורה; כספית, במימון ישראל. (עייני ערך טמטום, כסילות, אוילות, קהות).

בדמיך חיי: אלגיה לירית, בחזקת צויהשעה.

גבעתי: טיבת ח"ד מסרום ועמורה, שהוקמה כפרוכוקיה נגד יוסף שריד (ח"כ, פליט מקריית שמונה, מסתגן לוועדת חוק וביטחון; מחבובי ספיר-ז"ל). שריד תובע, חקירה יסודית בגבעתי, בניגוד לעצות כמה מחסידיו במיפלת צ'ירן. עוד נשמע ממנו, ככלאזאת. אייטס תיקשורתי בטוח, הגבעתי הוה.

דמוקראטיה פלסטינית חילוניות: רבר והיפוכו. (עייני ערך כחש, קאדוק, אש"ף שואף, איסלאם, ישמעאל).

דיכוי: (1) הדרך הטובה להתייחס לנשיישמעאל הפורות, בארצות הסביבה. (2) הדרך היחידה להתחמק מהצורך להשמיד כל אויב ולהשיב חוק וסדר בארצותיהן. (עייני ערך חציצת, מסולנאז, פלאסטיק, ביתהספר המרכזי לשומרון, חשיבה אנאליטית, אלוף מחלבס, צוקר).

דרום סודאן: זירה נידחת, שדה ציד של סחר יעבדים (ונשים, וילדים חלקים) ממוצא הסילמה הכירי; שדה קטל לאפריקאיים כהיעור. מתקשר למדיניותנו, מה לנו ולהם? (עייני ערך לבנון, קהות, בדמיך חיי).

הכרה בישראל: הסתורה היקרה אשר אמורים לספק הישמעאלים, ברוב חסדם, כתמורה לתרומה שיקבלו מאת עדת היהודאין המרופטים הנקראים ישראלים. (עייני ערך קאדוק, אילויה, דלויה, התיקוה, כסילות).

חסימוז: מתייחס באהדה לתושב המיזרח התיכון, ומכטא אכזוטיקה, איכפתיות ו/או התלהבות.

חמוזי מוח: מתייחס בגנאי לחסימוז הנ"ל, ומפרש התלהבות כהשתלהבות. ביטוי גזעני, כמובן.

חמור: מנפגעי האינתיפאדה. גיבור של אלפי מילים בתיקשורת. מופת. (עייני ערך נאבלוס).

חישוקים: ניסיונותיהם הגלולים של כמה הרפתקנים לדאוג במצנחחושה גם לאינטרסי יהודי ארייזישראל.

לבנון: (1) דוגמה לקלאסית ליישות מיזרחית יכונית דמוקראטית וחילונית, המבטאה את חריות האדם כאשר הוא חיה, ואת טיבם של מפקחים מסורים מארצות ערב, מהאו"ם, ומדי תיקשורת הליבראלית. (2) זירת ניסויים, בעיקר כסביבות ביירות, לתחמישים ארטילריים מבתי היוצר של דמשק ובגדד. (3) בית גידול עיקרי לסמינר קוטיים מרגיעים. (עייני ערך קיוסיסכמים, בדמיך חיי, סופול, ישמעאל, אסאד).

מוסר לוחמים: שיטה צה"לית לפיה מנחית המפקד (עייני ערך קודקוד בכיר, אלוף מחלבס, חשיבה אנאליטית) הוראות מעורפלות (עייני ערך, להיכנס בהם) לכפיפו — ומייד רץ לטלוויזיה להתראיין (עייני ערך קידום, אחויצפיה, ערסופ) נכשלו החיילים (עייני ערך חפ"ע, גבעתי, חדשות שוקן). הכישלון יתום. הצליחו במשימתם המטושטשת, הניצחון ברוב הורים (עייני ערך, השקינימל אשם, קודקוד מחלבס/מחלבט).

שיח לוחמים: דיאלוג בין ועדת הלם (עייני ערך) לבין אחותו אשתו של משתף פעולה, או חשוד בשטינקרא, או פסיאודומלשן, והכל כנאני שאני הנערה כמה אחים כרוונים. (עייני ערך כבוד ישמעאלי, ברקדמא, דיכוי, חסימוז, מורשת ערב, קאביליה, חמאס).

מיני/כספי/פסיכי (רקע): קרהסברה מוצלח בקודמיו, לפיענוחן של כל הרציחות התמוהות, שקורבנותיהן, הפלא יפלא וחודירועם, חלשים בגופם ו/או בגילם. (עייני ערך סוטים, מאלמיסקי, בדמיך חיי).

מגדיליכרוב: עייני ערך, לא תיארנו לעצמו. ברלב, פיתרון מדיני בלבד, התקוממוח עט"שלים.

יען: (1) עוף מוזר, מהיר תקיף, שאינו יודע לעוף, אך מפליא לבעוט. שמור בחיבר יוטבתה. בעונת הייחום מאדים צווארו ומתפרצים יצריה. בתו של היען נוהגת לטמון ראשה בחול, במיוחד בתקופת הייחום הנ"ל, על רקע מיניכספינשי, אך לא לאמני. (2) מליצה חחוקה

ובלה, בשימוש פאסיסטונייהימי, לגינוי חתירתם הבלתינלאית לשלום ולסוציאליזם של פייסנייהשמאל.

נאבלוס: (1) שמהיהשמעאלי של העיר הרומית ניאפוליס. לשעבר שכם, עירם של פטר והחמור. (2) כינוי שמוצאו כג'נין למעשים ניבזיים המיוחסים בטעות לבנישכם. (עייני ערך עראק, ריקודיבטן, כבוד, נאוה, פנטזיונרזם, שפם, מליצות, הכנסת אורחים ישמעאלי).

עמאן: (1) שמהההאשמי של העיר הרומית פילאדלפיה, לשעבר רבת עמון. (2) עירם של שריפים, מלכים, עוצרים וגם מטה המחאבאראת הירדניים (כשהמידבר קרוב, וחולותיו בולעים הכל, בדומיה). (עייני ערך תיקשורת, טלוויזיה, זכות הציבור, יעילות, מרתפהשבי, ארץ ישראל השלמה).

פון קארייאן, הרברט: עייני ערך מנדלכרום, שיכחה, אהבליות, מוסיקה ריזיה, יד ושם.

פון חוסייני: עייני ערך מופתי, אהבליות, הכרה בישראל, פון קארייאן.

קאדוק: (1) בצרפתית, ביטול. (2) בערבית, עייני ערך דמוקראטיה פלסטינית חילונית, מגעים, לבנון.

שטחים תמורת אוזבקים: מילת צופן להסכם חשאי רוסיישראל ארימריקאי, בעניין טרינספורם של רכבות יהודים מן הפריפריה הסובייטית אל מרחבי הנגב, בתמורה לשיטחי ארץ ישראל שיוגדרו עצמית בשיטת הקאדוק הוחל.

תובילב: עייני ערך נן יבוה, מים ישמעאל, רקע מיני.

שירותי בתי הסוהר (שב"ס)

עבור מיתקן הכליאה – שכם

דרושים

- (1) **מדריכי ספורט** – בענפים: טניס שולחן, כדורסל, התעמלות מכשירים, אתלטיקה קלה. (6 מישרות – אחת לכל אירגון חבלה מוכר).
- (2) **סוציולוג/פסיכולוג** – להרחבה וביסוס הקשר האנושי בין האגפים השונים.
- (3) **דיסק ג'וקי** – מתמחה במוסיקה מיזרחית (לשעות הערב בלבד – 4 מישרה).
- (4) **מזכיר/עוזר מישפטי** – לוועדת האוטונומיה הפנימית. נדרשת יכר לת ניסוח מיסמכים, הגשת תביעות צוות ההיגוי להנהלה, רישום פרוטוקולים של הישיבות המשותפות ומעקב אחר ביצוע החלטות (רכב צמוד + שעות נוספות גלובאליות).
- (5) **יועצת יופי** – לטיפול בבעיות קוסמטיות של הדיירים. עדיפות לבלונדית מלאה במקומות הנכונים. התפקיד מחייב גישה ליבראלית הומאניסטית מיתרינית ללחצי המיתקן.
- (6) **שף/קונדיטור** – בעל ניסיון רב בריז מטעמי ערב. רצוי ידע בהכנת בקלאווה המונית, אך איכותית.
- (7) **מרפאות בעיסוק** – בעלות כישורים מוכחים בטיפול בקבוצות קטנות. נכונות לשחרור מועקות פיסיות מתונות. אירגון חוגי סריגה, באלט ורית מיקה.
- (8) **ספרנים** – שליטה מלאה בספרות המרכזיסטית (שתי מישרות – לניניסט וטרואקיסט).
- (9) **אנשי אבטחה** – לשמירה 24 שעות ביממה על הסוהרים.

תנאי עבודה מעולים (שווים לרמה שמקבלים המטופלים) מובטחים. סביבה אנושית חמה וידידותית.

מועמדים מתאימים, אחרי שירות צבאי מלא באחד האירגונים, מתבקשים להגיש את הטפסים בלישכת הגיוס, בקאסבה של שכם, מול הבית האטום, משמאל לצמיג השרוף.

מאיר לינשיץ

הענק האמריקאי

על המימשל האמריקאי אפשר לאמר שהוא ירדע הכל, אבל לעיתים, למרבית הצער, אינו מבין דבר. ההפתעה המוחלטת, שבה נפלה החלטת מרכז הליכוד על וושינגטון, לא פחות מהתגובות המבולבלות והסותרות בעיקבותיה, מעידות על כך שוב.

גדהחיות הפוליטי הישראלי פרוש לפני וושיני גטון בכל גוניו, צבעיו ופרטיו. אין צורך ביונתן פר לארד ישראלי שיספק לו וושינגטון את המידע. למרות שגם ככאלה אין ארצות-הברית בוחלת. במיוחד מאז מדיניותו של ראש הסי-איי, מתחילת שנות ה-80, ויליאם קייסי, שנפטר בינתיים, להפעיל בישראל גם סוכנים ישראלים. ציר בית-הנבחרים האמריקאי, שניסה בשעתו לחשוף זאת באוני עיתונאים, נקרא מאז לסדר, תוך איום בסנקציות על שגילה חומר חסוי מועידת מודיעין סודית.

אבל במישור הפוליטי הישראלי הכל גלוי פתוח

לא השתנה דבר אחד: המדיניות המסורתית של המימשל בלפי ישראל לטוב ולרע. והרע גדל והלך ככל שישיראל נחלשת. מאז 1967 לא ספקה ארצות-הברית להתייחס לארץ ישראל המערבית כאל זירה שבה צריכות להתקיים שתי מדינות. וי"ש וחבל עזה מיועדים למדינה פלסטינית שבי רתה מיוזר-ירושלים. הקונסוליה האמריקאית שם היא, למעשה, שגרירות לצרכי העם הפלסטיני. דעתם ומדיניותם של האמריקאים ברורה, והם מעולם לא הוטרדו.

האבסורד הוא שבצמרת השילטון בירושלים מזמינים את התערבות האמריקאים, כדי להביס יריבים פוליטיים. המרגי הוא שעלולים להביס את כלל ישראל. המגווח הוא שהמימשל בושינגטון ביסס את כל תוכניותיו על "שיחות" והערכות" עם גורמים מסויימים בצמרת הממשלה — שרק ביקרם רצה.

הפוליטיים. אבל ספק גדול אם היא מכינה את הכוונות האמיתיות של אש"ף ומרעיו — לרחוק את ישראל מקרנינגה למשנהו, בשילוב של מאבק טרוריסטי ומדיני עד דעיכתה ומחיקתה המוחלטת.

הטעות המחשבתית — אסטרטגית של המערכת האמריקאית נובעת קודם כל ממדידה: זהו ענק ללא מתחרה, הקולט כמויות אדירות של מידע בטונות של ניירות, קשה לו לענק, לא רק לעכל את המידע, אלא לרדת מרום קומתו לגבי בעייתיה האמיתיות של מדינות קטנות כוויאטנאם או קאמבודיה, או בדרום-אמריקה.

לכן הטעויות הטרגיות, שהביאו לטרגדיה בויאטנאם, לרצח-עם בידי הח"מארדו'ג' בקאמבודיה ולטבח הפים מפשע בדרום-אמריקה — תוך עירעור מעמדה של ארצות-הברית והאינטרסים שלה בעולם.

נחודשים האחרונים, יותר מאשר איפעס, הוצמדה שוב

בצמרת השילטון בירושלים זומינים התערבות אמריקאית כדי להביס יריבים פוליטיים

ופרוץ מימים ימימה. בשעתו תאר כאונוי עוכר השגריר רות האמריקאית שמואל לואיס, השגריר הקודם, כרע תחת עומס הפטפטת הישראלית. כיצד בז בליבו לישראלים הרבים שצבאו על פיתחו כדי להזין אותו במידע, ב"הערכות" ב"ע" צות". איש התחרה ברעהו במירוץ על אוזנו של השגריר.

גם בחודשים האחרונים מיהרו הישראלים אל הנציגים האמריקאים בקצב דומה. שרים, פקידים, עיתונאים ורבים אחרים רצו, "לטכס עצה", "להחד" ליה ריעות", "להשנות הערכות מצב".

כלומר, לושינגטון ורם כל המידע על המאבק בישראל סביב "תוכנית-הבחירות לפלסטינים". כי בעיניה תוכנית זו היא "היסטורית:....בסעם הראשונה זה שנים שממ" שלה ישראלית אימצה רישמות תוכנית" שלום... כרברי ג'ון קלי עוזר מזכיר-המדינה, ששכח משום-מה את השלום ותוכנית-השלום של מנחם בגין, וגם את קמפ-דייוויד.

כלומר ארצות-הברית הבינה היטב מה שלא סופר לציבור בישראל ש"התוכנית" הפעם פירושה מבוא למדינה פלסטינית (אש"ףית) ב"יש ובחבל-עזה. זה מה שהפך אותה ל"היסטר רית".

כפי שהנרי קיסינג'ור, מזכיר-המדינה האמריקאי קאו לשעבר, חוזר ואומר בכל הזדמנות פומבית ופרטית: "כלל מקום שבו התערבה הבחירות, שם תקום מדינה פלסטינית... הקמתה בגבולות 1967 תהווה סכנה לקיומה של מדינת ישראל."

עקב נקודת-היפנה הזאת, הצפויה במדיניותה של ישר" אל, עקבו האמריקאים בעניין רב אחרי כינוס מרכז-הליכוד. אחרת הוא לא היה מעניין אותם יותר מאשר כינוס מפלגת-השילטון באגודת-האופוזיציה.

ובכל זאת, למרות זרימת המידע הגלוי ולמרות כל הציטיטים הסמיים לשיחות השלפוניות של אישים מרכזיים ומערכת השילטון המרכזית בישראל, וושינגטון הופתעה ממחלכו של יצחק שמיר, כאשר קם קבל "מרכז" ועולם ואימץ את "ההישוקים".

ההפתעה עצמה — מפתיעה. היא הציגה מיד מיספר שאלות: האם הבטיחו שמיר ואנשיו לארצות-הברית, ובאמצעותה לאש"ף — הבטחות הסותרות את העקרונות שנאלץ ראש-הממשלה לחזור ולאמץ במרכז?

וביצד זה קרה שהמערכת האמריקאית, שהיא האדירה ביותר בעולם גם בתחום איסוף מידע, בה טענתה בהערבות-המצב שלה?

השאלה האחרונה מעלה שאלות-זימנה נוספות — אך ראשונה בחשיבותה: ארצות-הברית יודעת כמעט כל פרט על אש"ף, מנהיגיו ועל כל אירגון-טרור פלסטיני אחר. על מרבית תוכניות-הטרור שלהם — המסוכלות — ומהלכיהם

גיימס בייקר

הם יודעים הכל, אבל לא מבינים כלום

התוצאה המיידית היתה ההפתעה בושינגטון, שלא העלתה בדעתה שהאוטובוס הלאומי הישראלי ייעצר במרכז-הליכוד בחריקת בלימים אדירה, לפני שיוזק לתהום של הקמת מדינה אש"ףית, באמצעות הבחירות שהבטיח יצחק שמיר.

אחוזים בהפתעתם ניסו האמריקאים להמשיך בטעותם ול" שגר מישלחת "ליום אחד" לישראל, כדי להבטיח לא רק ש"העבודה", לא תפרוש מן הממשלה, אלא כדי להיות בטוחים שקבוצת שמיר שבה הם תומכים, אמנם תוכל להחזיר את האוטובוס למירוץ במורד. הילידים לא מסוגלים להסתרד, צריך שנצא ונעשה שם קצת סדר.

רק ברגע האחרון נרתעו מכך במימשל. כאשר בארצות-הב" רית — ולא בישראל — השמיעה התיקורת החופשית הערות בקורתיות שמטע כזה של מישלחת ארצות-הברית יתפרש כהתערבות פנימית או כהמשכה — בענייניה הפני" מיים של ישראל. הם העדיפו לעשות זאת גם הלאה בצנעה "בצינורות המקובלים", בשיחות טלפוניות, במיברקים ובאמצ" עות ראשי יהדות ארצות-הברית — אל "ידידינו בירושלים".

הישראלים רצים לשגריר האמריקאי בכדי להזין אחו במידע ובעצות

המימשל נרתע כמעט ממעשי ידיו, גם נוכח ביקורת חריפה שבה נתקל בעיתונות האמריקאית הגדולה. ויליאם סא" פיר ב"ניו יורק טיימס" מנה אחת לאחת את שגיאות מזכיר-המדינה, ג'ים בייקר, בסיינון למתנגדיו שמיר להביסו. ה"וול סטריט ג'ורנאל" הציטע לבייקר ופקידיו לאמין את עקרונות שמיר במרכז-הליכוד.

מה שנוגע לישראל היא למדה במשך יותר מ-20 שנות מאבק על "השחחים", שכלל פעם שארצות-הברית נתקלת בהתנגדות מלוכדת ישראלית — על רקע קיומה וביטחונה — וושינגטון נרתעת, מחפשת נתיב אחר לעקוף את המציאות, גם אם היא אינה משנה את היעוד הסופי.

זוהי גם תבנית התגובה האמריקאית בחלקי עולם אחרים, אל מדינות חלשות מישראל ופחות צודקות ממנה במאבקה על עצם קיומה.

נראה שניתן היה להזין את ארצות-הברית גם מתוכניותיה הסופיות הגזורות מראש ביחס לישר"אל, אילו היתה ירושלים צמודה לעקרונות של מאבק ממושך ומלוכד. אילו חיוקה ההנהגה את השיכנוע הפנימי העמוק בלב הישראלים שצידקת מאבקם.

אבל בפסקיהומו שנוצב מוטב שארצות-הברית תתעכב על משמעות הנחישות הפנימית הלאומית הישראלית, כפי שהשי תקפה גם במרכז-הליכוד, כאשר משאלות-לב התגלו כבר עתה כמיקס-שוואו. במלאת 200 שנה למהפכה הצרפתית אולי נשכח גם מפרשני העיתים וההיסטוריונים לרוע — שבנושאים קדומים לא כמה פקידים ושרים הם שמשכתבים גורלו של עם — אלא הוא עצמו.

שימוזי

הוא גדל בצילם של אחרים. דויד בן-גוריון הטיל עליו צל ענק. משה דיין, האפיל עליו. אף יצחק רבין עימעם אותו. כשהגיעה שעתו להטיל צל התברר שצילו כגודל הפודל.

הוא עשה הרבה תפקידים. בכולם היה חרוץ ועיקבי. כל תפקיד שסיים הגדיל את מיספר מסתייגיו. כל תפקיד חשף את חוסר הכישרון והחזון. מה לעשות? - איש בינוני.

בשטח אחד העלה את הרף. נככלים בתחבולות וב"תרגילים" שנתפשו או נחשפו לא הניד עפעף. בלי היסוס את המראיין תקף בדרך כלל במעמד כזה הוגדר אדם כ"שקרן". אך נהגו בו מעבר להגינות ודיבורו על "כירסום באמינות". איש קטנוני. בינוני.

כראש ממשלה וכשר-חוץ נהג בשררה, כמו עבד שמלך. ב"בום" תיקשורתי טיפל ביריבים - ומעף! בו שיש בו גודל רוח וחכמה, אינו זקוק לכונן דא. אך הוא כאמור בינד לבניו - איש בינוני.

ממליכו ותומכיו, אנשי רוח והגות נעלמו / נאלמו לבל יזוהו עם מעשי דברי שטות. מנהיג גדול היה מורש למדבר. הוא מלין כי זרקוהו לכלבים. כי בגדו בו משמאל ומימין. הוא אף מפתיע את התיקשורת ברגזנות, בנרגנות ובתגרנות. מה נוסף? - רחמנות. באופן עניני - איש בינוני.

נהגו בו בחוסר-הגינות, אולי אף נבבלות. כי איך ממליכים באופן עיקבי, כמירשם לכישלון שיטתי, איש שהוא למטה מבינוני?

אילוח אדם

אדם ההולך ברחוב וממלמל: "אין רשע ממני... אין נבל ורמאי גדול ממני" היה זוכה מכל אחד מאיתנו למבט סלחני, השמור למי שוגעיה-הרחוב. אם וכאשר היה עובר, אותו אדם, לשלב הטחת הראש בקיר עד זוכ רם, תוך זעקות: "אני אשם בכל הפשעים בעיר... צריך להעניש אותי..." וראי היתה החברה דר אגת לאשפז אותו, עם עמיתו לבעייה, כמחלקה סגורה.

כאשר אנשים פרטיים צועקים על עצמם, צובטים ואף מכים את עצמם, זה עיבוב, מדכא, ולפעמים אף מטופל בעלי-מיקצוע. על-ידי פסיכיאטרים. אין בכך עניין ציבורי, ולכן גם אין לכך פירסום.

גם בשוליים הזנוחים של הפוליטיקה הישראלית תמיד ניתן היה למצוא כמה משוגעים. "משוגעים רעים" ו"משוגעים טובים". ההרעם של הגיעו לכלא "הטובים" זכו למבטי חמרי לם.

כשבוררים ושוליים ושמאלנים כאדריב ריגלו לטובת האוייב הם הוכנסו לכלא. כשהפרופטור לייבוביץ קרא לנו, לחיילי עמו, "יודנדאצים", ריחמנו עליו, זיכינו אותו, כד כות גילו המפלגה, אשר לעיתים מביא לאובי דן הצלילות. אף פעם אחת לא לקחנו ברצינות רבה מדי את העשרות הבוררות של השמאלנים, המכנים עצמם בעשרות שמות, מדי

אדר קיסרי

כה אמר הרצל

במרכז כודפשט - 10 דקות הליכה מבית-הכנסת הגדול, המקום שבו ניצב פעם ביתו של חוזה מדינת היהודים - נמצאת הגימנסיה ההונגרית על שם יוסף אוטושו, שם למד תאודור הרצל בימי בחירתו. מפסקה התנועה ונשתרר שקט יחסי, התגנבתי פנימה. ליבי הולם בחזוקה. חשתי בתיקווה, אשר על אף היותה נואשת, רבה היתה עוצמתה, כמו הייתי מנסה להימלט לעיר-מיקלט נכספת.

דחפתי את דלת העץ הכבדה ונכנסתי. אפולית שררה מסביבי. עליתי כמה מדרגות, שהובילו למיסדרון המסתעף ימינה ושמאלה. מולי ניצב פסל-דיוקן. לא של הרצל, כמובן; של אוטושו, מרען הונגרי נודע מן המאה שעברה.

במרכזו של הגימנסיה השתרעה חצר גדולה, מרוצפת. שוטטתי לאורך המיסדרונות, עליתי קומה, הקשבתי להמולה המוכרת, הביני-לאומית, של כיתות ששע שיעור. איש לא עבר במקום. הייתי בודד. לבסוף ניצבתי מול חלון הנשקף אל חצר הגימנסיה, שם שיחקה, למטה, קבוצת-נערים בכדור.

כאן למרת, הר"ר הרצל, לפני יותר ממאה שנה, אמרתי בלחש, מנסה לפתוח עימו בשיחה.

דמותו של עלם צעיר, כבן 15, עלתה מן החצר.

"מה רצונך, אדוני?", שאל בנימין זאב הצעיר בקול נעים.

"אני בא מישראל. ממדינת היהודים...", פלטתי בקול רוטט מהתרגשות.

ראיתי כי פניו משתנים במהירות האור. מולי ניצב עתה הרצל מווקן, מוכר, בא בשנים.

חיוך מר עלה על פניו: "אני מבין", אמר. "אינך צריך להוסיף. אינך צריך להסביר. אני יודע הכל. אני צופה בכך, בני, ממקומי, אני צופה

בכך לאורך כל המאה ה-20." לאחר הפסקה קלה הוסיף: "כנראה שלא היכרתי את עמי. לא העליתי אז, כימים הרחוקים ההם, על דעתי, כי נגיע לאן שהגיענו היום. נכון, יש ממשלה וממשל, יש צבא מוכתר ומיטרה. אולם אין מדינה."

"העם הוא טוב", אמרתי. "העם טוב", השיב, "אולם גורלו של עם תלוי ברועיו, ברועה. זה שנים רבות שאין לעמי רועים. אפילו לא רועה אחד של ממש. אני צופה בכך מדי יום כיומו כמעט. לעיתים קרובות אני נאלץ להפנות מבטי, ככאב, לכיוון אחר."

קולו של הר"ר הרצל היה עולה ויורד לסירוגין. לעיתים היה נבלע בשאון שהקימו הנערים בחצר הגימנסיה. עתה היה קולו ברור וצלול: "הטרגדיה הנוכחית של עמנו היא טרגדיה נוראה: שואה שלאחר שואה. מטרתה של מדינת היהודים, זו שהגיתי, היתה להוציאם מהגלות. ואכן, ארבעה מיליון מבני עמנו כבר מחוץ לגלות, במדינת ישראל - אולם הגלות נותרה עמוק בקירבם. שורש הרע הוא במנהיגות: במקום היגיון - התסכיד, במקום העזה - הפחד, במקום תבונה - התחכמות, במקום אמת - שקר. במקום האגה כנה לעם - בא הכיסא, האינטרס האישי, המיפלגה... פעם רעדו עסקנינו מפני זעמו של הפרזיץ - כיום רועדים מנהיגינו מפני זעמו של היודיד".

"ואתם מנהיגים, המגלים מורכב וחסרת-חשייה מול לחצי הודים - מגלים נחישות אכזרית כלפי מתנגדיהם, בני עמם... גם אחר מילחמותיכם עקבתי את פירות ניצחונותיהם המפוארים של בני, לוחמי מדינת היהודים, השליכו המנהיגים לצדי הדרך כאבן שאין לה הפוכין. את אלפי הקורבנות היקרים, הנוראים, של בני-הנוער, הפכו המנהיגים לחסר-יתכבדות..."

"הר"ר הרצל" - קראתי ממעמקי היאוש - על כן אנו זקוקים לך. שובה אלינו!"

"לו רק יכולתי, בני..." אמר כעצב. ודמותו התרחקה והלכה...

הקיצות לקולו של שרת בית-הספר: "אתה מחפש כאן מישהו, אדוני?" "מנהיג", השיבתי, "מנהיג לעמנו!"

השמאל תופסים מקום מרכזי... על ספת הפסיכיאטר הלאומי

"מצורת יאסר" לרחוב הסמוך, רחוב קווא או קמוטו? לקיבוצים שיקומו "מעלה חוואט מה" וגביעת ג'ורג' כהש" האם ל"חזית" השלום שיקימו עם ר"ז ומפ"ם, רק"ח והמתק דמת הם יקראו "החזית העממית"? האם יורו לגופי המיפלגה לשנות שמותיהם, "חוג משוב" ל"חוג ג'בריל", פלג הניצים ל"פלג אבו-מוסא", מהנה שחל ל"מהנה אקילה לאור רז"?

ט, של בודדים כמו אדיב, בר, מרדכי וענונו, שהוציאו את האידיאולוגיה החולנית מן המי לל אל הפועל, סגרנו אותם תחת סורג וברית. עכשיו פשט הנגע גם אל תוך מיפלגת העבודה. 17 (!) מח"כיה מתכנסים תחת השם כוח 17. מכל השמות שבעולם מאמצים לעצ"מם, כמעט מחצית מח"כי העבודה, את שמו של אירגון-מרצחים.

אילו היו מתכנסים בזמן מילחמת-העולם 17 חברי-פרלמנט בריטיים וקוראים לעצמם: "סיעת הסיס" או 17 סנטורים אמריקאיים היו מתארגנים ב"כוח היטלר", היו שולחים אותם לבלות עם עמיתיהם מגרמניה במקומות מוקי פים גרדתייל ומיגדלי-שמירה. היו מאפשי רים להם ביקור מישפחתי אחת לחודש. בהמי שך היו מסיעים אותם בדרך חר-סיטירית לאי רץ שעימה הם מזוהים.

מה קורה להם לעזוי ברעם, חיים רמון, חגי מרום וחבריהם? מאיפה ההזדהות המטרפת הזו עם גרולי אויבינו ורוצחנינו? האם ברעם החל סוגר לאכרטייב? האם רמון עבר מהערי צת הפלמ"ח להערצת המישמרות האכזריים של ערפאת? האם אברהם בורג החליף את מורשת גיבורי התנ"ך ב"גיבורי" הרצח בלרנ"קה? מה יקרה כשהעתודה הזו תשלוט במיפלי גת-העבודה? האם יקראו לבית-המיפלגה

מכיוון שאנו הומניים יותר, לא נציע לש" לוח את ברעם ורמון אל נשואי הערצתם ככלא שכם או בפרכרי תוניס.

מכיוון ש-17 ח"כי העבודה הם אנשים פרי ליטיים, לא נותר אלא שהציבור ישלח אותם, ביום-הרדין, ביום-בחירות, לאישפוז באופוזיציה, במחלקה הפוליטית הסגורה, כפינה הש"מאלית הרחוקה והקטנה שבכנסת. כי הם חר-לים.

גיל סמסונוב

רישה זו רק מחזקת את בקשתם המפורשת והפומבית של קבוצת חולים זו. כוכור מצהירים 17 החולים, מאז הבחירות ועד היום, כי על מיפלגתם לצאת לאופוזיציה לשם הבי-ראה.

תנאי שואה

50 שנה אחרי השואה עולם הגויים הלוחש שוב מריח דם יהודי בסיטונות, דמם של יהודי ישראל, והוא נע וחג ומתנודד כשיכור בהריחו אלכוהול. ישנם תנאים נוחים לשואה שהגוי מבחין בהם ממרחק עצום, כמו שכריש מבחין בדם ממרחק קילומטרים רבים. וכשהם מריחים את דמנו בכמות סיטונת — הם משתגעים. ואז נוצרת ביניהם, על מישור התנימוע, קנוניות הרצח נגד היהודים ללא כל צורך בהירבנות.

בכל הספרות הנרחבת על אודות השואה לא הועלה, לפי מיטב ידיעתי, אף פעם אחת הרעיון בדבר תנאים מבשרי שואה. המוכר במצב המפליט על ידיו תנאים לזיהוי, שאם הם מתקיימים ברומנית הם מעוררים את החיה האנטי-שמית הרדומה בגוי במידה כזאת שאין הוא מסוגל עוד לייחס ראציונאלי כלפי היהודים.

אבל דבר כמו "תנאי-שואה" בכל זאת קיים. אנו טוענים במאמר זה שתנאי-שואה כאלה מתקיימים כיום. ניתן לזהות ארבעה תנאים כאלה.

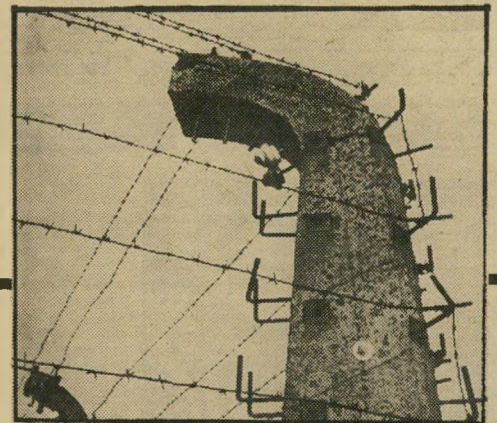
(א) הופעת של קבלן מוצהר ונחוש להשמדת יהודים (היטלר והאצטל ששואה, ערפאת ואש"ף בהווה).

(ב) כחש כלפי הגויים שיקל עליהם לקבל את השמדת היהודים (תעמולה אנטי-יהודית אינטנסיבית על רקע מוסרי ואסתטי בשואה, כחש "הכיבוש" בהווה).

(ג) כחש כלפי היהודים לבל יתקוממו (העבודה משחררת" בשואה, "השלום" בהווה).

(ד) זהו העיקר — מסה קריטית של פעולות איבה ורצח גלויות, בוטות ובוטחות נגד היהודים, מוסוות על-ידי הכחש המקנה להן הצדקה למראית עין.

האינתיפאדה היא המספקת את המסה הקריטית של פעור לותרצח גלויות ובוטות נגד היהודים, מוסוות כפעולות מוצדקות במסגרת מילחמת-שיחורור לאומית בחסות כחש "הכיבוש". האינתיפאדה מרגילה את העולם לקבל את הירי עות על רצח יהודים בתערוכת של סיפוק ושימחה לאירו של הכובש היהודי האכזר. כשהסיפוק ממות יהודים גובר, הוא

עלים בליטוטל

צלבי קרם

זה קרה לפני 50 שנה בגרמניה. וזה קורה כיום. צלביקרם ענקיים צוירו למחרת חג השבועות בצבע אדום על קירות ומבואות בית-הכנסת שעורו שמים בטורונטו, קנדה. לא ביד מרושלת של קבוצת ילדים או ביריונים משועממים. כי אם ביד מיקצועית ובוטחת, כשזה נעשה כמיבצע מושלם. ללא עיקר בות. היכן? בעיר השקטה והיפה, המסמלת לכל שלושת חצי מיליון תושביה את שיה הטולרנטיות וערוב הגזעים. טורונטו, אונטריו, קנדה.

אבל כשם שלפני 50 שנה לא רצה אף אחד להאמין לרעיר נותיו של היטלר בדבר היטול היהודים, והפיכת גרמניה לנדיה מהם, כי הרי גרמניה היתה הנאורה שבמדינות באותם ימים. כך גם בטורונטו, כמו בישראל של 1989, לא רוצים להא- מין לדברים הנכתבים קבל עם ועדה. "SMASH Z.O.G" נכתב על קירות בית-הכנסת. כשפירוש המילה ZOG הוא ממשלת הכיבוש הציונית. הקהילה היהודית, שחינה בת כמה

יוצר בגויים התמכרות התובעת עוד ועוד קורבנות. וכך, לאט לאט, משתחררת החיה האנטי-שמית מחרצובותיה.

דינאמיקה זו כבר החלה לפעול. במסעות-ההסברה של ראשי-הממשלה ושרי-החוץ בבירות העולם, כדי לעשות נפשות ליוזמת-השלום, הם נתקלו בקיר אטום. הובעה אמנם הרבה תמיכה ביוזמה, אך תמיכה זו נכרכה תמיד בתנאים שמוכרחים להביא להקמת מדינה פלסטינית ממערב לירדן; ועידה בינלאומית, הגדרה עצמית לפלסטינים, משאומתן עם אש"ף וכל הקאטאלוג ההתאבדותי הזה הידוע לשימצה ולזרא. ארצות-הברית "ידידתנו הגדולה" שבה ביקשו מנהיגי ישראל מאז ומעולם מיפלט בעת צרה, היא עצמה מובילה את מסע- ההשמדה נגדנו. התייצבות כזו פה אחר של כל ראשי-המדינות ושרי-החוץ לצד אירגון-טרור היא מורה לכאורה, אך לנו היא מוכרת היטב מלפני 50 שנה. זו קנוניות-הרצח נגד היהודים שאינה זקוקה להידברות שאותה הוכרנו לעיל. העולם, כביכול, אינו תומך באירגון-טרור. הוא תומך במילחמת- שיחורור. אך במעמקי נפשו של הגוי כל חיך-ערכו של אש"ף הוא בתיקות שתולים בו להשמדת ארבעה מיליון יהודים. הגויים עצמם כבר אינם שולטים בתהליך. החיה האנטי-שמית ננפשת כבר השתחררה והיא משתוללת.

אלה הן התוצאות הראשונות מיוזמת השלום. הסכנות שבה, במיוחד כשיא מצטרפת לכישלון בריכוז האינתיפאדה, מתחילות להתמשש. היוזמה היא בלי ספק רעיון מפולפל, מלא באותה פיקחות יהודית שצייברו הישראלי כל כך משתגע אחריה. לו היינו נתונים באיזה משבר פוליטי חולף, היוזמה המדינית היתה יכולה להיות רעיון לא רע. אבל אנחנו לא נתונים במשבר פוליטי חולף. אנחנו חיים בתוך אפוקליפסה מתגשמת והולכת במהירות, כמו יהודי אירופה במילחמת- העולם השנייה. במצבים קיצוניים כאלה פיקחות יהודית מעולם לא הועילה. יש מצבים שבהם עם צריך לקום ולהבהיר לאויביו ולידידיו כאחד, שהוא מתכוון להילחם על חייו בכל האמצעים המותרים לרשותו.

במצב הנוכחי של בידוד מדיני מוחלט, כאשר ידידתנו המסורתית מתייצבת בראש אויבינו, עם אינתיפאדה מבפנים והתעצמות ללא תקדים של מדינות ערב מסביב בנשק קונוונציונאלי ולאיקונוונציונאלי — יוזמת-השלום היא פשוט לא רלוואנטית.

במצב השורר כיום, הדבר החשוב והרחף ביותר הוא שתייצב בראש מערכות ישראל, לשלום או למילחמה, אדם שעצם מנהיגותו תפוז את האשליה ההולכת ומתפשטת בעולם, שאפשר לגמור עם יהודי ישראל באותה קלות שבה גמרו עם יהודי אירופה. לאדם כזה יהיה גם יותר קל להביא לארץ שלום-אמת. תכונות רכות דרושות לו. אך התכונה העיקרית, המהווה סימן היכר מובהק לכך שהוא האיש המתאים לעמוד בראש בתקופה זו, היא כושר עמידה בפני לחץ אמריקאי, כי ארצות-הברית היא כיום מקורה-הסכנה העיקרי לישראל.

זהו סימנה-היכר אחר. סימנה-היכר נוסף הוא שעליו להיות בעל תווה גדולה בנגב.

מאות אלפים, הואילה להקציב פרס של 5000 דולר למוסר פרטים על חברי "הכוח הלבן" (W-P). זה הכל.

הרב הראשי של בית-הכנסת, הנרי הושנדר, אמר לי בשיחה אחרי האירוע, כי היהודים בקהילתו אינם מתרגשים מהמייק רה, ואינם חוששים שיקרה להם מה שקרה בשואה לעמים. הם טומנים את ראשיהם בחול.

גם ראש-העיר של טורונטו, ארט אגלטון, לא חושב את הדברים לרציניים מדי, וטוען שהוא לא ירשה שדבר כזה יישנה, או שיתפתח למעשי-רצח. אך מי שראה את הסרטים נבנד ומיטיסיפי בונרש בשנה האחרונה, יודע שאת הקרקלוקס קלאן לא הצליחו לבער באמריקה. וחבריו ממישיכים לצאת למעשי-היהודים שלהם, הכוללים רצח כושים ויהודים, שריפת בתיהם והרחקתם מקהילות אמריקאיות, כמו שהגרמנים רצו "גרמניה נקיה מיהודים".

לפני שמונה שנים הם התעללו בלבושם של חרדים במונט-ריאול, וכעת הם מעטים צלביקרם וסיסמות בנגות הציונים. אולם ועוד מעט קט וההיסטוריה תחזור על עצמה. או לכל היותר האלים המכונים כבר את ניירות-ההגירה לקני דה, ואולי כבר אורזים את המחזורות — בשורה לי אליכם. הישועה לא משת תבוא. שם, בצפון-אמריקה, במקום שנרמה שהזהב צומח על העצים (והוא לא צומח, אך ראיתי אותם מוזיעים ורוחקים בעבר חופי דולרים, ונאבכים על הישרות קיומם כיהודים) — רק צלביקרם תמצאו. ומשם — הדרך לשואה חרשה היא קצרה ביותר. זה רק עניין של זמן, שא מריקה תהיה נקיה מיהודים. חבל רק שצלביקרם לא מוד כירים לכם כלום. השתדלו.

במוסף חדשות של סוף-השבוע ראינו את השקרן מכרם חורי מחזל, שנתפס על חם כשפירסם כתבה מצוצה מן האצבע על הנעשה בעזה. (פורסמה בהעיר ללא בדיקה). נושא הראיון היה רווקא שם-מישפחתו המורכב. בחדשות העזו לכנות את כותביה-מעשיות הזה בתואר המחייב "עיתונאי". צריך לקוות שעיתונאי חדשות אינם משייכים עצמם לחוג מספרי האגדות מסוגו של מחזל. ●●●

כששמאלני חושב טרנספר, אך עדיין רוצה להשאר בקליקה, הוא תמיד אומר: "בסוף הפלסטינים ישל- מו שוב את המחיר כמו ב-48", וזה יהיה "נורא חבל"... "יאמר ולא יוסיף. מעניין מה היה שם באמת באותה שנת 48 המיסתורית הזאת? ●●● ח'כים ממתנה בייקר" במיפלת-העבודה נפגשו באחרונה עם ח'כים מ"כוח 17" במיפלת, כדי לשקול צעדים לורוז "המתן לשלום" של ישראל במיורח התיכון. ומי אנחנו כי נליו על אמריקאים המתאמים עמדות עם אש"ף. ●●●

לאור פירסומי הלישכה המרכזית לטטאטיסטיקה, הובהר כי השנה יש פחות יהודים יחסית משנה שעברה, אך לאיוון יש יותר ערבים. כל זאת בלי לקחת בחשבון את השטחים. אפילו ניסוג מהם, עדיין יהיו בכל גבול שני עמים. ●●●

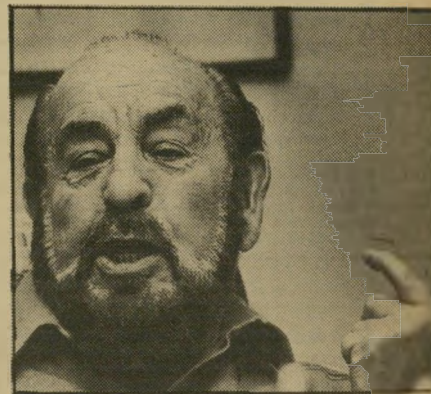
"שלום" — ברך המחבל מקו 405 את הנוסעת מקנדה ז'ל. הרי הוא כבר שמע רבות משמאלנינו ש"שלום עושים רק עם אויבים". ●●● בעיקבות שיורר הכתבה ביומדה-טלוויזיה בערב שבת, הודיעה לישכת התעמולה הממשלתית כי "לאור הביקוש העצום אין באפשרותה לקבל בשנה הקרובה עוד מתארחים בכפר הנופש המפואר, המכונה בעגה המקומית כלא שכם". עקב הדרישה הארי-רה יתקבלו במקרים חריגים רק שורפי ילדים עם המלצות חמות. ●●● ועוד נמסר בכתבה, כי המדינה משקיעה 18.000 שקלים לשנה בכל רוצח ילדים וסתם מחבל. יוסי בן ה-13 מאפקים שאל את החברים אחרי ארוחת הצהר-ריים, שכללה שתי פרוסות-לחם וכוסית, מה הוא צריך לעשות כשבלי לקבל מהמדינה אוכל, לימודים, או סתם 18.000 שקלים לשנה. ●●● עכשיו גם מובד לחברים מרוע אין באחרונה עיסקאות ג'יבריל למיניהן. החברה פשוט לא רוצים להשתחרר ולהפסיד את המקום בי "ג'יבריל academy". ●●● לאור "רומאן האהבים" בין הממשל האמריקאי למיפלת-העבודה, עשויה להתקבל הצעה שתמליץ על הצטרפות חברים מהמיפלתה הרפובליקאית לפינקסה-הבחורים של מועצת הפועלים יחד עם תכריה-קובוצים. הרי מה זאת התערבות אמריקאית בהסדרות לעומת התערבותם בהחלטות אחרות של המיפלתה והממשלה. ●●● לחברים נודע שעקב בקשות חוזרות ונשנות מצד מקורבי ישראל קיסר, עומדת ארצות-הברית להפעיל לחץ על הליכוד שלא ינקוט בצעדים העלולים להתפרש בעולם כולו, ובמערב בפרט, כניסיונות-השתלטות על הסדרות-העובדים. הנשיא האמריקאי יקרא בקרוב לליכוד להפסיק לחלום על ההס- תדרות השלמה. ●●● החברים לא יתרגזו על יצחק שמי יאם יעביר את עיקשותו הגנה שלא לדבר עם אש"ף להתעקשות לא פחות נחרצת שלא להעביר לשום ידיים ערביות איזו שהיא שליטה על שטח שנמצא 14 ק"מ מחוץ-הים, שהחברים משתדלים שלא להגיע אליו בימי שבת. היחס לשיחות עם אש"ף אף פעם לא היה מדד נאמנות לשלמותה וביטחונה של ארץ ישראל... ●●● עתה לאחר שהשילטון בירדן מתחיל לאותת איתותי קריסה, אולי מוטב להתחיל לדבר עם אש"ף על הסררי אוכלוסין, כמו שמדברים היום בין רומניה להונגריה, בין מערב-גרמניה לרומניה, בין תורכיה לבולגריה. הפיקציה השילטונית הנוכחית בירדן לא תחזיק מעמד עד עולם. והחברים, כמו שאתם רואים, הם בעד שתי מדינות לשני עמים.

החברים של אופירה

המתיאטרון. המטעם הוא עשיר בהשקעות כספיות במור צרייכריה. הוא עשה כסף רב מקנייה ומכירה של מסמרים ודברים דומים. הוא יכול היה לעבור קוה, להיות נאמן. מרון לא היה מעולם. הוא הלך עם הרוב.

שולחנות התיקה הגדירה אותו כ"כראיניק". היא מספרת כי לפעמים פנו אל רודנסקי שיוסיף את תחמתו על מיכתבתלונה להניח הולת המתיאטרון. כמעט תמיד הוא סירב. פעם הוא נאנח באוזני השחקנית ובכעס אמר כי אחרי 20 שנות מאבק להתקבל להבימה הוא אינו מתכוון להסתכן. "אולי הבין כי עליו להיות בסדר", "אומרת השחקנית, "את מקומו היה עליו לבנות לא רק בוכות כישרונ", היא מחייכת חיוך רבימשמעות.

נראה שלדעתם של השחקנים, חברייהקור לקטיב של פעם, לא היה שנקראים כיום "דור הנפילים של אז" לא אלהים ולא לעלות על בריקדות נראה היה כהתנהגות "כראיניק". שמואל רודנסקי, למרות שבגילו נחשב לאנשי הדור המייסד, נמנה על הדור הממ

שיך, יחד עם שרגא פרידמן, שמוליק סגל ואחרים. לרפוסיההתנהגות של הדור הממ שרצו לשחק ולא לעשות מילחמות, לא היו אוהדי עם קרב הדור שקדם. וחשבונות עושים עד היום.

פינקל סיפר כי בשלב מסויים התקלקלו היחסים בינו לבין רודנסקי. גם שלא לציטוט של הסכים לספר על כך. פינקל לא יכול היה לטול לרודנסקי את הצטרפותו למיכתב תלונה להנהלתהתיאטרון על ריב שנגלע בין פינקל לשחקן נינו ז"ל. הסיפור התרחש בעת העלאת פר נינו. פינקל קיבל את התפ"ק ברודנסקי, וטען כי הוא חולה. כעבור דקות אחדות פינקל צווח על חברים. הוא רצה להכותו, אך לא פגע. החברים, בראשות שרגא פרידמן ז"ל, כתבו מיכתבתלונה כנגד פינקל, ובו טענו כי פינקל אכן היכה את נינו. על המיכתב היה חתום גם רודנסקי.

רודנסקי לא רצה להצטרף לעצומות. כשי כבר הצטרף — הפסיד חבר. רודנסקי רק רצה לעבור.

"דיוש" הבה, תנו לי, היה נוהג לומר לכל תפקיד שהוצע לו. העיקר לעבוד. העיקר לשחק. להיות מחליף — "דיוש". תפקיד זוטר ביותר — "דיוש". רק תנו לעבוד במי דינה האת. שחקן גדול הוא לא היה, אלא כששיחק את עצמו. בטוביה החולב עשה את תפקיד חייו. שיחק את עצמו.

את התפקיד עשה שככבר עבר את גיל 60. היה זה בשנות ה-60 כשיא פריחתו של תיאטרון גודיט.

רודנסקי, כמו טוביה, היה איש עממי בעל לב טוב, ריאות עצומות וקביה בעלת קיבולת בלתיגדלת. הוא לא היה אינטלקטואל "מאמתי בתפקידישטת. אני רוצה לשחק לעומק", — אמר בשפתו העממית. שפתו זו ומנהגיו העממיים שהיו לו בעוכריו.

אולי בגלל ההשפה העממית הזו ואולי פשוט בגלל תחילה המאוחרת שבה התקבל לתיאטרון לא נתנה ההצלחה הגדולה בגרמניה לרודנסקי את הלגיטימציה שחיפש. הוא היה אוהביקהל, אבל אצל חבריו עריין נשאר אהיסטייה. עד מותו.

וכאשר תפס אותה היכה, בעט ומשך בשערה, ואחר כך גרר אותה לפרס ואנס אותה. בהזדמנות אחת, כאשר חשד כי בגדה בו, נטל אותה לפרס, הלהיט את מצת המכונות ואיים לשרוף את איבר מינה.

"כאשר פתח לי במישרה מה רינה מעלילה עלי, נכנסתי להלם. לא הבנתי מה קורה לי. חשבתי שהכל יעבור תוך כמה ימים, וכולם יבינו שזה סתם שקר. אני מצדי לא סיפרתי למישרה כלום, כי הרי לבטחתי ליד קבר הבאבא סאלי לנצור את לשוני ולא לגלות לאיש על היחסים בינינו.

"אין לי עבר פלילי, ואף פעם קודם לכן לא יישתי במעצר. החוקרים היו נוראים, היה שם קצין אחד שהתנכל לי במיוחד. הוא הבטיח לי שיכלא אותי ל-10 שנים, הרים עלי אלה, אמר שיאנסו את אשתי והשפיל אותי. אני מוכן לסלוח לרינה על מה שעשתה לי, אבל לקצין הזה לא אסלח לעולם".

בשלב מאוחר של המעצר שכרה מישפחתו של גבי את עורך הדין הרצל חבקוק, כדי שייצג אותו. כאשר צעדי הסניגור את הסיבה שבגללה לא מסר גבי את גירסתו למישרה, שיכנע אותו לומר את כל האמת ולהסביר למישרה מדוע שתק. בבית המישפט שיכנע הסניגור את השופט שלא לארץ את מעצרו של גבי, ואחרי שלושה שבועות שוחרר.

שייצא

כבתיאישום שהוגש נגד גבי באפריל השנה היה מחיר באורכו ובאיזומים שיוחסו לו. עורך הדין חבקוק הזהיר את גבי שלא להיפגש עם רינה, ולא לשוחח איתה כדי להשתכנע כי גירסתו של גבי היא אמת, הולך איתו הסניגור לבתי המלוך ולמישפט שבה היה נפגש עם רינה, ושמע מעדים ניטריילים על סיפוריההבה שהיה בין השניים.

בעוד גבי וסניגורו עסוקים בהכנת ההגנה למישפט, התחילה רינה להתקשר שוב אל גבי. בעצת סניגורו הקליט אותה, וכאשר נפיגש איתה, כלי ידיעת עורך הדין, דאג שמישרה תיקרות יצלם את האירוע.

עורך הדין חבקוק, ששמע את הקלטות הרבות שעליהן הוקלטו שיחותיהם של הנאי שם והמתלוננת, הבין שאין מקום לכתב אישום. במקלט נשמעה רינה אוהבת ומסורה, היא הבינה את גבי "האנא הורא" לארוחת דאגה לשלומו, אמרה שהיא אוהבת אותו וביקשה להיפגש איתו לשם קיום יחסימין.

למרות והירותם של השניים, ראה אותם אחיה של רינה במכונת. הוא איים על גבי שיהרוג אותו ויאנוס את בתו מנישואיו הראשונים, אם לא יניח לרינה. רינה סיפרה למי שפחתה כי גבי חטף אותה. למחרת הכינו לגבי "מי מארב, ורינה התלוננה במישרה כי מאז שוחרר ממעצר אנס אותה עוד שבע פעמים. גבי נעצר שנית.

עורך הדין חבקוק הביא לפני שופטת המעצרים את ממלילי הקלטות בין גבי ורינה, שנערכו סמוך למעצרו. לא היה שם מילה על אונס או על מריבה. השניים שוחחו כנאה בים משתוקקים למין, המתגעגעים איש אל רעותו. השופטת לא מצאה זמן לשימוע את הקלטות ועצרה את גבי לשיבוע ימים. תוך הזמן הזה פנה הסניגור לתובעת רחל גולדשטייט, שהגישה את כתביאישום, השמיע לה את הקלטות וריאה לה את התמונות שצילמו החוקרים הפרטיים.

בתמונות נראים גבי ורינה מטיילים עם הילדים, שבהם היא מטפלת במקומות שונים. החומר היה כליכך משכנע, עד שהתובעת בהגינות הרבה, עשתה צעד בלתימקובל וביקשה למחוק את כתביאישום נגד גבי עוד בטרם החל הדיון. בית המישפט נענה, ומחק את כתביאישום.

גבי חזר אל אשתו רבתי הסבלנות, והבטיח לכל המעוניינים כי הפעם הכל נגמר סופית בינו ובין רינה. "אבל אני לא בטוח שאם תכיניסי את שניהם שעת לחרור אחי, הם לא יתחייבו להתגפף עד שיצא עשן. הם מכורים לסכס וזה לזה." אמר הסניגור.

דוח

שואה למכירה

הרב אברהם וייס, מהמכון העברי בריכרדייל, ניויורק, הגיעה להפיגין מול המינור כאושי וויץ, העובר שיפוצים. הפועלים הפולנים במינור השמיעו קריאות גנאי לעבר המפגינים, בעיור כומרסטורנט קתולי צעיר, שצעק לעברם: תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה! תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה!

עד כאן עיקר הידיעה. מכאן כמה מסקנות ושאלות, שלא מצאתי בידעונו אחרונות.

(1) מאיה טעם באו מפגינים יהודיים מניו יורק למחות נגד שיפוצו של המינור? מה רע במינור הזה? מי הם בדיוק המפגינים האלה? לאיזו כת הם שייכים?

(2) גוף הקשר, אם בכלל, בין המינור למח"נה הריכוז אושוויץ?

(3) אם המפגינים, נגררו במורד המדרגות, והוטלו אל מחוץ לשער המינור? — סימן שקודם לכן נכנסו באתו השער. מי התיר להם להיכנס? האם המינור אינו שטח פרטי? האם תואמה ההפגנה עם יושבי המינור או בעליהם? האם ביקשו מהם רשות כניסה?

(4) גוף הידיעה קובע, שהפועלים הפולנים במינור השמיעו קריאות גנאי לעבר המפגינים. מה הם צעקו בדיוק? אולי "מניאקים, אל תפריעו לעבוד" (בתרגום ספר מארז)?

(5) כומרסטורנט (אחד), כך לשון הידיעה, "עודד" את הפועלים וצעק לעבר המפגינים: "תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה". יהודים (לא כתוב כמה) צעקו: "פולנים נאצים, אנטישמנים". מי התחיל בצעקות?

מכתב

כבוד הנשיא

כבוד נשיא מדינת ישראל, בית הנשיא ירושלים

הנדון: הופעת כבודו בחוברת "תשורתחון"

ביום א', השבוע, רכשתי את הירחון אותוח (ביטאון איגוד המפרסמים), ומצאתי בתוכו חוברת פירסומית נת שמונה עמודים, שהופקה על-ידי גייר כרומו מהודר, בארבעה צבעים.

מתוך הנחה שכבודו טרור בעיסוקים חסר כים יותר, לתיפארת מדינת ישראל, אני מבקש לשתף אותך בתקציר חוויתי העיון בשמור נת עמודי החוברת הנ"ל.

הכוותרת בעמוד השער קובעת: תשורתחון חן בע"מ מציגים לחותישנה רומית, — המיבחר העשיר והגדול בישראל, ומביתיהי צר של יוניפונלים בע"מ — הראשונים ביי צור לחותישנה בישראל".

עמוד מספר 2 מבקש: עטוף את ביתהיעי סק שלך במעטפת אמנותית" (כולל פירוט סוגי מעטפות, בגדלים שונים).

עמוד 3 בחוברת קובע: "תן לוח — קבל לקחה... בפירסום על לוחישנה — רואים אר תן כל השנה, וכאשר רואים אותך — זוכרים אותך וקונים אותך".

בעמודים 5-4 (עמודי האמצע) נרפס מיג' וון "קולקציית הלוחות לשנת תשנ"ג 1989-90". בין היתר מוצעים למכירה סוגי

כבודו בחוברת "יניב פעלים בע"מ"

הלוחות הבאים: "לוח פלקס אסקולטיבי" (מס' קטלוגי 4,003), "לוח שלוש קומות" (מס' קטלוגי 3,003), "לוח ספורט" (מס' קטלוגי 2,002), "לוח החרות פסטהאו" (מס' קטלוגי 1,004), "לוח המותרות שנת" (בחוזה עם חוזה הניתנת להסרה, מס' קטלוגי 4,001).

בעמוד 6 מופיע "מבחר יומני מינהל לשנת תשנ"ג 1989-90" (יומן רגיל, יומן ספוגי ויומן סקאי מהודר). ובעמוד 7 תצלום צבעוני של כבודו, כשי הוא מציג לראווה את אחד ממוצרי יניב פעל'ים בע"מ. תודה על תשומת ליבו.

בכל הכבוד, מ. וולן תורדון 3 תל אביב

ביקורת שינוי מין

קובי ניב, פמיניסט, חדשות, השתלח השבוע (יום ב' 17.7) בהעולם הזה ועורכי בקטע הבא:

פמיניסט / קובי ניב
נשות "העולם הזה"
זכותו של כל עיתון, בייחוד של עיתון לוחם חירות וזכויות אדם כמו "העולם הזה", לבחור כל דבר לעמודו הראשון. אבל סיפורי רכילות מינית נבזית מביא לנו העיתון הנאור הזה, רק כשהם על נשים

"חדשות" 17.7.89

***

יש המשך לקטע הזה, אבל העיקרון ברור. עד כאן תמצית הסיפור. חמישה ימים לפני שנרפס הקטע של ניב בחדשות, יצא לאור גיליון 2706 של העולם הזה, וכך נראה השער שלו:

שער "העולם הזה" 17.7.89

***

זה לא אומר שאני גא בשער הזה. זה לא מעיד שהיתה להעולם הזה סיבה מיקצועית ראוייה, שהייתה אותו לפתוח את הריץ-רץ של אפרים קישון רווקא בעמוד הראשון. ההיפך הוא הנכון. אבל השער הזה, לברו, בלי שום תוספות, שומט את הקרקע מתחת למיגדל-הקלפים הפמיניסטי שבנה קובי ניב. והיו לו חמישה ימים תמימים, כדי להתאים את הקטע שלו לעובדות. כיוון שניב לא טרח בזה, אפשר להסיק אחת משלוש המסקנות הבאות: (א) או שמשלמים לו לפי מילים. (ב) או שהוא סבור שקישון עבר ניתוח לשינוי-מין. (ג) או שאחרי כליכך הרבה שנות פמיניזם, הוא רואה רק רגדגנים.

לבושת יהודים
מכונת-התעמולה של המגזן מיל המזמר הקתולי עורכת באינטריוו - הלבנת הארשה בירי פולנים
7 יהודים אמריקנים, עמיתים מליתות, כשכר סות לראשיהם, הובו על ידי פולנים פולנים, בעת שמקישו להסגין נגד המיזוג הקתולי, שחוקם בשנת 1984 באותו שמימש בעבר מחנה מנות באיטליה.
זהו זה אחד המחנות המבוערים ביותר של אלימות אנטי-יהודית בפולין, זה שנים רבות. המסלחת הקונסולית רית הישראלית בורשה ביקשה, כי המשלה הפולנית תקים ועדת הקדה וסמית לבריקת הנושא. עיריאות סניף רן, כי קבוצה של יהודים אמריקנים, בראשותו של הרב אברהם וייס, מאמך בון העברי בריבדיל, ניו-יורק, הגיעה להפגין מול המינור באושוויץ, העיבר שפיצים.
(סיף בעמוד 13)
הרב אברהם וייס טניו יורק נגד על ידי פולנים מולנים באושוויץ. (תצלום: א.אי מין)

"ידיעות אחרונות", הראשון: מלח על הפצעים

יש ושוב את היקף האירוע ואת המשמעות העומדת מאחוריו, לפני שהוא מחליט להרפס כותרת כליכך מרחיקת-לכת.

***

שני הנתונים הבסיסיים האלה לא היו בירי עורך העמוד הראשון של ידיעות אחרונות. אבל נתון אחר היה ביריו, בלי ספק. הוא ידע שהכותרת "מכים יהודים באושי" וויץ" היא כותרת מוכרת. הוא ידע שתצלום-צבע של יהודי נגרר בירי קלגסים יסייע לעיתון שלו להיחטף מהי דוכנים. והוא ידע שרוב קוראי ידיעות אחרונות יגיבו ברטט על המניפולציה הכרוכה בהדפי סתה של הכותרת הזאת. עורך העמוד הראשון של ידיעות אחרונות העמיד ביום א', השבוע, את השואה למכירה. וזה גרוע מכל כותרת צהובה.

מי קילל ראשון? מי צעק יותר?

***

מאחורי הטכסט של ידיעות אחרונות ניצבים הרבה מאוד סימני-שאלה ומעט מאוד תשובות. אף-על-פי-כן, עם מעט סיוע מהיררה-יהלבה, יכולות העוברות הקלושות לתמוך בקושי בכותרת היריעה. אבל הכותרת, כאמור, עוסקת בשואה. וכדי להעלות כותרת כזאת אל מיסגרת הצבע הכוללת ביותר בידיעות אחרונות, צריך קצת יותר ממיקבץ קלוש של חלקי-עוברות והשערות. כדי להצדיק את פירסומה של הכותרת, צריך העורך לעמוד בכרוך מאחורי שני נתונים בלתי ניתנים לעירעור: שהיהודים הוכו רק מפני שהם יהודים, ושלא היה מצידם שום ביטוי של התגרות מוקדמת ומכוונת. וגם במיקרה כזה, חובה עליו לשקול שוב

אתיקה

אתנו לעניין

שער "לעניין": ברטר עם בן-שושן?

טר קטן. סגרנו איתם על שער חניס וקיבלנו את הציצים של בן-שושן. מהשבוע הבא אולי תצא מזה גם מודעה פה ושם. אל תעשו עניין. לא נורא שזה לא מוסרי. לא נורא שזה לא מיקצועי. אבל חבל שזה כליכך גלוי, כליכך בולט, כליכך לא חכם. אפשר לעשות את זה גם אחרת. הנה, עובי דה: חדשות (יום ו' 13.7) פירסם בדיוק את אותה התמונה, מבלי לשלם שום תמורה גלויה. יכול להיות שמישהו עבר על לעניין?

לעניין. ימינון תלי-אביב וגושדון, הקדיש ביום ו' האחרון את עמוד השער שלו לסירטם החדש של רובי גל ואילנה שושן. לכאורה אין בזה שום רע. לעניין אינו אסופת הכרומו הראשונה במדינה, הפוסקת את עמודיה לפני שקפיות יחסייה-צבור של חברות מפיציה-סרטים. קדמו לו רבים אחרים, טובים ופחות טובים. ההבדל בין לעניין לבין מוספי הבידור של מעריב או ידיעות, הנוקטים בשיטות דומות, מתבטא בעובדה שלעניין הוא יצאנית פחות חכמה. חסרה בו מידת התייחסות האלמנטרית, הררושה כדי להסוות את אתנף-התמורה. עוברת: בעמוד 8 של לעניין, באותו הגליון, מתפרסמת תמונת-עירום של אילנה שושן, כוכבת הליטוניה-הבורקאס החדש. את יכבות המחאה בעניין הכותרת שקשר לעניין לשדות מאריה-עצין של שושן ("שני שושנים"), אני מותר ליקובי ניב מחדשות, כי הוא מתפרנס מזה. מה שמטריד אותי יותר הוא המסר שמשגר לעניין לקוראיו: תראו, חב' רה, אומרת המערכת, עשינו בשבילכם באר-

הלוקוח נעלם

ב פסקדין שנתן השופט אברהם חלימה בבית-הדין העליון, הביע פליאה כיצד הסכים עורך-הדין יחזקאל ביניש לנהל בבית-הדין של לקוחו, אדי סופר, שהכחיש כי נתן יפוי-כוח בתיק קודם. בית-הדין הביע פליאה על-כך שעורך-הדין לא הגיש תצהיר, המסביר את העניין. אחרי פירסום הכתבה על כך (הבעל ש"ל... העולם הזה 12.7.88) הגיעו לידו העולם הזה התצהירים שהוגשו מאז, והי מסבירים את העניין המוזר.

אדי סופר, שהיה בזמנו מנכ"ל של אולפני הטלוויזיה, ובעלה של קריינית-טלוויזיונית הערבית גליה סופר, עזב את ישראל ביולי 1983. את הסכסוך הגורשני עם גליה עשה בלונדון, באוגוסט של אותה שנה. משם המשיך לארצות-הברית. גליה חזרה לישראל. באוקטובר 1983 התברר בבית-הדין שהשופט בירושלים תביעה בדיון רחוק נגד סופר, שהוגשה על-ידי אדם בשם ישראל מוסק, על סך 100 אלף דולר. ההזמנות לתביעה נשלחו לכתובתו של סופר, שם התגוררה באותו זמן רק גליה, שכבר היתה פרודה מבעלה.

כאשר החלו פקידיו הוצאה-לפועל מבקרים בביתה, מיהרה גליה סופר לעורך-הדין יחזקאל ביניש, שאותו הכירה היטב, ומסרה לו את פסקדין שניתן נגד בעלה, בהיעדרו. ביניש, שהכיר היטב את הזוג סופר, קיבל מגליה מיספר-טלפון בניו-יורק שהיה בידה. שם ענה קמבל סופר, אחיו של אדי, המתגורר בניו-יורק דרדקבע. בתגובה על שיחת הטלפון הגיע למשרדו של עורך-הדין ביניש טלסק חתום על-ידי אדי וקמבל סופר, המייפה את כוחו להופיע בתיק ולבטל את פסקדין.

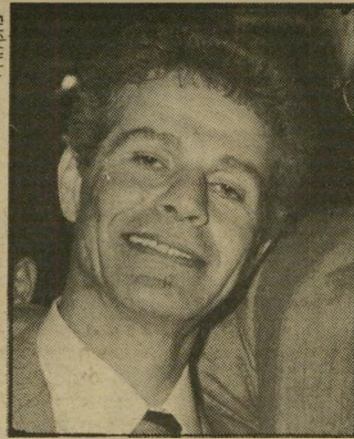
על-סמך טלסק זה הגיש ביניש בקשה לביטול פסקדין, שנתמכה בתצהיר של אדי בדחמו, שפתח במילים: "הוסמכתי על-ידי

אדי סופר ליתן תצהיר זה..." בית-הדין נענה לבקשת ביניש וביטל את פסקדין בתנאים מסויימים. עורך-הדין הודיע על-כך טלפונית לקמבל סופר בניו-יורק. עברו שלוש שנים, התנאים שנקבעו לביטול פסקדין לא קויימו, ועל כן חזר פסק-הדין המקורי לקדמותו, ועל פיו הוצא צו עיכוב-ציאה מהארץ נגד אדי סופר. ביולי 1986, אחרי שלוש שנים של שתיקה, חזר אדי סופר לישראל. כאשר ניסה לעזוב את הארץ כעבור שלושה חודשים, התברר לו בנמל-התעופה שקיים נגדו צו עיכוב-ציאה מהארץ. רק אז, לדבריו, ניגש לעורך-הדין ביניש, ושם התגלה לו כל ההליך שהתקיים ב-1983, שעליו לא ידע דבר.

אז הוגשה בקשה שנייה לבטל את פסק-הדין המקורי, הפעם בטענה שאדי סופר לא ייפה את כוחו של ביניש לנהל את הדיון ב-1983, ולא הסמיך את בדחמו לתת תצהיר בשמו. וכך הצהיר סופר לפני בית-הדין: "אני מעולם לא ידעתי על ההליך הנ"ל,

בטעות נכתב בתוכי-העניינים של הגליון הקודם, בעמוד 3, נוסח שגוי היה להמעות לגבי תוכן הכתבה. "העולם הזה" מצטער על טעות זו, שנעשתה בתוסלוב וכלי כוונה לפגוע, ושאינה נובעת מהבנת בה עצמה.

משום שלא היה לי קשר עם עורך-הדין ביניש מיום צאתי מהארץ ביולי 1983 ועד חזרתי לישראל השנה... אילו ידעתי על-כך, ברור שלא הייתי יוצא לשרה-התעופה עם דרכוני, וחוסך לעצמי אי-נעימות רבה."

אדי סופר
הכל בתוסלוב

באשר לטלסק שייפה את כוחו של ביניש להופיע בשמו, הצהיר: "לא ידעתי מעולם על קיומו של טלסק זה, ולא ידעתי שאחי ביקש להכין הגנה מפני תביעתו של מר ג'סי מוסק, וזאת מפני שבאותה תקופה לא היה לי כל קשר עם אחי קמבל."

את חוסר-התיקשות איתו הסביר סופר כך: "לא ידעתי על ההליך ב-1983, מאחר שלא היה לי כל קשר עם עורך-הדין ביניש, והוא לא יכול היה למצוא אותי בארצות-הברית, מאחר ששהיתי תקופה ארוכה בקליפורניה, במקום מבודד לחלוטין."

למרות שאדי סופר טוען בתצהירו כי הוא לא פגש את עורך-הדין ביניש כלל במשך שלוש השנים הללו, עולה מתצהירו של עורך-הדין ביניש כי השניים אמנם נפגשו פעם אחת, לפגישה קצרה בניו-יורק. עד לאותו תאריך לא היה לי כל קשר עם המבקש, פרט לפעם אחת, שבה נפגשתי עם מר אדי סופר בניו-יורק, ב-85 או ב-86, למשך מיספר דקות, לקבל ממנו מיסמכים שאין להם כל קשר לתובענה הנדונה. בפגישה זו לא שוחחנו כלל על תובענה זו, מאחר שהפגישה היתה קצרה ביותר. עורך-הדין ביניש סבור שסופר שכח את הפגישה הזו,

מפני שהיתה לכיכר חטופה. החוליה השלישית בשרשרת, אלי בדחמו, עומד להגיש תצהיר מטעמו בימים אלה. על תצהירו משנת 1983 אמר השופט חלימה: "אוסף אך זאת כי המצהיר אלי בדחמו לא הגיש תצהיר מטעמו, שבו הסביר את מה שניתן לפרש כהטעיית בית-הדין שפסק עקב תצהיר שאינו מבטא את האמת..."

גירסתו של בדחמו, כפי שהיא עולה מסיבות התצהיר, אומרת כי הוא הכיר היטב את אדי סופר כאשר היה חשב בטלוויזיה המיסחרית. הוא הכיר גם את קמבל, אחיו של אדי, וקיווה לקבל אצלו עבודה. בין שני האחים סופר היה קשר חם ורצוף, ואדי אמר תמיד שהוא סומך על אחיו ובוטח בו בעניינים עצומות.

בסוף 1983 היה בדחמו בקשר רצוף עם קמבל, לצורך העסקתו בארצות-הברית. למי שטב וזכרונו, אמר לו אז קמבל, בשם אדי, אחי, כי הוא מוסמך לסייע לעורך-הדין ביניש לנהל את ההגנה בתיק האורח. והוא מסר את תצהירו שם מפני שידע חלק מהפרטים שהיו שנויים במחלוקת.

בדחמו טוען שלא היה לו כל ספק שקמבל מוסמך לדבר בשם אדי או מטעמו. מאז הגשת התצהיר לא היה לבדחמו כל קשר עם האחים סופר. באחרונה, לשם הגשת התצהיר הנוכחי, נפגש בדחמו עם אדי סופר, וזה אמר לו שמעולם לא ידע על התצהיר וההליכים המיפטיים משנת 1983.

על-סמך התצהירים הללו יברר בית-הדין המיפטי המחוזי בירושלים אם אמנם חייב אדי סופר כסף למוסק. על-פי תצהירי אלה ברור שלא היתה הטעייה מכוונת של בית-הדין המיפטי בעניין יפוי-הכוח של עורך-הדין ביניש ותצהירו של בדחמו. הכל טעו בתום לב, והחשבו שאדי סופר ייפה את כוחם, בעוד שהוא היה מבודד בקליפורניה ולא ידע על כך דבר.

גם על-פי פסקדין של השופט חלימה אין, כמובן, כל חשד של הונאת בית-הדין על-ידי עורך-הדין ביניש. בית-הדין מרבר על אחריות אורחית, שאולי חלה עליו, אם לא היה לו יפוי-כוח לייצג את אדי סופר, אך לא על כל חשד פלילי. **אילנה אלון**

חסטת
תפאנו
קח
הכייתה
חומוס חינם
(עם כל ארוחה מלאה)
צלע לבן 9.95 ש"ח
קבב 7.95 ש"ח
כיכר חילנו תל אביב,
יהודה המכבי 4 טל. 5460435

ZIVA TELEM
דוד המלך 10 הרצליה פיתוח
לאחר הצלחה מרובה
באירופה ובאר"ב
מכירה מיוחדת
בגדי עור ובד
ביום ו' 21.7.89 בשעות 11.00-16.00
ובשבת 22.7.89 בשעות 11.00-14.00
17.00-20.00
אצל "זיוה תלם", דוד המלך 10
הרצליה פיתוח
הנחות מיוחדות בימים
אלה על כל הסחורה
- טיפול אישי של זיוה תלם -
ניתן להזמין גם הזמנות מיוחדות
תיאומים מיוחדים בטל. 052-572976

נימפומנית? בגלל זה אני צריך לקחת אנטי-בייביקה? מה איכפת לי שג'יין פונדה היא קמזנית כרונית, ושכרתי להוציא ממנה דולר ררוש ניתוח קיסרי? זה משלמת לי את המשכורת? או שאליוזט טיילור היא בוכת כרוב שממננה ומשופמת אנחנו לא רואים לבר? וביג דיל, הוא גילה לנו שלייוה מינלי קצת נרקומנית. או מה? היא לקחה את כדורי האדון שלי? לא! גם העובדה שהוא לועג לעצמו בספר לא בדיוק סיפרה לי את רמת הכולסטרול.

לדעתי, לספר חשיבות מקומית קטנה בלבד, בניירורק עצמה, בגטו האריסטוקרטי ובגטו האמנותי, או, אם התמזל מזלכם ואתם מוזכרים בספר, אז יתכן שתמצאו בו עניין, אבל גם זה לא בטוח.

לכל השאר, וזה כולנו בעצם, יש לי שתי עצות. מה ניתן לעשות בספר הזה, אם אתם תקועים איתו? מאחר והוא גדול וכבד, או אחרי שווידאתם שכולם יודעים שיש לכם עותק ממנו, ניתן להניח אותו ליד הרלת שלא תיסגר ברוח. רעיון אחר הוא, לפרק אותו לקבוצות של חמישה עמודים ולהקפיד. בכל עת שתוקפים אתכם נדרושישינה, תוציאו מההקפאה מנה אחת, הפשירו אותה והתחילו לקרוא. תוך שניות התיקרה תרעד מהנחירות שלכם. אין לי ספק שאחרי שההיסטריה הראשונה תירגע קצת, ניתן יהיה להשיג את הספר בבתי-מירקחת מוכרים, גם כלי מירשם רופא.

יודע איפה אני עומד כספר. היתה לי הרגשה שהפעם הוא יתעלם ממני, ולא יזכיר בכלל את הפרקטים שלי ואשר יגורתי בא לי. בספר, המתפרש על 807 עמודים, אין לקימה כל סימן וזכר, ולא נות' רה לי הברירה אלא לספר לכולם בעצמי על התכונות השליליות שלי.

באשר לספר עצמו אני מוכרח לומר שמכונת-הספירה המא-סיבית והמשומנת פעלה היטב. אין איש בניירורק היכול להימלט מעונשה של היצירה הזאת. אתה לא יכול היום להיכנס למשתנה ציבורית בעיר מבלי שהאשה, שהי' תה שם לפניך, תשאל אותך בברכה החוצה אם כבר קנית את הספר הזה. לא חלילה אם קראת אותו, אלא אם קנית. כך זה עובר שם, וזה עובר בגרול.

אין היום אדם בניירורק שייתפס מת כלי הספר הזה בסלון שלו, ממש ליד הפיצוחים, כך שכולם יראו.

יצא לי לעיין בספר. מובן שלא קנית אותו, אלא שאלתי מחברה שקנתה, אבל מובן שלא קראה אותו. חצי לילה דיפרפתי בו והפכתי בו, בניסיון נושא למצוא נקודות-אור. לשווא.

אין צורך להיות מבקר ספרותי כדי לראות עד כמה אווילית, סטנונית ומשמעת היצירה הזאת. הכתיבה אינפנטילית, והפרטים הרכילותיים שבספר אינם מחדשים כמעט דבר. את מי זה מעניין, בעצם, שביאנקה ג'אגר היא

אנדי וורהול
807 עמודים של פטפט

כאלה. כל מה שרצייתי לכתוב היה שהיית, ראית, יצאתי ונשארתי בחיים.

למה בכל זאת לא כתבתי דבר. אז? משום שבו בזמן שהתערוכה התקיימה, החלו פירסומים על הר פעתו הקרובה של הספר. 'ומוני וורהול', שבו סוגר האמן חשבון עם המוני סלבריטיס, ומספר לעולם כולו כמה קמזנים, חרמנים, גנבים, נרקומנים ונימפומנים הם כל שועי ניירורק, יבנה והסביבה. באותו רגע החלטתי שאני לא כותב על האיש הזה ועל התערוכה שלו מילה, גם לא רעה, עד שאני לא

לא עליי!

ניירורק

חשבתי לכתוב עליה כמה מילים. מובן שלא עמדת לספר שהת-עלפתי מכל יצירה, אבל גם לא הייתי אומר שבת-אחי, ענת, בת השלוש, מסוגלת לעשות יצירות

לפני חודשים אחדים הציג המר-סיאון לאומנות מודרנית בניירורק תערוכה רטרופסקטיבית כוללת, שהוקדשה לאמן-הפופ אנדי וור-הול. ביקרתי בתערוכה זאת ואף

שמן ויין

אתונה

נגודל אהבתי לארץ היפהפיה הזו, יוון. כך גדול חוסר-אהבתי לנמלה-התעופה הבינלאומי של אתונה, המשרת את המדי-נה הו.

בכל עת שאני, בגלל סיבות שאינן תלויות בי, תקוע בנמל הזה, אני מרגיש ששכחתי את הקסדה שלי ואת השכמ"ץ. משהו במקום הזה משרה עלי אי-שקט. לעיתים נראה לי נמלה-התעופה הזה כמחנה-פליטים גדול. בלי ספק אין זה נמל-אוויר ההולם עיר מודרנית וגדולה כאתונה. הוא יותר מתאים לאיזה שטייטל קטן בפולין.

קבוצות גדולות של נשים לבושות שחור (הנקראות בלשון העם חגי'דאקיסיות) נראות כמעט בכל מינה באולם-הנוסעים, וכן מסתובבים שם המון כפריים, גברים וגם נשים, בעלי זיפייזקן ומבט מאיים בעיניים. בכל פעם שאני שומע על תאונה אווירית או מיטען-חבלה שהפיל מטוס, גם אם זה קרה באי-הבטחה, אני בודק אם המטוס הזה לא יצא, במיקרה, מאתו-נה, או חנה בה, או שהיילית היתה יוונית, או שסתם הגישו בארוחה סופלאקי. משום מה המון תאונות-אוויר נקשרות אצלי בתודעה עם נמלה-התעופה של אתונה.

ברור לי, כמוכן, שאני קצת מגויס, אבל ככה אני מרגיש. מאחר ואנחנו נוסעים בהמונינו ליוון, וגם עוזבים אותה, ואם אנחנו לא רוצים לעזוב ברכבת, באוניה, באופניים או, בגול, אז אין לנו ברירה אלא לערוך ביקור קצר במעברה זו, הנקראת נמלה-התעופה הבינלאומי של אתונה. ואם אנחנו כבר שם, אז יש משהו שאפשר לקנות ויש משהו שחייבים לקנות. מי שלא נמאסו עליו הסחיבות, יכול לקנות פחיות בנות ליטר אחד של שמן-זית. השמן שם אינו בהכרח יותר טוב מהשמן אצלנו, אבל הוא בהחלט טוב, והוא הרבה יותר זול. בערך שני דולר לפחית של ליטר.

מה שחייבים לקנות זה יין. יוון מייצרת יין מעולה לייצוא בלבד, והוא נקרא CAVA BOUTARI. אין אפשרות למצוא אותו ביוון עצמה, אלא רק בנמלה-התעופה בדרך החוצה. יש יין לבן ויש אדום, והוא היקר ביותר שניתן למצוא מתוצרת יוון. בקבוק של ליטר עולה פחות משלושה דולר ובהשוואה למחירי היינות, גם הבינוניים, אצלנו, הרי שזו ממש מציאה. על קיומו של היין הזה המליץ לי כלכל אל על ג'יל תמיר, שהוא מבין בזה, ועכשיו גם אני מבין בזה קצת. וכמו אצלנו, יש גם להם שנות-בציר טובות-יותר וטובות-פחות. הבציר המומלץ הוא מ-76, '79, '82 ו-'83. אין צורך לנסוע ליוון במיוחד בשביל זה, אבל אם אתם כבר שם, קחו את זה בחשבון. לא לדחוף! יש די לכולם!

בוקר של כסף

לונדון

חות הסינרמה, הפנורמה, הדיאפראג' מה וכו', ומגיעים לעירן הקולנוע עצמו. כאן אנו לומדים על התפתחות מושג "הכוכבות" בקולנוע, ומכירים כוכבות-עבר היסטוריות גדולות כמו טדה בארה, פולה נגרי, גאולה כהן, מרי פיקפורד ואחרות. כדי להוסיף חיים לעניין, נכנסות בחורות בלבוש ובתסרוקות של התקופה ועושות סקנדלים וסצ'י-נותיקינאה. כמעט אמיתי.

אנו עוקבים בעניין אחר הולדתו של הקולנוע הרוסי, התפתחות האי-וונטיגארד והרט המדבר. במיצג מרשים של תמונה וקול מראים איך הגענו ממצב של קולנוע אילם, המלווה על-ידי פסנתרן, שישב כאולם, ועד לימינו אלה של הדול-ביסטריאו, כסרטים כמו מילחמת הכוכבים ואינדיאנה ג'ונס. בדרך ער

צרים ומתוודעים לרמיות בנות אלמוות כמרילין מונרו וצ'ארלי צ'פלין. המסע ממשיך, ואנו מבקרים באולפני-קולנוע על מחלקת תיהם השונות. מחלקת מדידות, עריכה, מייק אפ, אפקטים ושיטות-צילום של סיטיי הבלהות והאסונות.

כאשר אתם מגיעים ללונדון ליותר מיום אחד, אתם חייבים פסק-זמן מהקניות, מהתיארוך ואף מהטלוויזיה. פנו לכם חצי-בוקר, ואם אינכם אלרגיים לקולנוע, סעו למקום שנקרא THE SOUTH BANK CENTER, הנמצא מצד-רו השני של נהר התמזה, ובקר-ב-MUSEUM OF THE MOVING IMAGE, או בלשון העם, 'MOMI'. אתם יכולים לכוון לשם עם הילדים, עם השכנה, עם האשה (אם אתם מוכרחים) ולהתי-מסר בהנאה לקיסמו של המקום.

המוסיאון מציג בצורה חיה וזיכעונית את ההיסטוריה של התמונות הנעות, החל בניסיונות הסימטיים הראשונים ועד לאול-פני הטלוויזיה המודרניים.

המסע הקסום הזה מתחיל עם ניסיונו של בלגי אחד בשם גאסי-פרד רוברט בשנת 1798 להדהים את האריסטוקרטיה המפריסאית במיצג שהיה שילוב של מסריבה, עשן, צלליות ואפקטים של קול, והוא קרא לזה "פנטסטמגור". עובד רים שלבים ועוקבים אחר התפת

ЗАПИСАЛСЯ
ДОБРОВОЛЬЦЕМ?

התפתחות הסרט הרוסי, ומרילין מונרו במוסיאון, "מומי" בלונדון מהתפתחות הקולנוע ועד לטלוויזיה של ימינו

ניתן להגיע למקום גם ברכבת התחתית. יש לדרת בתחנת WATERLOO לצאת ביציאה SOUTH BANK או לדרת בתחנה שנקראת EMBANK-MENT ולחצות את התמזה על גשר HUNGERFORD. מובטח לכם בוקר של כסף.

המעניינים ביותר שביקרתי. אין צורך להיות פריק לקולנוע כדי ליהנות מהמקום הזה, וגם לא חשוב בני כמה אתם או אם עברתם גיור כהלכה. עבור כניסה למבוגר משלמים 3.5 ליש"ט, ילדים וסטודנטים 2.5 ליש"ט.

לקראת הסוף אנו בעירן הטל' וויזיה המודרנית, ועדים לעימות הכלתי-נמנע של הקולנוע עם המדיום החדש הזה. כמובן מגיעים גם לסוף הטוב, והוא הרויקום בשלום של שני המדיומים. זהו אחר המוסיאונים הנעימים

מפולין לכפר-סבא

השבוע התבשרנו שקבוצת הפועל כפר-סבא מהליגה הלאומית ההתימה את מאמן נבחרת פולין (9 לשעבר, ויוצק לאוארק, כמ' אמן שלה.

מדוע זה לא מריח לי טוב? מדוע אינני נסחף בהתפעלות הכללית?

מדוע איש בעל שיעור-קומה שכזה, כפי שתואר אצלנו, לא ינסה להשתלב באחת מק' נוצות-היוקרה באירופה, ולהשתתף במיפ' עליה-הכדורגל היבשתיים? אם מדובר כזאת -סחורה" — מדוע לא מתנהלת עליו תחרות פרוצה בין קבוצות-הצמרת של אירופה, המ' סוגלות לשלם קצת יותר מכפר-סבא שלנו? כעונה שחלפה הובא, ברעש ובצילצולים, מתיץ, מאמן בכיר מיוגוסלביה, לאמן את קבוצת הפועל-תל-אביב. הסתבר שלא היתה לו שום תיקשורת עם השחקנים, קשיי-השפה הפריעו לו. בקיצור: כמהלך העונה הוא התפטר/פוטר/התפטר, ואילו הפועל-תל-אביב ירדה כיתה, לליגה הארצית.

למיטב זיכרוני, במשך 25 השנים האחרונות, לא הצליח אף שידוך אחד בין קבוצה מקומית לבין מאמן זר, גם אם הוצג כ-רכש "השנה". המאמן הזר האחרון שהצליח פה היה גיי בונס מאנגליה. הוא אימן את הפועל-תל-ת"ת תיקווה. מתי זה היה? באמת מתי? בשנות ה-50...

בשיחוק עם דפנה ברק

רק לא במכלון!

ביום הראשון דיברתי עם אלי אוחנה, מי שקצר כותרות-ענק כאילו הוא עובר לשחק באורינוה האיטלקית, ולבסוף עבר לשחק עם ישראל אחר — רוני רוזנטל. יעצתי לאוחנה שלא יחזור, בשום אופן, למכלון.

מדוע? מפני שמכלון הכללית הגיעה כבר לשאי. היא זכתה אשתקד בגביע האירופי למחזיקות-גביע, עם אוחנה. כך עלה גם אוחנה לכותרות. השנה יש קבוצות טובות יותר, המתחרות על הגביע הנכסף.

מאחר שההישגים האחרונים שייכים, בין השאר, למאמן היוצא של מכלון, רדימוס, קשה לי להניח שמאמן בלתי-ימנסה כמו רודי קרול (שהוא שחקן נודע, אך חסר-ניסיון באימון) יעצור את מכלון מדרכה הטיבעית למטה.

ככה זה: אחרי שיא ניתן רק לרדת, ולאלי אוחנה אסור להיות שותף לירידה הזאת. מכלון עלולה לרדת מהכותרות, ואז שמו של אוחנה ייעלם מהן במקביל.

הסברתי לאוחנה שעליו לנסות למצוא את מקומו בליגה האיטלקית.

הוא נשמע מרוגז ופגוע מהתנהגותו של מעוז, סוכנם המשותף של רוזנטל ושל. אגב, למרות השמועות האחרונות דבר פציעותיו של רוזנטל, המערערות את סיכויו לשחק באורינוה, אני צופה שרוזנטל ישתלב יפה בקבוצה האיטלקית.

אוחנה סיפר לי שעל המשאומתן, שמנהל מעוז, סוכנו, בעניין רוזנטל, נודע לו רק מהעיתונים. מעוז הסתיר זאת ממנו. הוא כלי-כך נפגע, עד שהודיע למעוז: "אני

ציון צמיר, העולם הזה

רוזנטל

הסוכן המשותף הסחירו".

כעת הוא חוזר למכלון, אבל אמרתי לו לנסות ולהשתלב בליגה האיטלקית, אולי בליגה הצרפתית, או אפילו בקבוצת-צמרת בלגית — רק לא במכלון!

מתק כל קשר איתך!" מעוז אמנם התנצל, אבל אוחנה היה פגוע מדי. הוא נשמע לי מדוכדך. לכן, כנראה, לא השתתף בפתחת אימוני-הנבחרת.

שער עצמי מרוב פחד

נוסטלגיה

איפרופו מישחקים בינלאומיים: ב-1974 נסענו למישחקי עמי-אסיה בטבראן. האיראנים שיכנו אותנו במחנה סגור, מטעמי-ביטחון. צנתנים הקיפו את המחנה. היינו מבודדים במשך ארבעה שבועות. כמעט יצאנו מדעתנו. פניתי לגנרל האיראני שהופקד עלינו: "תן לי להוציא את השחקנים ככה לבית-מלון,

ציון צמיר, העולם הזה

ירלין

זה טעון בירור"

נעפיל למישחק-הגמר, לא יעזור לך דבר — אני מוציא את שחקני לכוס-קפה במלון ה"יר" 10:00... בטורניר השתתפו אז נבחרות ידועות, כמו מלזיה, יפאן, בורמה, דרום-קוריאה, צפון-קוריאה ואחרות. כבר במישחק הראשון הכסנו את מלזיה 8:3. מכיוון שזו היתה אלופת-אסיה בפועל, זכינו בכותרות כיד הדימיון הנהוגה במזרח. אחר-כך ניצחנו את הפיליפינים, בורמה (3:0), יפאן (3:0). כוויית סירכה, כמוכן,

להופיע נגרנו, וזיכתה אותנו בניצחון טכני. כך העפלנו לגמר נגד איראן. באמת הוצאתי את השחקנים מההסגר. יהודי איראן ניצלו את ההזדמנות להיפגש איתנו. הם הרדימו אותנו, כשהתחננו — לא חסכו כל לשון של בקשה: — שנפסיד — במישחק. הם חששו מפני פגיעות, אם ננצח את המקומיים. השאה הופיע על מסכי-הטלוויזיה, מדי כמה שעות, וקרא לסובלנות ולאיפוק מצד אוהדי הכדורגל. כשהגענו למישחק-הכדורגל ביום המכ"ר, ריע, הגיע גם האוטובוס שהיו בו שחקני איראן. נתתי להם "זכות-קדימה". לא רציתי שהשחקנים הישראליים יחזו בקבלת-הפנים הסוערת לאיראנים, וייהבלו. האיראנים עלו למיגרש עוד בבגדים אד רחיים, ונפספו לקהל. מימי לא שמעתי כאלה שאגות ויללות: זה היה מצמרר. לא יכולנו לשמוע זה את זה. השערות שלנו סמרו. השחקנים הישראליים הוכו בהלם. הסתבר שבאיצטדיון, שנועד להכיל 120 אלף צופים, נדחסו 160 אלף איש שישבו שם מהבוקר, עם תופים וכלים מרעישים. השחקנים הישראליים רק רצו לסיים את המישחק. הם רצו לברוח הרחק משם. גם השופט הסינגפורי נראה מבוהל. השחקנים המארחים עלו למיגרש כמו מסוממים, ונתנו בוקסים לשחקנים שלנו, נגחו בהם במקום בכדור... כשיכדמו של דבר: הפסדנו שם משער עצמי, וברחנו על נפשנו. כשירדנו במלזיה-התעופה בג'ורג'יון, המתין לנו שריה-הינוך דאז אהרון ירלין. חשבתי שיברך אותנו על מדלית-הכסף שזכינו בה, על הכבוד שהנחלנו למדינת-ישראל. איפה: מה אמר לי כבוד-השר, בארשת רצינית? "נצ" טרך לברוק מה אירע במישחק האחרון. זה טעון בירור יסורי!"

פאראגווי אהובתי

בתחילת החודש התחילו אימוני-הנבחרת לקראת מישחקי קדם הגביע העולמי. המנצחת בין שלוש הקבוצות — פאראגווי, אקוודור וקולומביה — תשחק מול ישראל בסתיו. לכן אני מרוצה מכך שאחד המאמנים הלאומיים, יצחק שניאור, נסע, "לרגל" אחרי היריבות הפוטנציאליות.

גם לי יצא "לרגל" אחרי פאראגווי. בעת שהותי בחו"ל, צפיתי במישחק בראזיל-פאראגווי. אני יכול להרגיע את כל הנשמות המודאגות ולהצהיר שפאראגווי היא נבחרת בינונית ומטה. היא סובלת מכמה נקודות חלשות: שוער חסר-ביטחון, שספג שער שטותי מרגלי בראזיל ועשה טעויות למכביר, והגנה מבולבלת ביותר.

אני מאוד מקווה, על פי מה שהתרשמתי השבוע, שפאראגווי תהיה הנבחרת שתעפיל לשחק נגד ישראל. מאידך, אני מקווה מאוד שלא תהיה זאת קולומביה. קשה לי לשכוח כיצד חזיתי, במישחקים הקודמים של הגביע העולמי, במישחק-בית של קולומביה (בבונוטה) נגד בראזיל. נכון, בראזיל ניצחה, אבל קשה לי למחוק מזיכרוני את האווירה הפרועה, את המישחק הקשוח שהיא הכתיבה, ואת המאמצים שהשקיעו הבראזילים. מיגרש ביתי כמו המיגרש בבונוטה — שכלל אוהדים פאנאטיים והפציע שהתעופפו לעבר המיגרש — אינו מהרצויים עבור ישראל. בכל זאת, יש לזכור שקיים פער-ענק בין נבחרות דרום-אמריקה: בין בראזיל וארגנטינה לבין פאראגווי או קולומביה. למרות האופטימיות שהשריתי בשורות אלה, מרבית הכוכבים הישראליים טרם התחילו באימוניהם. אני מקווה שמחנה-האימונים בשווייץ, שם לא ייאלץ איש מהם לטפל בבעיות מס'ההכנסה והטרדות מהדודה, יעשה את שלו. אופטימיות, אופטימיות, אבל אין צורך להיתפס לשאננות!

השילוב החדשני ביותר:

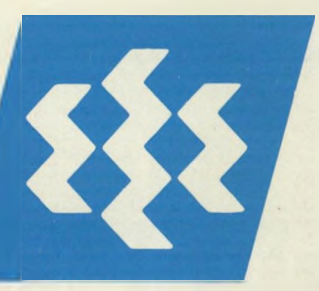
חוסך ומיושר בשיטת יש 0%

מטלוי (מטלוי) ו.ג.מ.

קבל הלוואה לחסכון בריבית 0%
קבל 1/2% יותר על החסכון שלך וגם
תוכל למשוך הלוואה בריבית מושכת במיוחד.

הבנק הבינלאומי הראשון מציע לך להצטרף לתכנית החסכון "עוז דולר מדד" ולהרוויח 3 פעמים. אתה מקבל מיד הלוואה לחסכון ללא ריבית בגובה 90% מסכום החסכון, שתוחזר עד 31 באוגוסט 89.

הגובה 75% מסכום החסכון, בריבית מושכת במיוחד - הריבית הממוצעת השבועית המבוססת על מיכרז בנק ישראל בתוספת 0.25% לחודש בלבד!
הזדה והכנס עוד היום לאחד מסניפי הבנק הבינלאומי הראשון ובנק פועלי אגודת ישראל, והצטרף לתכנית "חוסך ומושך בשיטת יש 0%". אתה חוסך בתכנית החסכון שבה הקרן והריבית צמודים במלואם למדד או לדולר - הגבוה מביניהם ומקבל תוספת ריבית של 1/2% לשנה על התנאים שקבע האוצר.

בתום 12 חודשי חסכון, תהיה זכאי לקבל הלוואה פרטים נוספים בסניפים.

הרווה הריוולאוחי הראשונו יוצא מהכלל.

מי מעיין מינרליים

נביעות®

נביעות מינרליים

נביעות. אתה יודע מהיכן זה נובע

מיוצר ע"י טבע הגליל בע"מ, משווק ע"י טמפו בע"מ

היחידים עם הפקק המתברג

עין זהב
EIN ZAHAV
נהר הירדן
JORDAN RIVER
מי מעיין מינרליים זכים וטהורים
הנובעים מעומק האדמה
היישיר אל מיתקן המיזוי, ללא
מגע די. המעיין נובע לרגלי
הרי נפתלי. עין זהב ידוע
עשרות בשנים כמעיין של מיס
צלולים באיכות גבוהה.
נביעות - אתה יודע מהיכן
זה נובע.